

ΔΡΑΣΗ Δ.2.1

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

σχεδιασμός και ανάπτυξη
εκπαιδευτικών επιμορφωτικών προγραμμάτων
για την ανάπτυξη φορολογικής συνείδησης

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
Α/ΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΡΑΣΗ Δ.2.1

επιβλέπουσα

Μερώπη Ακριτίδου

Προϊσταμένη Τμήματος Α΄

Δράσεων Προληπτικής Συμμόρφωσης

ερευνητική ομάδα

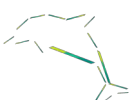
Εανθίππη Γιαννούζη

Μαρία Μπενία

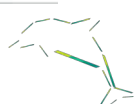

*“Ο κυριότερος στόχος της εκπαίδευσης
δεν είναι η γνώση, αλλά η δράση”*

Herbert Spencer

1	ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ - ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
6	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ - ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ - ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΡΟΗ
14	ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΦΙΛ ΕΡΩΤΩΜΕΝΩΝ
24	ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
90	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
99	ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
103	Η ΕΡΕΥΝΑ ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ
116	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ενότητα

πρώτη

εισαγωγικά στοιχεία

- 2 σκοπός έρευνας
- 3 στόχος έρευνας
- 5 χρονοδιάγραμμα

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ: ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Η εκπαιδευτική έρευνα συνιστά έναν από τους πλέον σημαντικούς παράγοντες υποστήριξης και ανατροφοδότησης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αφού διαρκώς εγείρονται ερωτήματα ως προς το πρόγραμμα σπουδών, την διδακτέα ύλη, τις θεματικές ενότητες, τον τρόπο διδασκαλίας, τις μεθόδους αξιολόγησης των μαθητών και τους παράγοντες που ενθαρρύνουν ή αποθαρρύνουν την απόκτηση γνώσεων, ενώ στις εγγενείς δυσκολίες που ανακύπτουν κατά τον σχεδιασμό ενός εκπαιδευτικού προγράμματος, έρχονται να προστεθούν οι μεταβαλλόμενες προκλήσεις της κοινωνικής και πολιτικής ζωής.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Διεύθυνση Φορολογικής Συμμόρφωσης, ως η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Οικονομικών και της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων βάσει του Επιχειρησιακού Σχεδίου 2016, κλήθηκε, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς του Υπουργείου Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων, να υλοποιήσει τη δράση για την **ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων που θα συμβάλλουν στην καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης.**

Για την ομαλότερη ένταξη τέτοιων εκπαιδευτικών επιμορφωτικών προγραμμάτων, η Διεύθυνση Φορολογικής Συμμόρφωσης έκρινε αναγκαία την διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών, αφού είναι εκείνοι που έρχονται σε καθημερινή άμεση επαφή με τους μαθητές και γνωρίζουν τις αντιδράσεις τους τόσο ως προς το περιεχόμενο των μαθημάτων όσο και ως προς τον τρόπο διδασκαλίας τους. Δεδομένης της δυσκολίας αλλά και της πρόκλησης αυτού του εγχειρήματος, κρίθηκε αναγκαία σε πρώτη φάση η διενέργεια πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας με δομημένα ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια προς τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στα σχολεία της χώρας.

Βασική επιδίωξη είναι η αποτύπωση της παρούσας κατάστασης όσον αφορά στα υποστηρικτικά μέσα διδασκαλίας, η καταγραφή προτάσεων διδασκαλίας και η εμπλοκή των εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα από τα πρώτα στάδια του σχεδιασμού του. Η αναγκαιότητα της έρευνας έγκειται στο ειδικό βάρος του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού προγράμματος και στον κίνδυνο, αν ο σχεδιασμός του δεν βασιστεί σε πραγματικά στοιχεία, να οδηγήσει στην κακή υλοποίησή του. Ειδικότερα:

ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- να καταγραφούν οι δυνατότητες και τα διαθέσιμα μέσα για την εισαγωγή του εκπαιδευτικού προγράμματος
- να διατυπωθούν προτάσεις για την καλύτερη συνεργασία των μαθητών

- να εντοπισθούν τα μαθήματα στο πλαίσιο των οποίων μπορεί να ενταχθεί
- να εντοπιστεί η κατάλληλη ηλικιακή ομάδα σε κάθε εκπαιδευτική βαθμίδα για τα βέλτιστα δυνατά αποτελέσματα.
- να καταγραφούν τυχόν προβλήματα στην έλλειψη υποδομών ή εξειδίκευσης των διδασκόντων

ΣΤΟΧΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

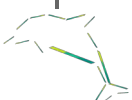
Να διερευνηθεί:

- εάν το προτεινόμενο πρόγραμμα βρίσκει εφαρμογή στις χρησιμοποιούμενες από τους εκπαιδευτικούς πρακτικές ή πρέπει να εισαχθούν νέα μέσα εκπαίδευσης
- εάν πρέπει να προηγηθεί ειδική επιμόρφωση των διδασκόντων τόσο για την χρήση των ενδεδειγμένων μέσων διδασκαλίας όσο και για το περιεχόμενό του
- εάν μπορεί να ενταχθεί σε ήδη υπάρχοντα μαθήματα ή είναι προτιμητέο να διδάσκεται αυτόνομα.

Με την συγκεκριμένη έρευνα, επιδιώκεται επίσης, να εντοπιστεί η γενικότερη στάση των εκπαιδευτικών ως προς την διδασκαλία της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας, να γίνει κατανοητή η όποια απόσταση υπάρχει ανάμεσα στην εισαγωγή μιας καινοτομίας, (όπως είναι το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα) και την αποτελεσματική εφαρμογή της και, τέλος, να προταθούν συγκεκριμένοι τρόποι δράσης.

ΕΙΚΟΝΑ Α-1: σκοπός και στόχος έρευνας

Μέσα από το συγκεκριμένο πρόγραμμα στοχεύουμε στην εναρμόνιση με τις αντίστοιχες ενέργειες των άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κοινή προσπάθεια για την πρόληψη της αρνητικής στάσης έναντι της φορολογίας και της σημασίας της, παράλληλα με την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης, όχι μέσω μηχανικής αντιγραφής των πρακτικών τους, αλλά μέσω δημιουργικής αναπροσαρμογής στα δικά μας δεδομένα και την δική μας κουλτούρα. Άλλωστε, είναι γενικά παραδεκτό ότι οι νέες προσπάθειες και οι νέες παιδαγωγικές αντιλήψεις μπορούν πραγματικά να αναμορφώσουν και να αναβαθμίσουν την δημόσια παιδεία, όταν σχεδιάζονται κι εφαρμόζονται προσεκτικά, σύμφωνα με τις ανάγκες μιας συγκεκριμένης κοινωνίας και λαμβάνοντας υπ' όψιν τις προϋπάρχουσες δομές.

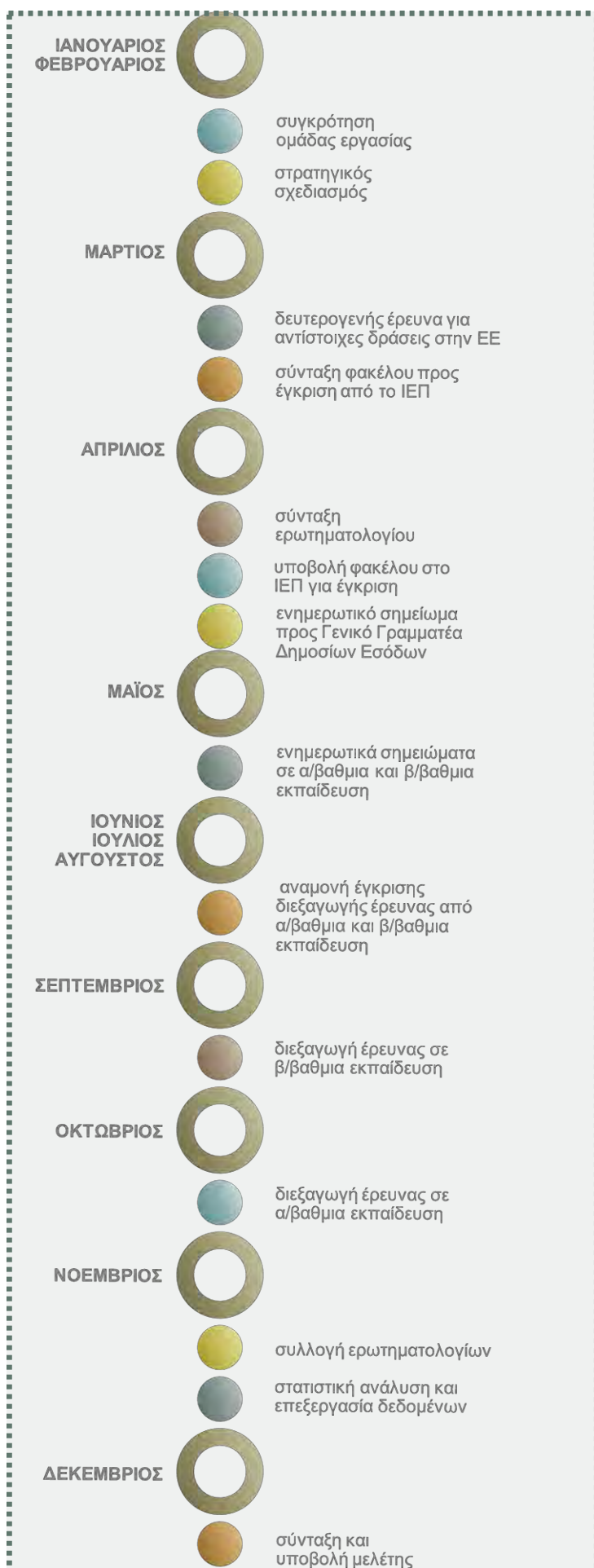
ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Η συγκεκριμένη έρευνα συνιστά συνέχεια μελετών προηγούμενων ετών που είχαν διεξαχθεί από την Διεύθυνση Φορολογικής Συμμόρφωσης, οι οποίες επικεντρώνονταν στις εκπαιδευτικές δράσεις άλλων κρατών - κυρίως του ευρωπαϊκού χώρου- αναφορικά με την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης στους μαθητές όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων.

Οι δύο πρώτοι μήνες του έτους αφιερώθηκαν στην συγκρότηση της ομάδας εργασίας και την διαμόρφωση πλάνου δράσης για το έτος 2016.

Το επόμενο τρίμηνο επικεντρώθηκε στις απαιτούμενες ενέργειες, ώστε η Διεύθυνση Φορολογικής Συμμόρφωσης να λάβει την έγκριση για την διεξαγωγή έρευνας σε εκπαιδευτικούς Α/βάθμιας και Β/βάθμιας εκπαίδευσης από τις αντίστοιχες Διευθύνσεις του Υπουργείου Παιδείας, ύστερα από την θετική γνωμοδότηση του ΙΕΠ.

Κατά τους μήνες του Σεπτεμβρίου και Οκτωβρίου διεξήχθη η έρευνα στα σχολεία της επικράτειας, ενώ τον Νοέμβριο 2016 - οπότε και ολοκληρώθηκε η συλλογή των ερωτηματολογίων - έγινε η ανάλυση και επεξεργασία των αποτελεσμάτων, ώστε τον μήνα Δεκέμβριο να συνταχθεί και να υποβληθεί η παρούσα μελέτη.

ΕΙΚΟΝΑ Α-2: χρονοδιάγραμμα έρευνας

ενότητα

δεύτερη

μέθοδος έρευνας

- 7 είδος έρευνας
- 7 τύπος έρευνας
- 7 μέθοδος έρευνας
- 8 δειγματοληψία
- 9 μέγεθος δείγματος
- 11 ερευνητικά εργαλεία
- 12 ζητήματα δεοντολογίας
- 13 διαγραμματική ροή έρευνας

ενότητα δεύτερη: μέθοδος έρευνας

Στο πλαίσιο της δράσης “Ανάπτυξη εκπαιδευτικών επιμορφωτικών προγραμμάτων για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης” της Διεύθυνσης Φορολογικής Συμμόρφωσης προβλέφθηκε η διεξαγωγή έρευνας σε εκπαιδευτικούς σε τυχαίο δείγμα σχολείων της Επικράτειας. Ειδικότερα:

ΕΙΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ποσοτική Έρευνα, με σκοπό την εύρεση σχέσεων μεταξύ των υπό μελέτη παραγόντων, με συστηματική διερεύνηση των εξεταζόμενων φαινομένων με στατιστικές μεθόδους, μαθηματικά μοντέλα και αριθμητικά δεδομένα. Επιπλέον, ενδείκνυται για τις περιπτώσεις στις οποίες χρησιμοποιείται αντιπροσωπευτικό δείγμα παρατηρήσεων και επιδιώκεται γενίκευση σε ένα ευρύτερο πληθυσμό.

ΤΥΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Διερευνητική Ποσοτική Δειγματοληπτική Έρευνα: οι διερευνητικές έρευνες αποβλέπουν στην διατύπωση ενός προβλήματος με σκοπό την εξέταση ή διατύπωση υποθέσεων, την ιεράρχηση προτεραιοτήτων και την ανάλυση αποκαλυπτικών καταστάσεων. Οι διερευνητικές έρευνες έχουν σαν κύριο σκοπό την ανακάλυψη και την καινοτομία, γι’ αυτό και βασικό χαρακτηριστικό τους αποτελεί η ευελιξία.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τυχαία Στρωματοποιημένη Δειγματοληψία σε Στοιβάδες (Stratified Random Sampling), με στοιχεία:

- **Στοιβάδες:** οι περιφέρειες της Ελλάδας
- **Στρώματα:** οι βαθμίδες εκπαίδευσης (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια)
- **Δείγμα n:** τα σχολεία
- **Υποκείμενα:** οι καθηγητές
- **Εργαλείο:** δομημένα ερωτηματολόγια με ερωτήσεις γεγονότων και γνώμης ή προθέσεων, μορφής κλειστού τύπου πολλαπλής επιλογής και κλιμάκωσης ή ιεράρχησης

ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

Στην επικράτεια λειτουργούν σήμερα 7.888 Δημόσια και Ιδιωτικά Σχολεία. 4.666 Δημοτικά (Ολοήμερα και μη και Πειραματικά), 1.774 Γυμνάσια (Ημερήσια, Πειραματικά, Μουσικά, Καλλιτεχνικά) και 1.448 Λύκεια (Ημερήσια, Πειραματικά, Μουσικά και Επαγγελματικά). Από αυτά τα 48 είναι **πειραματικά** και 9 **πρότυπα** (21 Δημοτικά, 20 Γυμνάσια και 16 Λύκεια).

ΒΑΘΜΙΔΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ			
	ΔΗΜΟΣΙΑ	ΙΔΙΩΤΙΚΑ	ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΑ	ΣΥΝΟΛΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΑ	4.478	167	21	4.666
ΓΥΜΝΑΣΙΑ	1.664	90	20	1.774
ΛΥΚΕΙΑ	1.343	89	16	1.448
ΣΥΝΟΛΟ	7.485	346	57	7.888

ΠΙΝΑΚΑΣ Β-1: πλήθος σχολείων Επικράτειας

Σημειώνεται επίσης ότι η Διεύθυνση Φορολογικής Συμμόρφωσης, όπως προβλεπόταν στο αναλυτικό σχέδιο έρευνας, απέστειλε ερωτηματολόγια στο σύνολο των πειραματικών και πρότυπων σχολείων, αφού είναι οι κατ' εξοχήν σχολικές μονάδες, όπου δοκιμάζονται νέα προγράμματα σπουδών και ωρολόγια προγράμματα, διδακτικά εργαλεία, σχολικά εγχειρίδια και άλλο εκπαιδευτικό υλικό, καθώς επίσης και διδακτικές μέθοδοι. Λόγω, άλλωστε, αυτής της ιδιαιτερότητάς τους, ίσως είναι προτιμότερο να υλοποιηθεί αρχικά σε αυτά τα σχολεία το προτεινόμενο πρόγραμμα ως πιλοτική εφαρμογή, με στόχο την αποτίμηση των δράσεων και την λήψη της απαραίτητης ανατροφοδότησης για την σταδιακή βελτίωση του εκπαιδευτικού σχεδιασμού.

Τα υπόλοιπα 7.831 σχολεία αποτελούν τον Πληθυσμό από τον οποίο θα εξαχθεί το τυχαίο δείγμα.

ΕΙΚΟΝΑ Β-1: χρονοδιάγραμμα έρευνας

Καθώς ήταν η πρώτη φορά που η Διεύθυνση Φορολογικής Συμμόρφωσης προέβη σε εξωτερική έρευνα και υπήρχε ο κίνδυνος να μην λάβουμε τον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό απαντήσεων, προκειμένου να εξάγουμε ασφαλή συμπεράσματα, αποφασίστηκε να αποσταλούν ερωτηματολόγια στο σύνολο των σχολικών μονάδων. Ωστόσο, ακόμη κι αν το δείγμα ταυτίστηκε με τον πληθυσμό, ήταν αναγκαίο να εξάγουμε τον ακριβή αριθμό των ελάχιστων απαιτούμενων απαντημένων ερωτηματολογίων, ώστε να διασφαλίσουμε την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων.

Με δεδομένα ότι το 59,15% των σχολείων είναι Δημοτικά, το 22,49% Γυμνάσια και το 18,36% Λύκεια, βρήκαμε το ελάχιστο αναγκαίο μέγεθος δείγματος για Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια ξεχωριστά.

[βλέπετε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ—ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΛΗΘΟΥΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ]

ΜΕΓΕΘΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Η αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος σχετίζεται με την μέθοδο δειγματοληψίας και το μέγεθος του πληθυσμού και όχι με το μέγεθος του δείγματος, ενώ ο προσδιορισμός του μεγέθους του δείγματος σχετίζεται με το τι ρίσκο (λάθος) είναι διατεθειμένος να λάβει κάποιος. Συνήθως στα μεγάλα δείγματα μειώνεται το λάθος. Αν η δειγματοληψία γίνεται με τις μεθόδους της πιθανοθεωρητικής δειγματοληψίας, όπως στην περίπτωση μας, τότε το διάστημα εμπιστοσύνης επιτρέπει να προσδιοριστεί με τι πιθανότητα η τιμή που εκτιμήθηκε θα ανήκει και στον πληθυσμό.

Το μέγεθος του δείγματος προκύπτει από τον τύπο
$$n = \begin{cases} n_0 & , \text{αν } \frac{n_0}{N} \leq 0,05 \\ \frac{n_0}{1 + (n_0 - 1)/N} & , \text{αν } \frac{n_0}{N} > 0,05 \end{cases}$$
 όπου, $n_0 = \frac{Z_{1-\alpha/2}^2 \cdot p(1-p)}{e^2}$

α το επίπεδο εμπιστοσύνης και e^2 το σφάλμα της δειγματοληψίας και $p=1/2$.

Για $\alpha=0,01$ δηλαδή $Z_{0,795}=1,96$ και για $e=0,05$ έχουμε $n_0 = \frac{1,96^2}{4 \cdot 0,05^2} = 384$

Για τα Δημοτικά:

$$\frac{n_0}{N} = \frac{384}{4.645} = 0,083 > 0,05 \quad \text{άρα,} \quad n_D = \frac{384}{1 + \frac{384}{4.645}} = 355$$

Για τα Γυμνάσια:

$$\frac{n_0}{N} = \frac{384}{1.754} = 0,219 > 0,05 \quad \text{άρα,} \quad n_G = \frac{384}{1 + \frac{384}{1.754}} = 315$$

Για τα Λύκεια:

$$\frac{n_0}{N} = \frac{384}{1.432} = 0,268 > 0,05 \quad \text{άρα,} \quad n_L = \frac{384}{1 + \frac{384}{1.432}} = 303$$

ΒΑΘΜΙΑΔΑ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΑ	355
ΓΥΜΝΑΣΙΑ	315
ΛΥΚΕΙΑ	303

ΠΙΝΑΚΑΣ Β-2:
ελάχιστο απαιτούμενο δείγμα

Τα μεγέθη των δειγμάτων που προκύπτουν με τη ανωτέρω μεθοδολογία εκφράζουν το **ελάχιστο μέγεθος του δείγματος** που πρέπει να ληφθεί ανά σχολική βαθμίδα*, ώστε να αυτό να είναι αντιπροσωπευτικό και να δίνει ασφαλή συμπεράσματα. Δεδομένου ότι η αποστολή και η λήψη των ερωτηματολογίων θα γινόταν ηλεκτρονικά καθώς και το γεγονός ότι η ανάλυσή τους θα πραγματοποιούταν από την Ερευνητική Ομάδα που σχηματίστηκε για το σκοπό αυτό εντός της Διεύθυνσης Φορολογικής Συμμόρφωσης, το κόστος δεν θα αυξανόταν σημαντικά αν αύξανε ο αριθμός των ερωτηματολογίων.

Η **κατανομή των σχολείων** στους 51 νομούς της χώρας δεν είναι ομοιόμορφη, καθώς υπάρχουν νομοί με μεγάλο, μεσαίο και μικρό πλήθος σχολείων. Μόνο στην Αττική υπάρχει το 24,44% των Σχολείων της χώρας.

Σε αυτό το πλαίσιο, εκτός από τον διαχωρισμό σε Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια χωρίζουμε και τους νομούς ανάλογα με το πλήθος των σχολείων που υπάρχουν σε αυτούς, ορίζοντας την Αττική ως διακριτή κατηγορία. Με αυτό τον τρόπο το 24% του δείγματος θα προέρχεται από σχολεία του νομού Αττικής, το 42% από τους νομούς με μεγάλο πλήθος σχολείων, το 21% από τους νομούς με μεσαίο πλήθος σχολείων και το 13% από τους νομούς με μικρό πλήθος σχολείων.

[βλέπετε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ—ΠΙΝΑΚΕΣ 2,3,4,5: ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ - ΜΕΣΟ - ΜΙΚΡΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ]

Καταλήγουμε στα εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΝΟΜΟΥ	ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ			ΣΥΝΟΛΟ
	ΔΗΜΟΤΙΚΑ	ΓΥΜΝΑΣΙΑ	ΛΥΚΕΙΑ	
ΑΤΤΙΚΗΣ	85	76	73	234
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	149	132	127	408
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΣΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	75	66	64	642
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΙΚΡΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	46	41	39	126
ΣΥΝΟΛΟ	355	315	303	973

ΠΙΝΑΚΑΣ Β-3: ελάχιστο απαιτούμενο δείγμα ανά σχολική βαθμίδα και ανά κατηγορία νομού

Με τις παραπάνω κατηγοριοποιήσεις, θα ελέγξουμε κατά την συλλογή των δεδομένων ότι στο δείγμα μας έχει γίνει σωστή κατανομή, δηλαδή ότι έχουν ενταχθεί περισσότερα σχολεία που ανήκουν στους νομούς με μεγάλο πλήθος σχολείων σε σχέση με τα σχολεία που ανήκουν στους νομούς με μικρότερο πλήθος σχολείων.

* Σημειώνεται ότι για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας ως ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΒΑΘΜΙΔΕΣ νοούνται:

1. Δημοτικά
2. Γυμνάσια
3. Λύκεια

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Τα ερωτηματολόγια που απεστάλησαν στα σχολεία, απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς ανεξαρτήτως ειδικότητας. Η αποστολή των ερωτηματολογίων, καθώς και οι απαντήσεις πραγματοποιήθηκαν ηλεκτρονικά, με την χρήση συνεργατικών εργαλείων ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας). Εξάλλου, η χρήση ηλεκτρονικών μέσων έχει πολλαπλά πλεονεκτήματα, όπως η μείωση του κόστους, η ταχύτητα και η εξασφάλιση της ανωνυμίας των συμμετεχόντων, σε αντίθεση με τα συμβατικά μέσα, τα οποία είναι χρονοβόρα και υψηλού κόστους.

Πιο συγκεκριμένα:

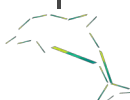
Η έρευνα διενεργήθηκε ηλεκτρονικά με χρήση **δομημένου ερωτηματολογίου ερωτήσεων κλειστού τύπου**, το οποίο περιλαμβάνει διαφορετικά είδη ερωτήσεων, ανάλογα με τον επιδιωκόμενο στόχο της κάθε ερώτησης:

- **Ερωτήσεις γεγονότων:** Αναφέρονται στις γνώσεις και στα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τα υποκείμενα της έρευνας. Ο ερωτώμενος καλείται να απαντήσει για συγκεκριμένα πράγματα, τα οποία γνωρίζει καλά ή μπορεί να εκτιμήσει με αρκετή ακρίβεια και ευκολία. Είναι συγκεκριμένες, εύκολες και απαραίτητες για την ταξινόμηση των απαντήσεων.
- **Ερωτήσεις γνώμης ή προθέσεων:** Πρόκειται για ερωτήσεις με τις οποίες ο ερωτώμενος καλείται να απαντήσει πώς σκέπτεται ή αισθάνεται και όχι τι γνωρίζει ή πράττει.
- **Ερωτήσεις επεξηγηματικές ή ερμηνευτικές:** Αποσκοπούν στο να ωθήσουν τον ερωτώμενο να δώσει εξηγήσεις για τις γνώμες του και γενικά για τη συμπεριφορά του.
- **Ερωτήσεις διηθητικές:** Οι ερωτήσεις που αφορούν στο ίδιο θέμα ή στην ίδια όψη του προβλήματος που μελετάται με το ερωτηματολόγιο παρουσιάζονται ομαδοποιημένες.

Ως προς την **μορφή των ερωτήσεων**, το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει ερωτήσεις σε διαφορετικές μορφές, ανάλογα με την πληροφορία που θέλουμε κάθε φορά να πάρουμε. Στο συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο αποφεύχθηκαν οι ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, προκειμένου να εδραιωθεί κλίμα εμπιστοσύνης με τα υποκείμενα της έρευνας και να μην υπάρχει η παραμικρή υπόνοια ή καχυποψία για την ανωνυμία των ερωτηματολογίων.

Οι ερωτήσεις κλειστού τύπου που χρησιμοποιήθηκαν διακρίνονται σε:

- **διαζευκτικές ή τύπου “σωστού - λάθους” ή διχοτομικές:** ουσιαστικά, δεν πρόκειται για ερωτήσεις, αφού συνήθως παρουσιάζονται ως προτάσεις καταφατικής μορφής. Το υποκείμενο της έρευνας καλείται να επιλέξει μια από τις προτεινόμενες απαντήσεις.
- **πολλαπλής επιλογής:** οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής συνίστανται σε δύο μέρη: Στο πρώτο μέρος, το στέλεχος, τίθεται η προβληματική κατάσταση με μορφή ευθείας ερωτηματικής πρότασης ή ημιτελούς δήλωσης. Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει ένα πλήθος από εναλλακτικές απαντήσεις με μορφή λέξεων ή προτάσεων ή αριθμών. Εξασφαλίζουν εύκολη κωδικοποίηση και ελαχιστοποιείται ο υποκειμενισμός, ενώ επιτρέπουν την διερεύνηση του προβλήματος.

- **κλιμάκωσης ή ιεράρχησης των απαντήσεων:** οι ερωτήσεις κλιμάκωσης ή ιεράρχησης των απαντήσεων αποτελούν παραλλαγή του προηγούμενου τύπου. Ο ερωτώμενος καλείται να ιεραρχήσει ή να κλιμακώσει μια σειρά στοιχείων με βάση ένα ορισμένο κριτήριο. Είναι δυνατόν οι προτεινόμενες απαντήσεις να είναι κλιμακωμένες ανάλογα με την ένταση τους. Ουσιαστικά, πρόκειται για κλίμακα μέτρησης Likert.

Το ερωτηματολόγιο κατασκευάστηκε στην διαδικτυακή εφαρμογή **google forms**, αξιοποιώντας τα πρότυπα κατασκευής ερωτήσεων, ενώ τα αποτελέσματα της έρευνας καταγράφονται αυτόματα στην εφαρμογή **google sheets**, η οποία επιτρέπει την δημιουργία και επεξεργασία λογιστικών φύλλων, τα οποία θα είναι το αντικείμενο επεξεργασίας στο στατιστικό πακέτο MINITAB.

Κάθε σχολείο του δείγματος έλαβε ένα ερωτηματολόγιο μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος (email), το οποίο κλήθηκε να απαντήσει τουλάχιστον ένας εκπαιδευτικός οποιασδήποτε ειδικότητας.

[βλέπετε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ—ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ]

Σε περίπτωση που υποβλήθηκαν περισσότερες της μίας απάντησης από το ίδιο σχολείο, οι ερωτώμενοι στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση είναι εκπαιδευτικοί διαφορετικών ειδικοτήτων. Κάθε εκπαιδευτικός που απάντησε στο ερωτηματολόγιο ακολούθησε έναν ηλεκτρονικό σύνδεσμο (link) όπου βρήκε το ερωτηματολόγιο. Αφού το συμπλήρωσε, επέλεξε αποστολή (submit) και αυτό άμεσα ήρθε στην υπηρεσία μας, χωρίς να υπάρχει τρόπος να εντοπιστεί ο εκπαιδευτικός που το απάντησε.

Με την χρήση του ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου, το οποίο είναι δομημένο και διατυπωμένο κατάλληλα για την ομάδα στόχο της έρευνας μέσω ερωτήσεων - φίλτρο, εξασφαλίστηκε η ανωνυμία των υποκειμένων της έρευνας, διασφαλίζοντας, έτσι, την προστασία των συμμετεχόντων στην έρευνα.

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Η Διεύθυνση Φορολογικής Συμμόρφωσης διαβεβαιώνει ότι:

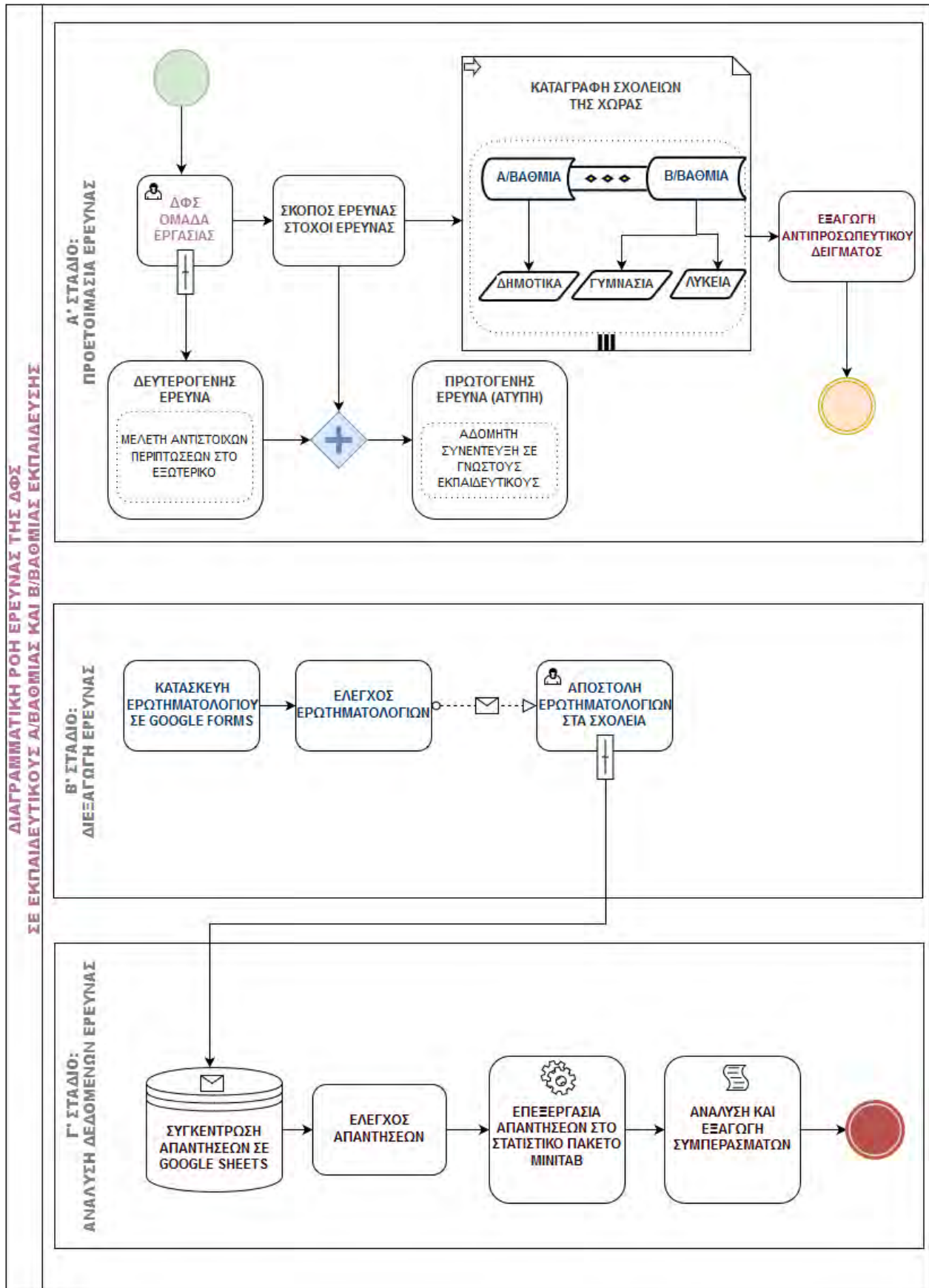
1. Διασφαλίστηκε η συναίνεση των ερωτώμενων μέσω ηλεκτρονικού συνοδευτικού κειμένου, συνοδευτικό του ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου προς τις Διευθύνσεις των σχολείων του δείγματος.
2. Τα ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια διασφάλισαν την ανωνυμία των συμμετεχόντων στην έρευνα και την προστασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων τους, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επιπλέον, στο συνοδευτικό κείμενο αναγραφόταν λεπτομερώς η διασφάλιση της ανωνυμίας σε όλα τα στάδια της έρευνας (συλλογή, επεξεργασία και δημοσιοποίηση).
3. Τα ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια προέβλεπαν την δυνατότητα των συμμετεχόντων στην έρευνα να διακόψουν την συμμετοχή τους σε οποιοδήποτε στάδιο διεξαγωγής τους.

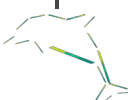

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΡΟΗ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στο παρακάτω διάγραμμα BPMN¹ απεικονίζονται τα στάδια της έρευνας. Σημειώνεται ότι περιλαμβάνει τα αμιγώς ερευνητικά στάδια και όχι τις διοικητικές διαδικασίες, οι οποίες αποτυπώνονται στο χρονοδιάγραμμα.

BPMN: Business Process Model Notation - μοντέλο γραφικής απεικόνισης επιχειρηματικών διαδικασιών

ενότητα

τρίτη

συλλογή δεδομένων

- 15 αριθμητικά αποτελέσματα
- 19 προφίλ σχολείων
- 22 προφίλ εκπαιδευτικών

ενότητα τρίτη: συλλογή δεδομένων

Ακολούθως παρουσιάζεται το πλήθος των ερωτηματολογίων που συγκεντρώθηκε από την έρευνα που διεξήγαγε η Διεύθυνση Φορολογικής Συμμόρφωσης σε εκπαιδευτικούς της Α/βάθμιας και Β/βάθμιας εκπαίδευσης.

Ειδικότερα, για την κάθε σχολική βαθμίδα, συλλέξαμε τα παρακάτω στοιχεία:

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

⇒ Συγκεντρώθηκαν συνολικά **1028** ερωτηματολόγια από **ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ** της χώρας. Το απαιτούμενο δείγμα, προκειμένου να θεωρηθούν τα αποτελέσματα έγκυρα ήταν 355, δηλαδή έχουμε υπερβεί το ελάχιστο δείγμα κατά 289,58%, με σχεδόν τριπλάσιο αριθμό απαντήσεων.

Όσον αφορά στις απαιτούμενες προϋποθέσεις κατανομής για τα **ΔΗΜΟΤΙΚΑ** αυτές συγκεντρωτικά έχουν ως εξής:

ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ: ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΑ			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΝΟΜΟΥ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΔΕΙΓΜΑ	ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΤΤΙΚΗΣ	85	233	274,12%
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	149	449	301,34%
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΣΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	75	222	296,00%
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΙΚΡΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	46	124	269,57%
ΣΥΝΟΛΟ	355	1028	289,58%

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ-1: ελάχιστο απαιτούμενο δείγμα και πλήθος συλλεχθέντων ερωτηματολογίων από Δημοτικά Σχολεία

Παρατηρούμε ότι έχουμε υπερβεί το απαιτούμενο δείγμα κατά 290%, ορθά κατανεμημένο ανά κατηγορία νομού, άρα τα συμπεράσματα στα οποία θα καταλήξουμε μετά την ανάλυση των απαντήσεων των ερωτώμενων είναι ασφαλή και έγκυρα.

[βλέπετε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΠΙΝΑΚΕΣ 6,7,8,9: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ: ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ - ΜΕΣΟ - ΜΙΚΡΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ]

Η γεωγραφική κατανομή των απαντήσεων στα **ΔΗΜΟΤΙΚΑ** έχει ως εξής:

ΕΙΚΟΝΑ Γ-1: γεωγραφική κατανομή απαντήσεων για τα Δημοτικά

⇒ Συγκεντρώθηκαν συνολικά 387 ερωτηματολόγια από **ΓΥΜΝΑΣΙΑ** (ποσοστό επί του συνόλου των ερωτηματολογίων της Β/βάθμιας εκπαίδευσης: 45,9%). Το απαιτούμενο δείγμα, προκειμένου να θεωρηθούν τα αποτελέσματα έγκυρα ήταν 315 για τα Γυμνάσια.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ: ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΥΜΝΑΣΙΑ			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΝΟΜΟΥ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΔΕΙΓΜΑ	ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΤΤΙΚΗΣ	76	125	164,47%
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	132	138	104,55%
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΣΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	66	84	127,27%
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΙΚΡΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	41	40	97,56%
ΣΥΝΟΛΟ	315	387	122,86%

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ-2: ελάχιστο απαιτούμενο δείγμα και πλήθος συλλεχθέντων ερωτηματολογίων από Γυμνάσια

Παρατηρούμε ότι έχουμε υπερβεί το απαιτούμενο δείγμα κατά 22,8%, ορθά κατανεμημένο ανά κατηγορία, άρα τα συμπεράσματα στα οποία θα καταλήξουμε μετά την ανάλυση των απαντήσεων των ερωτώμενων είναι ασφαλή και έγκυρα.

[βλέπετε *ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΠΙΝΑΚΕΣ 10, 11, 12, 13: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ: ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ - ΜΕΣΟ - ΜΙΚΡΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ*]

⇒ Συγκεντρώθηκαν συνολικά 456 ερωτηματολόγια από **ΛΥΚΕΙΑ** (ποσοστό επί του συνόλου: 54,1%). Το απαιτούμενο δείγμα, προκειμένου να θεωρηθούν τα αποτελέσματα έγκυρα ήταν 303 ερωτηματολόγια για τα Λύκεια

ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ: ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΛΥΚΕΙΑ			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΝΟΜΟΥ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΔΕΙΓΜΑ	ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΤΤΙΚΗΣ	73	114	156,16%
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	127	189	148,82%
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΣΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	64	98	153,13%
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΙΚΡΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	39	55	141,03%
ΣΥΝΟΛΟ	303	456	150,50%

ΠΙΝΑΚΑΣ Γ-3: ελάχιστο απαιτούμενο δείγμα και πλήθος συλλεχθέντων ερωτηματολογίων από Λύκεια

Παρατηρούμε ότι έχουμε υπερβεί το απαιτούμενο δείγμα κατά 50,50%, ορθά κατανεμημένο ανά κατηγορία νομού, άρα τα συμπεράσματα στα οποία θα καταλήξουμε μετά την ανάλυση των απαντήσεων των ερωτώμενων είναι ασφαλή και έγκυρα.

[βλέπετε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΠΙΝΑΚΕΣ 14, 15, 16, 17: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ: ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ - ΜΕΣΟ - ΜΙΚΡΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ]

Η γεωγραφική κατανομή των απαντήσεων σε ΓΥΜΝΑΣΙΑ και ΛΥΚΕΙΑ έχει ως εξής:

ΕΙΚΟΝΑ Γ-2: γεωγραφική κατανομή απαντήσεων για τα Γυμνάσια και Λύκεια

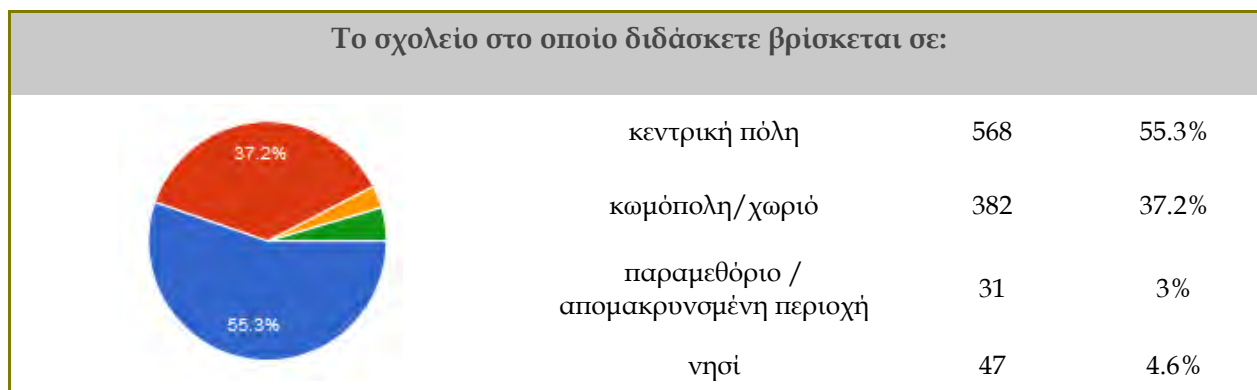

ΠΡΟΦΙΛ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Α. ΔΗΜΟΤΙΚΑ

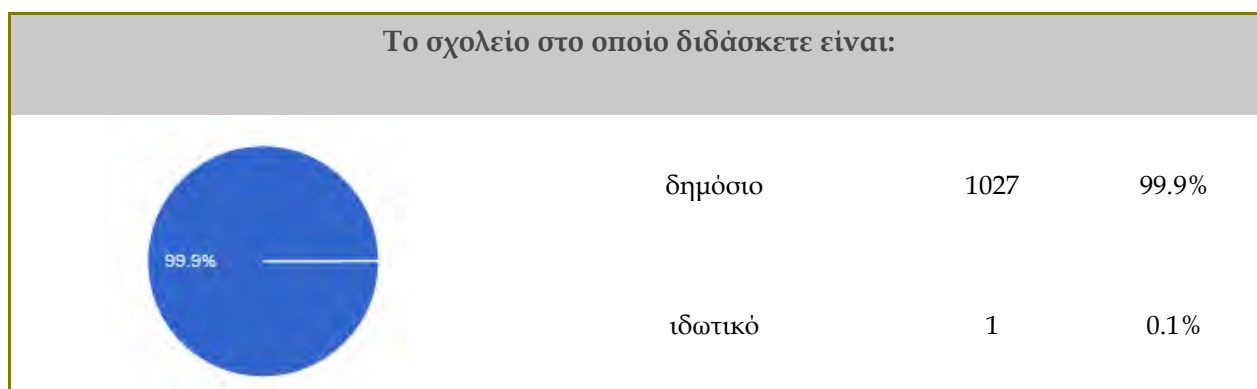
Το προφίλ των σχολείων, όπως αυτό προκύπτει από την σχετική ανάλυση των ερωτηματολογίων που συλλέξαμε από τους εκπαιδευτικούς της Α/βάθμιας εκπαίδευσης έχει ως εξής:

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

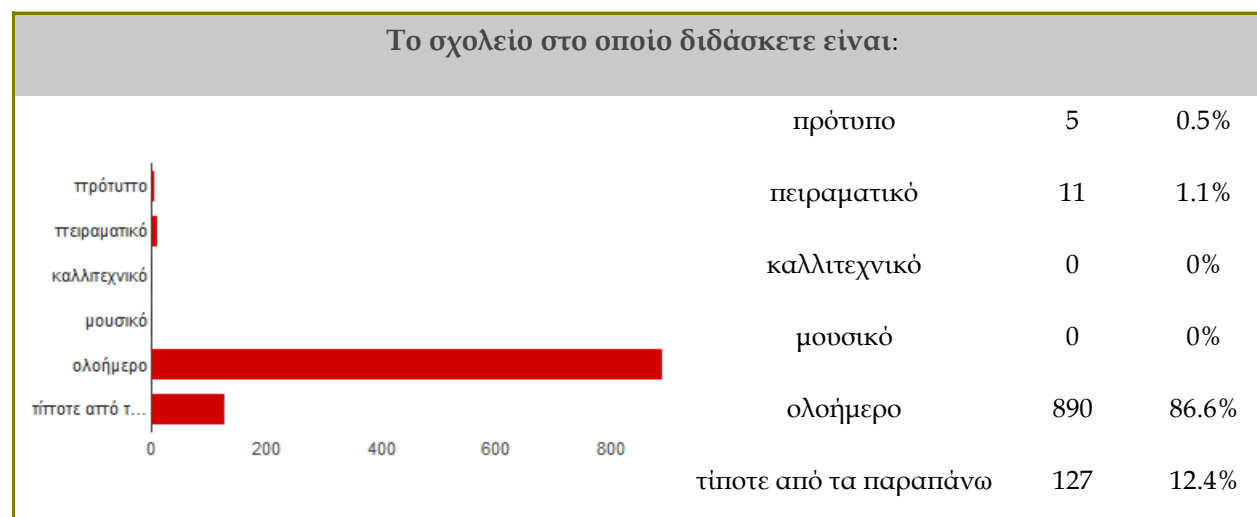
ΓΡΑΦΗΜΑ Γ-1: γεωγραφική περιοχή δημοτικών σχολείων

ΕΙΔΟΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΓΡΑΦΗΜΑ Γ-2: είδος δημοτικού σχολείου

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

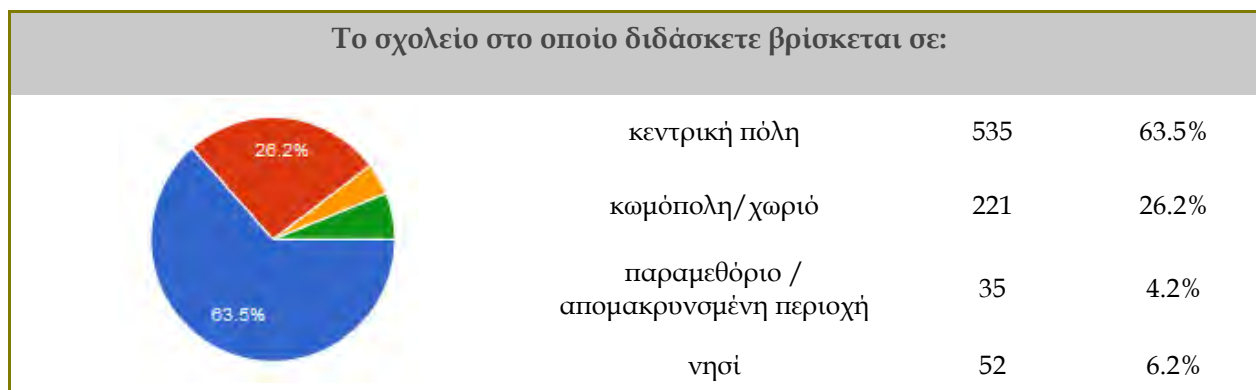
ΓΡΑΦΗΜΑ Γ-3: κατηγορία δημοτικού σχολείου

Β. ΓΥΜΝΑΣΙΑ—ΛΥΚΕΙΑ

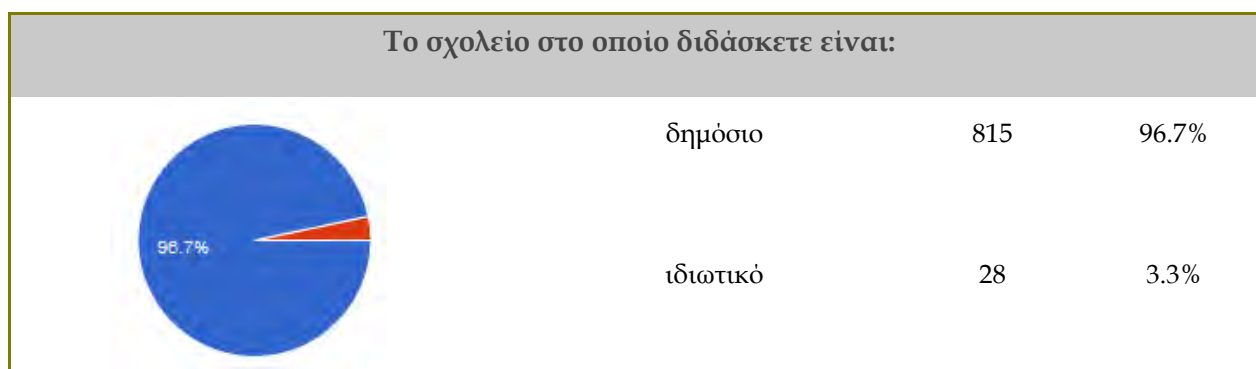
Το προφίλ των σχολείων, όπως αυτό προκύπτει από την σχετική ανάλυση των ερωτηματολογίων που συλλέξαμε από τους εκπαιδευτικούς της Β/βάθμιας εκπαίδευσης έχει ως εξής:

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

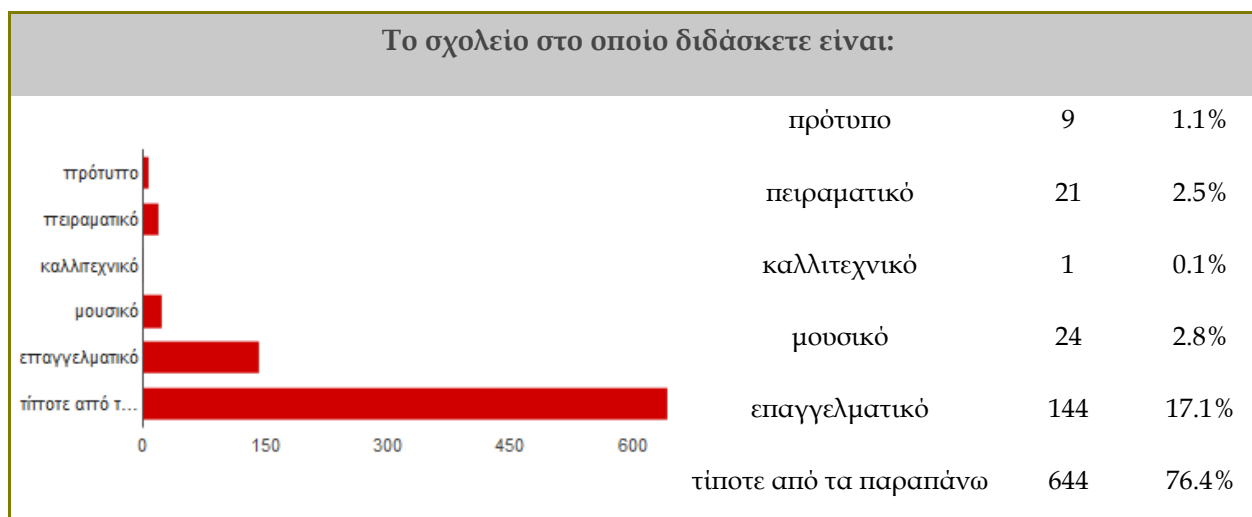
ΓΡΑΦΗΜΑ Γ-4: γεωγραφική περιοχή γυμνασίων - λυκείων

ΕΙΔΟΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΓΡΑΦΗΜΑ Γ-4: είδος γυμνασίου - λυκείου

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΓΡΑΦΗΜΑ Γ-6: κατηγορία γυμνασίου - λυκείου

Διαπιστώνεται ότι η συντριπτική πλειοψηφία τόσο των δημοτικών σχολείων όσο και των γυμνασίων και λυκείων (άνω του 90%) βρίσκεται γεωγραφικά σε μεγάλα αστικά κέντρα, ενώ το 55% επί του συνόλου των δημοτικών και το 63,5% επί του συνόλου των γυμνασίων και λυκείων εδράζει σε κεντρικές πόλεις.

Η συμμετοχή των ιδιωτικών σχολείων ήταν σημαντικά μικρή και στις δύο εκπαιδευτικές βαθμίδες (από 1% έως 3%), αλλά σημειώνεται ως θετικό το γεγονός ότι τα πειραματικά και τα πρότυπα δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια, στα οποία προβλέπεται να υλοποιηθεί αρχικά το προτεινόμενο πρόγραμμα σε πιλοτική μορφή, απάντησαν στο σύνολό τους.

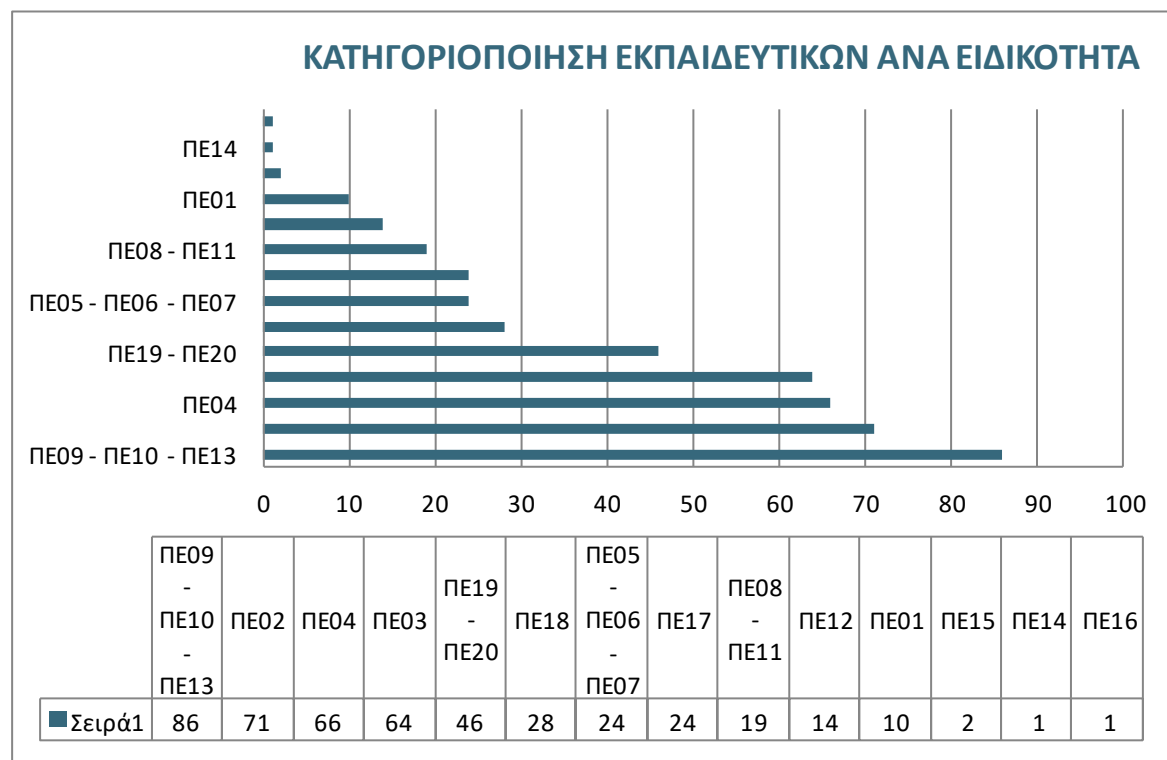
ΠΡΟΦΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Οι ειδικότητες των εκπαιδευτικών στα **ΓΥΜΝΑΣΙΑ** της χώρας, οι οποίοι συμμετείχαν στην έρευνα, κατανέμονται ως εξής:

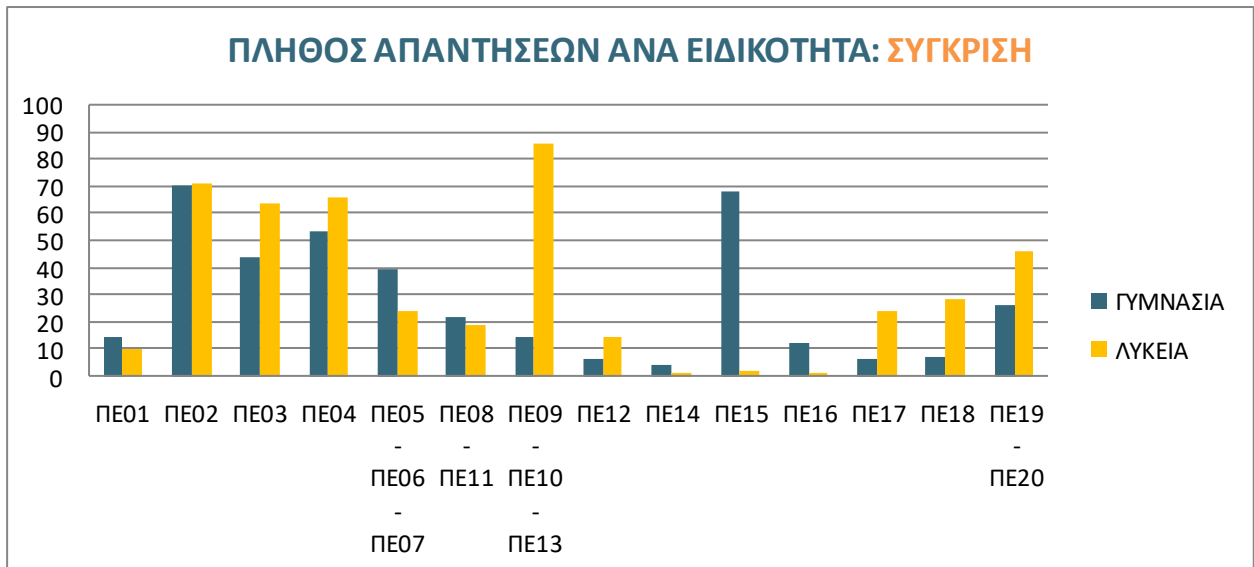
ΓΡΑΦΗΜΑ Γ-7: κατηγοριοποίηση εκπαιδευτικών γυμνασίων ανά ειδικότητα

Οι ειδικότητες των εκπαιδευτικών στα **ΛΥΚΕΙΑ** της χώρας, οι οποίοι συμμετείχαν στην έρευνα, κατανέμονται ως εξής:

ΓΡΑΦΗΜΑ Γ-8: κατηγοριοποίηση εκπαιδευτικών λυκείων ανά ειδικότητα

ΓΡΑΦΗΜΑ Γ-9: πλήθος απαντήσεων ανά ειδικότητα στην Β/βάθμια εκπαίδευση

Συγκρίνοντας τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών από τα ΓΥΜΝΑΣΙΑ και τα ΛΥΚΕΙΑ, διαπιστώνουμε ότι:

- συμμετείχαν στην έρευνα σχεδόν ισάριθμοι φιλόλογοι
- οι καθηγητές οικιακές οικονομίας απάντησαν σχεδόν μόνο στα ΓΥΜΝΑΣΙΑ και είναι η κυρίαρχη ειδικότητα ως προς την συμμετοχή τους στην έρευνα
- οι καθηγητές πολιτικών επιστημών, κοινωνιολογίας και οικονομικών είναι οι κυρίαρχες ειδικότητες στα ΛΥΚΕΙΑ ως προς την συμμετοχή τους στην έρευνα
- οι καθηγητές φιλολογικών, μαθηματικών και φυσικών επιστημών έχουν ίση συμμετοχή στα ΛΥΚΕΙΑ

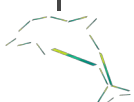
Επιπλέον, οι κύριες ειδικότητες που απάντησαν και στις δύο βαθμίδες είναι με φθίνουσα σειρά:

- φιλόλογοι
- φυσικών επιστημών
- μαθηματικοί
- κοινωνικών και πολιτικών επιστημών
- πληροφορικής
- οικιακής οικονομίας
- ξένων γλωσσών

ΓΡΑΦΗΜΑ Γ-10: κύριες ειδικότητες ερωτώμενων Β/βάθμιας εκπαίδευσης

[βλέπετε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΚΩΔΙΚΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ Β/ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ]

ενότητα

τέταρτη

ανάλυση δεδομένων

- 26 στάσεις και απόψεις των εκπαιδευτικών
- 31 πρόταση συγκεκριμένων τρόπων δράσης
- 57 παράγοντες επιτυχίας
- 79 εμπλοκή των εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα

ενότητα τέταρτη: ανάλυση δεδομένων έρευνας

Η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στην ανάλυση των δεδομένων της έρευνας. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση του τελικού αναγνώστη, ως δομή ακολουθείται το σχήμα με τους στόχους της έρευνας, στο οποίο αποτυπώνονται τα ερευνητικά ερωτήματα. Ως αποτέλεσμα, η συγκεκριμένη ενότητα διακρίνεται σε τέσσερις (4) υπο-ένότητες:

1. στάσεις και απόψεις των εκπαιδευτικών
2. πρόταση συγκεκριμένων τρόπων δράσης
3. παράγοντες επιτυχίας
4. εμπλοκή των εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα

Για την κάθε ενότητα, αναλύονται οι απαντήσεις των ερωτώμενων είτε συγκεντρωτικά είτε ανά εκπαιδευτική βαθμίδα (Α/βάθμια και Β/βάθμια) ή ανά σχολική βαθμίδα (δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια), ανάλογα με τις ανάγκες του υπό εξέταση ερευνητικού ερωτήματος.

[βλέπετε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΛΙΣΤΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ Α/ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΛΙΣΤΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ Β/ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ]

Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα στο οποίο καλούμαστε να απαντήσουμε αφορά στην διερεύνηση των στάσεων και των απόψεων των εκπαιδευτικών απέναντι στην εισαγωγή του προτεινόμενου προγράμματος. Για την κάλυψη του συγκεκριμένου ερωτήματος, οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών εξετάστηκαν ενιαία και όχι ανά σχολική βαθμίδα, αφού όχι μόνο οι ερωτήσεις είναι κοινές στο ερωτηματολόγιο που κλήθηκαν να συμπληρώσουν, αλλά ο ίδιος εκπαιδευτικός μπορεί να διδάσκει σε διαφορετικές σχολικές βαθμίδες.

στάσεις και απόψεις των εκπαιδευτικών

Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα αφορά στις στάσεις και τις απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την προοπτική εισαγωγής επιμορφωτικών προγραμμάτων τα οποία θα οδηγήσουν στην καλλιέργεια και την ανάπτυξη της φορολογικής συνείδησης στους μαθητές και μετέπειτα φορολογούμενους ενεργούς πολίτες. Προκειμένου να διερευνηθεί η στάση των εκπαιδευτικών, τέθηκε στο ερωτηματολόγιο μια σειρά ερωτήσεων που αφορούσαν σε θεωρητικές γενικές έννοιες.

συσχέτιση φορολογικής και κοινωνικής συνείδησης

Για να διερευνήσουμε την συσχέτιση μεταξύ φορολογικής και κοινωνικής συνείδησης συγκρίναμε δύο ερωτήσεις:

1. Η φορολογική συνείδηση είναι χαρακτηριστικό του σημερινού πολίτη
2. Η φορολογική συνείδηση συνδέεται με την κοινωνική συνείδηση

Χρησιμοποιήσαμε την εντολή συσχέτισης παραμετρικών δεδομένων Pearson Correlation, η οποία μετρά την γραμμική συσχέτιση μεταξύ των μεταβλητών, ακολουθώντας την ακρίβεια του κάθε ζεύγους απάντησης.

Pearson correlation of
Η φορολογική συνείδηση είναι χα and Η φορολογική συνείδηση συνδέεται = 0,077
P-Value = 0,001

Αυτό σημαίνει ότι όσοι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι η φορολογική συνείδηση συνδέεται με την κοινωνική συνείδηση, δεν θεωρούν ότι ο σημερινός πολίτης έχει ανεπτυγμένη φορολογική συνείδηση. Άλλωστε, ο συνολικός μέσος όρος απόκλισης του κάθε ζεύγους απάντησης (εντολή: *Pairwise Differences*) ισούται με 2,024, το οποίο αποτυπώνει επίσης την απόκλιση που αναγνωρίζουν οι εκπαιδευτικοί ανάμεσα στον σύγχρονο πολίτη και την φορολογική συνείδηση.

Όσον αφορά στην αμιγώς ερώτηση σύνδεσης φορολογικής και κοινωνικής συνείδησης, τα αποτελέσματα είναι πιο ξεκάθαρα: ο μέσος όρος των απαντήσεων κλίνει στο 4,754 στην κλίμακα 1-5, όπου 1=διαφωνώ απόλυτα και 5=συμφωνώ απόλυτα.

σύνδεση φορολογικής συνείδησης με το εκπαιδευτικό σύστημα

Για να διερευνήσουμε την σύνδεση μεταξύ της φορολογικής συνείδησης και του εκπαιδευτικού συστήματος, συγκρίναμε τρεις ερωτήσεις:

1. Η φορολογική συνείδηση είναι θέμα παιδείας
2. Η φορολογική συνείδηση χρειάζεται ενίσχυση από το εκπαιδευτικό σύστημα
3. Η φορολογική συνείδηση πρέπει να διαμορφώνεται από νεαρές ηλικίες

Χρησιμοποιήσαμε τον πίνακα Tally Individual Variables, ο οποίος μετρά την συχνότητα εμφάνισης της κάθε τιμής και εξάγει μέσο όρο εμφάνισης και ποσοστά.

θέμα παιδείας			ενίσχυση από εκπαίδευση			διαμόρφωση νεαρές ηλικίες		
Count	Percent		Count	Percent		Count	Percent	
1	29	1,55	1	52	2,78	1	26	1,39
2	38	2,03	2	57	3,05	2	26	1,39
3	26	1,39	3	74	3,96	3	49	2,62
4	377	20,15	4	518	27,69	4	328	17,53
5	1401	74,88	5	1170	62,53	5	1442	77,07
N=	1871		N=	1871		N=	1871	

Όπως φαίνεται και στην σύγκριση των γραμμών, οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών είναι ανάλογες στα τρία ερωτήματα (1= διαφωνώ απόλυτα, 2= διαφωνώ μερικώς, 3= δεν ξέρω/δεν απαντώ, 4= συμφωνώ λίγο, 5 = συμφωνώ απόλυτα). Παρατηρείται ότι το 95% του συνόλου των εκπαιδευτικών θεωρούν ότι η διαμόρφωση φορολογικής συνείδησης είναι θέμα παιδείας και μπορεί να διαμορφωθεί από νεαρές ηλικίες, ενώ το 90% πιστεύει ότι η φορολογική συνείδηση χρήζει ενίσχυσης από το εκπαιδευτικό σύστημα.

στάση για την εισαγωγή του προγράμματος

Για να διερευνήσουμε την γενικότερη στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στην εισαγωγή του προτεινόμενου προγράμματος, διερευνήσαμε οχτώ (8) ερωτήσεις:

1. Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση θα συμβάλλει θετικά στην καλλιέργεια φορολογικής συνείδησης στους νυν μαθητές και μετέπειτα ενεργούς πολίτες
2. Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση κρίνεται απαραίτητη και αναγκαία
3. Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση είναι θετική πρωτοβουλία
4. Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση δεν έχει κανένα νόημα την παρούσα στιγμή
5. Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση μπορεί να θέσει τις βάσεις προκειμένου να εξοικειωθούν οι μαθητές με έννοιες και καταστάσεις που θα αντιμετωπίσουν μελλοντικά.
6. Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση είναι υπερβολικό μέτρο για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής

7. Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση δεν θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα
8. Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση θα διαμορφώσει φορολογική συνείδηση διαφορετική από την υφιστάμενη

Στην συγκεκριμένη ενότητα θέσαμε μεγαλύτερο πλήθος ερωτήσεων σε σχέση με τα προηγούμενα ερωτήματα, αφού αυτή ουσιαστικά θα δώσει το στίγμα για το κατά πόσον οι εκπαιδευτικοί είναι θετικοί ή αρνητικοί στην εισαγωγή του προγράμματος στις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Λόγω της σημαντικότητάς του, τέθηκαν και αρνητικές ερωτήσεις, ώστε να διασφαλίσουμε ότι αυτές οι ερωτήσεις απαντήθηκαν μετά από σκέψη και όχι διεκπεραιωτικά.

Αρχικά, χρησιμοποιήσαμε τον πίνακα Tally Individual Variables, ο οποίος μετρά την συχνότητα εμφάνισης της κάθε τιμής και εξάγει μέσο όρο εμφάνισης και ποσοστά για τις ερωτήσεις με θετικό πρόσημο: *Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση έχει θετική συμβολή, είναι θετική πρωτοβουλία, θέτει βάσεις για το μέλλον.*

Tally for Discrete Variables: θετική συμβολή; θετική πρωτοβουλία; θέτει βάσεις

θετική συμβολή			θετική πρωτοβουλία			θέτει βάσεις		
Count	Percent		Count	Percent		Count	Percent	
1	46	2,46	1	43	2,30	1	34	1,82
2	73	3,90	2	55	2,94	2	47	2,51
3	80	4,28	3	86	4,60	3	57	3,05
4	600	32,07	4	480	25,65	4	633	33,83
5	1072	57,30	5	1207	64,51	5	1100	58,79
N=	1871		N=	1871		N=	1871	

Όπως φαίνεται και στην σύγκριση των γραμμών, οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών είναι ανάλογες στα τρία ερωτήματα (1= διαφωνώ απόλυτα, 2= διαφωνώ μερικώς, 3= δεν ξέρω/δεν απαντώ, 4= συμφωνώ λίγο, 5 = συμφωνώ απόλυτα). Παρατηρείται ότι σχεδόν το 90% του συνόλου των εκπαιδευτικών αντιμετωπίζουν απόλυτα θετικά την εισαγωγή του προγράμματος στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Για την επόμενη ανάλυση, συγκρίναμε τις δύο προτάσεις που θεωρούν την εισαγωγή του προγράμματος απαραίτητη και ικανή να διαμορφώσει διαφορετική φορολογική συνείδηση από την παρούσα με την πρόταση ότι η φορολογική συνείδηση είναι χαρακτηριστικό του σημερινού πολίτη.

Tally for Discrete Variables: απαραίτητη και α; διαφορετική φορο; Η φορολογική συν

απαραίτητη και αναγκαία			διαφορετική φορολογική συνείδηση			Η φορολογική συνείδηση είναι χα		
	Count	Percent	Count	Percent	Count	Percent	Count	Percent
1	74	3,96	1	73	3,90	1	551	29,45
2	110	5,88	2	109	5,83	2	489	26,14
3	149	7,96	3	235	12,56	3	76	4,06
4	582	31,11	4	752	40,19	4	424	22,66
5	956	51,10	5	702	37,52	5	331	17,69
N=	1871		N=	1871		N=	1871	

Όπως φαίνεται και στην σύγκριση των γραμμών, οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών είναι ανάλογες στα τρία ερωτήματα (1= διαφωνώ απόλυτα, 2= διαφωνώ μερικώς, 3= δεν ξέρω/δεν απαντώ, 4= συμφωνώ λίγο, 5 = συμφωνώ απόλυτα). Το 82% των εκπαιδευτικών θεωρεί αναγκαία και απαραίτητη την εισαγωγή των προτεινόμενων προγραμμάτων, ενώ το 78% πιστεύει ότι η εισαγωγή αυτών δύναται να διαμορφώσει διαφορετική φορολογική συνείδηση από την υπάρχουσα. Ενδιαφέρουσα είναι η σύγκριση των δύο τελευταίων ερωτήσεων, αφού υποδεικνύεται πως από το 55% των εκπαιδευτικών που θεωρούν ότι η φορολογική συνείδηση δεν συνιστά χαρακτηριστικό των σύγχρονων πολιτών, το 45% αυτών πιστεύει πως τα προτεινόμενα προγράμματα μπορούν να αλλάξουν αυτή την κατάσταση προς θετική κατεύθυνση.

Η επόμενη ανάλυση αφορά στις αρνητικά διατυπωμένες ερωτήσεις σε συσχετισμό με θετικές προτάσεις. Πιο συγκεκριμένα, έγινε σύγκριση των ερωτήσεων: *Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση δεν έχει κανένα νόημα την παρούσα στιγμή, Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση είναι υπερβολικό μέτρο για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση δεν θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα μεταξύ τους, αλλά και σε σχέση με την θετική πρόταση ότι Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση μπορεί να θέσει τις βάσεις προκειμένου να εξοικειωθούν οι μαθητές με έννοιες και καταστάσεις που θα αντιμετωπίσουν μελλοντικά.*

Tally for Discrete Variables: δεν έχει νόη; δεν θα έχει ; θέτει βάσεις; υπερβολικό μ

δεν έχει νόημα			δεν θα έχει αποτέλεσμα			θέτει βάσεις		
	Count	Percent		Count	Percent		Count	Percent
1	929	49,65	1	517	27,63	1	34	1,82
2	423	22,61	2	501	26,78	2	47	2,51
3	140	7,48	3	401	21,43	3	57	3,05
4	218	11,65	4	320	17,10	4	633	33,83
5	161	8,61	5	132	7,06	5	1100	58,79
N=	1871		N=	1871		N=	1871	

υπερβολικό μέτρο για φοροδιαφυγ		
	Count	Percent
1	694	37,09
2	521	27,85
3	186	9,94
4	303	16,19
5	167	8,93
N=	1871	

Το 83% των εκπαιδευτικών βρίσκουν ότι η εισαγωγή των προτεινόμενων προγραμμάτων έχει νόημα και μπορεί να αποτελέσει προληπτικό μέτρο για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής (ποσοστό 65%), ποσοστό που συνάδει με την θετική εκτίμησή τους ότι μπορούν να τεθούν βάσεις για μελλοντικές φορολογικές συμπεριφορές. Αξίζει να σημειωθεί, ωστόσο, η ελαφρά επιφύλαξη τους ως προς την αποτελεσματικότητα του προγράμματος (1 στους 5 εκπαιδευτικούς δηλώνει *δεν ξέρω/δεν απαντώ*), ενώ, επίσης, 1 στους 5 αμφισβητεί την αποτελεσματικότητά του. Τα ποσοστά αυτά επαυξάνουν την βαρύτητα των απόψεών τους όσον αφορά στους παράγοντες επιτυχίας του προγράμματος.

Συνολικά, όσον αφορά στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα για τις ΣΤΑΣΕΙΣ και ΑΠΟΨΕΙΣ των εκπαιδευτικών καταλήγουμε στα ακόλουθα:

συσχέτιση
φορολογικής και
κοινωνικής
συνείδησης

- ⇒ η φορολογική συνείδηση συσχετίζεται με την κοινωνική συνείδηση
- ⇒ η φορολογική συνείδηση σήμερα είναι υπό αμφισβήτηση, δεν θεωρείται πλήρως ανεπτυγμένη

σύνδεση
φορολογικής
συνείδησης με το
εκπαιδευτικό
σύστημα

- ⇒ η φορολογική συνείδηση είναι θέμα παιδείας
- ⇒ η φορολογική συνείδηση χρήζει ενίσχυσης από το εκπαιδευτικό μας σύστημα
- ⇒ η καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης ξεκινά από τις νεαρές ηλικίες

στάση για την
εισαγωγή του
προγράμματος

- ⇒ η εισαγωγή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης αντιμετωπίζεται θετικά: θεωρείται θετική πρωτοβουλία και ικανή να θέσει βάσεις για το μέλλον
- ⇒ η εισαγωγή τους κρίνεται απαραίτητη και αναγκαία, ικανή να δημιουργήσει φορολογική συνείδηση διαφορετική από την υπάρχουσα
- ⇒ θεωρητικά, τα προτεινόμενα προγράμματα μπορούν να λειτουργήσουν ως προληπτικό μέτρο για την μελλοντική αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής
- ⇒ η αποτελεσματικότητά τους αντιμετωπίζεται με κάποιες επιφυλάξεις από ένα μέρος των ερωτώμενων

**πρόταση
συγκεκριμένων
τρόπων δράσης**

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα αφορά στις προτάσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με τους συγκεκριμένους τρόπους δράσης για την εισαγωγή επιμορφωτικών προγραμμάτων τα οποία θα οδηγήσουν στην καλλιέργεια και την ανάπτυξη της φορολογικής συνείδησης στους μαθητές και μετέπειτα φορολογούμενους ενεργούς πολίτες. Προκειμένου να υποβάλλουν τις προτάσεις τους, στο ερωτηματολόγιο υπήρξε μια σειρά ερωτήσεων που αφορούσαν σε εναλλακτικές προσεγγίσεις αναφορικά με την σχολική βαθμίδα ένταξης και διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος, τα κατάλληλα εκπαιδευτικά μέσα διδασκαλίας και την δομική σχέση του προτεινόμενου προγράμματος με το ευρύτερο πρόγραμμα σπουδών.

**κατάλληλη
εκπαιδευτική
βαθμίδα**

Για να διερευνήσουμε την καταλληλότητα της κάθε βαθμίδας, θέσαμε δύο ερωτήσεις σε όλους τους εκπαιδευτικούς:

1. Πιστεύετε ότι το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα έπρεπε να διδάσκεται σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες (δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο);
2. Πιστεύετε ότι το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα έπρεπε να διδάσκεται σε όλες τις τάξεις της κάθε βαθμίδας;

Tally for Discrete Variables: όλες οι βαθμίδες; όλες οι τάξεις

όλες οι βαθμίδες

	Count	Percent
ΔΕΝ ΞΕΡΩ / ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	87	4,65
ΝΑΙ	1154	61,65
ΟΧΙ	630	33,65
	N= 1871	

όλες οι τάξεις

	Count	Percent
ΔΕΝ ΞΕΡΩ / ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	109	5,82
ΝΑΙ	651	34,78
ΟΧΙ	1111	59,35
	N= 1871	

Παρατηρούμε ότι στην πλειοψηφία τους οι εκπαιδευτικοί προτείνουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης να εισαχθεί σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες (δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο) σε ποσοστό 61%, αλλά σχεδόν το 60% αυτών πιστεύει πως δεν είναι όλες οι τάξεις κατάλληλες.

Το επόμενο ερώτημα που εύλογα προκύπτει είναι ποιες τάξεις θεωρούν τις πλέον κατάλληλες. Για να απαντήσουμε σε αυτό το ερώτημα, ελέγξαμε τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών ανά την σχολική βαθμίδα στην οποία απασχολούνται ή έχουν τις περισσότερες διδακτικές ώρες (σε περίπτωση που απασχολούνται σε περισσότερες της μίας βαθμίδες). Έτσι έχουμε:

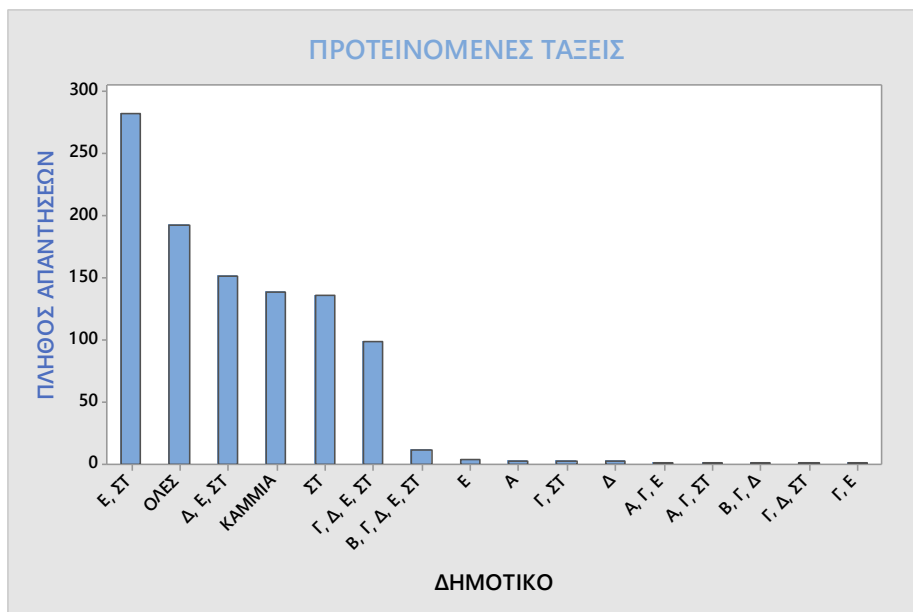
- α. ανάλυση απαντήσεων για τα δημοτικά
- β. ανάλυση απαντήσεων για τα γυμνάσια
- γ. ανάλυση απαντήσεων για τα λύκεια
- δ. σύγκριση των απαντήσεων

α. ανάλυση απαντήσεων για τα δημοτικά

Οι πιθανοί συνδυασμοί απαντήσεων είναι να εισαχθεί το προτεινόμενο πρόγραμμα σε όλες τις τάξεις του δημοτικού σχολείου, σε καμμία τάξη του δημοτικού, μόνο στην α', β', γ', δ', ε', στ' τάξη και στους μεταξύ τους συνδυασμούς.

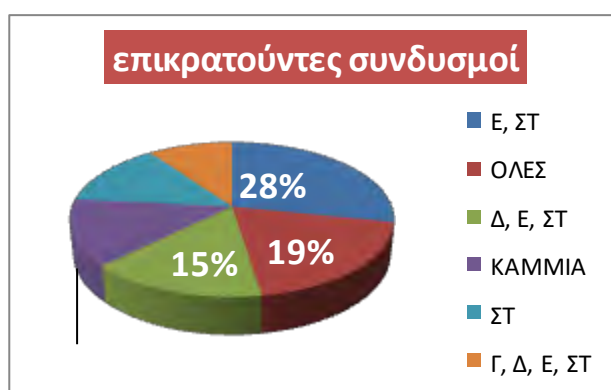
Οι απαντήσεις των 1028 εκπαιδευτικών Α/βάθμιας εκπαίδευσης κατανέμονται ως εξής:

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-1: προτεινόμενες τάξεις εισαγωγής του προτεινόμενου προγράμματος στο Δημοτικό

ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ
ΚΑΜΜΙΑ	139	13,52%
ΟΛΕΣ	193	18,77%
Α	2	0,19%
Α, Γ, Ε	1	0,10%
Α, Γ, ΣΤ	1	0,10%
Β, Γ, Δ	1	0,10%
Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ	11	1,07%
Γ, Δ, Ε, ΣΤ	99	9,63%
Γ, Δ, ΣΤ	1	0,10%
Γ, Ε	1	0,10%
Γ, ΣΤ	2	0,19%
Δ	2	0,19%
Δ, Ε, ΣΤ	152	14,79%
Ε	4	0,39%
Ε, ΣΤ	283	27,53%
ΣΤ	136	13,23%

Παρατηρούμε ότι οι κορυφαίες προτιμήσεις των εκπαιδευτικών της Α/βάθμιας εκπαίδευσης είναι οι συνδυασμοί:

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-2: επικρατούντες συνδυασμοί προτεινόμενων τάξεων στο Δημοτικό

Είναι προφανές ότι οι μεγάλες τάξεις του Δημοτικού και ιδιαίτερα η Ε' τάξη και η ΣΤ' τάξη του Δημοτικού βρίσκονται στην πρώτη θέση προτίμησης των εκπαιδευτικών, ενώ οι πρώτες τάξεις του Δημοτικού Α' και Β' δεν θεωρούνται εξίσου κατάλληλες.

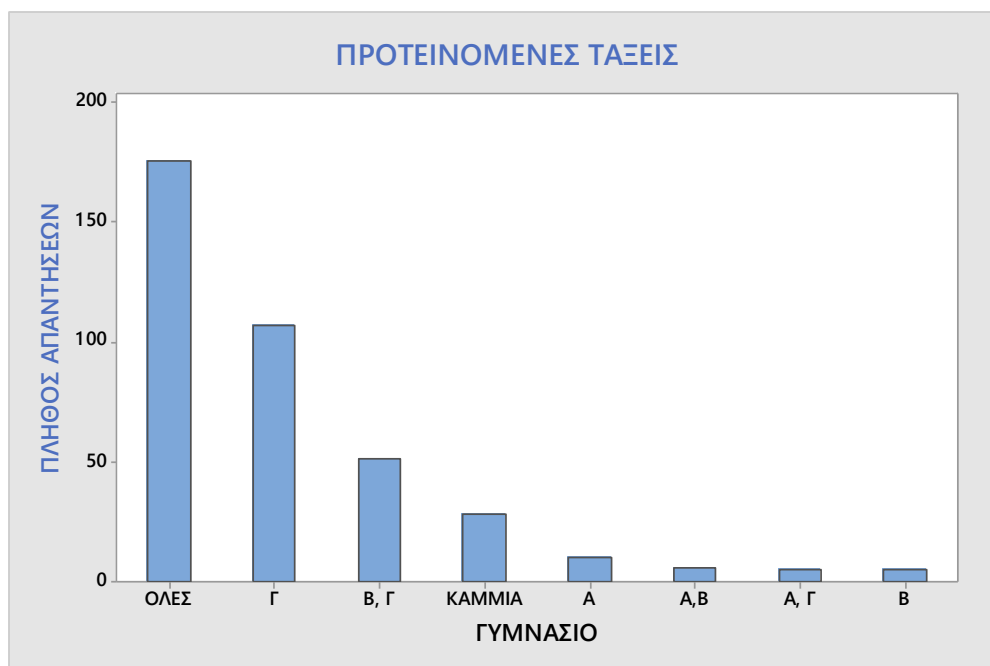
ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-1: κατανομή απαντήσεων προτεινόμενων τάξεων στο Δημοτικό

β. ανάλυση απαντήσεων για τα γυμνάσια

Οι πιθανοί συνδυασμοί απαντήσεων είναι να εισαχθεί το προτεινόμενο πρόγραμμα σε όλες τις τάξεις του γυμνασίου, σε καμμία τάξη του γυμνασίου, μόνο στην α', β', γ' τάξη και στους μεταξύ τους συνδυασμούς.

Οι απαντήσεις των 387 εκπαιδευτικών Β/βάθμιας εκπαίδευσης που απασχολούνται στα γυμνάσια κατανέμονται ως εξής:

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-3: προτεινόμενες τάξεις εισαγωγής του προτεινόμενου προγράμματος στο Γυμνάσιο

ΓΥΜΝΑΣΙΟ	ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ
ΚΑΜΜΙΑ	28	7,24%
ΟΛΕΣ	175	45,22%
Α	10	2,58%
Α, Β ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	6	1,55%
Α, Γ	5	1,29%
Β	5	1,29%
Β, Γ	51	13,18%
Γ	107	27,65%

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-2: κατανομή απαντήσεων προτεινόμενων τάξεων στο Γυμνάσιο

Παρατηρούμε ότι οι κορυφαίες προτιμήσεις των εκπαιδευτικών της Β/βάθμιας εκπαίδευσης για τα γυμνάσια είναι οι συνδυασμοί:

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-4: επικρατούντες συνδυασμοί προτεινόμενων τάξεων στο Γυμνάσιο

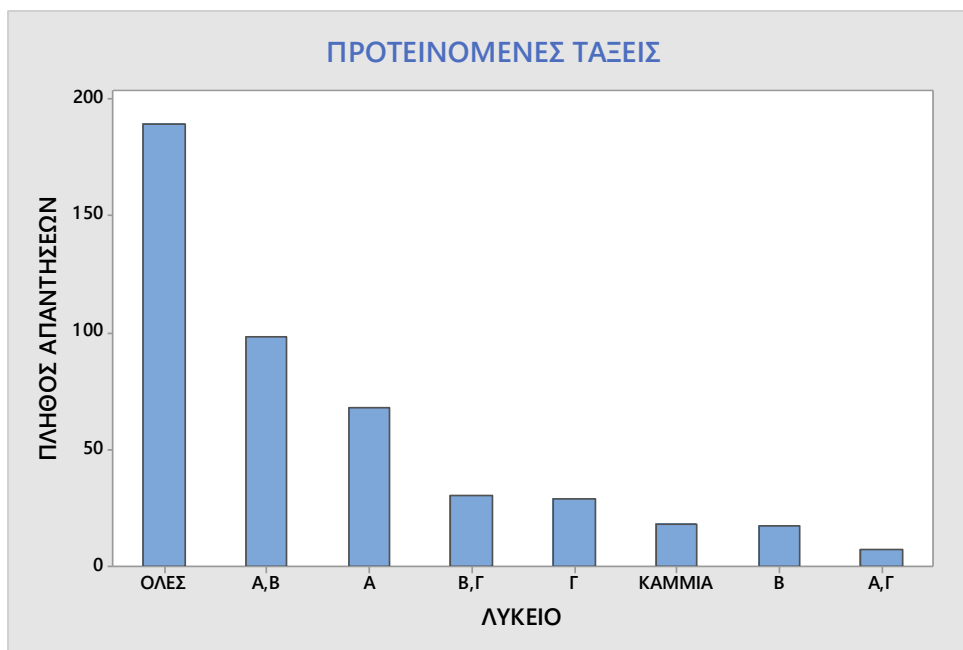
Οι εκπαιδευτικοί του Γυμνασίου θεωρούν πως το προτεινόμενο πρόγραμμα θα έπρεπε να εισαχθεί σε όλες τις τάξεις του Γυμνασίου. Η αμέσως επόμενη προτίμησή τους είναι η Γ' Γυμνασίου. Και σε αυτήν την σχολική βαθμίδα η Α' τάξη δεν θεωρείται εξίσου κατάλληλη.

γ. ανάλυση απαντήσεων για τα λύκεια

Οι πιθανοί συνδυασμοί απαντήσεων είναι να εισαχθεί το προτεινόμενο πρόγραμμα σε όλες τις τάξεις του λυκείου, σε καμμία τάξη του λυκείου, μόνο στην α', β', γ' τάξη και στους μεταξύ τους συνδυασμούς.

Οι απαντήσεις των 456 εκπαιδευτικών Β/βάθμιας εκπαίδευσης που απασχολούνται στα λύκεια κατανέμονται ως εξής:

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-5: προτεινόμενες τάξεις εισαγωγής του προτεινόμενου προγράμματος στο Λύκειο

ΛΥΚΕΙΟ	ΠΛΗΘΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ
ΚΑΜΜΙΑ	18	3,95%
ΟΛΕΣ	189	41,45%
Α	68	14,91%
Α, Β	98	21,49%
Α, Γ	7	1,54%
Β, Γ	30	6,58%
Β	17	3,73%
Γ	29	6,36%

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-3: κατανομή απαντήσεων προτεινόμενων τάξεων στο Λύκειο

Παρατηρούμε ότι οι κορυφαίες προτιμήσεις των εκπαιδευτικών της Β/βάθμιας εκπαίδευσης για τα λύκεια είναι οι συνδυασμοί:

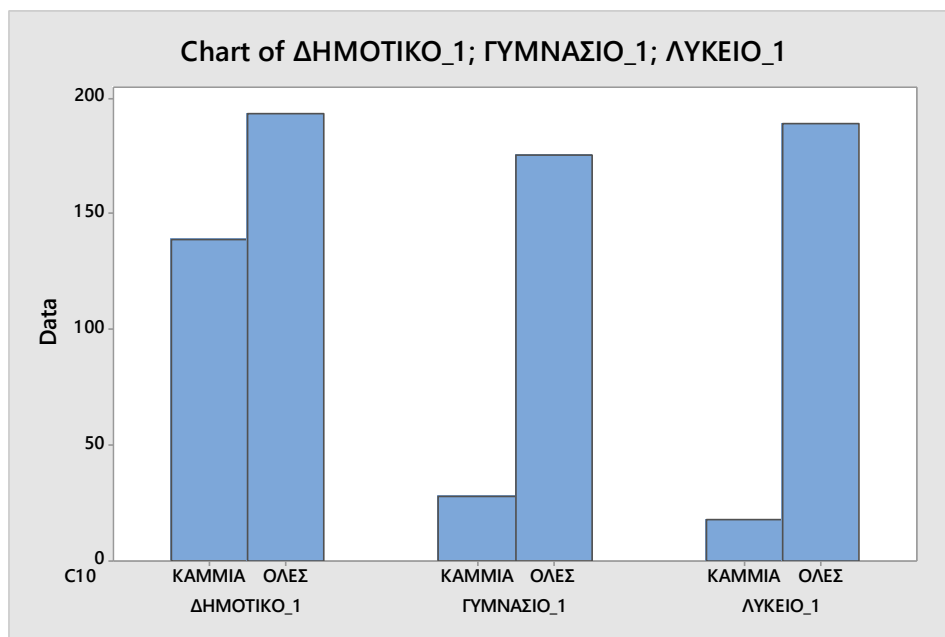
ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-6: επικρατούντες συνδυασμοί προτεινόμενων τάξεων στο Λύκειο

Στο Λύκειο, σχεδόν οι μισοί ερωτώμενοι προτείνουν την εισαγωγή του προγράμματος σε όλες τις τάξεις. Σε ό,τι, όμως, αφορά στην δεύτερη προτίμησή τους, αυτή μετατίθεται στην Α' και Β' τάξη, πιθανότατα λόγω του προσανατολισμού της Γ' Λυκείου στις Πανελλαδικές εξετάσεις.

δ. σύγκριση των απαντήσεων

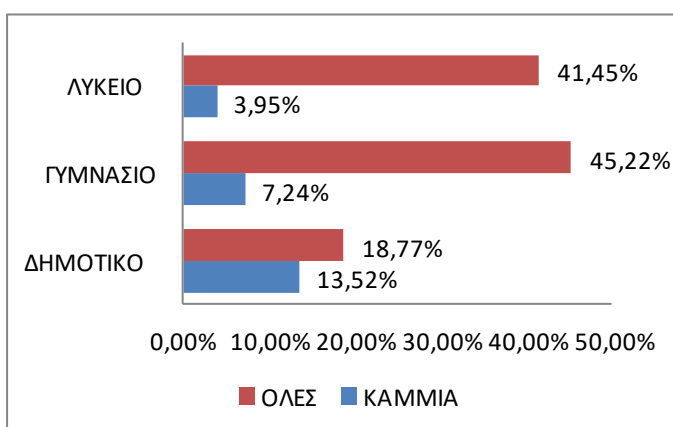
Οι απαντήσεις που θα εξεταστούν συγκριτικά είναι δύο: *όλες* και *καμμία*, προκειμένου να βεβαιώσουμε ότι όντως οι εκπαιδευτικοί δεν επιθυμούν να εισαχθεί το προτεινόμενο πρόγραμμα σε όλες τις τάξεις ούτε το απορρίπτουν συνολικά.

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-7: σύγκριση εισαγωγής ή μη του προτεινόμενου προγράμματος στις τρεις σχολικές βαθμίδες

	ΔΗΜΟΤΙΚΟ		ΓΥΜΝΑΣΙΟ		ΛΥΚΕΙΟ		ΣΥΝΟΛΟ	
ΚΑΜΜΙΑ	139	13,52%	28	7,24%	18	3,95%	185	9,89%
ΟΛΕΣ	193	18,77%	175	45,22%	189	41,45%	557	29,77%

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-4: σύγκριση εισαγωγής ή μη του προτεινόμενου προγράμματος στις τρεις σχολικές βαθμίδες

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-8: σύγκριση εισαγωγής ή μη του προτεινόμενου προγράμματος στις τρεις σχολικές βαθμίδες

Παρατηρούμε ότι οι εκπαιδευτικοί της Β/βάθμιας εκπαίδευσης είναι πιο βέβαιοι από τους συναδέλφους τους στην Α/βάθμια εκπαίδευση για την εισαγωγή του προτεινόμενου προγράμματος, αφού το σύνολο των απαντήσεών τους στην πρόταση να μην εισαχθεί το πρόγραμμα σε καμμία τάξη, υπολείπεται της αντίστοιχης απάντησης των δεύτερων. Ωστόσο, φαίνεται πως δεν θεωρούν όλες τις τάξεις εξίσου κατάλληλες.

Είναι ξεκάθαρο πως οι εκπαιδευτικοί στο σύνολό τους είναι **θετικοί** στην εισαγωγή του προτεινόμενου προγράμματος στην εκπαίδευση, ενώ ο έλεγχος των απαντήσεων σε όλες τις τάξεις και σε καμμία τάξη, διασφαλίζει την εγκυρότητα της ανάλυσης των προηγούμενων απαντήσεων αυτής της θεματικής ενότητας.

**κατάλληλα μέσα
διδασκαλίας**

Για να διερευνήσουμε τα κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε βαθμίδα, στηριχτήκαμε στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών στις ερωτήσεις:

1. Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε τάξη του (Δημοτικού/ Γυμνασίου/ Λυκείου): ερωτήσεις κλίμακας Likert
2. Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην (τάξη) για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν (επιλογή από λίστα)

Πιο συγκεκριμένα, εξετάσαμε χωριστά την κάθε τάξη στα Γυμνάσια και τα Λύκεια, ενώ στα Δημοτικά τις εξετάσαμε ανά δύο (Α' και Β', Γ' και Δ', Ε' και ΣΤ'), ώστε να καταγράψουμε τα ποσοστά συμφωνίας - προτίμησης των εκπαιδευτικών για το κάθε μέσο. Στην συνέχεια απεικονίσαμε συγκριτικά όλα τα μέσα για όλες τις τάξεις της κάθε βαθμίδας.

Για λόγους χωρητικότητας, έγινε σύντμηση του λεκτικού:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΜΕΣΟ	ΣΥΝΤΜΗΣΗ
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	παιχνίδια Η/Υ
παρασιάσεις (πχ σε powerpoint)	παρασιάσεις
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	ταινίες cartoons
ταινίες με ηθοποιούς	ταινίες ηθοποιούς
παιχνίδια ρόλων (RPG)	RPG
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	πραγματικές συνθήκες
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες	συζητήσεις, ομιλίες
από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση	θέατρο
αυτοσχεδιασμός	
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	comics
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	brainstorming
βιωματικά εργαστήρια	βιωματικά εργαστήρια
μέθοδος project	project
χρήση εργαλείων Web2	Web2
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	επισκέψεις

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-5: λίστα προτεινόμενων εκπαιδευτικών μέσων διδασκαλίας

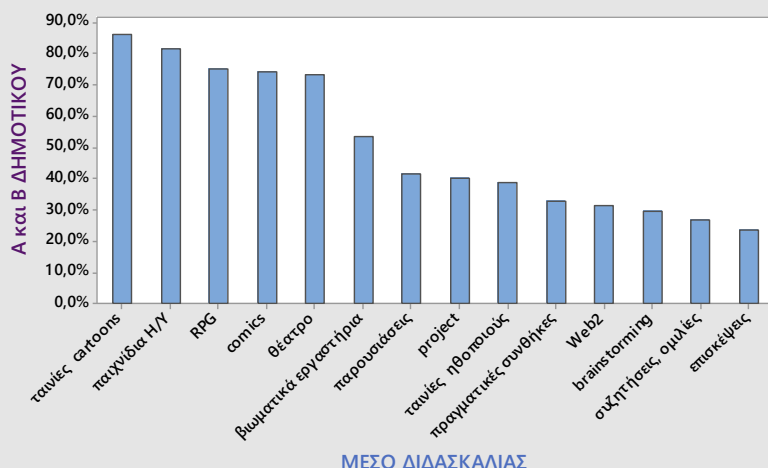
Στις ακόλουθες σελίδες απεικονίζονται συγκεντρωτικά σε πίνακες τα κυριότερα από τα πλέον κατάλληλα εκπαιδευτικά μέσα διδασκαλίας που επέλεξαν οι ερωτώμενοι για την κάθε τάξη, καθώς και το ένα που κρίνουν ότι πρέπει να εφαρμοστεί σε περίπτωση που δεν υπάρχουν οι υπόλοιπες εναλλακτικές.

Για τις αναλυτικές απαντήσεις των εκπαιδευτικών [βλέπετε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ—ΛΙΣΤΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ Α/ΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ]

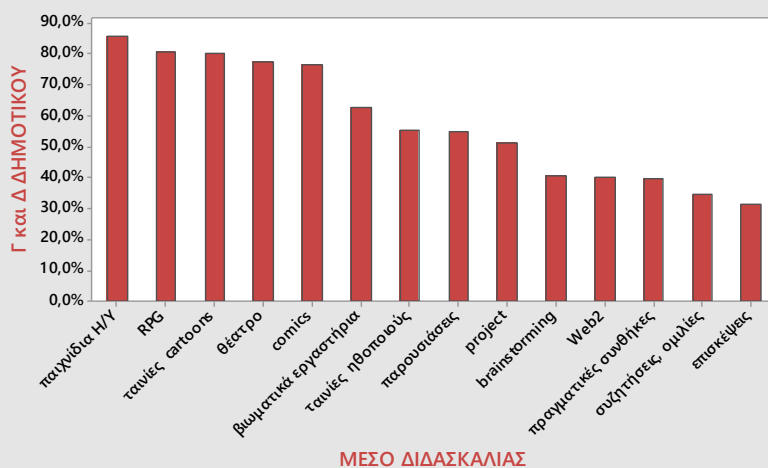
Chart of A και Β ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-9: τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στην Α' και Β' Δημοτικού

Για τις **δύο πρώτες τάξεις του Δημοτικού**, οι εκπαιδευτικοί προτείνουν ως μέσο διδασκαλίας σε ποσοστό άνω του 80% τις ταινίες με ήρωες cartoons και τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή, ενώ τρίτα σε σειρά προτίμησης σχεδόν στον ίδιο βαθμό (75% περίπου) βρίσκονται τα παιχνίδια ρόλων, τα comics και οι δραματοποιημένες δραστηριότητες.

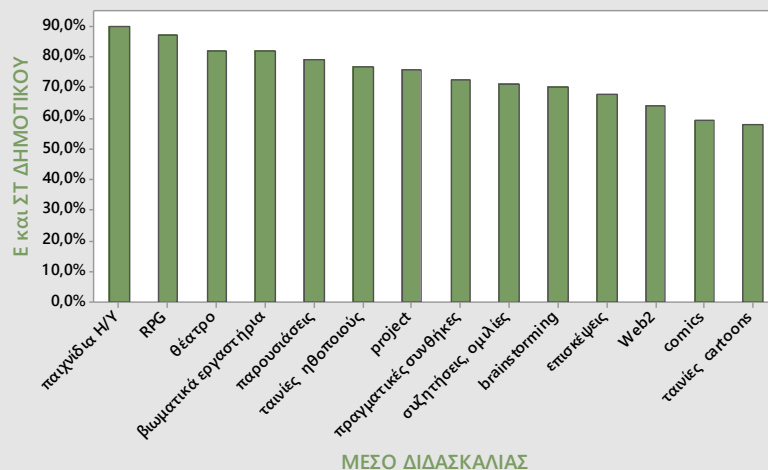
Chart of Γ και Δ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-10: τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στην Γ' και Δ' Δημοτικού

Για την **Γ' και Δ' τάξη του Δημοτικού**, οι εκπαιδευτικοί προτείνουν ως μέσο διδασκαλίας σε ποσοστό άνω του 85% τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή, ενώ στην δεύτερη θέση της προτίμησής τους ισοψηφούν σε ποσοστό 80% τα παιχνίδια ρόλων και οι ταινίες με ήρωες cartoons). Ακολουθούν σε επίσης υψηλά ποσοστά οι δραματοποιημένες δραστηριότητες και τα comics.

Chart of Ε και ΣΤ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-11: τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στην Ε' και ΣΤ' Δημοτικού

Για την **Ε' και ΣΤ' τάξη του Δημοτικού**, οι εκπαιδευτικοί προτείνουν ως μέσο διδασκαλίας σε ποσοστό που αγγίζει σχεδόν το 90% τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή, ενώ στην δεύτερη θέση στην προτίμησή τους βρίσκονται τα παιχνίδια ρόλων. Ακολουθούν, επίσης σε υψηλά ποσοστά (γύρω στο 80%) οι δραματοποιημένες δραστηριότητες, τα βιωματικά εργαστήρια και οι παρουσιάσεις.

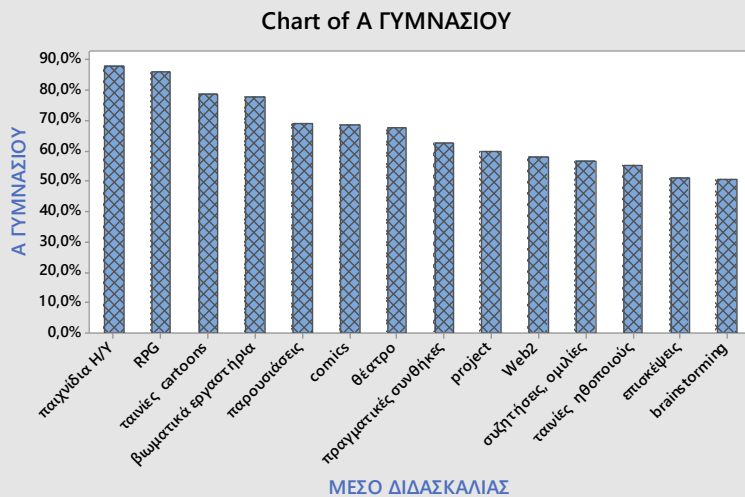

Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε τάξη του Δημοτικού						
Α και Β ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ						
ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	885	86.1%	63	6.1%	80	7.8%
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	837	81.4%	85	8.3%	106	10.3%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	770	74.9%	138	13.4%	120	11.7%
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	761	74%	138	13.4%	129	12.5%
Γ και Δ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ						
ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	880	85.6%	67	6.5%	81	7.9%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	829	80.6%	104	10.1%	95	9.2%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	824	80.2%	102	9.9%	102	9.9%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	794	77.2%	108	10.5%	126	12.3%
Ε και ΣΤ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ						
ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	922	89.7%	37	3.6%	69	6.7%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	896	87.2%	71	6.9%	61	5.9%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	844	82.1%	101	9.8%	83	8.1%
βιωματικά εργαστήρια	843	82%	107	10.4%	78	7.6%

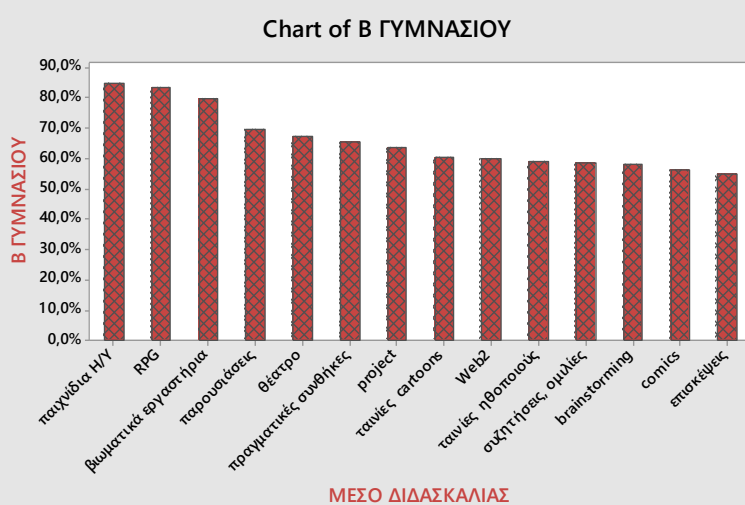
ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-6: τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στο Δημοτικό: τα κυριότερα

Παρατηρούμε ότι τα διαδραστικά παιχνίδια στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα παιχνίδια ρόλων κυριαρχούν σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού, ενώ στην Ε' και ΣΤ' αναφέρονται και τα βιωματικά εργαστήρια, τα οποία, όπως φαίνεται σε ακόλουθους πίνακες, προτιμώνται κατά πολύ στο Γυμνάσιο και το Λύκειο. Στις δύο πρώτες τάξεις του Δημοτικού εμφανίζονται σε υψηλά ποσοστά τόσο τα έντυπα όσο και τα κινούμενα σκίτσα, αλλά υπενθυμίζουμε πως οι τάξεις αυτές δεν θεωρούνται εξίσου κατάλληλες από τους ερωτώμενους, τουλάχιστον στο αρχικό στάδιο εισαγωγής του προγράμματος.

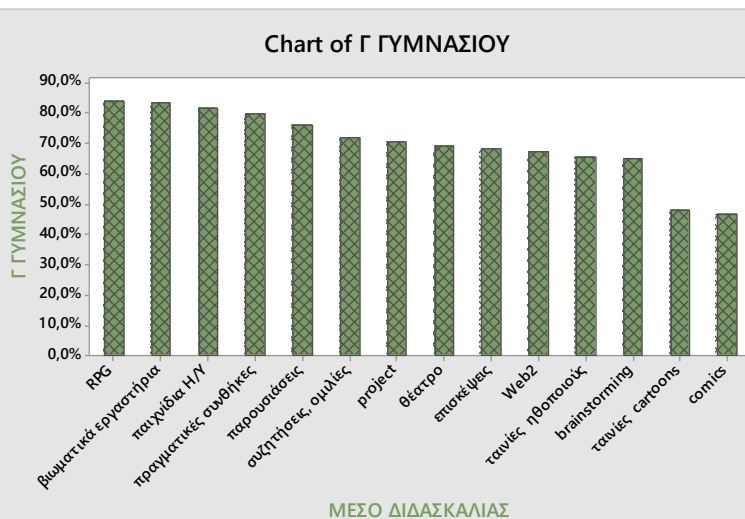

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-12: τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στην Α' Γυμνασίου

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-13: τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στην Β' Γυμνασίου

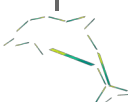

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-14: τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στην Γ' Γυμνασίου

Για τις **πρώτη τάξη του Γυμνασίου**, οι εκπαιδευτικοί προτείνουν ως μέσο διδασκαλίας σε ποσοστό που αγγίζει το 80% τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή, ενώ ακολουθούν αμέσως μετά τα παιχνίδια ρόλων σε ποσοστό 86%. Οι ταινίες με cartoons και τα βιωματικά εργαστήρια είναι τα επόμενα σε σειρά προτίμησης προτεινόμενα μέσα διδασκαλίας.

Για την **Β' τάξη του Γυμνασίου**, οι εκπαιδευτικοί προτείνουν ως μέσο διδασκαλίας σε ποσοστό περίπου 85% τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή, ενώ την δεύτερη θέση καταλαμβάνουν τα παιχνίδια ρόλων, με τα βιωματικά εργαστήρια να ακολουθούν σε ποσοστό 80%. Όλα τα υπόλοιπα μέσα κυμαίνονται σε πιο χαμηλά ποσοστά (10% διαφορά από τα εργαστήρια), αλλά σχεδόν ισοψηφούν μεταξύ τους.

Για την **Γ' τάξη του Γυμνασίου**, τις πρώτες θέσεις κατά σειρά προτεραιότητας στις προτιμήσεις των εκπαιδευτικών καταλαμβάνουν τα παιχνίδια ρόλων, τα βιωματικά εργαστήρια και τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή, σε ποσοστά από 84% έως 81%. Ακολουθεί στις προτιμήσεις τους η επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες, ενώ τα υπόλοιπα μέσα κατανέμονται ομοιόμορφα, με εξαίρεση τα cartoons και τα comics που καταλαμβάνουν με σημαντική απόκλιση τις τελευταίες θέσεις.

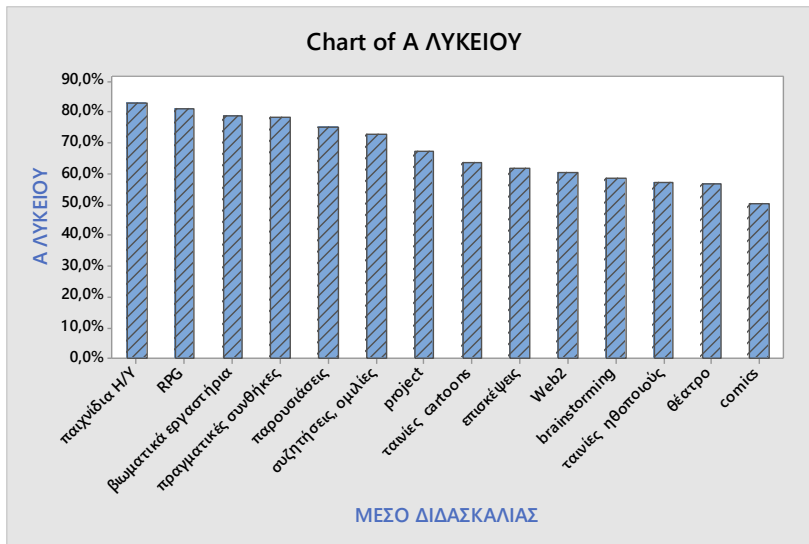

Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε τάξη του Γυμνασίου						
ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Α' Γυμνασίου					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	339	87.6%	27	7%	21	5.4%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	333	86%	38	9.8%	16	4.1%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	304	78.6%	53	13.7%	30	7.8%
βιωματικά εργαστήρια	301	77.8%	51	13.2%	35	9%
ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Β' Γυμνασίου					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	328	84.8%	32	8.3%	27	7%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	322	83.2%	44	11.4%	21	5.4%
βιωματικά εργαστήρια	309	79.8%	52	13.4%	26	6.7%
ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Γ' Γυμνασίου					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
παιχνίδια ρόλων (RPG)	324	83.7%	44	11.4%	19	4.9%
βιωματικά εργαστήρια	322	83.2%	44	11.4%	21	5.4%
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	315	81.4%	32	8.3%	40	10.3%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	308	79.6%	52	13.4%	27	7%

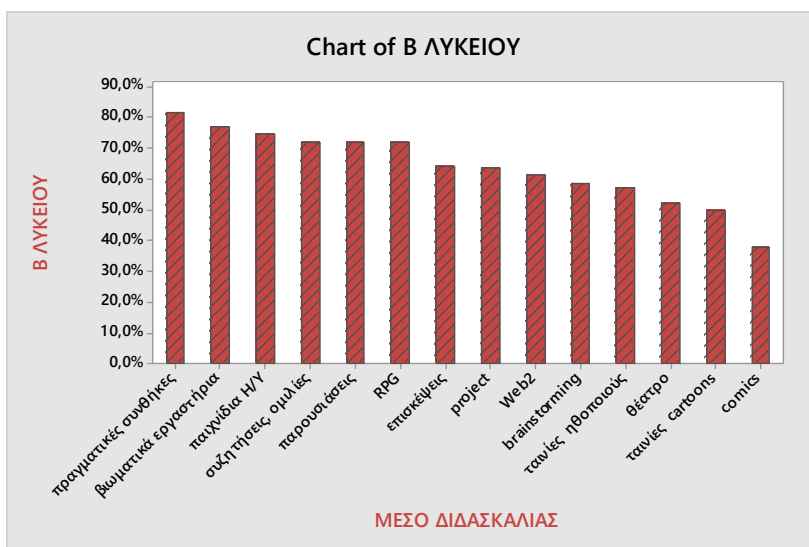
ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-7: τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στο Γυμνάσιο: τα κυριότερα

Παρατηρούμε ότι τα διαδραστικά παιχνίδια στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα παιχνίδια ρόλων κυριαρχούν σε όλες τις τάξεις του Γυμνασίου, όπως και στο Δημοτικό, ενώ εμφανίζονται και τα βιωματικά εργαστήρια. Ειδικά για την Α' Γυμνασίου προτείνονται επιπλέον τα cartoons, ενώ στην Γ' Γυμνασίου (τάξη που βρίσκεται υψηλά στην προτίμησή τους για την εισαγωγή του προγράμματος) οι εκπαιδευτικοί δείχνουν επιπλέον προτίμηση στην επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες, μέσο που επιλέγεται κυρίως στο Λύκειο.

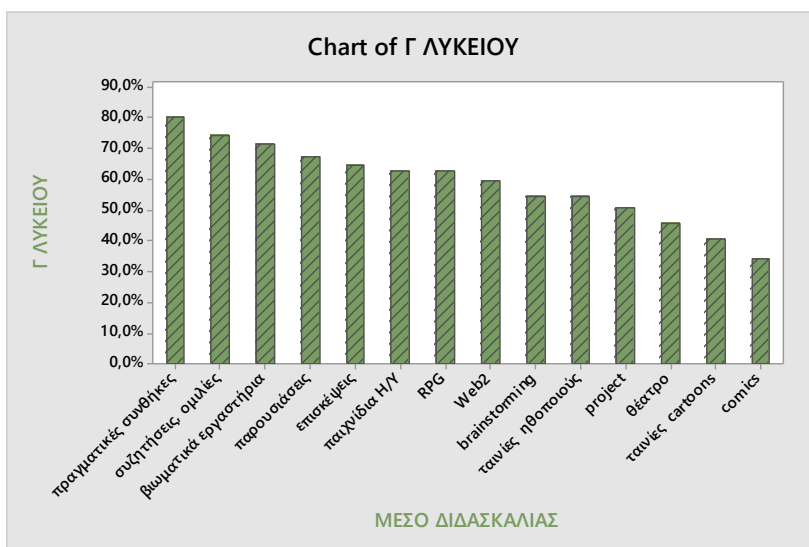

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-15: τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στην Α' Λυκείου

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-16: τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στην Β' Λυκείου

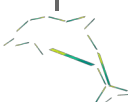

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-17: τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στην Γ' Λυκείου

Για τις **Α' τάξη του Λυκείου**, οι εκπαιδευτικοί προτείνουν ως μέσο διδασκαλίας σε ποσοστό της τάξης του 83% τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή, ενώ ακολουθούν αμέσως μετά τα παιχνίδια ρόλων σε ποσοστό 81%. Τα βιωματικά εργαστήρια και η επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες είναι τα αμέσως επόμενα μέσα στις προτιμήσεις τους σε ποσοστό 78% περίπου.

Στην **Β' τάξη του Λυκείου**, στις προτιμήσεις των εκπαιδευτικών υπερισχύει με διαφορά η επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες (81%), ενώ ακολουθούν τα βιωματικά εργαστήρια και τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή. Οι ταινίες με cartoons και τα comics είναι τελευταία στην λίστα των προτιμήσεών τους, σε ποσοστά κάτω του 50%.

Για την **Γ' τάξη του Λυκείου**, οι εκπαιδευτική δίνουν προτεραιότητα στην επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες (ποσοστό 80%), στις συζητήσεις και ομιλίες με εκπροσώπους των αρμόδιων φορέων, ενώ την τρίτη θέση καταλαμβάνουν τα βιωματικά εργαστήρια. Τα υπόλοιπα μέσα βρίσκονται σε ποσοστά κάτω του 70%, ενώ οι δραματοποιημένες δραστηριότητες, τα cartoons και τα comics καταλαμβάνουν με σημαντική απόκλιση τις τελευταίες θέσεις (ποσοστά κάτω του 50%).

Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε τάξη του Λυκείου						
ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Α' Λυκείου					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	379	83.1%	40	8.8%	37	8.1%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	369	80.9%	59	12.9%	28	6.1%
βιωματικά εργαστήρια	359	78.7%	60	13.2%	37	8.1%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	357	78.3%	64	14%	35	7.7%
ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Β' Λυκείου					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	371	81.4%	56	12.3%	29	6.4%
βιωματικά εργαστήρια	351	77%	70	15.4%	35	7.7%
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	341	74.8%	48	10.5%	67	14.7%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	328	71.9%	62	13.6%	66	14.5%
ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Γ' Λυκείου					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	365	80%	45	9.9%	46	10.1%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	338	74.1%	48	10.5%	70	15.4%
βιωματικά εργαστήρια	326	71.5%	61	13.4%	69	15.1%

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-8: τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στο Λύκειο: τα κυριότερα

Παρατηρούμε ότι τα διαδραστικά παιχνίδια στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τα παιχνίδια ρόλων εξακολουθούν να κυριαρχούν, ιδιαίτερα στην Α' Λυκείου, ως φυσική συνέχεια του Γυμνασίου. Στις Β' και Γ' Λυκείου κυριαρχούν ως προτεινόμενα μέσα η επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες και οι συζητήσεις και οι ομιλίες από εκπροσώπους των αρμόδιων φορέων, γεγονός που καταδεικνύει πως οι εκπαιδευτικοί θεωρούν τους μαθητές σε θέση να έρθουν σε πιο ουσιαστική επαφή με το θεματικό αντικείμενο και να το μελετήσουν στις πραγματικές του διαστάσεις. Ωστόσο, υπενθυμίζεται ότι η Γ' Λυκείου, λόγω του προσανατολισμού της στις Πανελλαδικές εξετάσεις, δεν θεωρείται η πλέον κατάλληλη τάξη για την εισαγωγή του προγράμματος.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΒΑΘΜΙΔΕΣ

Συγκεντρωτικά, οι προτιμήσεις των εκπαιδευτικών για τα προτεινόμενα μέσα διδασκαλίας ανά βαθμίδα εκπαίδευσης κατανομούνται ως εξής:

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-18: συγκριτική απεικόνιση των προτεινόμενων εκπαιδευτικών μέσων διδασκαλίας στις τρεις σχολικές βαθμίδες

Στο συγκεντρωτικό γράφημα είναι εμφανείς όλες οι προηγούμενες μεμονωμένες παρατηρήσεις. Δηλαδή:

- ⇒ τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή και τα παιχνίδια ρόλων προτιμώνται σε όλες τις σχολικές βαθμίδες και συνίστανται ως εκπαιδευτικό μέσο σχεδόν σε όλες τις τάξεις, σε υψηλή σειρά προτίμησης
- ⇒ οι ταινίες cartoons και τα έντυπα με σκίτσα (comics) προτιμώνται μόνο στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού και του Γυμνασίου.
- ⇒ αντίστοιχα, τα βιωματικά εργαστήρια και η επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες προτείνονται στις μεσαίες και υψηλές τάξεις της κάθε βαθμίδας

Ο πίνακας που ακολουθεί, *επιλογή ενός μέσου διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στις τάξεις του Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου*, συνοψίζει όλα τα παραπάνω συμπεράσματα, τονίζοντας την σύμφωνη γνώμη των εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση των διαδραστικών παιχνιδιών σε όλες τις τάξεις όλων των σχολικών βαθμίδων και την ανάγκη για επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες για τις μεγαλύτερες τάξεις.

Όταν οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να επιλέξουν ένα μόνο μέσο για την κάθε τάξη, οι απαντήσεις τους διαμορφώθηκαν σε φθίνουσα σειρά κατάταξης ως εξής:

Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν:		
ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Α και Β ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	
	πλήθος	ποσοστό
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	343	33.4%
	Γ και Δ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	309	30.1%
	Ε και ΣΤ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	
βιωματικά εργαστήρια	172	16.7%
	Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	103	26.6%
	Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	73	18.9%
	Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	65	16.8%
	Α' ΛΥΚΕΙΟΥ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	81	17.8%
	επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	80
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ		
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	89	19.5%
	Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ	
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	110	24.1%

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-9: επιλογή ενός μέσου διδασκαλίας του προτεινόμενου προγράμματος στις τάξεις του Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου

τρόπος ένταξης στο πρόγραμμα σπουδών

Όσον αφορά στο ερώτημα για τον τρόπο ένταξης του προτεινόμενου προγράμματος στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών της κάθε τάξης/ εκπαιδευτικής βαθμίδας, δόθηκαν στους ερωτώμενους τρεις (3) εναλλακτικές ερωτήσεις:

1. να διδάσκεται ως αυτόνομο, ανεξάρτητο μάθημα
2. να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα
3. να διδάσκεται αυτόνομα, στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects

A. ΔΗΜΟΤΙΚΑ

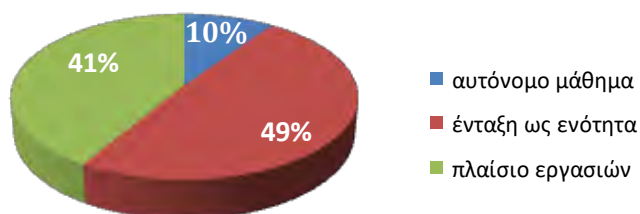
Όσον αφορά στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι απαντήσεις τους για τον τρόπο ένταξης του προτεινόμενου προγράμματος στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών κατανέμονται ως εξής:

εκπαιδευτική μέθοδος	Count	Percent
αυτόνομο μάθημα	186	9,56
ένταξη ως ενότητα	955	49,08
πλαίσιο εργασιών	805	41,37
N=	1946	

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-10: προτεινόμενος τρόπος ένταξης στο Δημοτικό

* το πλήθος των απαντήσεων είναι μεγαλύτερο του πλήθους των ερωτώμενων, διότι είχαν την δυνατότητα διπλής επιλογής.

εκπαιδευτική μέθοδος: ΔΗΜΟΤΙΚΑ

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-19: προτεινόμενος τρόπος ένταξης στο Δημοτικό

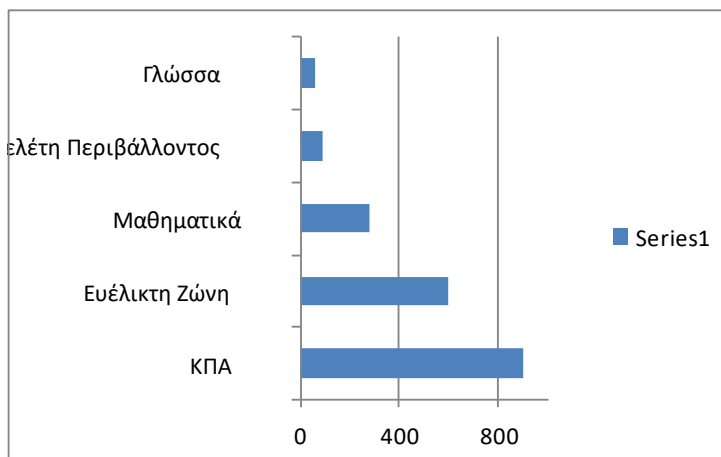
Το 50% των ερωτώμενων προτείνουν το νέο πρόγραμμα να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα, ενώ η μέθοδος που απορρίπτεται είναι αυτή της ένταξής του ως αυτόνομο μάθημα, αφού το 90,45% προτείνει το νέο πρόγραμμα να ενταχθεί είτε ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα είτε στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects.

Όσον αφορά στην σύνδεσή του με υπάρχοντα μαθήματα, στα οποία θα μπορούσε είτε να ενταχθεί ως ενότητα είτε να λάβει την μορφή εργασίας οι απαντήσεις έχουν ως εξής:

ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ	Count	Percent
Γλώσσα	63	3,24
Γυμναστική	1	0,05
ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ PROJECT	1	0,05
Ευέλικτη Ζώνη	600	30,83
ΙΣΤΟΡΙΑ	1	0,05
κανένα	2	0,1
ΚΠΑ	901	46,3
Μαθηματικά	283	14,5
Μελέτη Περιβάλλοντος	92	4,73
Οικονομία	1	0,05
όλα	2	0,1
N= 1946		

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-11: συνδεόμενα μαθήματα στο Δημοτικό

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-20: τα πλέον συνδεόμενα μαθήματα στο Δημοτικό

Παρατηρούμε ότι κατά την άποψη των εκπαιδευτικών της Α/βάθμιας εκπαίδευσης, τα πλέον συσχετιζόμενα μαθήματα με το προτεινόμενο πρόγραμμα είναι με φθίνουσα σειρά η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, η Ευέλικτη Ζώνη και τα Μαθηματικά, τα οποία στο σύνολό τους ανέρχονται σε ποσοστό 77%.

Στην συνέχεια, κάναμε ανάλυση Chi-Square Test for Association για να δούμε πώς συσχετίζονται οι τρόποι ένταξης που επέλεξαν οι εκπαιδευτικοί με τα διδασκόμενα μαθήματα που θεωρούν ως τα πλέον σχετικά με το προτεινόμενο πρόγραμμα.

Chi-Square Test for Association: εκπαιδευτική μέθοδος; σχετικά μαθήματα

Rows: εκπαιδευτική μέθοδος Columns: σχετικά μαθήματα

	Γλώσσα	Γυμναστική	ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ PROJECT	Ευέλικτη Ζώνη	ΙΣΤΟΡΙΑ	κανένα	ΚΠΑ
αυτόνομο μάθημα	7 6,022	0 0,096	0 0,096	52 57,348	0 0,096	0 0,191	82 86,118
ένταξη ως ενότητα	39 30,917	0 0,491	0 0,491	267 294,450	1 0,491	0 0,982	468 442,166
πλαίσιο εργασιών	17 26,061	1 0,414	1 0,414	281 248,201	0 0,414	2 0,827	351 372,716
All	63	1	1	600	1	2	901
	Μαθηματικά	Μαθηματικά	Μελέτη Περιβάλλοντος	Οικονομία	όλα	All	
αυτόνομο μάθημα	34 24,469	5 2,485	5 8,793	1 0,096	0 0,191	186	
ένταξη ως ενότητα	107 125,632	11 12,760	62 45,149	0 0,491	0 0,982	955	
πλαίσιο εργασιών	115 105,899	10 10,755	25 38,058	0 0,414	2 0,827	805	
All	256	26	92	1	2	1946	

Από την ανάλυση προκύπτουν οι ακόλουθοι συσχετισμοί:

ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ	ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ	ΠΛΗΘΟΣ
αυτόνομο μάθημα	ΚΠΑ	82
	Ευέλικτη Ζώνη	52
ένταξη ως ενότητα	ΚΠΑ	468
	Ευέλικτη Ζώνη	267
πλαίσιο εργασιών	ΚΠΑ	351
	Ευέλικτη Ζώνη	281

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-12: τρόπος ένταξης και συνδεδεμένα μαθήματα στο Δημοτικό

Παρατηρούμε ότι, ανεξαρτήτως του τρόπου ένταξης του προτεινόμενου προγράμματος στο ευρύτερο πλαίσιο προγράμματος σπουδών τον οποίον οι εκπαιδευτικοί της Α/βάθμιας κρίνουν ως τον πλέον κατάλληλο, ωστόσο συμφωνούν απόλυτα όσον αφορά στα συσχετιζόμενα μαθήματα: η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή και η Ευέλικτη Ζώνη είναι τα επικρατέστερα.

B. ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Όσον αφορά στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι απαντήσεις τους για τον τρόπο ένταξης του προτεινόμενου προγράμματος στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών κατανέμονται ως εξής:

εκπαιδευτική μέθοδος	Count	Percent
αυτόνομο μάθημα	176	20,71
ένταξη ως ενότητα	359	42,24
πλαίσιο εργασιών	315	37,06
N=	850	

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-13: προτεινόμενος τρόπος ένταξης στο Γυμνάσιο

* το πλήθος των απαντήσεων είναι μεγαλύτερο του πλήθους των ερωτώμενων, διότι είχαν την δυνατότητα διπλής επιλογής.

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-21: προτεινόμενος τρόπος ένταξης στο Γυμνάσιο

Σχεδόν το 80% των ερωτώμενων προτείνουν το νέο πρόγραμμα είτε να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα είτε να υλοποιηθεί στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects.

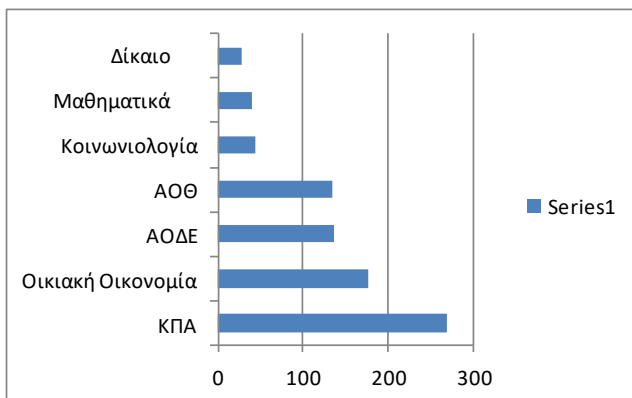
Η μέθοδος που απορρίπτεται είναι αυτή της ένταξής τους ως αυτόνομο μάθημα.

Όσον αφορά στην σύνδεσή του με υπάρχοντα μαθήματα, στα οποία θα μπορούσε είτε να ενταχθεί ως ενότητα είτε να λάβει την μορφή εργασίας οι απαντήσεις έχουν ως εξής:

ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ	Count	Percent
Αισθητική Αγωγή	1	0,12
ΑΟΔΕ	137	16,12
ΑΟΘ	135	15,88
Γεωλογία, Γεωγραφία	1	0,12
Γλώσσα	8	0,94
Γυμναστική	1	0,12
Δίκαιο	27	3,18
Θρησκευτικά	2	0,24
Κοινωνιολογία	44	5,18
ΚΠΑ	269	31,65
Μαθηματικά	39	4,59
Οικιακή Οικονομία	177	20,82
Πληροφορική	3	0,36
Τεχνολογία	1	0,12
Φυσικές Επιστήμες	5	0,59
N=	850	

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-14: συνδεδεμένα μαθήματα στο Γυμνάσιο

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-22: τα πλέον συνδεδεμένα μαθήματα στο Γυμνάσιο

Παρατηρούμε ότι κατά την άποψη των εκπαιδευτικών της Β/βάθμιας εκπαίδευσης που απασχολούνται σε γυμνάσια, τα πλέον συσχετιζόμενα μαθήματα με το προτεινόμενο πρόγραμμα είναι με φθίνουσα σειρά η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή και η Οικιακή Οικονομία, σε ποσοστό 52,47%. Ακολουθούν οι Αρχές Οικονομίας και Διοίκησης (ΑΟΔΕ) και οι Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (ΑΟΘ), σε ποσοστό 32%, τα οποία, όμως, σημειώνεται ότι δεν υπάρχουν στο πρόγραμμα σπουδών του Γυμνασίου.

Στην συνέχεια, κάναμε ανάλυση Chi-Square Test for Association για να δούμε πώς συσχετίζονται οι τρόποι ένταξης που επέλεξαν οι εκπαιδευτικοί με τα διδασκόμενα μαθήματα που θεωρούν ως τα πλέον σχετικά με το προτεινόμενο πρόγραμμα.

Chi-Square Test for Association: εκπαιδευτική μέθοδος_1; σχετικά μαθήματα_1

Rows: εκπαιδευτική μέθοδος_1 Columns: σχετικά μαθήματα_1

	Αισθητική Αγωγή						
	ΑΟΔΕ	ΑΟΘ	ΑΟΘ	ΑΟΘ	ΓΕΩΛΟΓΙΑ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ	Γλώσσα	
αυτόνομο μάθημα	0 0,207	31 28,367	26 26,089	2 1,035	3 0,828	0 0,207	2 1,656
ένταξη ως ενότητα	0 0,422	58 57,862	53 53,216	3 2,112	0 1,689	1 0,422	2 3,379
πλαίσιο εργασιών	1 0,371	48 50,771	47 46,694	0 1,853	1 1,482	0 0,371	4 2,965
	Γυμναστική						
	Δίκαιο	Θρησκευτικά	Κοινωνιολογία	ΚΠΑ	ΚΠΑ	Μαθηματικά	
αυτόνομο μάθημα	0 0,207	5 5,591	0 0,414	8 9,111	35 52,800	3 2,899	9
8,075							
ένταξη ως ενότητα	0 0,422	10 11,404	0 0,845	18 18,584	111 107,700	4 5,913	
18							
16,472							
πλαίσιο εργασιών	1 0,371	12 10,006	2 0,741	18 16,306	109 94,500	7 5,188	
12							
14,453							
	Οικιακή Οικονομία						Φυσικές Επιστήμες
	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	Πληροφορική	Πληροφορική	Τεχνολογία	Επιστήμες		
αυτόνομο μάθημα	46 36,649	1 0,207	1 0,207	1 0,207	0 0,207	3 1,035	
ένταξη ως ενότητα	78 74,756	0 0,422	0 0,422	0 0,422	1 0,422	2 2,112	
πλαίσιο εργασιών	53 65,594	0 0,371	0 0,371	0 0,371	0 0,371	0 1,853	

Από την ανάλυση προκύπτουν οι ακόλουθοι συσχετισμοί:

ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ	ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ	ΠΛΗΘΟΣ
αυτόνομο μάθημα	Οικιακή Οικονομία	46
	ΚΠΑ	35
ένταξη ως ενότητα	ΚΠΑ	111
	Οικιακή Οικονομία	78
πλαίσιο εργασιών	ΚΠΑ	109
	Οικιακή Οικονομία	53

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-15: τρόπος ένταξης και συνδεδεμένα μαθήματα στο Γυμνάσιο

Παρατηρούμε ότι, ανεξαρτήτως του τρόπου ένταξης του προτεινόμενου προγράμματος στο ευρύτερο πλαίσιο προγράμματος σπουδών τον οποίον οι εκπαιδευτικοί της Β/βάθμιας που απασχολούνται σε γυμνάσια κρίνουν ως τον πλέον κατάλληλο, συμφωνούν απόλυτα όσον αφορά στα συσχετιζόμενα μαθήματα: η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή και η Οικιακή Οικονομία είναι τα επικρατέστερα.

Γ. ΛΥΚΕΙΑ

Όσον αφορά στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για τον τρόπο ένταξης του προτεινόμενου προγράμματος στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών, αυτές κατανέμονται ως εξής:

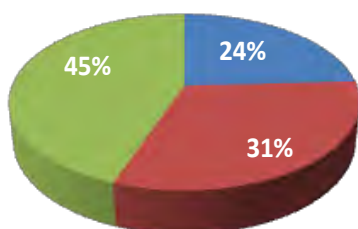
εκπαιδευτική μέθοδος	Count	Percent
αυτόνομο μάθημα	275	24,14
ένταξη ως ενότητα	357	31,34
πλαίσιο εργασιών	507	44,51
N=	1139	

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-16: προτεινόμενος τρόπος ένταξης στο Λύκειο

* το πλήθος των απαντήσεων είναι μεγαλύτερο του πλήθους των ερωτώμενων, διότι είχαν την δυνατότητα διπλής επιλογής.

εκπαιδευτική μέθοδος: ΛΥΚΕΙΑ

■ αυτόνομο μάθημα ■ ένταξη ως ενότητα ■ πλαίσιο εργασιών

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-23: προτεινόμενος τρόπος ένταξης στο Λύκειο

Το 75,85% των ερωτώμενων προτείνουν το νέο πρόγραμμα είτε να υλοποιηθεί στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects είτε να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα, ενώ η ένταξη του ως αυτόνομο μάθημα βρίσκει σύμφωνους το 1/4 των ερωτώμενων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο Λύκειο υπερισχύει η διδασκαλία του προτεινόμενου προγράμματος στο πλαίσιο εργασιών ή projects σε ποσοστό 45%, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες βαθμίδες (Δημοτικό και Γυμνάσιο), όπου η πρώτη επιλογή των ερωτώμενων ήταν η ένταξη του ως ενότητα σε υπάρχον μάθημα.

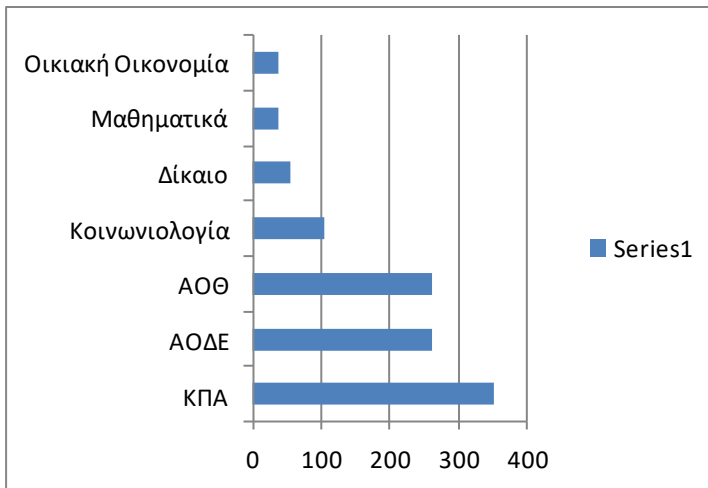
Όσον αφορά στην σύνδεσή του προτεινόμενου προγράμματος με υπάρχοντα μαθήματα, στα οποία θα μπορούσε είτε να ενταχθεί ως ενότητα είτε να λάβει την μορφή εργασίας οι απαντήσεις έχουν ως εξής:

ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ	Count	Percent
Projects	2	0,18
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΜΑΘΗΜΑ	1	0,09
ΑΟΔΕ	263	23,09
ΑΟΘ	261	22,92
Αρχες Φορολογίας	7	0,62
Γλώσσα	8	0,7
Δίκαιο	55	4,83
Ιστορία	2	0,18
κανένα	2	0,18
Κοινωνιολογία	103	9,04
ΚΠΑ	352	30,09
Μαθηματικά	36	3,16
Ξένη Γλώσσα	1	0,09
Οικιακή Οικονομία	36	3,16
Πληροφορική	6	0,53
Φυσικές Επιστήμες	4	0,35
N=	1139	

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-17: συνδεόμενα μαθήματα στο Λύκειο

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-24: τα πλέον συνδεδεμένα μαθήματα στο Λύκειο

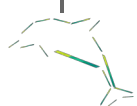
Παρατηρούμε ότι κατά την άποψη των εκπαιδευτικών της Β/βάθμιας εκπαίδευσης που απασχολούνται σε λύκεια, τα πλέον συσχετιζόμενα μαθήματα με το προτεινόμενο πρόγραμμα είναι με φθίνουσα σειρά η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, οι Αρχές Οικονομίας και Διοίκησης (ΑΟΔΕ), οι Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (ΑΟΘ) και η Κοινωνιολογία, τα οποία στο σύνολό τους ανέρχονται σε ποσοστό 85%.

Στην συνέχεια, κάναμε ανάλυση Chi-Square Test for Association για να δούμε πώς συσχετίζονται οι τρόποι ένταξης που επέλεξαν οι εκπαιδευτικοί με τα διδασκόμενα μαθήματα που θεωρούν ως τα πλέον σχετικά με το προτεινόμενο πρόγραμμα.

Chi-Square Test for Association: εκπαιδευτική μέθοδος_2; σχετικά μαθήματα_2

Rows: εκπαιδευτική μέθοδος_2 Columns: σχετικά μαθήματα_2

	Projects	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟ ΜΑΘΗΜΑ					Αρχες Φορολογίας		Γλώσσα
		ΜΑΘΗΜΑ	ΑΟΔΕ	ΑΟΘ	ΑΟΘ	ΑΟΘ	Φορολογίας	Γλώσσα	
αυτόνομο μάθημα	0 0,241	1 0,241	71 63,499	57 51,910	12 8,933	4 2,173	1 0,241	0 1,690	
ένταξη ως ενότητα	0 0,313	0 0,313	75 82,433	62 67,388	8 11,597	2 2,821	0 0,313	2 2,194	
πλαίσιο εργασιών	1 0,445	0 0,445	117 117,068	96 95,702	17 16,470	3 4,006	0 0,445	5 3,116	
	Γλώσσα	Δίκαιο	Ερευνητική Εργασία			Κοινωνιολογία	ΚΠΑ	ΚΠΑ	
αυτόνομο μάθημα	0 0,241	11 13,279	0 0,241	0 0,483	0 0,483	19 24,868	72 81,848	3 3,139	
ένταξη ως ενότητα	0 0,313	21 17,239	0 0,313	1 0,627	2 0,627	40 32,284	119 106,254	4 4,075	
πλαίσιο εργασιών	1 0,445	23 24,482	1 0,445	1 0,890	0 0,890	44 45,848	148 150,898	6 5,787	

	Μαθηματικά	Ξένη Γλώσσα	Οικιακή Οικονομία	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	Πληροφορική	Φορολογική Λογιστική
αυτόνομο μάθημα	9 8,692	0 0,241	8 8,692	0 0,483	1 0,966	0 0,241
ένταξη ως ενότητα	11 11,284	0 0,313	7 11,284	1 0,627	0 1,254	0 0,313
πλαίσιο εργασιών	16 16,025	1 0,445	21 16,025	1 0,890	3 1,781	1 0,445
	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ	Φορολογική Πρακτική	Φορολογική Συνειδηση	Φυσικές Επιστήμες	All	
αυτόνομο μάθημα	3 0,724	1 0,241	1 0,241	1 0,966	275	
ένταξη ως ενότητα	0 0,940	0 0,313	0 0,313	2 1,254	357	
πλαίσιο εργασιών	0 1,335	0 0,445	0 0,445	1 1,781	507	

Από την ανάλυση προκύπτουν οι ακόλουθοι συσχετισμοί:

ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ	ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ	ΠΛΗΘΟΣ
αυτόνομο μάθημα	ΚΠΑ	75
	ΑΟΘ	73
	ΑΟΔΕ	71
ένταξη ως ενότητα	ΚΠΑ	123
	ΑΟΔΕ	75
	ΑΟΘ	72
πλαίσιο εργασιών	ΚΠΑ	154
	ΑΟΔΕ	117
	ΑΟΘ	116

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-18: τρόπος ένταξης και συνδεδεμένα μαθήματα στο Λύκειο

Παρατηρούμε ότι, ανεξαρτήτως του τρόπου ένταξης του προτεινόμενου προγράμματος στο ευρύτερο πλαίσιο προγράμματος σπουδών τον οποίον οι εκπαιδευτικοί της Β/βάθμιας κρίνουν ως τον πλέον κατάλληλο, συμφωνούν απόλυτα όσον αφορά στα συσχετιζόμενα μαθήματα: η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, οι Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (ΑΟΘ) και οι Αρχές Οικονομίας και Διοίκησης (ΑΟΔΕ) είναι τα επικρατέστερα.

Συνολικά, όσον αφορά στο δεύτερο ερευνητικό ερώτημα για τις ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗΣ ΔΡΑΣΗΣ στα ακόλουθα:

κατάλληλη
εκπαιδευτική
βαθμίδα

- ⇒ προτείνεται το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης να εισαχθεί σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες
- ⇒ καταλληλότερες τάξεις για το ΔΗΜΟΤΙΚΟ θεωρούνται η Ε' και ΣΤ'
- ⇒ καταλληλότερες τάξεις για το ΓΥΜΝΑΣΙΟ θεωρούνται όλες, με προτίμηση στην Γ'
- ⇒ καταλληλότερες τάξεις για το ΛΥΚΕΙΟ θεωρούνται όλες, με προτίμηση στις Α' και Β'

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

- ⇒ για τις τάξεις Α' και Β' Δημοτικού προτείνονται οι ταινίες cartoons και τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή
- ⇒ για τις τάξεις Γ' και Δ' Δημοτικού προτείνονται τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή, τα παιχνίδια ρόλων (RPG) και οι ταινίες cartoons
- ⇒ για τις τάξεις Ε' και ΣΤ' Δημοτικού προτείνονται τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή, τα παιχνίδια ρόλων (RPG), οι δραματοποιημένες δραστηριότητες και τα βιωματικά εργαστήρια

*Αν, όμως, έπρεπε να επιλέξουν μόνο ένα μέσο, για την Ε' και ΣΤ' Δημοτικού επιλέγονται τα βιωματικά εργαστήρια

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

- ⇒ για την Α' τάξη προτείνονται τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή και τα παιχνίδια ρόλων (RPG)
- ⇒ για την Β' τάξη προτείνονται τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή και τα παιχνίδια ρόλων (RPG)
- ⇒ για την Γ' τάξη προτείνονται τα παιχνίδια ρόλων (RPG), τα βιωματικά εργαστήρια, διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή και η επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες

*Αν, όμως, έπρεπε να επιλέξουν μόνο ένα μέσο, για την Γ' Γυμνασίου, επιλέγεται η επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες.

ΛΥΚΕΙΑ

- ⇒ για την Α' τάξη προτείνονται τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή, τα παιχνίδια ρόλων (RPG) και τα βιωματικά εργαστήρια
- ⇒ για την Β' τάξη προτείνονται η επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες, τα βιωματικά εργαστήρια και τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή
- ⇒ για την Γ' τάξη προτείνονται επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες, συζητήσεις και ομιλίες με εκπροσώπους των αρμόδιων φορέων και βιωματικά εργαστήρια

κατάλληλα μέσα
διδασκαλίας

τρόπος ένταξης
στο πρόγραμμα
σπουδών

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

⇒ προτείνεται το νέο πρόγραμμα να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα, ενώ ως δεύτερη προτίμηση θέτουν την λειτουργία του προτεινόμενου προγράμματος στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

⇒ προτείνεται το νέο πρόγραμμα να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα, ενώ ως δεύτερη προτίμηση θέτουν την λειτουργία του προτεινόμενου προγράμματος στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects.

ΛΥΚΕΙΑ

⇒ προτείνεται το νέο πρόγραμμα την λειτουργία του προτεινόμενου προγράμματος στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects, ενώ ως δεύτερη προτίμηση θέτουν να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα.

ΣΥΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

- ⇒ Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή
- ⇒ Ευέλικτη Ζώνη
- ⇒ Μαθηματικά,

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

- ⇒ Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή
- ⇒ Οικιακή Οικονομία

ΛΥΚΕΙΑ

- ⇒ Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή
- ⇒ Αρχές Οικονομίας και Διοίκησης (ΑΟΔΕ)
- ⇒ Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (ΑΟΘ)
- ⇒ Κοινωνιολογία

παράγοντες επιτυχίας

Το τρίτο ερευνητικό ερώτημα αφορά στους παράγοντες εκείνους, οι οποίοι θα συμβάλλουν στην επιτυχημένη εισαγωγή του προτεινόμενου προγράμματος στο υπάρχον εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Αρχικά, εντοπίστηκαν τρεις κύριες μεταβλητές που μπορούν να λειτουργήσουν είτε θετικά είτε αρνητικά στην υλοποίηση του προγράμματος, οι οποίες αφορούν:

- ⇒ στις απαιτούμενες υλικοτεχνικές υποδομές,
- ⇒ στην ειδικότητα των διδασκόντων και
- ⇒ στην προσωπικότητα ή τα ενδιαφέροντά τους.

υλικοτεχνικές υποδομές

Η πρώτη μεταβλητή που εξετάστηκε σε σχέση με την επιτυχία του προγράμματος είναι οι επαρκείς υλικοτεχνικές υποδομές των σχολείων, στα οποία διδάσκουν οι ερωτώμενοι. Η άποψη των εκπαιδευτικών για την επάρκεια υλικοτεχνικών υποδομών, η οποία αφορά κυρίως στην επάρκεια τεχνολογικού εξοπλισμού (hardware και software), είναι πολύ σημαντική, διότι σχετίζεται με την προτίμησή τους σε σύγχρονα μέσα διδασκαλίας, όπως είναι τα διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ.

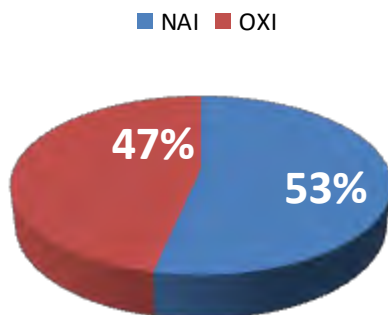
Για να διερευνήσουμε τις συγκεκριμένες συνθήκες θέσαμε το ακόλουθο ερώτημα:

1. Η πλειοψηφία των προτεινόμενων μέσω διδασκαλίας προϋποθέτει επαρκή τεχνολογικό εξοπλισμό. Θεωρείτε ότι το σχολείο στο οποίο διδάσκετε έχει επαρκή υλικοτεχνική υποδομή;

Επεξεργαστήκαμε τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών στο σύνολό τους, ανά σχολική βαθμίδα, ανά περιοχή και ανά σχολική βαθμίδα και περιοχή μαζί, ώστε να διαπιστώσουμε τυχόν σημαντικές διαφοροποιήσεις που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως οδηγός για την πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος.

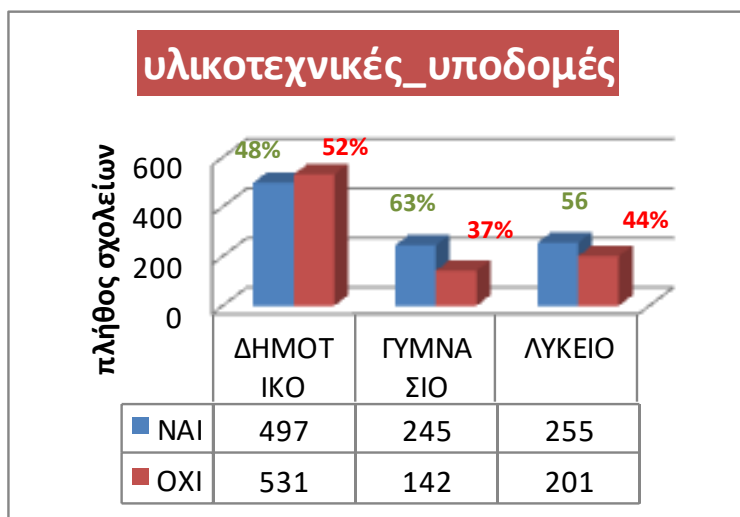
επάρκεια υλικοτεχνικών υποδομών

Όσον αφορά γενικά στην ερώτηση, αν δηλαδή τα σχολεία στα οποία διδάσκουν διαθέτουν ή όχι υλικοτεχνική υποδομή, οι απαντήσεις είναι σχεδόν εξίσου κατανεμημένες στο ΝΑΙ/ΟΧΙ, οπότε δεν μπορούμε να καταλήξουμε σε συμπέρασμα, παρά μόνο εάν αντιμετωπίσουμε την ερώτηση συνδυαστικά.

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-25: επάρκεια υλικοτεχνικών υποδομών συνολικά

Με έλεγχο των απαντήσεων των εκπαιδευτικών σε σχέση με την **σχολική βαθμίδα** στην οποία διδάσκουν, οι απαντήσεις κατανέμονται ως εξής:

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-26: επάρκεια υλικοτεχνικών υποδομών ανά σχολική βαθμίδα

Η άποψη των εκπαιδευτικών για την επάρκεια των υλικοτεχνικών υποδομών διαφοροποιείται ανά βαθμίδα, χωρίς, όμως, θεαματικές διαφορές σε σχέση με το γενικό σύνολο και μεταξύ τους. Ωστόσο, καλύτερη είναι η εικόνα στα Γυμνάσια, αφού θεωρούν σε ποσοστό 63% επαρκείς τις ζητούμενες υποδομές, ακολουθούν τα Λύκεια με το αντίστοιχο ποσοστό στο 56%, ενώ, τέλος, τα Δημοτικά φαίνεται να υπολείπονται σε επάρκεια, αφού το 52% απάντησε αρνητικά στο ερώτημα.

Η επόμενη ανάλυση αφορά στον **γεωγραφικό έλεγχο** της επάρκειας της υλικοτεχνικής υποδομής των σχολείων στο οποίο διδάσκουν οι ερωτώμενοι. Πιο συγκεκριμένα, ερευνήθηκε η επάρκεια των υποδομών ανά εκπαιδευτική βαθμίδα σε σχέση με την περιοχή όπου βρίσκεται το σχολείο στις δεκατριές (13) περιφέρειες της Ελλάδας.

Tabulated Statistics: περιφέρεια; εκπαιδευτική_βαθμίδα; σχολείο_υλικοτεχνική_υποδομή; περιοχή

Results for περιοχή = κεντρική πόλη

Rows: περιφέρεια Columns: εκπαιδευτική_βαθμίδα / σχολείο_υλικοτεχνική_υποδομή

	ΓΥΜΝΑΣΙΟ		ΔΗΜΟΤΙΚΟ		ΛΥΚΕΙΟ	
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	15 1,3599	8 0,7253	20 1,8132	19 1,7226	22 1,9946	10 0,9066
ΑΤΤΙΚΗ	84 7,6156	36 3,2638	94 8,5222	109 9,8821	52 4,7144	53 4,8051
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	1 0,0907	0 0,0000	3 0,2720	1 0,0907	1 0,0907	0 0,0000
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	2 0,1813	2 0,1813	15 1,3599	15 1,3599	13 1,1786	12 1,0879
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	6 0,5440	0 0,0000	11 0,9973	14 1,2693	7 0,6346	3 0,2720
ΗΠΕΙΡΟΣ	4 0,3626	2 0,1813	7 0,6346	10 0,9066	5 0,4533	1 0,0907
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	5 0,4533	3 0,2720	20 1,8132	23 2,0852	9 0,8160	3 0,2720
ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	0 0,0000	0 0,0000	3 0,2720	1 0,0907	0 0,0000	1 0,0907
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	30 2,7199	14 1,2693	72 6,5277	49 4,4424	43 3,8985	29 2,6292
ΚΡΗΤΗ	5 0,4533	5 0,4533	18 1,6319	19 1,7226	9 0,8160	6 0,5440
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	1 0,0907	1 0,0907	2 0,1813	2 0,1813	0 0,0000	1 0,0907
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	7 0,6346	3 0,2720	9 0,8160	8 0,7253	5 0,4533	5 0,4533
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	3 0,2720	1 0,0907	14 1,2693	10 0,9066	4 0,3626	3 0,2720
All	163 14,7779	75 6,7996	288 26,1106	280 25,3853	170 15,4125	127 11,5141

Διαπιστώνουμε πως όσον αφορά στα σχολεία που βρίσκονται σε κεντρικές πόλεις:

- ⇒ τα Γυμνάσια φαίνονται στην πλειοψηφία τους επαρκή στην υλικοτεχνική υποδομή (163 έναντι 75)
- ⇒ τα Δημοτικά σχεδόν ισοψηφούν ως προς την επάρκεια και ανεπάρκεια των υποδομών.
- ⇒ τα Λύκεια στην πλειοψηφία τους είναι επαρκή, με κορυφαίες τις περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας.

Results for περιοχή = κωμόπολη/χωριό

Rows: περιφέρεια Columns: εκπαιδευτική_βαθμίδα / σχολείο_υλικοτεχνική_υποδομή

	ΓΥΜΝΑΣΙΟ		ΔΗΜΟΤΙΚΟ		ΛΥΚΕΙΟ		All
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	All
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	8 1,327	4 0,663	14 2,322	19 3,151	3 0,498	6 0,995	54 8,955
ΑΤΤΙΚΗ	2 0,332	2 0,332	12 1,990	15 2,488	4 0,663	4 0,663	39 6,468
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	0 0,000	1 0,166	3 0,498	4 0,663	1 0,166	1 0,166	10 1,658
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	10 1,658	7 1,161	15 2,488	16 2,653	4 0,663	7 1,161	59 9,784
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	5 0,829	1 0,166	12 1,990	8 1,327	6 0,995	2 0,332	34 5,638
ΗΠΕΙΡΟΣ	1 0,166	1 0,166	1 0,166	9 1,493	2 0,332	1 0,166	15 2,488
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	6 0,995	3 0,498	20 3,317	18 2,985	5 0,829	6 0,995	58 9,619
ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	4 0,663	0 0,000	2 0,332	2 0,332	0 0,000	1 0,166	9 1,493
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	9 1,493	14 2,322	55 9,121	53 8,789	11 1,824	20 3,317	162 26,866
ΚΡΗΤΗ	6 0,995	5 0,829	11 1,824	15 2,488	8 1,327	1 0,166	46 7,629
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	0 0,000	1 0,166	4 0,663	3 0,498	3 0,498	1 0,166	12 1,990
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	5 0,829	3 0,498	18 2,985	21 3,483	4 0,663	10 1,658	61 10,116
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	3 0,498	7 1,161	14 2,322	18 2,985	1 0,166	1 0,166	44 7,297
All	59 9,784	49 8,126	181 30,017	201 33,333	52 8,624	61 10,116	603 100,000

Διαπιστώνουμε πως όσον αφορά στα σχολεία που βρίσκονται σε κωμοπόλεις/χωριά:

- ⇒ τα Γυμνάσια φαίνονται στην πλειοψηφία τους επαρκή στην υλικοτεχνική υποδομή (59 έναντι 49), αν και στην Κεντρική Μακεδονία είναι αισθητή η αντίστροφη διαφορά.
- ⇒ τα Δημοτικά υπολείπονται υλικοτεχνικών υποδομών
- ⇒ τα Λύκεια στην σχετική πλειοψηφία τους είναι επαρκή, με κορυφαία περιφέρεια την Κρήτη, ενώ στις περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης και Κεντρικής Μακεδονίας παρουσιάζεται το μεγαλύτερο πρόβλημα

Results for περιοχή = νησί

Rows: περιφέρεια Columns: εκπαιδευτική_βαθμίδα / σχολείο_υλικοτεχνική_υποδομή

	ΓΥΜΝΑΣΙΟ		ΔΗΜΟΤΙΚΟ		ΛΥΚΕΙΟ		All
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	All
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	2 2,020	0 0,000	1 1,010	3 3,030	0 0,000	0 0,000	6 6,061
ΑΤΤΙΚΗ	0 0,000	1 1,010	2 2,020	1 1,010	0 0,000	1 1,010	5 5,051
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	2 2,020	2 2,020	2 2,020	3 3,030	2 2,020	0 0,000	11 11,111
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000
ΗΠΕΙΡΟΣ	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	0 0,000	0 0,000	0 0,000	2 2,020	0 0,000	0 0,000	2 2,020
ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	2 2,020	3 3,030	1 1,010	1 1,010	5 5,051	3 3,030	15 15,152
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000
ΚΡΗΤΗ	0 0,000	2 2,020	1 1,010	2 2,020	1 1,010	0 0,000	6 6,061
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	5 5,051	6 6,061	12 12,121	16 16,162	11 11,111	3 3,030	53 53,535
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	1 1,010	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	1 1,010
All	12 12,121	14 14,141	19 19,192	28 28,283	19 19,192	7 7,071	99 100,000

Διαπιστώνουμε πως όσον αφορά στα σχολεία που βρίσκονται σε νησιά:

- ⇒ τα Γυμνάσια φαίνονται στην πλειοψηφία τους ανεπαρκή στην υλικοτεχνική υποδομή, αλλά με μικρή διαφορά
- ⇒ τα Δημοτικά υπολείπονται υλικοτεχνικών υποδομών σημαντικά
- ⇒ τα Λύκεια είναι επαρκή με διαφορά

Results for περιοχή = παραμεθόριο / απομακρυσμένη περιοχή

Rows: περιφέρεια Columns: εκπαιδευτική_βαθμίδα / σχολείο_υλικοτεχνική_υποδομή

	ΓΥΜΝΑΣΙΟ		ΔΗΜΟΤΙΚΟ		ΛΥΚΕΙΟ		All
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	All
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ	1 1,515	2 3,030	3 4,545	5 7,576	4 6,061	2 3,030	17 25,758
ΑΤΤΙΚΗ	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	2 3,030	0 0,000	0 0,000	2 3,030	1 1,515	0 0,000	5 7,576
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	1 1,515	0 0,000	1 1,515	3 4,545	0 0,000	0 0,000	5 7,576
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0 0,000	0 0,000	0 0,000	1 1,515	0 0,000	2 3,030	3 4,545
ΗΠΕΙΡΟΣ	0 0,000	1 1,515	1 1,515	3 4,545	1 1,515	0 0,000	6 9,091
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	0 0,000	0 0,000	1 1,515	2 3,030	0 0,000	0 0,000	3 4,545
ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	0 0,000	0 0,000	0 0,000	0 0,000	1 1,515	0 0,000	1 1,515
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	3 4,545	1 1,515	2 3,030	3 4,545	8 12,121	1 1,515	18 27,273
ΚΡΗΤΗ	0 0,000	0 0,000	0 0,000	1 1,515	0 0,000	0 0,000	1 1,515
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	3 4,545	0 0,000	1 1,515	0 0,000	0 0,000	0 0,000	4 6,061
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1 1,515	0 0,000	0 0,000	1 1,515	0 0,000	0 0,000	2 3,030
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	0 0,000	0 0,000	0 0,000	1 1,515	0 0,000	0 0,000	1 1,515
All	11 16,667	4 6,061	9 13,636	22 33,333	15 22,727	5 7,576	66 100,000

Διαπιστώνουμε πως όσον αφορά στα σχολεία που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές:

- ⇒ τα Γυμνάσια φαίνονται στην πλειοψηφία τους επαρκή στην υλικοτεχνική υποδομή
- ⇒ τα Δημοτικά υπολείπονται υλικοτεχνικών υποδομών κατά πολύ
- ⇒ τα Λύκεια είναι επαρκή με διαφορά

Η επόμενη ανάλυση αφορά στον **γεωγραφικό έλεγχο** της επάρκειας της υλικοτεχνικής υποδομής των σχολείων στο οποίο διδάσκουν οι ερωτώμενοι. Πιο συγκεκριμένα, ερευνήθηκε η επάρκεια των υποδομών ανά εκπαιδευτική βαθμίδα σε σχέση με την κατηγοριοποίηση των περιοχών, όπου βρίσκεται το σχολείο των ερωτώμενων (κεντρική πόλη, κωμόπολη/χωριό, νησί, παραμεθόριος/απομακρυσμένη περιοχή).

Tabulated Statistics: περιφέρεια; εκπαιδευτική_βαθμίδα; σχολείο_υλικοτεχνική_υποδομή; περιοχή

Rows: περιοχή Columns: σχολείο_υλικοτεχνική_υποδομή / εκπαιδευτική_βαθμίδα

IO	ΝΑΙ			ΟΧΙ		
	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΛΥΚΕΙΟ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ	ΛΥΚΕ-
κεντρική πόλη	163 8,712	288 15,393	170 9,086	75 4,009	280 14,965	127 6,788
κωμόπολη/χωριό	59 3,153	181 9,674	52 2,779	49 2,619	201 10,743	61 3,260
νησί	12 0,641	19 1,015	19 1,015	14 0,748	28 1,497	7 0,374
παραμεθόριο / απομακρυσμένη πε	11 0,588	9 0,481	15 0,802	4 0,214	22 1,176	5 0,267
All	245 13,095	497 26,563	256 13,683	142 7,590	531 28,381	200 10,689

Εξετάζοντας τα παραπάνω αποτελέσματα, διαπιστώνουμε ότι στο σύνολο τα σχολεία που είναι σε κεντρικές περιοχές έχουν καλύτερη εικόνα από τα υπόλοιπα, χωρίς μεγάλες διαφορές και χωρίς να υπάρχει απόλυτα καθοδική πορεία όσο προχωράμε από τις κεντρικές στις πιο απομακρυσμένες περιοχές.

Διαμορφώνοντας τα παραπάνω στοιχεία, ώστε να εξετάσουμε την επάρκεια των υλικοτεχνικών υποδομών ανά σχολική βαθμίδα και ανά περιοχή συνδυαστικά, καταλήγουμε στον παρακάτω πίνακα.

	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΟΛΗ		ΚΩΜΟΠΟΛΗ/ΧΩΡΙΟ		ΝΗΣΙ		ΠΑΡΑΜΕΘΩΡΙΟΣ/ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
ΔΗΜΟΤΙΚΑ	288	280	181	201	19	28	9	22
	50,7%	49,3%	47,4%	52,6%	40,4%	59,6%	29%	71%
ΓΥΜΝΑΣΙΑ	163	75	59	49	12	14	11	4
	68,5%	31,5%	54,6%	45,4%	46%	54%	73,3%	26,7%
ΛΥΚΕΙΑ	170	127	52	61	19	7	15	5
	57,2%	42,8%	46%	54%	73%	27%	75%	25%
ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ	621	482	292	311	50	49	35	31
	56,3%	43,7%	48,4%	51,6%	50,5%	49,5%	53%	47%

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-19: επάρκεια υλικοτεχνικών υποδομών ανά σχολική βαθμίδα και ανά γεωγραφική περιοχή

Από τον πίνακα προκύπτει ότι την καλύτερη εικόνα έχουν τα Γυμνάσια των κεντρικών περιοχών (68,5%) σε σχέση τόσο με τις άλλες δύο βαθμίδες των ίδιων περιοχών όσο και με το σύνολο. Στον αντίποδα βρίσκονται τα Δημοτικά, τα οποία -ακόμη και αυτά των κεντρικών περιοχών- υστερούν σε σχέση με τις άλλες δύο βαθμίδες, ενώ παρατηρείται απόλυτα καθοδική πορεία όσο προχωράμε από τις κεντρικές προς τις απομακρυνσμένες περιοχές, όπου και παρουσιάζεται το 71% στην ανεπάρκεια των υλικοτεχνικών υποδομών.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να παρατηρήσουμε ότι τα Δημοτικά είναι πολύ περισσότερα από τα Γυμνάσια και τα Λύκεια και η κατανομή τους περισσότερο διάσπαρτη ανά περιοχή.

Για την καλύτερη επεξεργασία της ερώτησης σχετικά με την επάρκεια των υλικοτεχνικών υποδομών, την μελετήσαμε συνδυαστικά με την ερώτηση: [Το πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί μόνο με την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών.]

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-27: αναγκαιότητα Η/Υ αναλυτικά

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-28: αναγκαιότητα Η/Υ συγκεντρωτικά

Διαπιστώνουμε ότι οι εκπαιδευτικοί δεν είναι απόλυτοι στην άποψή τους για την αναγκαιότητα των ηλεκτρονικών υπολογιστών κατά την υλοποίηση του προτεινόμενου προγράμματος, αφού μικρό ποσοστό αυτών επιλέγει τις ακραίες απαντήσεις.

Συμφηφίζοντας, τις γνώμες συμφωνώ απόλυτα/συμφωνώ λίγο και διαφωνώ απόλυτα/διαφωνώ λίγο, επίσης δεν υπάρχει ξεκάθαρη απάντηση στο ερώτημα, αφού τα αντίστοιχα ποσοστά είναι σχεδόν ισοκαταναμημένα.

Συνδυάζοντας τα δύο ερωτήματα, αν δηλαδή οι εκπαιδευτικοί θεωρούν αναγκαίους τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές για την υλοποίηση του προτεινόμενου προγράμματος και αν το σχολείο στο οποίο διδάσκουν έχει επαρκή υλικοτεχνική υποδομή, καταλήγουμε στα εξής αποτελέσματα:

Chi-Square Test for Association: σχολείο_υλικοτεχνική_υποδομή; υλοποίηση_μόνο_Η/Υ

Rows: σχολείο_υλικοτεχνική_υποδομή Columns: υλοποίηση_μόνο_Η/Υ

	1	2	3	4	5	All
NAI	194 186,2	292 277,4	100 110,9	322 318,4	90 105,1	998
OXI	155 162,8	228 242,6	108 97,1	275 278,6	107 91,9	873
All	349	520	208	597	197	1871

Από τον συνδυαστικό πίνακα προκύπτει ότι:

- ⇒ Από τους 349 εκπαιδευτικούς που διαφωνούν απόλυτα για την αναγκαιότητα των Η/Υ, οι περισσότεροι (194) κρίνουν τις υποδομές του σχολείου τους επαρκείς.
- ⇒ Από τους 520 εκπαιδευτικούς που διαφωνούν λίγο για την αναγκαιότητα των Η/Υ, οι περισσότεροι (292) κρίνουν τις υποδομές του σχολείου τους επαρκείς.
- ⇒ Από τους 197 εκπαιδευτικούς που συμφωνούν απόλυτα για την αναγκαιότητα των Η/Υ, οι περισσότεροι (107) κρίνουν τις υποδομές του σχολείου τους ανεπαρκείς.
- ⇒ Από τους 597 εκπαιδευτικούς που συμφωνούν λίγο για την αναγκαιότητα των Η/Υ, οι περισσότεροι (322) κρίνουν τις υποδομές του σχολείου τους επαρκείς.

Παρατηρούμε ότι σχεδόν οι μισοί (48%) των εκπαιδευτικών που κρίνουν την υποδομή στα σχολεία τους επαρκή, θεωρούν ότι το πρόγραμμα δεν απαιτεί την χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, ενώ το 44% των εκπαιδευτικών που κρίνουν την υποδομή στα σχολεία τους ανεπαρκή, θεωρούν ότι το προτεινόμενο πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί μόνο με την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Από το σύνολο των αναλύσεων συμπεραίνεται ότι δεν υπάρχει γραμμική συσχέτιση ανάμεσα στην επάρκεια των υλικοτεχνικών υποδομών και στην υλοποίηση του προγράμματος με αποκλειστική χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Άλλωστε, έχουν ήδη προταθεί εναλλακτικά μέσα διδασκαλίας που δεν απαιτούν την χρήση Η/Υ, όπως είναι τα βιωματικά εργαστήρια και τα παιχνίδια ρόλων.

Τέλος, εξετάσαμε τον συνδυασμό των υλικοτεχνικών υποδομών στα σχολεία με το ενδεχόμενο να μην έχει το προτεινόμενο πρόγραμμα τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Chi-Square Test for Association: σχολείο_υλικοτεχνική_υπο; εισαγωγή_μη_επιθυμητά_απ

Rows: σχολείο_υλικοτεχνική_υποδομή_1 Columns: εισαγωγή_μη_επιθυμητά_αποτελέσμ

	1	2	3	4	5	All
NAI	322 275,8	277 267,2	193 213,9	154 170,7	52 70,4	998
OXI	195 241,2	224 233,8	208 187,1	166 149,3	80 61,6	873
All	517	501	401	320	132	1871

Από τον πίνακα διαφαίνεται ότι η υλικοτεχνική υποδομή των σχολείων δεν επηρεάζει σημαντικά την αποτελεσματικότητα του προτεινόμενου προγράμματος. Πιο συγκεκριμένα, το 63% των ερωτώμενων που θεωρεί ότι το σχολείο στο οποίο διδάσκει δεν έχει επαρκή υλικοτεχνική υποδομή, υποστηρίζει ότι το πρόγραμμα θα φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα, όπως και το 75% των ερωτώμενων των οποίων το σχολείο διαθέτει υποδομή. Από το πλήθος των εκπαιδευτικών που υποστηρίζουν ότι το πρόγραμμα δεν θα έχει αποτέλεσμα, η υλικοτεχνική υποδομή δεν έχει καμμία σημασία (είναι ισοκατανεμημένοι). Προφανώς, υπάρχουν άλλοι παράγοντες που προκαλούν την επιφυλακτικότητα των εκπαιδευτικών ως προς την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Η δεύτερη μεταβλητή που εξετάστηκε σε σχέση με την επιτυχία του προγράμματος είναι η ειδικότητα του εκπαιδευτικού που θα διδάξει την προτεινόμενη θεματική ενότητα. Για να διερευνήσουμε τις συγκεκριμένες συνθήκες θέσαμε τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης μπορούν να υποστηριχτούν από οποιαδήποτε ειδικότητα εκπαιδευτικού, εάν λάβει την απαραίτητη επιμόρφωση.
2. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης πρέπει να διδάσκονται από καθηγητές συγκεκριμένων ειδικοτήτων
3. Σημειώστε σε τι βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες προτάσεις. [Η επιτυχία του μαθήματος εξαρτάται κυρίως από την ειδικότητα του διδάσκοντος.]

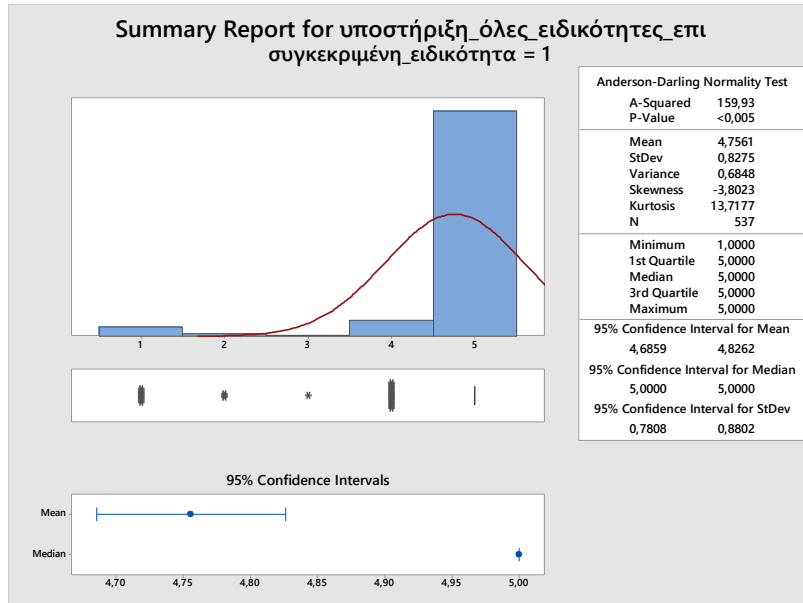
Καταρχάς, συγκρίναμε τις απαντήσεις των ερωτώμενων ανεξαρτήτως εκπαιδευτικής βαθμίδας στα δύο πρώτα αντικρουόμενα ερωτήματα αναφορικά με τον ρόλο που διαδραματίζει η ειδικότητα του διδάσκοντα στην υλοποίηση του προτεινόμενου προγράμματος, προκειμένου να διαπιστώσουμε ότι οι απαντήσεις τους είναι έγκυρες και υπολογίσιμες, αφού δεν έχουν δοθεί αλόγιστα ή παρορμητικά. Ως εξαρτημένη μεταβλητή θεωρήσαμε την πρόταση ότι το πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί από οποιαδήποτε ειδικότητα εκπαιδευτικού, ενώ ως ανεξάρτητες διαχειριστήκαμε τους πέντε (5) διαφορετικούς βαθμούς συμφωνίας στην πρόταση ότι το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί μόνο από εκπαιδευτικούς συγκεκριμένης ειδικότητας.

Για την διευκόλυνση του αναγνώστη, υπενθυμίζουμε ότι:

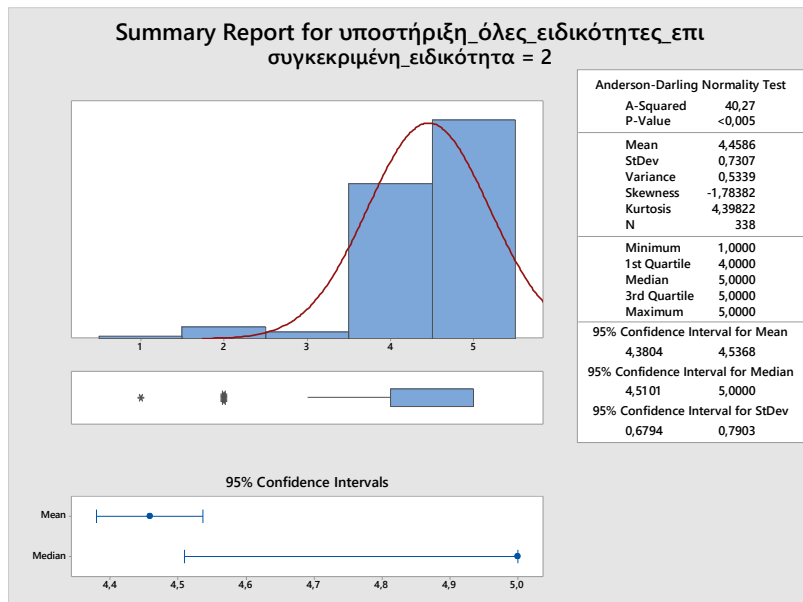
- 1= διαφωνώ απόλυτα
- 2= διαφωνώ λίγο
- 3= δεν ξέρω/δεν απαντώ
- 4= συμφωνώ λίγο
- 5= συμφωνώ απόλυτα.

Τα αποτελέσματα της σύγκρισης απεικονίζονται στα ακόλουθα γραφήματα.

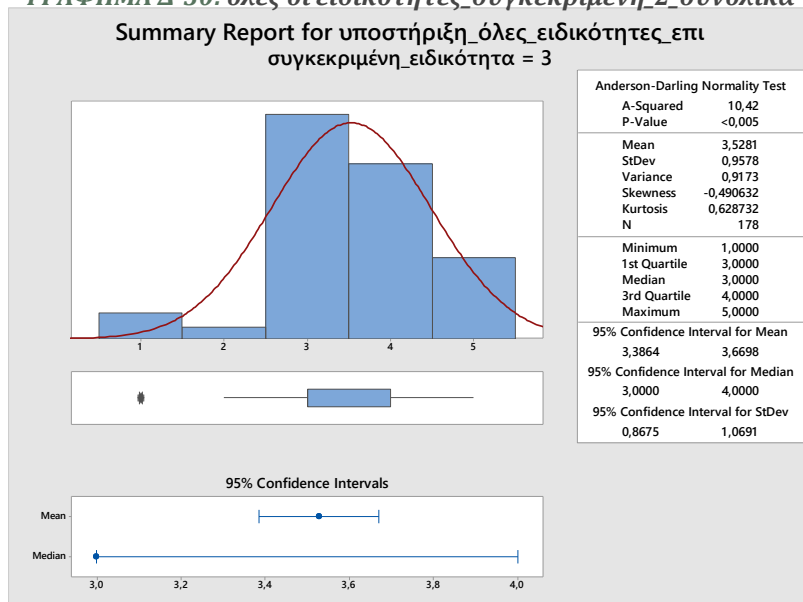

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-29: όλες οι ειδικότητες_συγκεκριμένη_1_συνολικά

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-30: όλες οι ειδικότητες_συγκεκριμένη_2_συνολικά

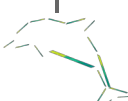

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-31: όλες οι ειδικότητες_συγκεκριμένη_3_συνολικά

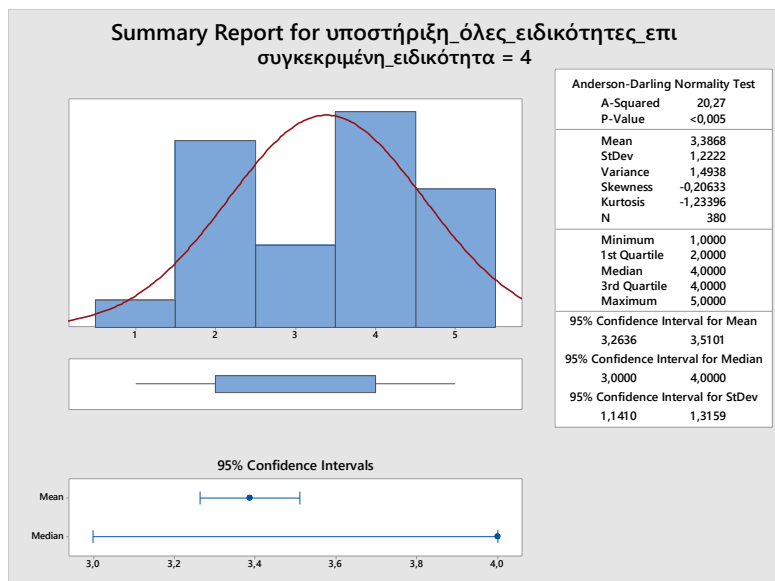
Παρατηρούμε ότι οι ερωτώμενοι που δήλωσαν ότι διαφωνούν απόλυτα με την πρόταση ότι το πρόγραμμα πρέπει να διδάσκεται από συγκεκριμένη ειδικότητα εκπαιδευτικού, είναι απόλυτα σύμφωνοι με την πρόταση ότι το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί από όλες τις ειδικότητες.

Οι εκπαιδευτικοί που διαφωνούν λίγο με την πρόταση ότι το πρόγραμμα πρέπει να διδάσκεται από συγκεκριμένη ειδικότητα εκπαιδευτικού, είναι μερικώς ή απόλυτα σύμφωνοι με την πρόταση ότι το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί από όλες τις ειδικότητες.

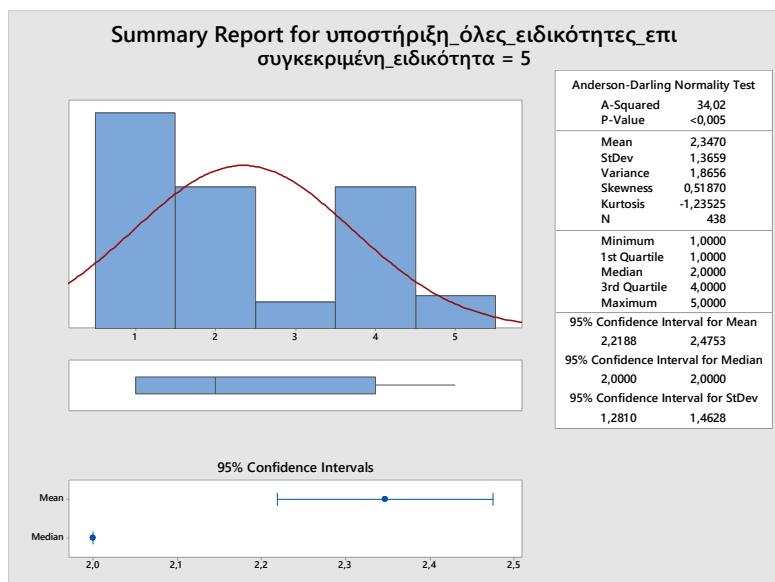
Οι εκπαιδευτικοί που επέλεξαν την απάντηση *δεν ξέρω/δεν απαντώ* στην πρόταση ότι το πρόγραμμα πρέπει να διδάσκεται από συγκεκριμένη ειδικότητα, δηλώνουν κατά 50% μερικώς ή απόλυτα σύμφωνοι με την πρόταση ότι το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί από όλες τις ειδικότητες.

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-32: όλες οι ειδικότητες_συγκεκριμένη_4_συνολικά

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-33: όλες οι ειδικότητες_συγκεκριμένη_5_συνολικά

Παρατηρούμε ότι από τους ερωτώμενους που δήλωσαν ότι συμφωνούν μερικώς με την πρόταση ότι το πρόγραμμα πρέπει να διδάσκεται από συγκεκριμένη ειδικότητα εκπαιδευτικού, στην πλειοψηφία τους θεωρούν ότι το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί από όλες τις ειδικότητες.

Οι εκπαιδευτικοί που συμφωνούν απόλυτα με την πρόταση ότι το πρόγραμμα πρέπει να διδάσκεται από συγκεκριμένη ειδικότητα εκπαιδευτικού, δεν είναι απόλυτα αντίθετοι με την πρόταση ότι το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί από όλες τις ειδικότητες.

Από τις παραπάνω συγκρίσεις καταλήγουμε σε δύο βασικά συμπεράσματα, ένα στατιστικής φύσεως και ένα θεματικής: όσον αφορά καθαρά στο τεχνικό κομμάτι της έρευνας, διαπιστώνουμε την εγκυρότητα των απαντήσεων και επιβεβαιώνεται το γεγονός ότι οι ερωτώμενοι απάντησαν στο ερωτηματολόγιο συνειδητά και όχι μηχανικά. Όσον αφορά στην υπό εξέταση θεματική, διαφαίνεται ότι οι ερωτώμενοι που είναι απόλυτα αρνητικοί στην πρόταση να διδάσκεται το πρόγραμμα από συγκεκριμένη ειδικότητα εκπαιδευτικού είναι απόλυτα σύμφωνοι στο να διδάσκεται αυτό από οποιαδήποτε ειδικότητα, ενώ όσοι είναι μερικώς ή απόλυτα σύμφωνοι στο να διδάσκεται το πρόγραμμα από συγκεκριμένη ειδικότητα, δεν διαφωνούν απόλυτα με την επιλογή των πολλαπλών ειδικοτήτων, εφ' όσον έχει προηγηθεί η απαραίτητη επιμόρφωση.

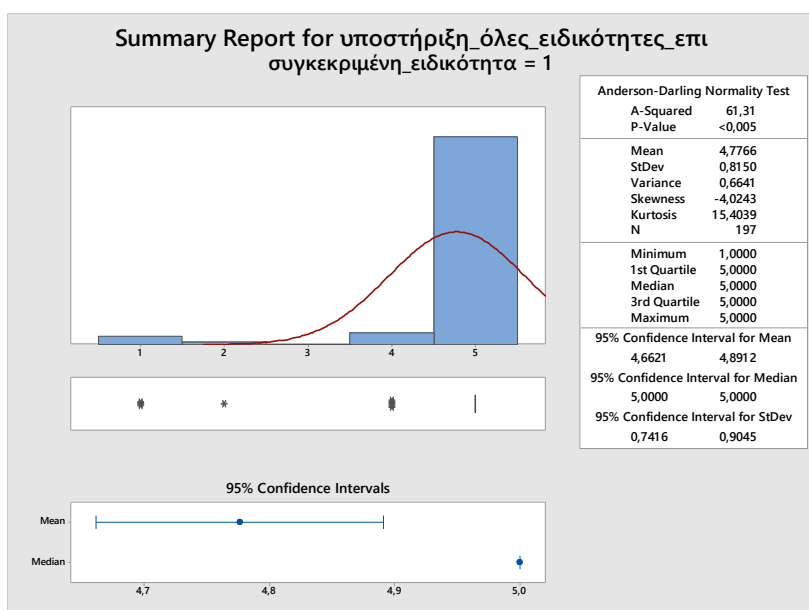

Δεδομένου ότι το θέμα των ειδικοτήτων αφορά κυρίως την Β/βάθμια εκπαίδευση, καθώς και στο ό,τι στις βαθμίδες αυτές (Γυμνάσια και Λύκεια) η υλοποίηση του προγράμματος έχει συνδεθεί με συγκεκριμένα μαθήματα, ακολουθεί ανάλυση των δύο ερωτήσεων μόνο για τις απαντήσεις που λάβαμε από εκπαιδευτικούς της Β/βάθμιας εκπαίδευσης:

1. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης μπορούν να υποστηριχτούν από οποιαδήποτε ειδικότητα εκπαιδευτικού, εάν λάβει την απαραίτητη επιμόρφωση.
2. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης πρέπει να διδάσκονται από καθηγητές συγκεκριμένων ειδικοτήτων

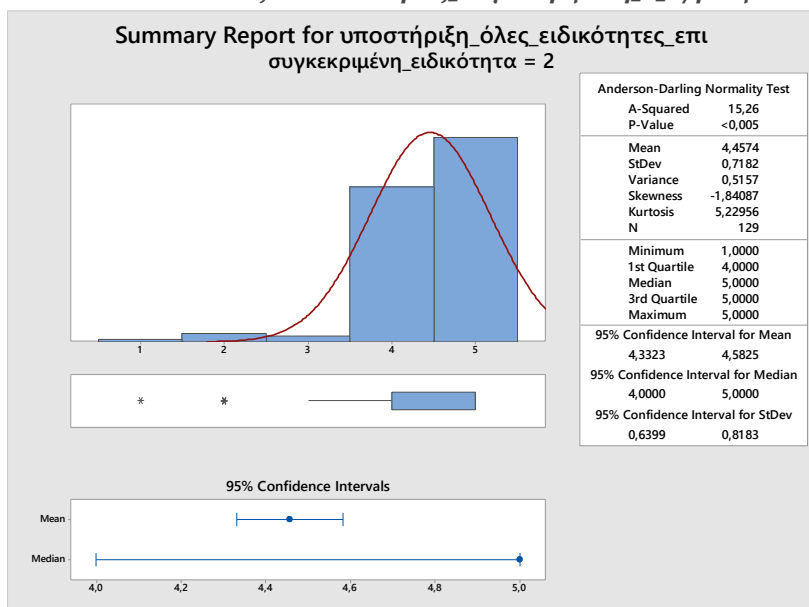
ΓΡΑΦΗΜΑ

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

Κατ' αντιστοιχία με το σύνολο των ερωτώμενων, οι εκπαιδευτικοί της Β/βάθμιας εκπαίδευσης που δήλωσαν ότι διαφωνούν απόλυτα με την πρόταση ότι το πρόγραμμα πρέπει να διδάσκεται από συγκεκριμένη ειδικότητα, είναι επίσης, απόλυτα σύμφωνοι με την πρόταση ότι το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί από όλες τις ειδικότητες μετά από επιμόρφωση.

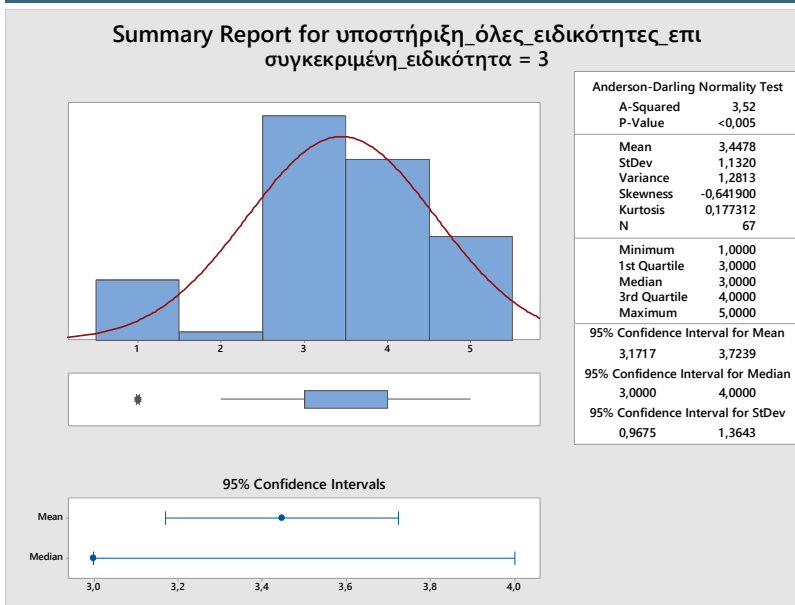
ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-24: όλες οι ειδικότητες_συγκεκριμένη_1_Β/βάθμια

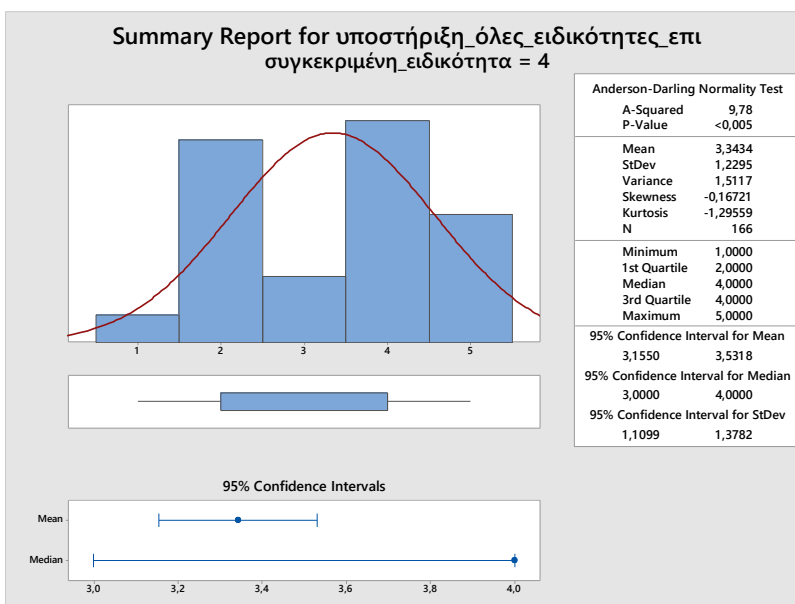
Κατ' αντιστοιχία με το σύνολο των ερωτώμενων, οι εκπαιδευτικοί της Β/βάθμιας εκπαίδευσης που δήλωσαν ότι διαφωνούν λίγο με την πρόταση ότι το πρόγραμμα πρέπει να διδάσκεται από συγκεκριμένη ειδικότητα εκπαιδευτικού, είναι επίσης, μερικώς ή απόλυτα σύμφωνοι με την πρόταση ότι το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί από όλες τις ειδικότητες μετά από επιμόρφωση.

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-35: όλες οι ειδικότητες_συγκεκριμένη_2_Β/βάθμια

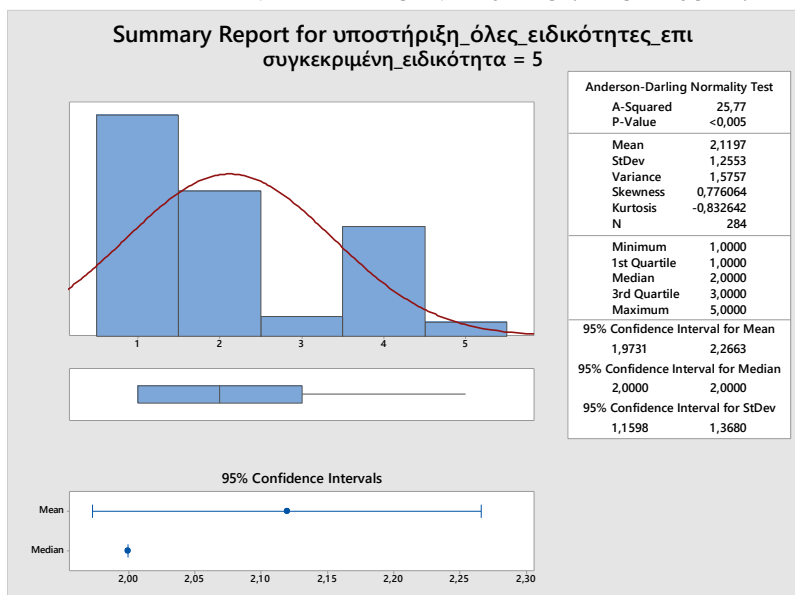

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-36: όλες οι ειδικότητες_συγκεκριμένη_3_Β/βάθμια

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-37: όλες οι ειδικότητες_συγκεκριμένη_4_Β/βάθμια

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-38: όλες οι ειδικότητες_συγκεκριμένη_5_Β/βάθμια

Οι εκπαιδευτικοί της Β/βάθμιας που επέλεξαν την απάντηση δεν ξέρω/δεν απαντώ στην πρόταση ότι το πρόγραμμα πρέπει να διδάσκεται από συγκεκριμένη ειδικότητα, δηλώνουν κατά 40% μερικώς ή απόλυτα σύμφωνοι με την πρόταση ότι το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί από όλες τις ειδικότητες, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 10% διαφωνεί απόλυτα με την πρόταση αυτή.

Παρατηρούμε ότι οι απόψεις των εκπαιδευτικών της Β/βάθμιας που δήλωσαν ότι συμφωνούν μερικώς με την πρόταση ότι το πρόγραμμα πρέπει να διδάσκεται από συγκεκριμένη ειδικότητα, δίστανται στην πρόταση ότι το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί από οποιαδήποτε ειδικότητα: σχεδόν ίδιο ποσοστό (περίπου 50% έκαστο) είτε συμφωνεί είτε διαφωνεί με την πρόταση αυτή (όλες οι ειδικότητες).

Οι εκπαιδευτικοί της Β/βάθμιας που συμφωνούν απόλυτα με την πρόταση ότι το πρόγραμμα πρέπει να διδάσκεται από συγκεκριμένη ειδικότητα εκπαιδευτικού, είναι απόλυτα αντίθετοι με την πρόταση ότι το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί από όλες τις ειδικότητες: η συντριπτική τους πλειοψηφία (σχεδόν 75%) διαφωνεί απόλυτα ή μερικώς με την δεύτερη πρόταση (όλες οι ειδικότητες).

Από τις παραπάνω συγκρίσεις καταλήγουμε σε δύο βασικά συμπεράσματα:

- ⇒ Οι απόψεις των εκπαιδευτικών της Β/βάθμιας για το θέμα της ειδικότητας είναι πιο ξεκάθαρες σε σχέση με τις απόψεις του συνόλου των εκπαιδευτικών, διότι όσοι υποστηρίζουν την διδασκαλία του μαθήματος από συγκεκριμένες ειδικότητες δεν υποστηρίζουν και το αντίθετό της (έντονος συσχετισμός θετικών και αρνητικών προτάσεων).
- ⇒ υπάρχει απόλυτη αντιστοιχία απόψεων μεταξύ του συνόλου των εκπαιδευτικών αλλά και αυτών της Β/βάθμιας όσον αφορά στην πρόταση ότι το μάθημα δεν πρέπει να διδάσκεται από συγκεκριμένη ειδικότητα.
- ⇒ Όσοι, όμως, από τους εκπαιδευτικούς της Β/βάθμιας εκπαίδευσης υποστηρίζουν την πρόταση ότι το προτεινόμενο πρόγραμμα πρέπει να διδάσκεται από συγκεκριμένη ειδικότητα, είναι απόλυτα υποστηρικτικοί στην άποψή τους και δεν την συσχετίζουν με καμμία άλλη πρόταση.

Συγκρίνοντας τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών της Β/βάθμιας εκπαίδευσης στις ερωτήσεις αναφορικά με την ειδικότητα του διδάσκοντα του προτεινόμενου προγράμματος με τις αντίστοιχες απαντήσεις του συνόλου των εκπαιδευτικών, διαπιστώνουμε ότι:

- ⇒ οι ερωτώμενοι που είναι αρνητικοί στην πρόταση να διδάσκεται το πρόγραμμα από συγκεκριμένη ειδικότητα εκπαιδευτικού είναι σύμφωνοι στο να διδάσκεται αυτό από οποιαδήποτε ειδικότητα, ανεξαρτήτως σχολικής βαθμίδας στην οποία διδάσκουν
- ⇒ σημειώνεται διαφοροποίηση στις απαντήσεις των εκπαιδευτικών όσον αφορά την πρόταση ότι το προτεινόμενο πρόγραμμα πρέπει να διδάσκεται από συγκεκριμένη ειδικότητα: στο σύνολο των ερωτώμενων δεν παρουσιάζεται ιδιαίτερη έμφαση στην ειδικότητα. Αντιθέτως, στα Γυμνάσια και τα Λύκεια - όπου η ειδικότητα του εκπαιδευτικού είναι σημαντική - οι ερωτώμενοι που είναι θετικοί στην πρόταση να διδάσκεται το πρόγραμμα από συγκεκριμένη ειδικότητα εκπαιδευτικού είναι αρνητικοί στο να διδάσκεται αυτό από οποιαδήποτε ειδικότητα.

Συμπεραίνουμε, λοιπόν, ότι η ειδικότητα του διδάσκοντος του προτεινόμενου προγράμματος είναι σημαντική για τους εκπαιδευτικούς της Β/βάθμιας εκπαίδευσης, ενώ στην Α/βάθμια δεν παίζει σημαντικό ρόλο.

Αφού βεβαιωθήκαμε για την εγκυρότητα των απαντήσεων και για τους συσχετισμούς μεταξύ των προτάσεων ότι το προτεινόμενο πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί από οποιαδήποτε ειδικότητα εφόσον ο εκπαιδευτικός λάβει την απαιτούμενη επιμόρφωση και ότι το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί μόνο από συγκεκριμένη ειδικότητα, μπορούμε να δούμε ξεχωριστά τις απαντήσεις στην κάθε πρόταση στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ανά εκπαιδευτική βαθμίδα.

ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ με επιμόρφωση						
	σύνολο	A/βάθμια	B/βάθμια	σύνολο	A/βάθμια	B/βάθμια
διαφωνώ_ απόλυτα	214	78	137	11,44%	7,59%	16,25%
διαφωνω_λίγο	240	107	133	12,83%	10,41%	15,78%
δεξ/δα	154	91	63	8,23%	8,85%	7,47%
συμφωνώ_λίγο	463	264	199	24,75%	25,68%	23,61%
συμφωνώ_ απόλυτα	800	488	311	42,76%	47,47%	36,89%
	1871	1028	843	100%	100%	100%

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-20: όλες οι ειδικότητες με επιμόρφωση

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ						
	σύνολο	A/βάθμια	B/βάθμια	σύνολο	A/βάθμια	B/βάθμια
διαφωνώ_ απόλυτα	537	330	206	28,70%	32,10%	24,44%
διαφωνω_λίγο	338	206	132	18,07%	20,04%	15,66%
δεξ/δα	178	105	73	9,51%	10,21%	8,66%
συμφωνώ_λίγο	380	227	153	20,31%	22,08%	18,15%
συμφωνώ_ απόλυτα	438	160	279	23,41%	15,56%	33,10%
	1871	1028	843	100%	100%	100%

ΠΙΝΑΚΑΣ Δ-21: συγκεκριμένη ειδικότητα

Από τα συγκεντρωτικά στοιχεία στους δύο πίνακες, διαπιστώνουμε ότι το 67,5% των εκπαιδευτικών στο **σύνολό** τους θεωρεί ότι το προτεινόμενο πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί από οποιαδήποτε ειδικότητα εκπαιδευτικού, εφ' όσον λάβει την απαραίτητη επιμόρφωση, ενώ το ποσοστό αυτό πέφτει στο 44% για την πρόταση ότι το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί μόνο από συγκεκριμένες ειδικότητες.

Αν κατατμήσουμε τις συνολικές απαντήσεις **ανά εκπαιδευτική βαθμίδα**, τα ποσοστά διαμορφώνονται ως εξής: το 73% των εκπαιδευτικών της A/βάθμιας εκπαίδευσης υποστηρίζουν την πρόταση της καταλληλότητας όλων των ειδικοτήτων μετά από επιμόρφωση, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των εκπαιδευτικών της B/βάθμιας εκπαίδευσης είναι 60%. Για την αντίθετη πρόταση (συγκεκριμένη ειδικότητα) τα ποσοστά διαμορφώνονται αντίστοιχα στο 38% και 51%.

Η διαφοροποίηση αυτή αιτιολογείται από το γεγονός ότι η ειδικότητα του διδάσκοντος είναι σε άμεση σύνδεση με την διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων στα Γυμνάσια και Λύκεια, αλλά δεν αναιρεί το γεγονός ότι και 3 στους 5 εκπαιδευτικούς της Β/βάθμιας συμφωνούν πως με την κατάλληλη επιμόρφωση οποιασδήποτε ειδικότητας καθηγητής θα ήταν σε θέση να υποστηρίξει το προτεινόμενο πρόγραμμα.

Η επόμενη σχέση που θα εξετάσουμε είναι αυτή μεταξύ της εξάρτησης της επιτυχίας του προγράμματος από την ειδικότητα του διδάσκοντα και της περίπτωσης το προτεινόμενο πρόγραμμα να μην έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα, ώστε να δούμε αν η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται από την ειδικότητα του διδάσκοντα. Και σε αυτή την ανάλυση, είδαμε διαφορετικά το σύνολο των απαντήσεων και στην συνέχεια χωριστά τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών της Β/βάθμιας εκπαίδευσης.

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Chi-Square Test for Association: επιτυχία_ειδικότητα; εισαγωγή_μη_επιθυμητά_αποτελέσμ

Rows: επιτυχία_ειδικότητα Columns: εισαγωγή_μη_επιθυμητά_αποτελέσμ

	1	2	3	4	5	All
1	144 106,66	81 103,36	74 82,73	53 66,02	34 27,23	386
2	66 96,16	123 93,18	65 74,58	68 59,52	26 24,55	348
3	22 37,30	19 36,15	69 28,93	18 23,09	7 9,52	135
4	160 183,48	200 177,80	139 142,31	128 113,56	37 46,85	664
5	125 93,40	78 90,51	54 72,44	53 57,81	28 23,85	338
All	517	501	401	320	132	1871

Αυτό που αποδεικνύεται είναι πως ανάμεσα στις δύο μεταβλητές δεν υπάρχει άμεση αντιστοιχία μεταξύ της ειδικότητας και της επιτυχίας του προγράμματος:

⇒ από τους 452 ερωτώμενους που δηλώνουν βέβαιοι ή μερικώς βέβαιοι πως το πρόγραμμα **δεν** θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα, οι 246 αυτών είναι βέβαιοι ή μερικώς βέβαιοι πως η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται από την ειδικότητα του διδάσκοντος, δηλαδή το 54%.

⇒ από τους 1018 ερωτώμενους που δηλώνουν βέβαιοι ή μερικώς βέβαιοι πως το πρόγραμμα θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα, οι 563 αυτών είναι βέβαιοι ή μερικώς βέβαιοι πως η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται από την ειδικότητα του διδάσκοντος, δηλαδή το 55%.

Άρα, και στις δύο περιπτώσεις η εξάρτηση της επιτυχίας του προγράμματος από την ειδικότητα του διδάσκοντα σχετίζεται με την αποτελεσματικότητα του προγράμματος μόνο για τους μισούς από τους ερωτώμενους.

Chi-Square Test for Association: επιτυχία_ειδικότητα; εισαγωγή_μη_επιθυμητά_αποτελέσμ

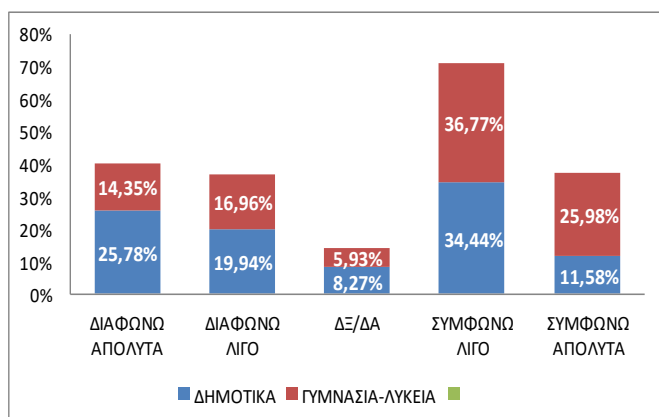
Rows: επιτυχία_ειδικότητα Columns: εισαγωγή_μη_επιθυμητά_αποτελέσμ

	1	2	3	4	5	All
1	46 34,45	25 33,17	21 23,35	14 19,64	14 9,40	120
2	29 41,34	47 39,80	27 28,01	29 23,57	12 11,27	144
3	7 14,35	6 13,82	23 9,73	9 8,19	5 3,91	50
4	69 88,99	105 85,68	62 60,31	54 50,75	20 24,27	310
5	91 62,87	50 60,53	31 42,60	32 35,85	15 17,15	219
All	242	233	164	138	66	843

Αυτό που αποδεικνύεται είναι πως ανάμεσα στις δύο μεταβλητές **υπάρχει** άμεση αντιστοιχία μεταξύ της ειδικότητας και της επιτυχίας του προγράμματος:

- ⇒ από τους 174 ερωτώμενους που δηλώνουν βέβαιοι ή μερικώς βέβαιοι πως το πρόγραμμα **δεν** θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα, οι 121 αυτών είναι βέβαιοι ή μερικώς βέβαιοι πως η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται από την ειδικότητα του διδάσκοντος, δηλαδή το 69,5%.
- ⇒ από τους 475 ερωτώμενους που δηλώνουν βέβαιοι ή μερικώς βέβαιοι πως το πρόγραμμα θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα, οι 315 αυτών είναι βέβαιοι ή μερικώς βέβαιοι πως η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται από την ειδικότητα του διδάσκοντος, δηλαδή το 66%.

Άρα, οι εκπαιδευτικοί στην Β/βάθμια εκπαίδευση συναρτούν την αποτελεσματικότητα ή μη του προγράμματος με την ειδικότητα του διδάσκοντα. Αξίζει να σημειωθεί πως στο σύνολο των απαντήσεων, τα αποτελέσματα ήταν διαφορετικά: οι μισοί εκ των ερωτώμενων συνέδεαν την αποτελεσματικότητα του προγράμματος με την ειδικότητα του διδάσκοντα.

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-39: σύγκριση ειδικότητας ανά εκπαιδευτική βαθμίδα

Από το γράφημα συμπεραίνουμε ότι το 46,2% των εκπαιδευτικών της Α/βάθμιας εκπαίδευσης συμφωνεί ότι το πρόγραμμα πρέπει να υποστηριχθεί από συγκεκριμένη ειδικότητα, αλλά το ποσοστό αυτό ανεβαίνει στο 62,75% για τους εκπαιδευτικούς της Β/βάθμιας εκπαίδευσης. Επομένως, η ειδικότητα του διδάσκοντα είναι πιο σημαντικός παράγοντας στην Β/βάθμια εκπαίδευση από ό,τι στην Α/βάθμια.

**προσωπικότητα
και ενδιαφέροντα
διδάσκοντα**

Η τρίτη μεταβλητή που εξετάστηκε σε σχέση με την επιτυχία του προγράμματος είναι η προσωπικότητα και τα ενδιαφέροντα του εκπαιδευτικού που θα διδάξει την προτεινόμενη θεματική ενότητα. Για να διερευνήσουμε την συγκεκριμένη μεταβλητή θέσαμε τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης εξαρτούν την επιτυχία τους από την προσωπικότητα του διδάσκοντα.
2. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης εξαρτούν την επιτυχία τους από το ενδιαφέρον του διδάσκοντα για το αντικείμενο.

Η ανάλυση έγινε στο σύνολο των ερωτώμενων, ανεξαρτήτως εκπαιδευτικής βαθμίδας.

Tally for Discrete Variables: επιτυχία_προσωπικότητα; επιτυχία_ενδιαφέρον_αντικείμενο

επιτυχία_προσωπικότητα	Count	Percent	επιτυχία_ενδιαφέρον_αντικείμενο	Count	Percent
1	85	4,54	1	51	2,73
2	171	9,14	2	74	3,96
3	148	7,91	3	95	5,08
4	737	39,39	4	612	32,71
5	730	39,02	5	1039	55,53
N=	1871		N=	1871	

Από την παραπάνω ανάλυση είναι εμφανές ότι οι ερωτώμενοι εκπαιδευτικοί στην πλειοψηφία τους (σύνολο 1467, δηλαδή ποσοστό 78%) θεωρούν ότι η προσωπικότητα του διδάσκοντα επηρεάζει απόλυτα ή μερικώς την επιτυχία του προτεινόμενου προγράμματος, ενώ ακόμη υψηλότερα είναι τα ποσοστά και για την εξάρτηση της επιτυχίας του προγράμματος από το ενδιαφέρον του διδάσκοντα για το αντικείμενο (ποσοστό 88%).

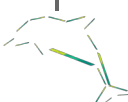
Η σύγκριση μεταξύ των δύο απαντήσεων έχει ως εξής:

Chi-Square Test for Association: επιτυχία_προσωπικότητα; επιτυχία_ενδιαφέρον_αντικείμενο

Rows: επιτυχία_προσωπικότητα Columns: επιτυχία_ενδιαφέρον_αντικείμενο

	1	2	3	4	5	All
1	36 2,32	7 3,36	4 4,32	13 27,80	25 47,20	85
2	8 4,66	47 6,76	3 8,68	69 55,93	44 94,96	171
3	2 4,03	3 5,85	69 7,51	44 48,41	30 82,19	148
4	3 20,09	11 29,15	15 37,42	428 241,07	280 409,27	737
5	2 19,90	6 28,87	4 37,07	58 238,78	660 405,38	730
All	51	74	95	612	1039	1871

Οι ερωτώμενοι έχουν απόλυτη αντιστοιχία στις απαντήσεις τους: οι 660 από αυτούς, δηλαδή ποσοστό της τάξεως του 76% θεωρούν πως η επιτυχία του προτεινόμενου προγράμματος εξαρτάται συγχρόνως και από την προσωπικότητα του διδάσκοντα και από το ενδιαφέρον του για το αντικείμενο.

Τέλος, ελέγξαμε τις δύο μεταβλητές σε σχέση με την αποτελεσματικότητα του προγράμματος γενικά.

Chi-Square Test for Association: επιτυχία_προσωπικότητα; εισαγωγή_μη_επιθυμητά_αποτελέσμ

Rows: επιτυχία_προσωπικότητα Columns: εισαγωγή_μη_επιθυμητά_αποτελέσμ

	1	2	3	4	5	All
1	36 23,49	9 22,76	16 18,22	5 14,54	19 6,00	85
2	49 47,25	62 45,79	32 36,65	19 29,25	9 12,06	171
3	29 40,90	25 39,63	60 31,72	19 25,31	15 10,44	148
4	181 203,65	228 197,35	162 157,96	137 126,05	29 52,00	737
5	222 201,72	177 195,47	131 156,46	140 124,85	60 51,50	730
All	517	501	401	320	132	1871

Chi-Square Test for Association: επιτυχία_ενδιαφέρον_αντι; εισαγωγή_μη_επιθυμητά_απ

Rows: επιτυχία_ενδιαφέρον_αντικείμενο Columns: εισαγωγή_μη_επιθυμητά_αποτελέσμ

	1	2	3	4	5	All
1	17 14,09	7 13,66	5 10,93	4 8,72	18 3,60	51
2	21 20,45	21 19,82	21 15,86	8 12,66	3 5,22	74
3	10 26,25	17 25,44	40 20,36	15 16,25	13 6,70	95
4	116 169,11	192 163,88	158 131,17	111 104,67	35 43,18	612
5	353 287,10	264 278,21	177 222,68	182 177,70	63 73,30	1039
All	517	501	401	320	132	1871

Διαπιστώνουμε ότι από τους 452 ερωτώμενους που δηλώνουν μερικώς ή απόλυτα βέβαιοι πως το προτεινόμενο πρόγραμμα δεν θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα, το 81% αυτών θεωρεί ότι η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται από την προσωπικότητα του διδάσκοντος, ενώ το 87% θεωρεί ότι η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται από το ενδιαφέρον του διδάσκοντος για το συγκεκριμένο αντικείμενο.

Οι ερωτώμενοι που δηλώνουν απόλυτα ή μερικώς πως ούτε η προσωπικότητα ούτε το ενδιαφέρον του διδάσκοντος για το αντικείμενο επηρεάζουν την επιτυχία του προτεινόμενου προγράμματος ανέρχονται σε ποσοστό 20% επί του συνόλου. Από αυτούς, το 22% θεωρεί πως το πρόγραμμα δεν θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα, άρα κάποιος άλλος παράγοντας μπορεί να ευθύνεται για την πιθανή αποτυχία του.

Συνολικά, όσον αφορά στο τρίτο ερευνητικό ερώτημα για τους ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ του προτεινόμενου προγράμματος, καταλήγουμε στα ακόλουθα:

υλικοτεχνικές υποδομές

- ⇒ την καλύτερη εικόνα έχουν τα Γυμνάσια, ιδιαίτερα στις κεντρικές πόλεις, αν και υστερούν ελαφρώς στα νησιά
- ⇒ το μεγαλύτερο πρόβλημα όσον αφορά στην επάρκεια των υλικοτεχνικών υποδομών εντοπίζεται στα Δημοτικά, ιδιαίτερα σε αυτά των παραμεθόριων και απομακρυσμένων περιοχών
- ⇒ δεν υπάρχει ξεκάθαρη απάντηση στο ερώτημα για την αναγκαιότητα των ηλεκτρονικών υπολογιστών κατά την υλοποίηση του προτεινόμενου προγράμματος
- ⇒ η υλικοτεχνική υποδομή των σχολείων δεν επηρεάζει σημαντικά την αποτελεσματικότητα του προτεινόμενου προγράμματος

ειδικότητα διδάσκοντα

- ⇒ οι ερωτώμενοι που είναι απόλυτα αρνητικοί στην πρόταση να διδάσκεται το πρόγραμμα από συγκεκριμένη ειδικότητα εκπαιδευτικού είναι απόλυτα σύμφωνοι στο να διδάσκεται αυτό από οποιαδήποτε ειδικότητα, ανεξαρτήτως σχολικής βαθμίδας.
- ⇒ οι ερωτώμενοι της Β/βάθμιας εκπαίδευσης που είναι μερικώς ή απόλυτα σύμφωνοι στο να διδάσκεται το πρόγραμμα από συγκεκριμένη ειδικότητα, διαφωνούν με την επιλογή των πολλαπλών ειδικοτήτων, σε αντίθεση με τους ερωτώμενους στο σύνολό τους που τείνουν περισσότερο στην συμφωνία με την διδασκαλία του προγράμματος από όλες τις ειδικότητες, μετά από επιμόρφωση
- ⇒ δεν υπάρχει άμεση αντιστοιχία μεταξύ της ειδικότητας και της επιτυχίας του προγράμματος για το σύνολο των ερωτώμενων, αλλά ειδικά για τους εκπαιδευτικούς της Β/Βάθμιας εκπαίδευσης, η συσχέτιση είναι έντονη, αφού η ειδικότητα είναι σημαντική

προσωπικότητα και ενδιαφέροντα διδάσκοντα

- ⇒ οι ερωτώμενοι εκπαιδευτικοί στην πλειοψηφία τους θεωρούν ότι η προσωπικότητα του διδάσκοντα επηρεάζει απόλυτα ή μερικώς την επιτυχία του προτεινόμενου προγράμματος
- ⇒ τα ποσοστά για την εξάρτηση της επιτυχίας του προγράμματος από το ενδιαφέρον του διδάσκοντα για το αντικείμενο είναι ακόμη υψηλότερα
- ⇒ η προσωπικότητα και τα ενδιαφέροντα του διδάσκοντα σχετίζονται άμεσα με την αποτελεσματικότητα του προγράμματος
- ⇒ από τους τρεις παράγοντες επιτυχίας του προγράμματος, ο πιο ισχυρός είναι η προσωπικότητα του διδάσκοντος και το ενδιαφέρον του για το αντικείμενο.

εμπλοκή των εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα

Το τέταρτο ερευνητικό ερώτημα αφορά στον βαθμό εμπλοκής των εκπαιδευτικών στο προτεινόμενο πρόγραμμα. Για να διερευνήσουμε αυτό το ερώτημα, μελετήσαμε τρεις διακριτές μεταβλητές: την επιθυμία να συμμετάσχουν στην υλοποίηση του προγράμματος, την επιθυμία τους να επιμορφωθούν προκειμένου να αποκτήσουν τις αναγκαίες εξειδικευμένες γνώσεις για την διδασκαλία του μαθήματος, ενώ διερευνήθηκε η άποψή τους για τον άξονα γύρω από τον οποίον θα ήταν καλό να δομηθεί το περιεχόμενο του προγράμματος.

Λόγω της στενής σύνδεσης μεταξύ των δύο πρώτων ερωτημάτων (επιθυμία συμμετοχής και επιθυμία επιμόρφωσης) τα δύο ερωτήματα εξετάστηκαν σε μεγάλο βαθμό συνδυαστικά.

επιθυμία συμμετοχής στο πρόγραμμα

Η πρώτη μεταβλητή που εξετάστηκε σε σχέση με την εμπλοκή των εκπαιδευτικών είναι η επιθυμία τους ή μη να συμμετάσχουν στη υλοποίηση του προγράμματος. Το ερώτημα που τέθηκε ήταν το εξής:

1. Θα σας ενδιέφερε να συμμετάσχετε στην υλοποίηση / διδασκαλία της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας;

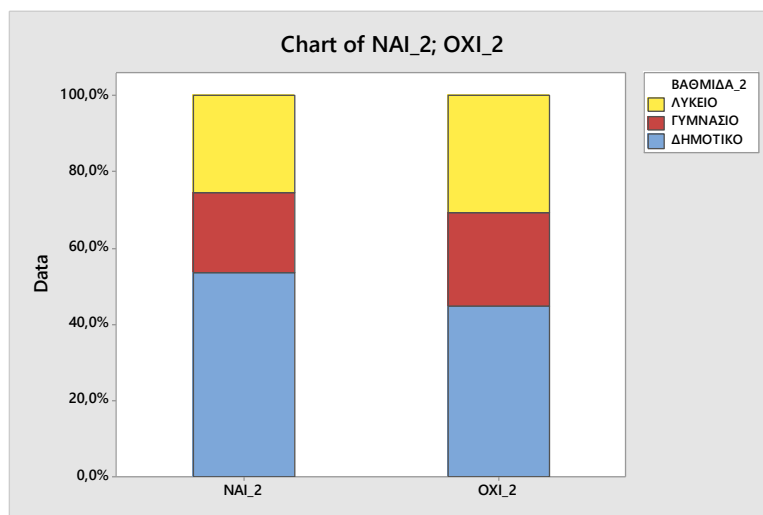
Όσον αφορά γενικά στην ερώτηση, αν δηλαδή οι ερωτώμενοι ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στην υλοποίηση/διδασκαλία της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας, τα αποτελέσματα έχουν ως εξής:

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-40: πρόθεση συμμετοχής

Παρατηρούμε ότι 7 στους 10 ερωτώμενους δηλώνουν πρόθεση να συμμετάσχουν στην υλοποίηση του προτεινόμενου προγράμματος.

Αν εξετάσουμε τα ποσοστά επιθυμίας για συμμετοχή ή μη ανά εκπαιδευτική βαθμίδα, παρατηρούμε ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους, δηλαδή τα ποσοστά *ΝΑΙ* και *ΟΧΙ* για τις τρεις σχολικές βαθμίδες (δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο) είναι ισοκατανεμημένα σε καθεμία από αυτές.

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-41: πρόθεση ή μη συμμετοχής

Η δεύτερη μεταβλητή που εξετάστηκε σε σχέση με την εμπλοκή των εκπαιδευτικών είναι η επιθυμία τους ή μη να λάβουν πρόσθετη επιμόρφωση, προκειμένου να συμμετάσχουν στη υλοποίηση του προγράμματος. Το ερώτημα που τέθηκε ήταν το εξής:

1. Είστε διατεθειμένος/η να επιμορφωθείτε προκειμένου να διδάξετε την συγκεκριμένη θεματική ενότητα;

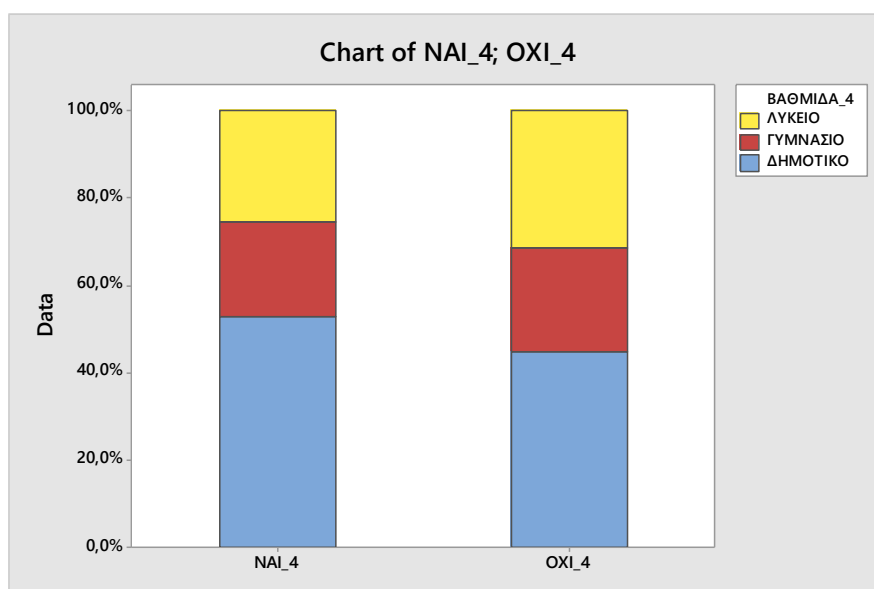
Όσον αφορά γενικά στην ερώτηση, αν δηλαδή οι ερωτώμενοι ενδιαφέρονται να επιμορφωθούν, τα αποτελέσματα έχουν ως εξής:

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-42: διάθεση επιμόρφωσης

Παρατηρούμε ότι σχεδόν **8 στους 10** ερωτώμενους δηλώνουν διατεθειμένοι να λάβουν επιμόρφωση, προκειμένου να είναι σε θέση να συμμετάσχουν στην υλοποίηση του προτεινόμενου προγράμματος.

Αν εξετάσουμε τα ποσοστά επιθυμίας για επιμόρφωση ή μη ανά εκπαιδευτική βαθμίδα, παρατηρούμε ότι οι δύο μεταβλητές είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους, δηλαδή τα ποσοστά *ΝΑΙ* και *ΟΧΙ* για τις τρεις σχολικές βαθμίδες (δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο) είναι ισοκατανομημένα σε καθεμία από αυτές.

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-43: διάθεση ή μη επιμόρφωσης

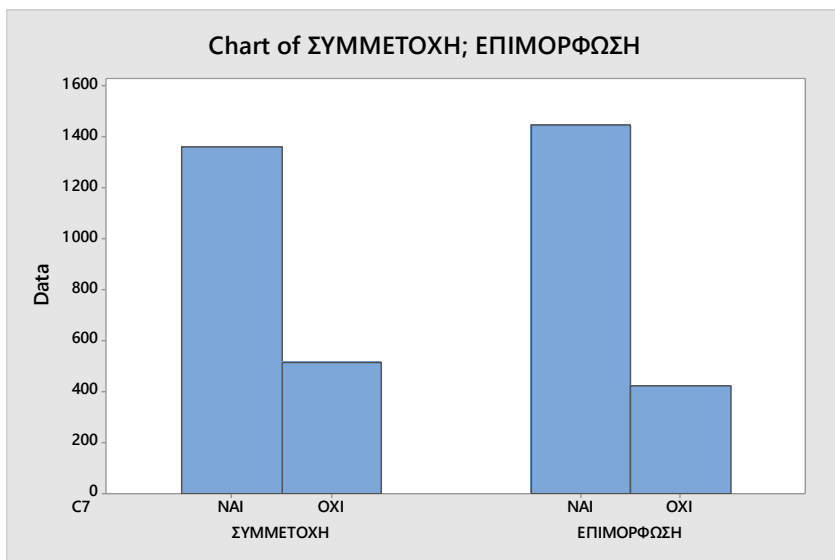
Συνδυάζοντας τα ερωτήματα για επιθυμία συμμετοχής και διάθεση επιμόρφωσης, έχουμε:

Correlation: ΝΑΙ_ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ; ΝΑΙ_ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

Pearson correlation of ΝΑΙ_ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ and ΝΑΙ_ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ = 1,000
P-Value = 0,000

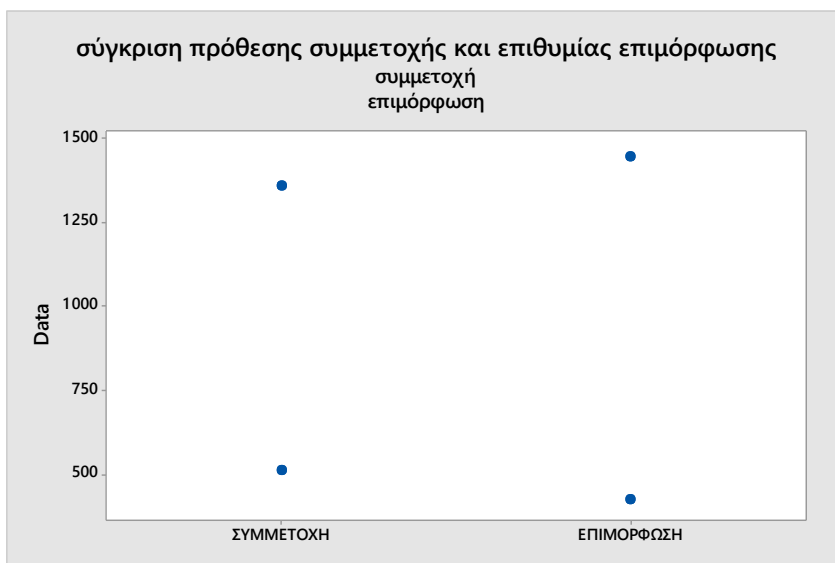
Correlation: ΟΧΙ_ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ; ΟΧΙ_ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

Pearson correlation of ΟΧΙ_ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ and ΟΧΙ_ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ = 0,999
P-Value = 0,025

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-44α: σύγκριση συμμετοχής και επιμόρφωσης

Το πλήθος των ερωτώμενων που δηλώνει ενδιαφέρον να συμμετάσχει στην υλοποίηση του προγράμματος, σχεδόν ισούται με το πλήθος αυτών που είναι διατεθειμένοι να επιμορφωθούν.

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-44β: σύγκριση συμμετοχής και επιμόρφωσης

Το πλήθος των ερωτώμενων που δηλώνει ότι δεν ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στην υλοποίηση του προγράμματος είναι μεγαλύτερο από αυτούς που δεν επιθυμούν να επιμορφωθούν.

*οι άνω τελείες είναι η απάντηση ΝΑΙ, ενώ οι κάτω τελείες είναι η απάντηση ΟΧΙ

Tabulated Statistics: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ; ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

Rows: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Columns: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	All
ΝΑΙ	1330	29	1359
ΟΧΙ	116	396	512
All	1446	425	1871

Συγκεντρωτικά, παρατηρούμε ότι το 71% των ερωτώμενων δηλώνουν θετικοί τόσο στην συμμετοχή όσο και στην επιμόρφωσή τους, ενώ ένα ποσοστό του 23% από όσους δηλώνουν ότι δεν επιθυμούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, δέχονται να επιμορφωθούν, γεγονός που σημαίνει ότι η άρνηση της συμμετοχής τους μπορεί να οφείλεται στην έλλειψη εξειδίκευσης/ επιμόρφωσής τους στο συγκεκριμένο αντικείμενο.

Αν συνδυάσουμε τις απαντήσεις του κάθε ερωτώμενου στα δύο ερωτήματα, έχουμε:

Tabulated Statistics: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ; ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ; εκπαιδευτική_βαθμίδα

Results for εκπαιδευτική_βαθμίδα = ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Rows: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Columns: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

	NAI	OXI	All
NAI	711	15	726
OXI	54	175	229
All	765	190	955

Cell Contents: Count

Στο Δημοτικό, οι ερωτώμενοι που θέλουν να συμμετάσχουν στο προτεινόμενο πρόγραμμα στην πλειοψηφία τους θεωρούν ότι χρήζουν επιμόρφωσης (ποσοστό: 92%). Ενδιαφέρον έχει το γεγονός ότι σχεδόν 1 στους 4 από όσους έχουν δηλώσει ότι δεν επιθυμούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, δηλώνει διατεθειμένος να επιμορφωθεί.

Results for εκπαιδευτική_βαθμίδα = ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Rows: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Columns: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

	NAI	OXI	All
NAI	282	7	289
OXI	30	95	125
All	312	102	414

Cell Contents: Count

Στο Γυμνάσιο, οι ερωτώμενοι που θέλουν να συμμετάσχουν στο προτεινόμενο πρόγραμμα στην πλειοψηφία τους θεωρούν ότι χρήζουν επιμόρφωσης (ποσοστό: 90%). Ενδιαφέρον έχει το γεγονός ότι επίσης 1 στους 4 από όσους έχουν δηλώσει ότι δεν επιθυμούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, δηλώνει διατεθειμένος να επιμορφωθεί.

Results for εκπαιδευτική_βαθμίδα = ΛΥΚΕΙΟ

Rows: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Columns: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

	NAI	OXI	All
NAI	337	7	344
OXI	32	126	158
All	369	133	502

Cell Contents: Count

Στο Λύκειο, οι ερωτώμενοι που θέλουν να συμμετάσχουν στο προτεινόμενο πρόγραμμα στην πλειοψηφία τους θεωρούν ότι χρήζουν επιμόρφωσης (ποσοστό: 91%). Ενδιαφέρον έχει το γεγονός ότι επίσης 1 στους 5 από όσους έχουν δηλώσει ότι δεν επιθυμούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, δηλώνει διατεθειμένος να επιμορφωθεί.

Η τελευταία ανάλυση που κάναμε στα δύο ερωτήματα (συμμετοχή και επιμόρφωση) σχετίζεται με το είδος σχολείου όπου διδάσκουν οι ερωτώμενοι. Πιο συγκεκριμένα, η προσοχή μας στράφηκε στα πειραματικά και πρότυπα σχολεία, για να διερευνήσουμε την πιθανότητα να γίνει σε αυτά η πιλοτική εφαρμογή του προτεινόμενου προγράμματος.

Results for είδος_σχολείου = πειραματικό; εκπαιδευτική_βαθμίδα = ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Rows: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Columns: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

	NAI	OXI	All
NAI	7	0	7
OXI	3	0	3
All	10	0	10

Results for είδος_σχολείου = πειραματικό; εκπαιδευτική_βαθμίδα = ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Rows: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Columns: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

	NAI	OXI	All
NAI	4	0	4
OXI	0	0	0
All	4	0	4

Results for είδος_σχολείου = πειραματικό; εκπαιδευτική_βαθμίδα = ΛΥΚΕΙΟ

Rows: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Columns: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

	NAI	OXI	All
NAI	10	0	10
OXI	1	7	8
All	11	7	18

Όσον αφορά στα πειραματικά σχολεία, διαπιστώνουμε καταρχάς συμφωνία απαντήσεων στα δύο ερωτήματα (θετικοί και αρνητικοί συνδυασμοί). Ειδικότερα:

- ⇒ τα Δημοτικά ενδιαφέρονται στο σύνολό τους να επιμορφωθούν. Οι απαντήσεις της μη συμμετοχής πιθανόν να οφείλονται στην αβεβαιότητα για το γνωστικό αντικείμενο. (το 70% δηλώνει πρόθεση συμμετοχής και 100% επιθυμία επιμόρφωσης)
- ⇒ Τα Γυμνάσια στο 100% δηλώνουν θετικά και στις δύο προτάσεις.
- ⇒ Τα Λύκεια διαφοροποιούνται, αφού το 40% των εκπαιδευτικών που απασχολούνται σε αυτά δηλώνουν απροθυμία τόσο στην συμμετοχή όσο και στην διαδικασία επιμόρφωσης.

Results for είδος_σχολείου = πρότυπο; εκπαιδευτική_βαθμίδα = ΔΗΜΟΤΙΚΟ

Rows: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Columns: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

	NAI	OXI	All
NAI	2	0	2
OXI	0	1	1
All	2	1	3

Cell Contents: Count

Results for είδος_σχολείου = πρότυπο; εκπαιδευτική_βαθμίδα = ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Rows: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Columns: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

	NAI	OXI	All
NAI	4	0	4
OXI	0	1	1
All	4	1	5

Cell Contents: Count

Results for είδος_σχολείου = πρότυπο; εκπαιδευτική_βαθμίδα = ΛΥΚΕΙΟ

Rows: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Columns: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

	NAI	OXI	All
NAI	4	0	4
OXI	0	0	0
All	4	0	4

Cell Contents: Count

Όσον αφορά στα πρότυπα σχολεία, διαπιστώνουμε καταρχάς συμφωνία απαντήσεων στα δύο ερωτήματα (θετικοί και αρνητικοί συνδυασμοί). Ειδικότερα:

⇒ τα **Λύκεια** ενδιαφέρονται στο σύνολό τους τόσο να συμμετάσχουν όσο και να επιμορφωθούν.

⇒ Τα **Γυμνάσια** κατά 80% δηλώνουν θετικά και στις δύο προτάσεις,

⇒ 1 στα 3 πρότυπα **Δημοτικά** δεν ενδιαφέρονται ούτε να συμμετάσχουν ούτε να επιμορφωθούν.

Συγκρίνοντας τα ποσοστά πρόθεσης συμμετοχής και επιθυμίας για επιμόρφωση των εκπαιδευτικών των προτύπων και πειραματικών σχολείων με τα αντίστοιχα του γενικού συνόλου, διαπιστώνουμε ότι δεν παρατηρείται αξιοσημείωτη διαφοροποίηση σε καμία από τις δύο προτάσεις, αφού τα ποσοστά και των δύο είναι εξίσου υψηλά.

Επομένως, θα μπορούσε να ξεκινήσει η πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος στα πρότυπα ή τα πειραματικά σχολεία, αφού τα συμπεράσματα που θα προκύψουν για την αξιολόγηση του προγράμματος μπορούν να γενικευτούν και στο σύνολο των σχολείων.

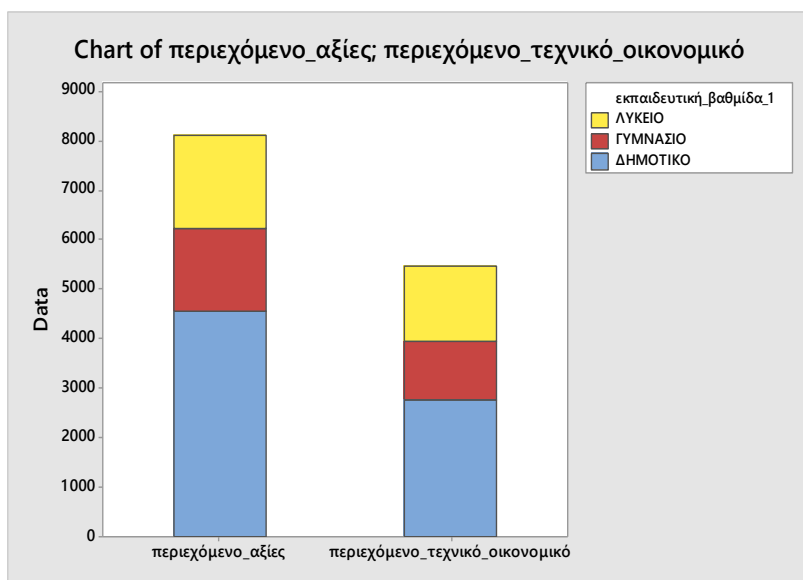

Η τρίτη μεταβλητή που εξετάστηκε σε σχέση με την εμπλοκή των εκπαιδευτικών είναι η πρότασή τους για τον θεματικό άξονα γύρω από τον οποίον θα έπρεπε να αναπτυχθεί το προτεινόμενο πρόγραμμα:

1. Σημειώστε σε τι βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες προτάσεις. [Το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος πρέπει να επικεντρωθεί σε ευρύτερες έννοιες, αξίες και ιδανικά (πχ δικαιοσύνη, ευθύνη πολίτη, ευθύνη κράτους)]
2. Σημειώστε σε τι βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες προτάσεις. [Το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος πρέπει να επικεντρωθεί σε τεχνικά / οικονομικά ζητήματα]

Οι απαντήσεις των ερωτώμενων συγκεντρωτικά ανά εκπαιδευτική βαθμίδα κατανέμονται ως εξής:

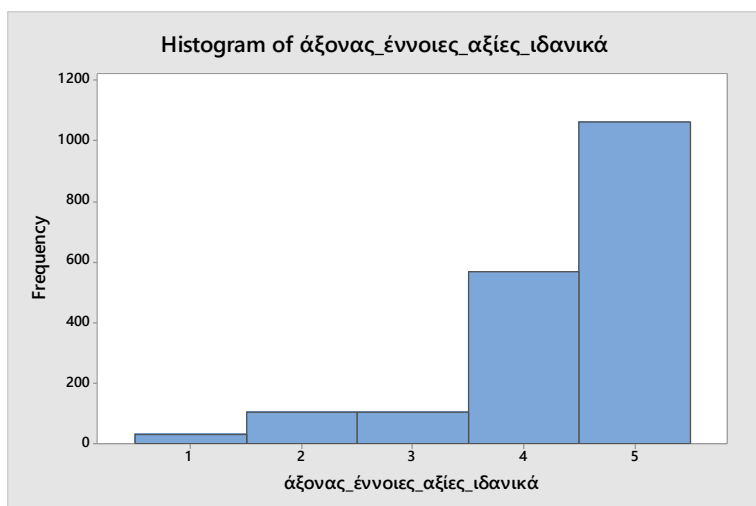

Παρατηρούμε ότι οι απαντήσεις των ερωτώμενων είναι κλείνουν εμφανώς προς τον θεματικό άξονα των γενικών εννοιών έναντι αυτού του οικονομο-τεχνικού περιεχομένου και για τις τρεις σχολικές βαθμίδες. Ωστόσο, φαίνεται πως εκπαιδευτικοί τις Α/βάθμιας εκπαίδευσης είναι πιο υποστηρικτικοί στον άξονα των εννοιών σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς της Β/βάθμιας, όπου και πάλι υπερτερούν οι γενικές έννοιες, αλλά με μικρότερη διαφορά.

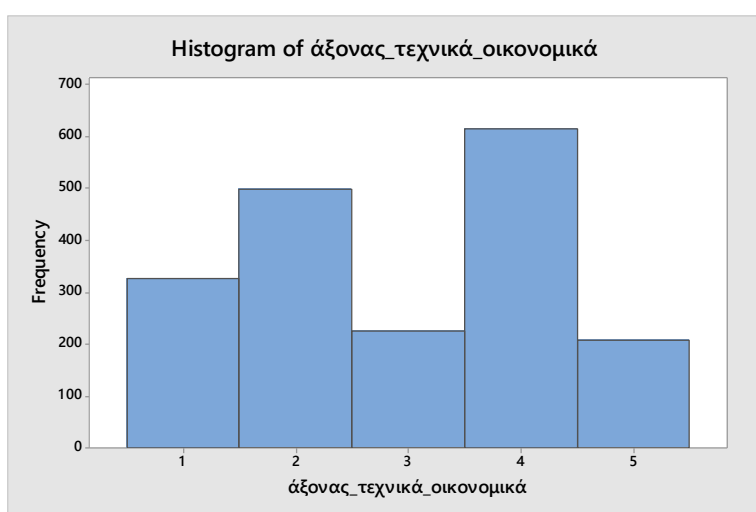
ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-45: Θεματικός άξονας περιεχομένου ανά σχολική

Αν δούμε το κάθε ερώτημα χωριστά, διαπιστώνουμε ότι οι απαντήσεις κατανέμονται ως εξής:

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-46: άξονας_γενικές_έννοιες

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-47: άξονας_οικονομοτεχνικός

Παρατηρούμε ότι οι απαντήσεις των ερωτώμενων τείνουν περισσότερο στην συμφωνία (μερική ή απόλυτη) για τον θεματικό άξονα των ευρύτερων αξιών και ιδανικών, ενώ για τον προτεινόμενο θεματικό άξονα οικονομο-τεχνικής φύσεως, η συμφωνία (ολική ή μερική) σχεδόν συμπίπτει με την αντίστοιχη μερική ή ολική διαφωνία.

Συνδυάζοντας τις απαντήσεις των ερωτώμενων για τους δύο προτεινόμενους θεματικούς άξονες, έχουμε:

Results for εκπαιδευτική_βαθμίδα = ΔΗΜΟΤΙΚΟ

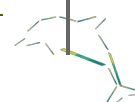
Rows: άξονας_έννοιες_αξίες_ιδανικά Columns: άξονας_τεχνικά_οικονομικά

	1	2	3	4	5	All
1	6	2	0	3	0	11
2	5	18	7	10	4	44
3	7	5	28	7	0	47
4	36	114	33	66	12	261
5	147	152	53	185	55	592
All	201	291	121	271	71	955

Cell Contents: Count

*Οι 955 ερωτώμενοι δηλώνουν ειδικότητα ΔΑΣΚΑΛΟΥ.

Παρατηρούμε ότι οι απαντήσεις των ερωτώμενων που απασχολούνται στο Δημοτικό είναι αρκετά ξεκάθαρες: το 89% των ερωτώμενων που συμφωνούν απόλυτα ή μερικώς με την πρόταση ο θεματικός άξονας του προτεινόμενου προγράμματος να επικεντρωθεί σε ευρύτερες αξίες και ιδανικά, είναι συγχρόνως αντίθετο με την οικονομο-τεχνική προσέγγιση του προγράμματος.

Tabulated Statistics: άξονας_έννοιες_α; άξονας_τεχνικά_ο; εκπαιδευτική_βαθ

Results for εκπαιδευτική_βαθμίδα = ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Rows: άξονας_έννοιες_αξίες_ιδανικά άξονας_τεχνικά_οικονομικά Columns:

	1	2	3	4	5	All
1	0	0	0	2	1	3
2	1	10	2	9	2	24
3	4	0	11	5	5	25
4	9	38	19	50	14	130
5	53	58	25	69	27	232
All	67	106	57	135	49	414

Cell Contents: Count

Results for εκπαιδευτική_βαθμίδα = ΛΥΚΕΙΟ

Rows: άξονας_έννοιες_αξίες_ιδανικά άξονας_τεχνικά_οικονομικά Columns:

	1	2	3	4	5	All
1	8	1	0	2	5	16
2	5	4	4	23	2	38
3	0	6	13	8	4	31
4	6	45	18	74	35	178
5	40	44	12	102	41	239
All	59	100	47	209	87	502

Cell Contents: Count

Παρατηρούμε ότι οι απαντήσεις των ερωτώμενων που απασχολούνται στο Γυμνάσιο συμφωνούν με αυτές των ερωτώμενων στο Δημοτικό: κατά 87% οι ερωτώμενοι συστήνουν την θεματική των θεωρητικών εννοιών και ιδανικών, ενώ 160 ερωτώμενοι που υποστηρίζουν μερικώς ή απόλυτα την οικονομοτεχνική προσέγγιση επίσης προτείνουν τις θεωρητικές έννοιες (ποσοστό 85% από το σύνολο των υποστηρικτών της υλικοτεχνικής προσέγγισης).

Στο Λύκειο σημειώνεται διαφοροποίηση στις απαντήσεις, αφού το 59% των ερωτώμενων προτιμούν το πρόγραμμα να εστιάσει σε οικονομοτεχνικές έννοιες έναντι 51% που επιθυμεί την πιο γενική θεωρητική προσέγγιση. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι οι μισοί από τους ερωτώμενους συμφωνούν μερικώς ή απόλυτα και με τις δύο προσεγγίσεις συγχρόνως.

Στην συνέχεια, συγκρίναμε τις προτάσεις των εκπαιδευτικών για τον θεματικό άξονα του προτεινόμενου προγράμματος με την γενική ερώτηση, εάν θεωρούν ότι η φορολογική συνείδηση συνδέεται με την κοινωνική συνείδηση. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης έχουν ως εξής:

Tabulated Statistics: άξονας_έννοιες_αξίες_ιδανικά; φορολογική_κοινωνική_συνείδηση

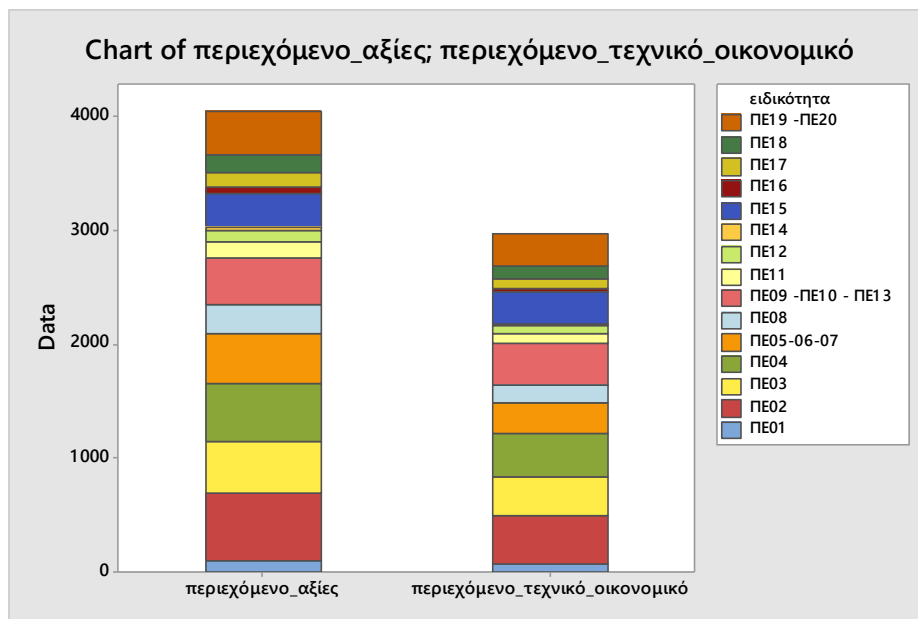
Rows: άξονας_έννοιες_αξίες_ιδανικά Columns: φορολογική_κοινωνική_συνείδηση

	1	2	3	4	5	All
1	5	0	0	3	22	30
2	3	1	6	17	79	106
3	1	2	4	27	69	103
4	4	5	6	120	434	569
5	8	5	17	103	930	1063
All	21	13	33	270	1534	1871

Το 85% των ερωτώμενων συμφωνεί απόλυτα ή μερικώς συγχρόνως και με τις δύο προτάσεις: η φορολογική συνείδηση συνδέεται με την κοινωνική και το πρόγραμμα θα έπρεπε να επικεντρωθεί σε αξίες και ιδανικά.

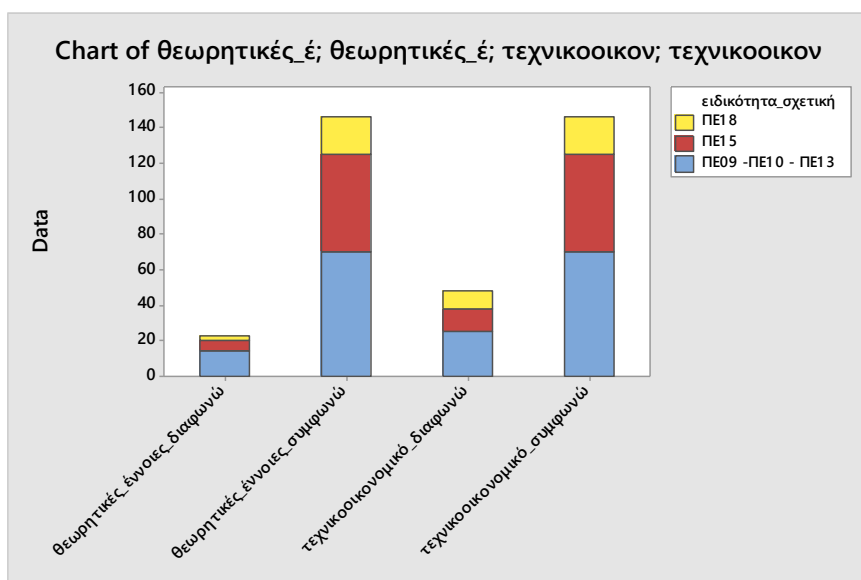

Ειδικά για τους εκπαιδευτικούς της Β/βάθμιας εκπαίδευσης που είδαμε ότι η ειδικότητα παίζει σημαντικό ρόλο, κάναμε μία επιπλέον ανάλυση και διερευνήσαμε την προτίμησή τους για τους δύο προτεινόμενους θεματικούς άξονες του περιεχομένου βάσει ειδικότητας.

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-48: περιεχόμενο_ειδικότητα

Παρατηρούμε ότι σαφώς υπερτερεί ο θεματικός άξονας των γενικών εννοιών έναντι του οικονομο-τεχνικού. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εκπαιδευτικοί ειδικότητας *ΠΕ15 (οικιακή οικονομία)*, *ΠΕ09 (οικονομολόγοι)*, *ΠΕ10 (κοινωνιολόγοι)*, *ΠΕ13 (νομικών και κοινωνικών επιστημών)* και *ΠΕ18 (διοίκηση επιχειρήσεων)*, οι οποίοι διδάσκουν τα μαθήματα που έχουν οριστεί ως πλέον συσχετιζόμενα με το προτεινόμενο πρόγραμμα, υποστηρίζουν εξίσου και τους δύο άξονες.

ΓΡΑΦΗΜΑ Δ-49: περιεχόμενο_σχετική_ειδικότητα

Πιο συγκεκριμένα, οι σχετικές με το προτεινόμενο πρόγραμμα ειδικότητες σχεδόν ισοψηφούν στην προτίμησή τους για τον θεματικό άξονα, ενώ πιο έντονη φαίνεται η διαφοροποίηση στην διαφωνία τους, η οποία είναι πιο εμφανής ως προς την οικονομοτεχνική προσέγγιση.

Συνολικά, όσον αφορά στο τέταρτο ερευνητικό ερώτημα για την ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ στο προτεινόμενο πρόγραμμα, καταλήγουμε στα ακόλουθα:

επιθυμία συμμετοχής στο πρόγραμμα

- ⇒ συνολικά 7 στους 10 εκπαιδευτικούς επιθυμούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, ανεξαρτήτως εκπαιδευτικής βαθμίδας
- ⇒ συνολικά 8 στους 10 εκπαιδευτικούς επιθυμούν να επιμορφωθούν πάνω στο πρόγραμμα, ανεξαρτήτως εκπαιδευτικής βαθμίδας
- ⇒ ο 1 στους 3 που δεν επιθυμεί να συμμετάσχει είναι πρόθυμος να επιμορφωθεί
- ⇒ δεν παρουσιάζεται αξιοσημείωτη διαφοροποίηση στις απαντήσεις των ερωτώμενων στα πρότυπα και πειραματικά σχολεία σε σχέση με το σύνολο των απαντήσεων

επιθυμία επιμόρφωσης

προτάσεις για το περιεχόμενο

- ⇒ οι απαντήσεις των ερωτώμενων στο σύνολό τους, ανεξαρτήτως εκπαιδευτικής βαθμίδας ή ειδικότητας, τείνουν περισσότερο στην συμφωνία (μερική ή απόλυτη) για τον θεματικό άξονα των ευρύτερων αξιών και ιδανικών, ενώ για τον προτεινόμενο θεματικό άξονα οικονομοτεχνικής, η συμφωνία (ολική ή μερική) σχεδόν συμπίπτει με την αντίστοιχη μερική ή ολική διαφωνία.
- ⇒ στα Δημοτικά και τα Γυμνάσια υπερισχύει η θεματική των ιδανικών και των αξιών, ενώ στα Λύκεια υπερτερεί η οικονομοτεχνική προσέγγιση κατά 10%.
- ⇒ οι εκπαιδευτικοί των ειδικοτήτων οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί πιο σχετικές με το προτεινόμενο πρόγραμμα δεν δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση σε έναν από τους δύο θεματικούς άξονες, αν και η διαφωνία τους είναι πιο έντονη ως προς την οικονομοτεχνική προσέγγιση
- ⇒ οι ερωτώμενοι που προτείνουν να εστιάσει το πρόγραμμα σε ιδανικά και αξίες δηλώνει ότι η φορολογική συνείδηση συνδέεται με την κοινωνική

ενότητα

πέμπτη

συμπεράσματα έρευνας

- 92 στάσεις και απόψεις των εκπαιδευτικών
- 93 πρόταση συγκεκριμένων τρόπων δράσης
- 95 παράγοντες επιτυχίας
- 97 εμπλοκή των εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα
- 98 ανάλυση SWOT

ενότητα τέταρτη: συμπεράσματα έρευνας

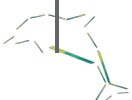
Μετά την ανάλυση των απαντήσεων των εκπαιδευτικών ανά κατηγορία εκπαίδευσης (Α/βάθμια και Β/βάθμια), στην παρούσα ενότητα αποτυπώνονται τα συνολικά συμπεράσματα της έρευνας, τα οποία, ουσιαστικά, έρχονται να απαντήσουν στα ερευνητικά ερωτήματα.

Για να καταλήξουμε στα συμπεράσματα, καταρχάς συγκεντρώσαμε τα επιμέρους συμπεράσματα στα οποία είχαμε καταλήξει κατά την ανάλυση των δεδομένων της έρευνας ανά ερευνητικό ερώτημα.

Θυμίζουμε τους στόχους και σκοπούς της έρευνας:

σκοπός και στόχος έρευνας

στάσεις και απόψεις των εκπαιδευτικών	πρόταση συγκεκριμένων τρόπων δράσης	παράγοντες επιτυχίας	εμπλοκή των εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα
συσχέτιση φορολογικής και κοινωνικής συνείδησης	κατάλληλη εκπαιδευτική βαθμίδα	υλικότεχνικές υποδομές	επιθυμία συμμετοχής στο πρόγραμμα
σύνδεση φορολογικής συνείδησης με το εκπαιδευτικό σύστημα	κατάλληλα μέσα διδασκαλίας	ειδικότητα διδάσκοντα	επιθυμία επιμόρφωσης
στάση για την εισαγωγή του προγράμματος	τρόπος ένταξης στο πρόγραμμα σπουδών	προσωπικότητα και ενδιαφέροντα διδάσκοντα	προτάσεις για το περιεχόμενο

σκοπός και στόχος έρευνας

στάσεις και
απόψεις των
εκπαιδευτικών

συσχέτιση
φορολογικής και
κοινωνικής
συνείδησης

σύνδεση
φορολογικής
συνείδησης με το
εκπαιδευτικό
σύστημα

στάση για την
εισαγωγή του
προγράμματος

Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα επικεντρώθηκε στις στάσεις και τις απόψεις των εκπαιδευτικών όσον αφορά στην συσχέτιση της φορολογικής συνείδησης με την κοινωνική συνείδηση, στην σύνδεση της φορολογικής συνείδησης με το εκπαιδευτικό σύστημα και στην στάση τους απέναντι στην εισαγωγή του προτεινόμενου προγράμματος στο ευρύτερο πρόγραμμα σπουδών.

Λόγω της γενικότητας των ερωτημάτων, οι απαντήσεις των ερωτώμενων εξετάστηκαν συνολικά, χωρίς να κάνουμε διάκριση μεταξύ των εκπαιδευτικών βαθμίδων στις οποίες διδάσκουν.

- ⇒ η φορολογική συνείδηση συσχετίζεται με την κοινωνική συνείδηση
- ⇒ η φορολογική συνείδηση σήμερα είναι υπό αμφισβήτηση, δεν θεωρείται πλήρως ανεπτυγμένη

- ⇒ η φορολογική συνείδηση είναι θέμα παιδείας
- ⇒ η φορολογική συνείδηση χρήζει ενίσχυσης από το εκπαιδευτικό μας σύστημα
- ⇒ η καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης ξεκινά από τις νεαρές ηλικίες

- ⇒ η εισαγωγή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης αντιμετωπίζονται θετικά: θεωρούνται θετική πρωτοβουλία και ικανά να θέσουν βάσεις για το μέλλον
- ⇒ η εισαγωγή τους κρίνεται απαραίτητη και αναγκαία, ικανή να δημιουργήσει φορολογική συνείδηση διαφορετική από την υπάρχουσα
- ⇒ θεωρητικά, τα προγράμματα αυτά μπορούν να λειτουργήσουν ως προληπτικό μέτρο για την μελλοντική αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής
- ⇒ η αποτελεσματικότητά τους αντιμετωπίζεται με επιφυλάξεις

Όσον αφορά στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα, οι ερωτώμενοι συνδέουν άμεσα την φορολογική με την κοινωνική συνείδηση και θεωρούν ότι, εφόσον και η φορολογική συνείδηση είναι θέμα παιδείας, πρέπει να ενισχυθεί από το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Γενικά, η ιδέα ενός προγράμματος για την διαμόρφωση της φορολογικής συνείδησης από νεαρές ηλικίες αντιμετωπίζεται θετικά, αφού μπορεί να διαμορφώσει φορολογική συνείδηση διαφορετική από την υπάρχουσα.

σκοπός και στόχος έρευνας

πρόταση
συγκεκριμένων
τρόπων δράσης

κατάλληλη
εκπαιδευτική
βαθμίδα

κατάλληλα μέσα
διδασκαλίας

τρόπος ένταξης
στο πρόγραμμα
σπουδών

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα επικεντρώθηκε στις απόψεις των εκπαιδευτικών όσον αφορά σε προτάσεις για συγκεκριμένους τρόπους δράσης για την ομαλή ένταξη του προτεινόμενου προγράμματος στο ευρύτερο πρόγραμμα σπουδών. Ειδικότερα, αναζητήσαμε την πλέον κατάλληλη εκπαιδευτική βαθμίδα για την εισαγωγή του προγράμματος, τα καταλληλότερα μέσα διδασκαλίας και τον βέλτιστο τρόπο ένταξης (ως αυτόνομο μάθημα ή στο πλαίσιο άλλων μαθημάτων ή ως ερευνητική/ομαδική εργασία).

⇒ Προτείνεται το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης να εισαχθεί σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, αλλά δεν θεωρούνται όλες οι τάξεις εξίσου κατάλληλες.

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

⇒ καταλληλότερες τάξεις για το ΔΗΜΟΤΙΚΟ θεωρούνται η Ε' και ΣΤ'

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

⇒ για τις τάξεις Ε' και ΣΤ' Δημοτικού προτείνονται τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή, τα παιχνίδια ρόλων (RPG), οι δραματοποιημένες δραστηριότητες και τα βιωματικά εργαστήρια

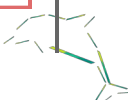
*Αν, όμως, έπρεπε να επιλέξουν μόνο ένα μέσο, για την Ε' και ΣΤ' Δημοτικού επιλέγονται τα βιωματικά εργαστήρια

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

προτείνεται το νέο πρόγραμμα να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα, ενώ ως δεύτερη προτίμηση θέτουν την λειτουργία του προτεινόμενου προγράμματος στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects

ΣΥΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- ⇒ Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή
- ⇒ Ευέλικτη Ζώνη
- ⇒ Μαθηματικά

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

⇒ καταλληλότερες τάξεις για το ΓΥΜΝΑΣΙΟ θεωρούνται *όλες*, με προτίμηση στην Γ' Γυμνασίου

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

⇒ για την Α' και Β' τάξη προτείνονται τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή και τα παιχνίδια ρόλων

⇒ για την Γ' τάξη προτείνονται τα παιχνίδια ρόλων, τα βιωματικά εργαστήρια, διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή και επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες

*Αν, όμως, έπρεπε να επιλέξουν μόνο ένα μέσο, για την Γ' Γυμνασίου, επιλέγεται η επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες.

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

⇒ προτείνεται το νέο πρόγραμμα να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα, ενώ ως δεύτερη προτίμηση θέτουν την λειτουργία του στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects.

ΣΥΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

⇒ Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή

⇒ Οικιακή Οικονομία

ΛΥΚΕΙΑ

ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΕΡΕΣ ΤΑΞΕΙΣ

⇒ καταλληλότερες τάξεις για το ΛΥΚΕΙΟ θεωρούνται *όλες*, με προτίμηση στις Α' και Β'

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

⇒ για την Α' τάξη προτείνονται τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή, τα παιχνίδια ρόλων και τα βιωματικά εργαστήρια

⇒ για την Β' τάξη προτείνονται η επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες, τα βιωματικά εργαστήρια και τα διαδραστικά παιχνίδια στον υπολογιστή

⇒ για την Γ' τάξη προτείνονται επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες, συζητήσεις και ομιλίες με εκπροσώπους των αρμόδιων φορέων και βιωματικά εργαστήρια

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

⇒ προτείνεται το νέο πρόγραμμα την λειτουργία του προτεινόμενου προγράμματος στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects, ενώ ως δεύτερη προτίμηση θέτουν να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα.

ΣΥΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

⇒ Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή

⇒ Αρχές Οικονομίας και Διοίκησης (ΑΟΔΕ)

⇒ Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (ΑΟΘ)

⇒ Κοινωνιολογία

σκοπός και στόχος έρευνας

παράγοντες επιτυχίας

υλικοτεχνικές υποδομές

ειδικότητα διδάσκοντα

προσωπικότητα και ενδιαφέροντα διδάσκοντα

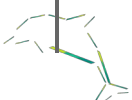
Το τρίτο ερευνητικό ερώτημα αφορά στους παράγοντες που θα συμβάλλουν στην επιτυχημένη εισαγωγή του προγράμματος στο υπάρχον πρόγραμμα σπουδών της κάθε βαθμίδας.

- ⇒ την καλύτερη εικόνα έχουν τα Γυμνάσια, ιδιαίτερα στις κεντρικές πόλεις, αν και υστερούν ελαφρώς στα νησιά
- ⇒ το μεγαλύτερο θέμα όσον αφορά στην επάρκεια των υλικοτεχνικών υποδομών εντοπίζεται στα Δημοτικά, ιδιαίτερα σε αυτά των παραμεθόριων και απομακρυσμένων περιοχών
- ⇒ τα Λύκεια έχουν επάρκεια υλικοτεχνικών υποδομών σε όλες τις κατηγορίες περιοχών
- ⇒ δεν φαίνεται να υπάρχει ξεκάθαρη απάντηση στο ερώτημα για την αναγκαιότητα των ηλεκτρονικών υπολογιστών κατά την υλοποίηση του προτεινόμενου προγράμματος
- ⇒ η υλικοτεχνική υποδομή των σχολείων δεν επηρεάζει σημαντικά την αποτελεσματικότητα του προτεινόμενου προγράμματος

- ⇒ οι ερωτώμενοι που είναι απόλυτα αρνητικοί στην πρόταση να διδάσκεται το πρόγραμμα από συγκεκριμένη ειδικότητα εκπαιδευτικού είναι απόλυτα σύμφωνοι στο να διδάσκεται αυτό από οποιαδήποτε ειδικότητα, ανεξαρτήτως σχολικής βαθμίδας
- ⇒ οι ερωτώμενοι της Β/βάθμιας εκπαίδευσης που είναι μερικώς ή απόλυτα σύμφωνοι στο να διδάσκεται το πρόγραμμα από συγκεκριμένη ειδικότητα, διαφωνούν με την επιλογή των πολλαπλών ειδικοτήτων, σε αντίθεση με τους ερωτώμενους στο σύνολό τους που τείνουν περισσότερο στην συμφωνία με την διδασκαλία του προγράμματος από όλες τις ειδικότητες, εφ' όσον προηγηθεί επιμόρφωση
- ⇒ δεν υπάρχει άμεση αντιστοιχία μεταξύ της ειδικότητας και της επιτυχίας του προγράμματος για το σύνολο των ερωτώμενων, αλλά ειδικά για τους εκπαιδευτικούς της Β/Βάθμιας εκπαίδευσης, η συσχέτιση είναι έντονη, αφού η ειδικότητα είναι σημαντική

- ⇒ οι ερωτώμενοι εκπαιδευτικοί στην πλειοψηφία τους θεωρούν ότι η προσωπικότητα του διδάσκοντα επηρεάζει απόλυτα ή μερικώς την επιτυχία του προτεινόμενου προγράμματος, ενώ ακόμη υψηλότερα είναι τα ποσοστά και για την εξάρτηση της επιτυχίας του προγράμματος από το ενδιαφέρον του διδάσκοντα για το αντικείμενο
- ⇒ η προσωπικότητα και τα ενδιαφέροντα του διδάσκοντα σχετίζονται άμεσα με την αποτελεσματικότητα του προγράμματος
- ⇒ από τους τρεις παράγοντες επιτυχίας του προγράμματος, ο πιο ισχυρός είναι η προσωπικότητα του διδάσκοντος και το ενδιαφέρον του για το αντικείμενο.

σκοπός και στόχος έρευνας

εμπλοκή των εκπαιδευτικών στο πρόγραμμα

επιθυμία συμμετοχής στο πρόγραμμα

επιθυμία επιμόρφωσης

προτάσεις για το περιεχόμενο

Το τέταρτο ερευνητικό ερώτημα αφορά στον βαθμό εμπλοκής των εκπαιδευτικών στο προτεινόμενο πρόγραμμα.

Συγκεκριμένα, διερευνήθηκε η επιθυμία τους να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, η δεκτικότητά τους σε επιμόρφωση προκειμένου να είναι σε θέση να το διδάξουν και, τέλος, η γνώμη τους για τον θεματικό άξονα γύρω από τον οποίον θεωρούν ότι θα έπρεπε να δομηθεί το προτεινόμενο πρόγραμμα.

- ⇒ συνολικά 7 στους 10 εκπαιδευτικούς επιθυμούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, ανεξαρτήτως εκπαιδευτικής βαθμίδας
- ⇒ συνολικά 8 στους 10 εκπαιδευτικούς επιθυμούν να επιμορφωθούν πάνω στο πρόγραμμα, ανεξαρτήτως εκπαιδευτικής βαθμίδας
- ⇒ ο 1 στους 3 που δεν επιθυμεί να συμμετάσχει είναι πρόθυμος να επιμορφωθεί
- ⇒ οι εκπαιδευτικοί των Δημοτικών και των Γυμνασίων των πειραματικών σχολείων είναι πιο δεκτικοί από τους εκπαιδευτικούς των πειραματικών Λυκείων, ενώ στα πρότυπα σχολεία οι εκπαιδευτικοί των Δημοτικών είναι πιο αρνητικοί σε συμμετοχή ή/και επιμόρφωση
- ⇒ δεν παρουσιάζεται αξιοσημείωτη διαφοροποίηση στις απαντήσεις των ερωτώμενων στα πρότυπα και πειραματικά σχολεία σε σχέση με το σύνολο των απαντήσεων

- ⇒ οι απαντήσεις των ερωτώμενων στο σύνολό τους, ανεξαρτήτως εκπαιδευτικής βαθμίδας ή ειδικότητας, τείνουν περισσότερο στην συμφωνία (μερική ή απόλυτη) για τον θεματικό άξονα των ευρύτερων αξιών και ιδανικών, ενώ για τον προτεινόμενο θεματικό άξονα οικονομοτεχνικής, η συμφωνία (ολική ή μερική) σχεδόν συμπίπτει με την αντίστοιχη μερική ή ολική διαφωνία.
- ⇒ στα Δημοτικά και τα Γυμνάσια υπερισχύει η θεματική των ιδανικών και των αξιών, ενώ στα Λύκεια υπερτερεί η οικονομοτεχνική προσέγγιση κατά 10%.
- ⇒ οι εκπαιδευτικοί των ειδικοτήτων οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί πιο σχετικές με το προτεινόμενο πρόγραμμα δεν δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση σε έναν από τους δύο θεματικούς άξονες, αν και η διαφωνία τους είναι πιο έντονη ως προς την οικονομοτεχνική προσέγγιση
- ⇒ οι ερωτώμενοι που προτείνουν να εστιάσει το πρόγραμμα σε ιδανικά και αξίες δηλώνουν ότι η φορολογική συνείδηση συνδέεται με την κοινωνική

Συγκεντρώνοντας όλα τα παραπάνω επιμέρους συμπεράσματα σε έναν πίνακα SWOT, καταλήγουμε στην ακόλουθη αποτύπωσή τους:

		ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ				
		ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ		ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ		
		<ul style="list-style-type: none"> το πρόγραμμα μπορεί να υποστηριχθεί από οποιαδήποτε ειδικότητα, εφόσον ο διδάσκων λάβει την απαιτούμενη επιμόρφωση 7 στους 10 ερωτώμενους ενδιαφέρονται να διδάξουν το μάθημα 4 στους 5 ερωτώμενους είναι διατεθειμένοι να επιμορφωθούν για να διδάξουν το μάθημα προτείνεται η εισαγωγή του προγράμματος σε όλες τις σχολικές βαθμίδες έχει αποσαφηνισθεί ο τρόπος ένταξης του μαθήματος στο πρόγραμμα σπουδών έχουν προσδιοριστεί οι προτεινόμενες τάξεις ένταξης του προτεινόμενου προγράμματος έχουν εντοπιστεί τα συσχετιζόμενα με το προτεινόμενο πρόγραμμα μαθήματα για τους εκπαιδευτικούς της Β/βάθμιας εκπαίδευσης η ειδικότητα του διδάσκοντα είναι σημαντική σε γενικές γραμμές υπερτερεί ο θεματικός άξονας των γενικών εννοιών και των αξιών ως προς το πλαίσιο του περιεχόμενου 		<ul style="list-style-type: none"> οι υλικοτεχνικές υποδομές των σχολείων δεν φαίνεται να είναι εξίσου επαρκείς σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές ή σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, αν και τα πλέον προτεινόμενα μέσα αφορούν σε χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών 60% των ερωτώμενων θεωρεί πως δεν είναι όλες οι τάξεις εξίσου κατάλληλες για την εισαγωγή του προγράμματος οι εκπαιδευτικοί των ειδικοτήτων οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί πιο σχετικές με το προτεινόμενο πρόγραμμα δεν δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση σε έναν από τους δύο θεματικούς άξονες, αν και η διαφωνία τους είναι πιο έντονη ως προς την οικονομοτεχνική προσέγγιση 		
		ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ				
ΘΕΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	<ul style="list-style-type: none"> το 95% των ερωτώμενων θεωρεί ότι η διαμόρφωση φορολογικής συνείδησης είναι θέμα παιδείας και μπορεί να διαμορφωθεί από νεαρές ηλικίες το 90% των ερωτώμενων πιστεύει ότι η φορολογική συνείδηση χρήζει ενίσχυσης από το εκπαιδευτικό σύστημα το 90% των ερωτώμενων αντιμετωπίζει θετικά την εισαγωγή του προτεινόμενου προγράμματος στο εκπαιδευτικό σύστημα από το 55% των εκπαιδευτικών που θεωρούν ότι οι σύγχρονοι πολίτες δεν διαθέτουν ανεπτυγμένη φορολογική συνείδηση, το 45% αυτών θεωρεί πως το προτεινόμενο πρόγραμμα μπορεί να στρέψει την υπάρχουσα κατάσταση σε θετική κατεύθυνση ποσοστό 65% των ερωτώμενων εκτιμά πως το προτεινόμενο πρόγραμμα μπορεί να θέσει θετικές βάσεις για μελλοντικές φορολογικές συμπεριφορές 		ΑΠΕΙΛΕΣ	ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
				<ul style="list-style-type: none"> 1 στους 5 εκπαιδευτικούς εκφράζει επιφύλαξη ως προς την αποτελεσματικότητα του προτεινόμενου προγράμματος η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται κατά πολύ από την προσωπικότητα του διδάσκοντα και από το ενδιαφέρον του για το αντικείμενο 		

ΠΙΝΑΚΑΣ Ε-1: ανάλυση SWOT

ενότητα έκτη

τελικές προτάσεις

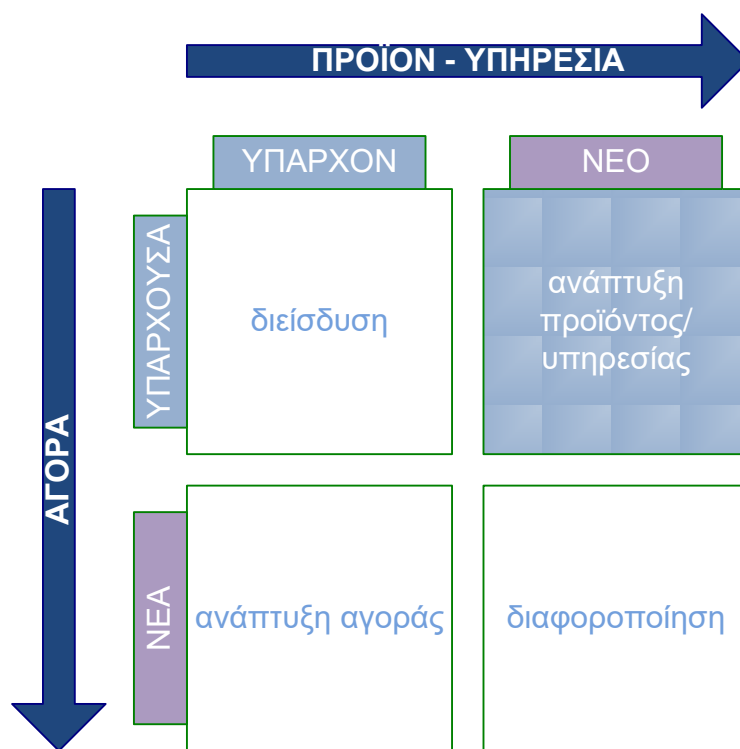
- 100** Ansoff matrix
- 102** οι επόμενες ενέργειες

ενότητα έκτη: τελικές προτάσεις

Στην παρούσα ενότητα, συνοψίζονται οι προτάσεις μας όσον αφορά στην εισαγωγή ενός εκπαιδευτικού προγράμματος που θα στοχεύει στην διαμόρφωση φορολογικής συνείδησης από νεαρές ηλικίες, ομαλά εντασσόμενο στο υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα. Χρησιμοποιώντας την μήτρα του Ansoff για την στρατηγική μας τοποθέτηση, διαπιστώνουμε ότι το προτεινόμενο πρόγραμμα εντάσσεται στο τεταρτημόριο *υπάρχουσα αγορά* (υπάρχον πρόγραμμα σπουδών στην κάθε εκπαιδευτική βαθμίδα) νέα υπηρεσία/προϊόν (προτεινόμενο πρόγραμμα)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ-1: Ansoff matrix

Στην ανάπτυξη προϊόντος σε υπάρχουσα αγορά, ο στρατηγικός στόχος είναι η δημιουργία νέου προϊόντος ειδικά στοχευμένο σε υπάρχουσες αγορές, ώστε να επιτευχθεί η ομαλή και αποδοτική ανάπτυξή του. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει:

1. επένδυση σε έρευνα και ανάπτυξη πρόσθετων προϊόντων
2. απόκτηση πνευματικών δικαιωμάτων για να αναπαράξουμε τα προϊόντα κάποιου τρίτου
3. branding του προϊόντος
4. συνεργασία με τρίτους φορείς για την διανομή του προϊόντος

Προσαρμόζοντας τα παραπάνω στις ανάγκες της παρούσας μελέτης, προτείνουμε:

επένδυση σε έρευνα και ανάπτυξη

- ♦ προτείνεται το πρόγραμμα να τρέξει πιλοτικά στις ενδεδειγμένες από τους ερωτώμενους τάξεις (*E' και ΣΤ' Δημοτικού, Α', Β', Γ' Γυμνασίου, Α' και Β' Λυκείου*) με τα αντίστοιχα προτεινόμενα μέσα διδασκαλίας

- ♦ προτείνεται οι μαθητές που θα υποδεχτούν πρώτη φορά το πρόγραμμα να απαντήσουν σε ένα ερωτηματολόγιο στην έναρξη του προγράμματος και ένα στην λήξη του, ώστε να μετρηθεί και να αξιολογηθεί η επίδραση του προγράμματος στις απόψεις και τις συμπεριφορές τους

- ♦ προτείνεται να σχεδιαστεί ειδικό επιμορφωτικό πρόγραμμα για τους εκπαιδευτικούς που θα συμμετάσχουν στην πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος

ανάπτυξη περιεχομένου

- ♦ πριν εφαρμοστεί το πρόγραμμα, απαιτείται η παραγωγή πιλοτικού περιεχομένου σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς, με προσαρμογή αυτού ανά εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας και ανά σχολική βαθμίδα/τάξη

branding του προγράμματος

- ♦ καθώς πρόκειται για μια θετική πρωτοβουλία, που πιθανότατα θα λάβει δημοσιότητα, προτείνεται το προτεινόμενο πρόγραμμα να επικοινωνηθεί με συγκεκριμένο λογότυπο και μοτο, ώστε να αποκτήσει αναγνωριστικότητα

ανάπτυξη συνεργασιών

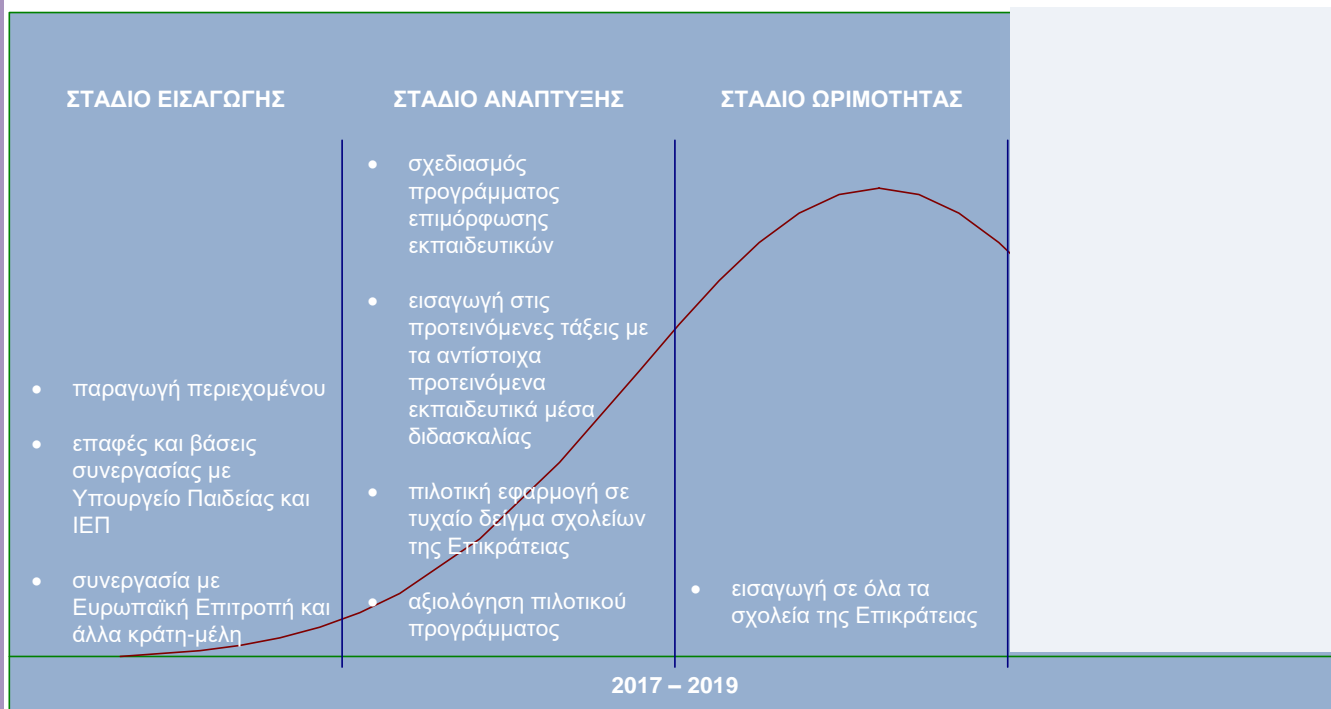
- ♦ προτείνεται στενή συνεργασία με το ΙΕΠ και το Υπουργείο Παιδείας για την ομαλότερη ένταξη του προτεινόμενου προγράμματος στο ευρύτερο πρόγραμμα σπουδών της κάθε σχολικής βαθμίδας

- ♦ προτείνεται συνεργασία με κράτη μέλη της ΕΕ και ειδικότερα με τα μέλη της ειδικά σχεδιασμένης πλατφόρμας PICS της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για ανταλλαγή απόψεων και καλών πρακτικών

ΕΙΚΟΝΑ ΣΤ-1: προτάσεις στρατηγικής

ΟΙ ΕΠΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

ΕΙΚΟΝΑ ΣΤ-2: οι επόμενες ενέργειες

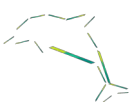

ενότητα

έβδομη

η έρευνα με μια ματιά

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

2 0 1 6

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

355

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ
ΔΕΙΓΜΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ

1028

απαντήσεις

387

απαντήσεις

315

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ
ΔΕΙΓΜΑ
ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

303

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ
ΔΕΙΓΜΑ
ΛΥΚΕΙΩΝ

456

απαντήσεις

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

1871

σχεδόν διπλάσιος
αριθμός από το
απαιτούμενο δείγμα

ΣΤΑΣΕΙΣ & ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΒΑΘΜΙΔΩΝ

95%

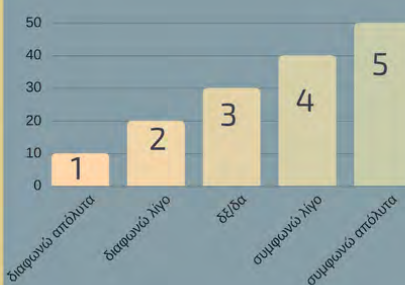
Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΕΙΝΑΙ
ΘΕΜΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

90%

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ
ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΧΡΕΙΖΕΙ
ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΣΥΣΤΗΜΑ

Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ
ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ
ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ
ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ:
4,754%

Η ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

έχει θετική
συμβολή

είναι θετική
πρωτοβουλία

θέτει βάσεις
για το μέλλον

89%

90%

93%

100%

75%

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ

.....

ΚΑΙ ΤΑΞΕΙΣ

ΟΛΕΣ ΟΙ ΒΑΘΜΙΔΕΣ
ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ

ναι

62%

ΔΗΜΟΤΙΚΟ

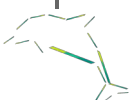
*καταλληλότερες τάξεις
Ε' και ΣΤ'*

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

*όλες οι τάξεις
καταλληλότερη
Γ' Γυμνασίου*

ΛΥΚΕΙΟ

*όλες οι τάξεις
με επιφύλαξη
για την Γ' Λυκείου*

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΜΗ

Α/ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

Α, Β ΤΑΞΗ.

 <p>ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ CARTOONS</p> <p>ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΕ Η/Υ</p> <p>ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΡΟΛΩΝ</p> <p>ΕΝΤΥΠΑ ΜΕ ΣΚΙΤΣΑ</p> <p>ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p>	 <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ</p> <p>ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ, ΟΜΙΛΙΕΣ</p> <p>ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ</p> <p>ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ</p> <p>BRAINSTORMING</p>
---	---

Γ, Δ ΤΑΞΗ.

 <p>ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΕ Η/Υ</p> <p>ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΡΟΛΩΝ</p> <p>ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ CARTOONS</p> <p>ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p> <p>ΕΝΤΥΠΑ ΜΕ ΣΚΙΤΣΑ</p>	 <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ</p> <p>ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ, ΟΜΙΛΙΕΣ</p> <p>ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ</p> <p>BRAINSTORMING</p> <p>ΕΡΓΑΛΕΙΑ WEB2</p>
--	---

Ε, ΣΤ ΤΑΞΗ.

 <p>ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΕ Η/Υ</p> <p>ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΡΟΛΩΝ</p> <p>ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p> <p>ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ</p> <p>ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ</p>	 <p>ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ CARTOONS</p> <p>ΕΝΤΥΠΑ ΜΕ ΣΚΙΤΣΑ</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ</p> <p>ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ, ΟΜΙΛΙΕΣ</p> <p>ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ</p>
--	---

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΜΗ Β/ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Α ΤΑΞΗ.

 <p>ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΕ Η/Υ</p> <p>ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΡΟΛΩΝ</p> <p>ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ CARTOONS</p> <p>ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ</p> <p>ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ</p>	 <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ</p> <p>ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ, ΟΜΙΛΙΕΣ</p> <p>ΜΕΘΟΔΟΣ PROJECT</p> <p>BRAINSTORMING</p> <p>ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ ΗΘΟΠΟΙΟΥΣ</p>
---	--

Β ΤΑΞΗ.

 <p>ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΕ Η/Υ</p> <p>ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΡΟΛΩΝ</p> <p>ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ</p> <p>ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ</p> <p>ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p>	 <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ</p> <p>ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ, ΟΜΙΛΙΕΣ</p> <p>ΕΝΤΥΠΑ ΜΕ ΣΚΙΤΣΑ</p> <p>ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ ΗΘΟΠΟΙΟΥΣ</p> <p>ΜΕΘΟΔΟΣ PROJECT</p>
---	--

Γ ΤΑΞΗ.

 <p>ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΡΟΛΩΝ</p> <p>ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ</p> <p>ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΕ Η/Υ</p> <p>ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ</p> <p>ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ</p>	 <p>ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ CARTOONS</p> <p>ΕΝΤΥΠΑ ΜΕ ΣΚΙΤΣΑ</p> <p>ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ ΗΘΟΠΟΙΟΥΣ</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ</p> <p>ΜΕΘΟΔΟΣ PROJECT</p>
--	---

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΜΗ Β/ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΛΥΚΕΙΑ

Α ΤΑΞΗ.

 <p>ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΕ Η/Υ</p> <p>ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΡΟΛΩΝ</p> <p>ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ</p> <p>ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ</p> <p>ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ</p>	 <p>ΕΝΤΥΠΑ ΜΕ ΣΚΙΤΣΑ</p> <p>ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ CARTOONS</p> <p>ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ ΗΘΟΠΟΙΟΥΣ</p> <p>ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ</p>
--	--

Β ΤΑΞΗ.

 <p>ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ</p> <p>ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ</p> <p>ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΕ Η/Υ</p> <p>ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ, ΟΜΙΛΙΕΣ</p> <p>ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΡΟΛΩΝ</p>	 <p>ΕΝΤΥΠΑ ΜΕ ΣΚΙΤΣΑ</p> <p>ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ CARTOONS</p> <p>ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ ΗΘΟΠΟΙΟΥΣ</p> <p>ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p> <p>ΜΕΘΟΔΟΣ PROJECT</p>
---	--

Γ ΤΑΞΗ.

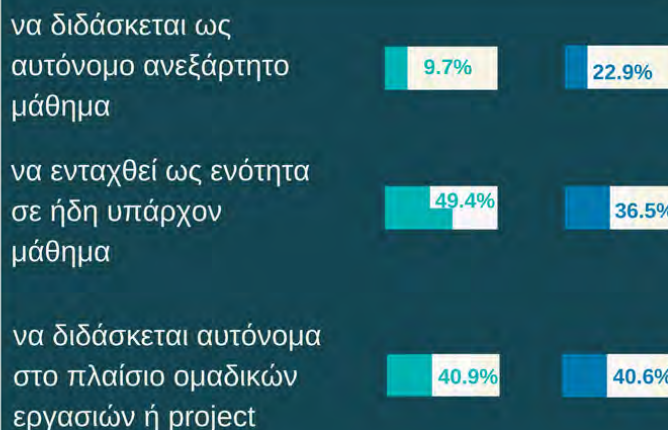
 <p>ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΣΕ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ</p> <p>ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ, ΟΜΙΛΙΕΣ</p> <p>ΒΙΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ</p> <p>ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ</p> <p>ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ</p>	 <p>ΕΝΤΥΠΑ ΜΕ ΣΚΙΤΣΑ</p> <p>ΤΑΙΝΙΕΣ ΜΕ CARTOONS</p> <p>ΜΕΘΟΔΟΣ PROJECT</p> <p>ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</p> <p>ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΣΕ Η/Υ</p>
--	---

ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

■ Α/ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
 ■ Β/ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ:

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ

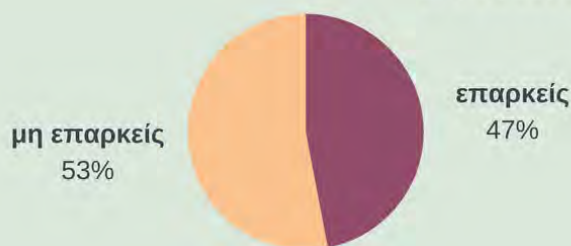
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

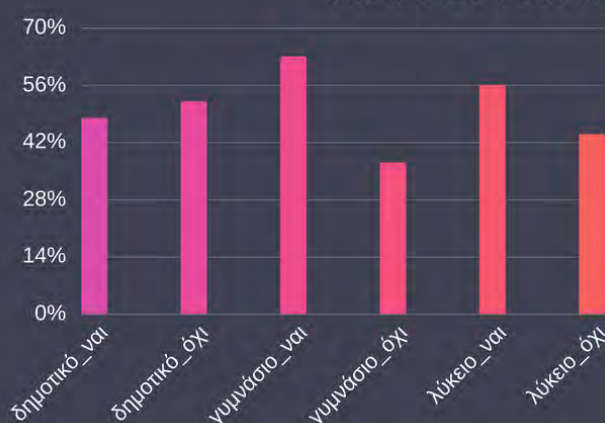
ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ προτεινόμενου προγράμματος

ΥΛΙΚΟΚΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

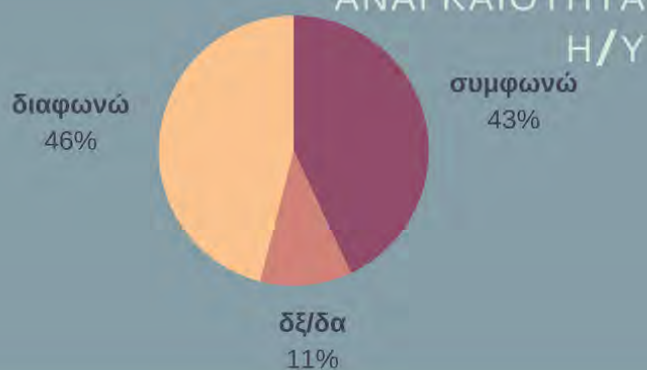
ΣΥΝΟΛΙΚΑ

ΑΝΑ ΒΑΘΜΙΔΑ

ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ Η/Υ

η υλικοτεχνική υποδομή των σχολείων δεν επηρεάζει σημαντικά την αποτελεσματικότητα του προτεινόμενου προγράμματος

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ προτεινόμενου προγράμματος ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ

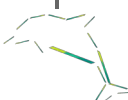
ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ
ΜΕ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΧΘΕΙ
ΑΠΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

η ειδικότητα του διδάσκοντα είναι πιο
σημαντικός παράγοντας στην Β/βάθμια
εκπαίδευση από ό,τι στην Α/βάθμια

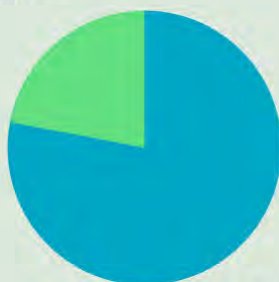

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ προτεινόμενου προγράμματος

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ

ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΣΗΜΑΣΙΑ

22%

ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ

78%

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΣΗΜΑΣΙΑ

12%

ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ

88%

8 στους 10 ερωτώμενους θεωρούν ότι η αποτελεσματικότητα του προγράμματος εξαρτάται από την προσωπικότητα του διδάσκοντος, σχεδόν 9 στους 10 θεωρούν θεωρεί ότι η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται από το ενδιαφέρον του διδάσκοντος για το συγκεκριμένο αντικείμενο.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΝΑ
ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ ΣΤΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

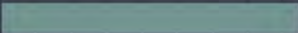
4
ΣΤΟΥΣ
5

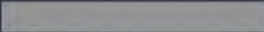

ΠΡΟΘΥΜΙΑ ΝΑ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΘΟΥΝ ΓΙΑ
ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΟΥΝ
ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

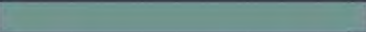
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

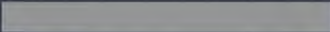
συμμετοχή 74%

επιμόρφωση 71%

ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

συμμετοχή 85%

επιμόρφωση 78%

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Α/ΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ Β/ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

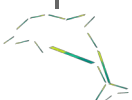
1

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΕ ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ
ΕΝΝΟΙΕΣ, ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΙΔΑΝΙΚΑ
(ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, ΕΥΘΥΝΗ
ΠΟΛΙΤΗ, ΕΥΘΥΝΗ ΚΡΑΤΟΥΣ)

2

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΕ ΤΕΧΝΙΚΑ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ενότητα

όγδοη

παράρτημα

ενότητα έβδομη: παράρτημα

Στην παρούσα ενότητα συγκεντρώνεται πρόσθετο υλικό, βάσει του οποίου υλοποιήθηκε η έρευνα και η παρούσα μελέτη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΛΗΘΟΥΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

ΝΟΜΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ			ΣΥΝΟΛΟ
	ΠΛΗΘΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ	ΠΛΗΘΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ	ΠΛΗΘΟΣ ΛΥΚΕΙΩΝ	
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	174	44	35	253
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	53	16	13	82
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	43	16	18	77
ΑΡΤΑΣ	55	19	11	85
ΑΤΤΙΚΗΣ	1042	452	420	1914
ΑΧΑΪΑΣ	160	58	44	262
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	86	31	19	136
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	15	6	6	27
ΔΡΑΜΑΣ	43	15	13	7
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	104	43	29	176
ΕΒΡΟΥ	58	23	18	99
ΕΥΒΟΙΑΣ	128	39	31	198
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	18	8	3	29
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	22	8	4	34
ΗΛΕΙΑΣ	100	36	28	164
ΗΜΑΘΙΑΣ	74	24	16	114
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	170	47	40	257
ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑΣ	28	11	8	47
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	328	148	133	609
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	89	40	25	154
ΚΑΒΑΛΑΣ	72	25	19	116
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	62	19	15	96
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	32	14	8	54
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	61	21	11	93
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	21	10	10	41
ΚΙΛΚΙΣ	42	15	13	70
ΚΟΖΑΝΗΣ	75	30	20	125
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	65	29	25	119
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	85	37	23	145
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	46	18	18	82
ΛΑΡΙΣΑΣ	119	45	37	201
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	43	15	12	70
ΛΕΣΒΟΥ	71	27	23	121
ΛΕΥΚΑΔΑΣ	12	7	5	24
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	103	37	29	169
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	68	31	28	127
ΞΑΝΘΗΣ	34	22	11	67
ΠΕΛΛΑΣ	116	25	17	158
ΠΙΕΡΙΑΣ	68	22	17	107
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	35	12	10	57
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	55	17	14	86
ΡΟΔΟΠΗΣ	38	11	7	56
ΣΑΜΟΥ	42	8	8	58
ΣΕΡΡΩΝ	92	31	26	149
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	93	21	19	133
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	68	32	26	126
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	34	14	7	55
ΦΩΚΙΔΑΣ	25	10	7	42
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	65	22	17	104
ΧΑΝΙΩΝ	80	30	25	135
ΧΙΟΥ	33	13	11	57
ΣΥΝΟΛΟ	4.645	1.754	1.432	7.831

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ν Ο Μ Ο Ι Μ Ε Μ Ε Γ Α Λ Ο Π Λ Η Θ Ο Σ Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ω Ν	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	253
	ΑΧΑΪΑΣ	262
	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	136
	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	176
	ΕΥΒΟΙΑΣ	198
	ΗΛΕΙΑΣ	164
	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	257
	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	609
	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	154
	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	145
	ΛΑΡΙΣΑΣ	21
	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	169
	ΠΕΛΛΑΣ	158
	ΣΕΡΡΩΝ	149
	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	133
	ΧΑΝΙΩΝ	135
	ΣΥΝΟΛΟ	3.299

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΣΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ν Ο Μ Ο Ι Μ Ε Μ Ε Σ Ο Π Λ Η Θ Ο Σ Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ω Ν	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	82
	ΑΡΤΑΣ	85
	ΕΒΡΟΥ	99
	ΗΜΑΘΙΑΣ	114
	ΚΑΒΑΛΑΣ	116
	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	96
	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	93
	ΚΟΖΑΝΗΣ	125
	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	119
	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	82
	ΛΕΣΒΟΥ	21
	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	127
	ΠΙΕΡΙΑΣ	107
	ΡΕΘΥΜΝΟΥ	86
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	126	
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	104	
	ΣΥΝΟΛΟ	1.682

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΙΚΡΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ν Ο Μ Ο Ι Μ Ε Μ Ι Κ Ρ Ο Π Λ Η Θ Ο Σ Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ω Ν	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	77
	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	27
	ΔΡΑΜΑΣ	71
	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	29
	ΖΑΚΥΝΘΟΥ	34
	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	47
	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	54
	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	41
	ΚΙΛΚΙΣ	70
	ΛΑΣΙΘΙΟΥ	70
	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	24
	ΞΑΝΘΗΣ	67
	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	57
	ΡΟΔΟΠΗΣ	56
	ΣΑΜΟΥ	58
	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	55
	ΦΩΚΙΔΑΣ	42
ΧΙΟΥ	57	
	ΣΥΝΟΛΟ	936

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Α Τ Τ Ι Κ Η	ΑΤΤΙΚΗΣ	1914
	ΣΥΝΟΛΟ	1914

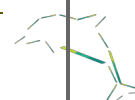

**ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ:
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ
ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ**

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ν Ο Μ Ο Ι Μ Ε Μ Ε Γ Α Λ Ο Π Λ Η Θ Ο Σ Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ω Ν	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	20
	ΑΧΑΪΑΣ	32
	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	14
	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	17
	ΕΥΒΟΙΑΣ	24
	ΗΛΕΙΑΣ	13
	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	36
	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	121
	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	10
	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	23
	ΛΑΡΙΣΑΣ	26
	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	26
	ΠΕΛΛΑΣ	25
	ΣΕΡΡΩΝ	29
	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	26
ΧΑΝΙΩΝ	7	
	ΣΥΝΟΛΟ	449

**ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ:
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΣΟ
ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ**

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ν Ο Μ Ο Ι Μ Ε Μ Ε Σ Ο Π Λ Η Θ Ο Σ Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ω Ν	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	9
	ΑΡΤΑΣ	10
	ΕΒΡΟΥ	21
	ΗΜΑΘΙΑΣ	19
	ΚΑΒΑΛΑΣ	22
	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	8
	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	6
	ΚΟΖΑΝΗΣ	25
	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	18
	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	11
	ΛΕΣΒΟΥ	6
	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	14
	ΠΙΕΡΙΑΣ	14
	ΡΕΘΥΜΝΟΥ	9
	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	15
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	15	
	ΣΥΝΟΛΟ	222

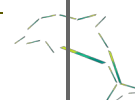

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ: ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΙΚΡΟ ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ν Ο Μ Ο Ι Μ Ε Μ Ι Κ Ρ Ο Π Λ Η Θ Ο Σ Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ω Ν	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	5
	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	5
	ΔΡΑΜΑΣ	16
	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	1
	ΖΑΚΥΝΘΟΥ	3
	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	5
	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	11
	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	1
	ΚΙΛΚΙΣ	11
	ΛΑΣΙΘΙΟΥ	15
	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	0
	ΞΑΝΘΗΣ	14
	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	6
	ΡΟΔΟΠΗΣ	11
	ΣΑΜΟΥ	4
	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	5
ΦΩΚΙΔΑΣ	3	
ΧΙΟΥ	8	
	ΣΥΝΟΛΟ	124

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ: ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Α Τ Τ Ι Κ Η	ΑΤΤΙΚΗΣ	233
	ΣΥΝΟΛΟ	233

**ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ
ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ:
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ
ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ**

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ν Ο Μ Ο Ι Μ Ε Μ Ε Γ Α Λ Ο Π Λ Η Θ Ο Σ Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ω Ν	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	4
	ΑΧΑΪΑΣ	12
	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	4
	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	9
	ΕΥΒΟΙΑΣ	4
	ΗΛΕΙΑΣ	6
	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	18
	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	42
	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	7
	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	8
	ΛΑΡΙΣΑΣ	4
	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	7
	ΠΕΛΛΑΣ	4
	ΣΕΡΡΩΝ	5
	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	2
ΧΑΝΙΩΝ	2	
	ΣΥΝΟΛΟ	138

**ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ
ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ:
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΣΟ
ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ**

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ν Ο Μ Ο Ι Μ Ε Μ Ε Σ Ο Π Λ Η Θ Ο Σ Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ω Ν	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	0
	ΑΡΤΑΣ	1
	ΕΒΡΟΥ	4
	ΗΜΑΘΙΑΣ	11
	ΚΑΒΑΛΑΣ	13
	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	4
	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	7
	ΚΟΖΑΝΗΣ	9
	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	8
	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	4
	ΛΕΣΒΟΥ	5
	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	6
	ΠΙΕΡΙΑΣ	5
	ΡΕΘΥΜΝΟΥ	2
	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	4
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	1	
	ΣΥΝΟΛΟ	84

**ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ
ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ:
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΙΚΡΟ
ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ**

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ν Ο Μ Ο Ι Μ Ε Μ Ι Κ Ρ Ο Π Λ Η Θ Ο Σ Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ω Ν	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1
	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1
	ΔΡΑΜΑΣ	4
	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	0
	ΖΑΚΥΝΘΟΥ	1
	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	0
	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1
	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	1
	ΚΙΛΚΙΣ	3
	ΛΑΣΙΘΙΟΥ	1
	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	0
	ΞΑΝΘΗΣ	13
	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	1
	ΡΟΔΟΠΗΣ	6
	ΣΑΜΟΥ	2
	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	1
	ΦΩΚΙΔΑΣ	3
ΧΙΟΥ	1	
	ΣΥΝΟΛΟ	40

**ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ
ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ:
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Α Τ Τ Ι Κ Η	ΑΤΤΙΚΗΣ	125
	ΣΥΝΟΛΟ	125

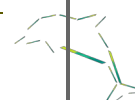

**ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ
ΛΥΚΕΙΩΝ:
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ
ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ**

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ν Ο Μ Ο Ι Μ Ε Μ Ε Γ Α Λ Ο Π Λ Η Θ Ο Σ Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ω Ν	ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	12
	ΑΧΑΪΑΣ	18
	ΒΟΙΩΤΙΑΣ	3
	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	10
	ΕΥΒΟΙΑΣ	2
	ΗΛΕΙΑΣ	6
	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	12
	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	55
	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	7
	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	9
	ΛΑΡΙΣΑΣ	10
	ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	5
	ΠΕΛΛΑΣ	16
	ΣΕΡΡΩΝ	8
	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	7
	ΧΑΝΙΩΝ	9
	ΣΥΝΟΛΟ	189

**ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ
ΛΥΚΕΙΩΝ:
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΕΣΟ
ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ**

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ν Ο Μ Ο Ι Μ Ε Μ Ε Σ Ο Π Λ Η Θ Ο Σ Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ω Ν	ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	5
	ΑΡΤΑΣ	0
	ΕΒΡΟΥ	11
	ΗΜΑΘΙΑΣ	8
	ΚΑΒΑΛΑΣ	11
	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	1
	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	4
	ΚΟΖΑΝΗΣ	13
	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	2
	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	3
	ΛΕΣΒΟΥ	5
	ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	8
	ΠΙΕΡΙΑΣ	17
	ΡΕΘΥΜΝΟΥ	2
	ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	4
	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	4
	ΣΥΝΟΛΟ	98

**ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ
ΛΥΚΕΙΩΝ:
ΝΟΜΟΙ ΜΕ ΜΙΚΡΟ
ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ**

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Ν Ο Μ Ο Ι Μ Ε Μ Ι Κ Ρ Ο Π Λ Η Θ Ο Σ Σ Χ Ο Λ Ε Ι Ω Ν	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	6
	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	3
	ΔΡΑΜΑΣ	18
	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	0
	ΖΑΚΥΝΘΟΥ	0
	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	2
	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2
	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	5
	ΚΙΛΚΙΣ	4
	ΛΑΣΙΘΙΟΥ	2
	ΛΕΥΚΑΔΑΣ	2
	ΞΑΝΘΗΣ	5
	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	1
	ΡΟΔΟΠΗΣ	2
	ΣΑΜΟΥ	0
	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	2
	ΦΩΚΙΔΑΣ	0
ΧΙΟΥ	1	
	ΣΥΝΟΛΟ	55

**ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ
ΛΥΚΕΙΩΝ:
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**

	ΝΟΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Α Τ Τ Ι Κ Η	ΑΤΤΙΚΗΣ	114
	ΣΥΝΟΛΟ	114

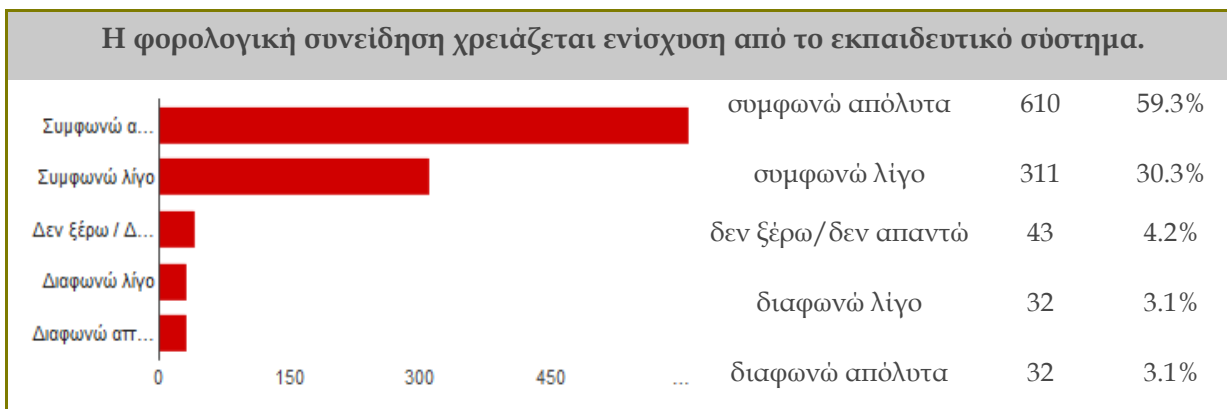
ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΚΩΔΙΚΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ Β/ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ
ΠΕ01	ΘΕΟΛΟΓΟΙ
ΠΕ02	ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ
ΠΕ03	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΙ
ΠΕ04	ΦΥΣΙΚΟΙ - ΧΗΜΙΚΟΙ - ΒΙΟΛΟΓΟΙ - ΓΕΩΛΟΓΟΙ
ΠΕ05 - ΠΕ06 - ΠΕ07	ΓΑΛΛΙΚΗΣ- ΑΓΓΛΙΚΗΣ - ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΠΕ08	ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΠΕ09	ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΙ
ΠΕ10	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΟΙ
ΠΕ11	ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΕ12	ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ - ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ...
ΠΕ13	ΝΟΜΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤ. ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΕ14	ΙΑΤΡΙΚΑ - ΠΑΡΑΪΑΤΡΙΚΑ - ΓΕΩΠΟΝΟΙ
ΠΕ15	ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΠΕ16	ΝΟΜΙΚΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΕ17	ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΙ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ...
ΠΕ18	ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
ΠΕ19 - ΠΕ20	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

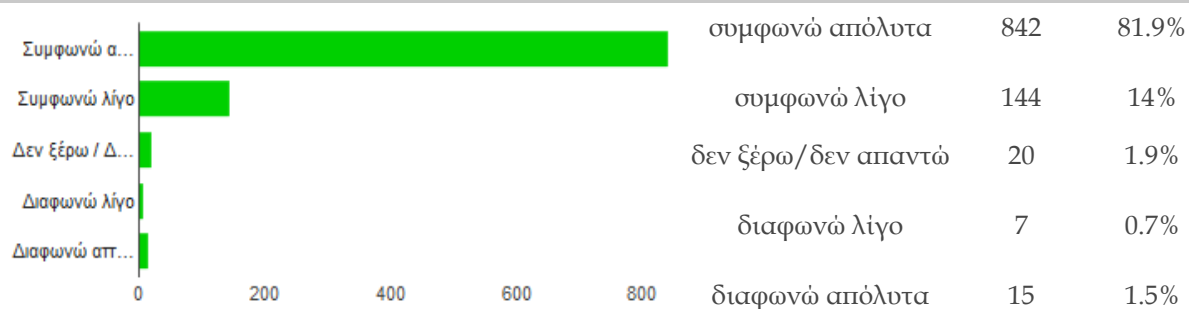

αποτελέσματα έρευνας στην Α/βάθμια εκπαίδευση

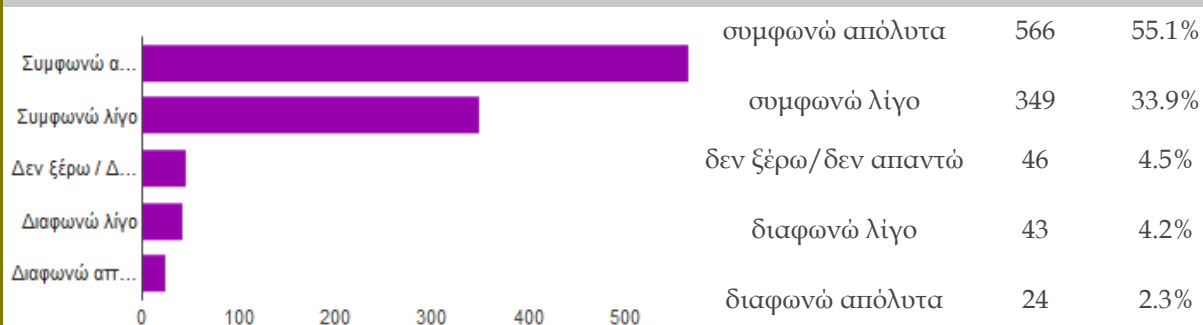
A. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

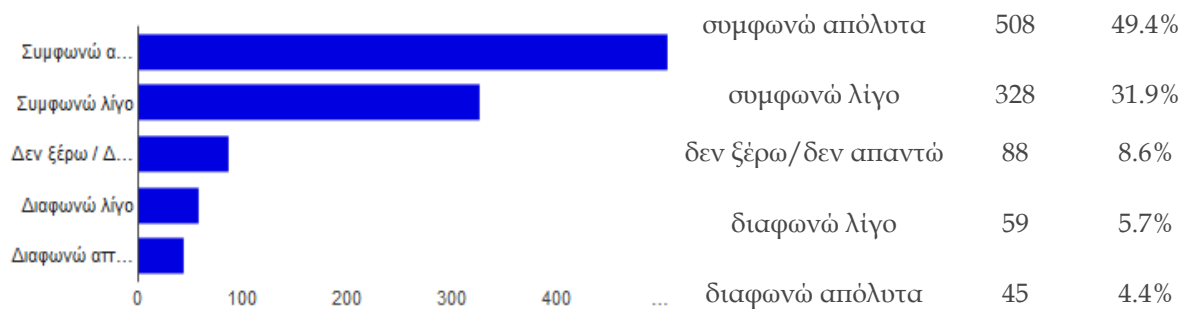
Η φορολογική συνείδηση είναι συνδεδεμένη με την κοινωνική συνείδηση.

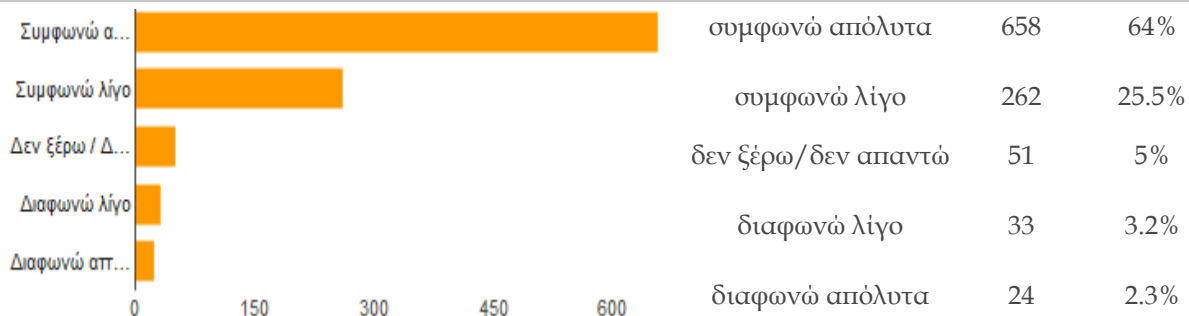
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση θα συμβάλει θετικά στην καλλιέργεια φορολογικής συνείδησης στους νυν μαθητές και μετέπειτα ενεργούς πολίτες.

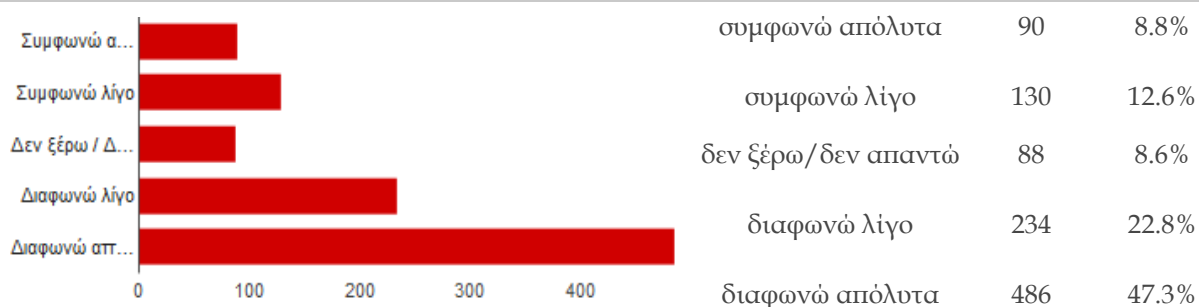
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση κρίνεται απαραίτητη και αναγκαία.

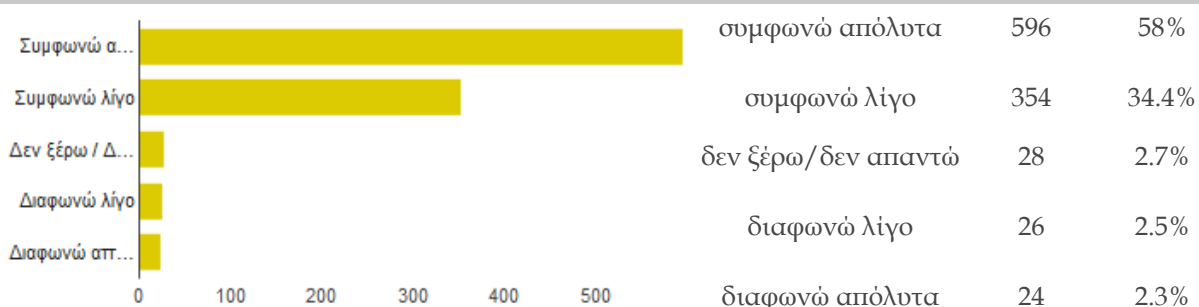
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση είναι θετική πρωτοβουλία.

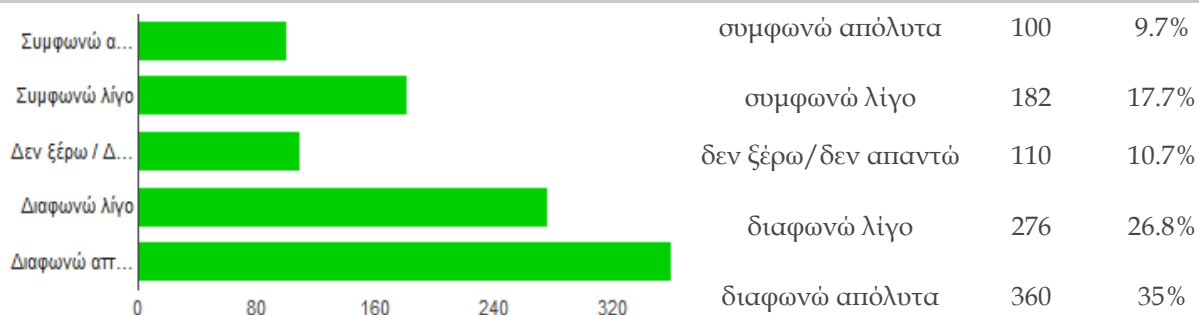
Η φορολογική συνείδηση δεν έχει κανένα νόημα την παρούσα στιγμή.

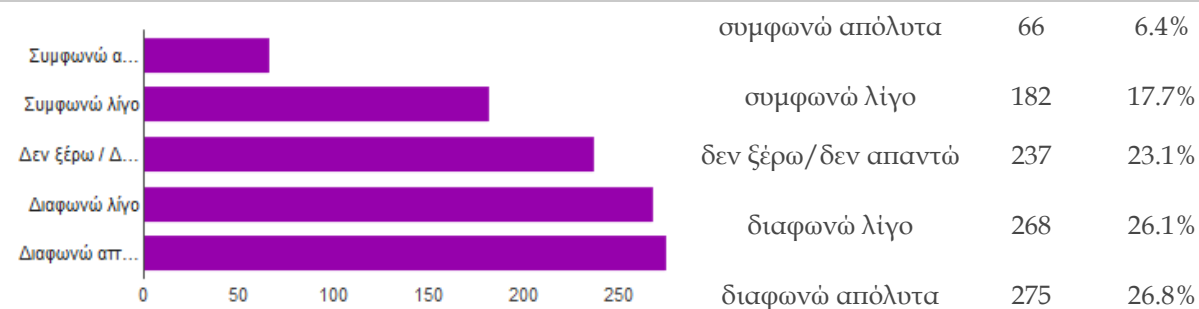
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση μπορεί να θέσει τις βάσεις προκειμένου να εξοικειωθούν οι μαθητές με έννοιες και καταστάσεις που θα αντιμετωπίσουν μελλοντικά.

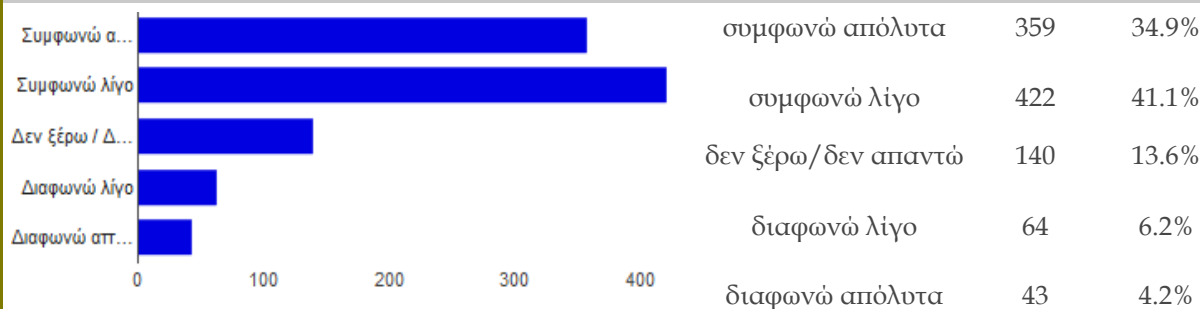
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση είναι υπερβολικό μέτρο για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής.

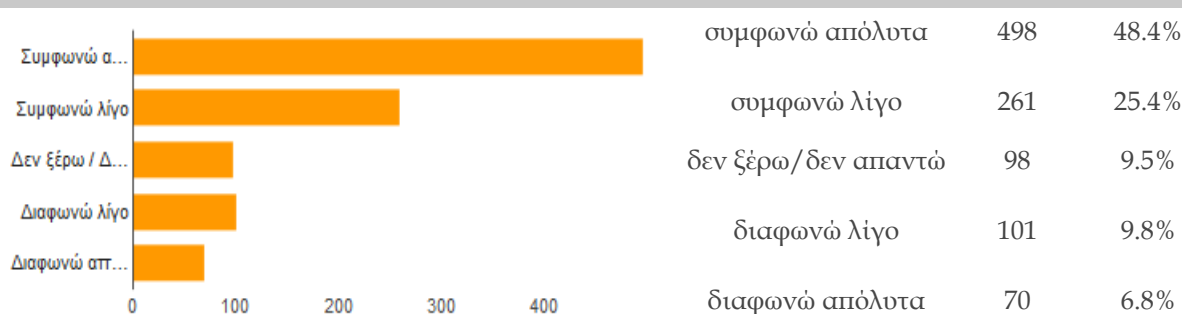
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση δεν θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα.

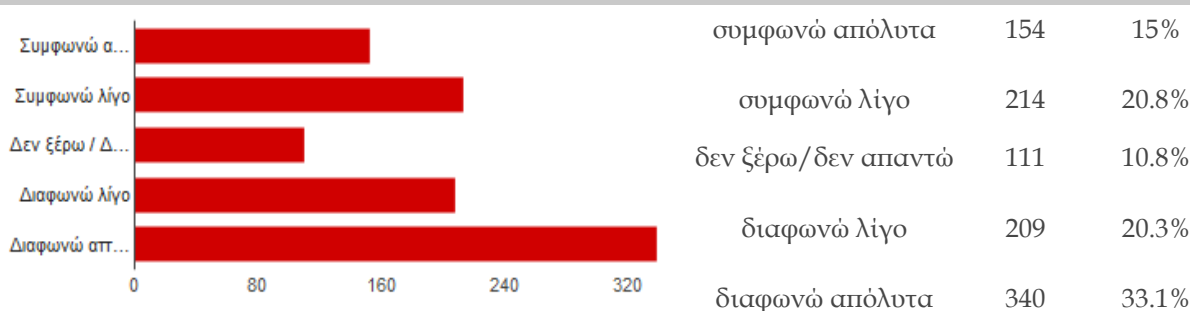
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση θα διαμορφώσει φορολογική συνείδηση διαφορετική από την υφιστάμενη.

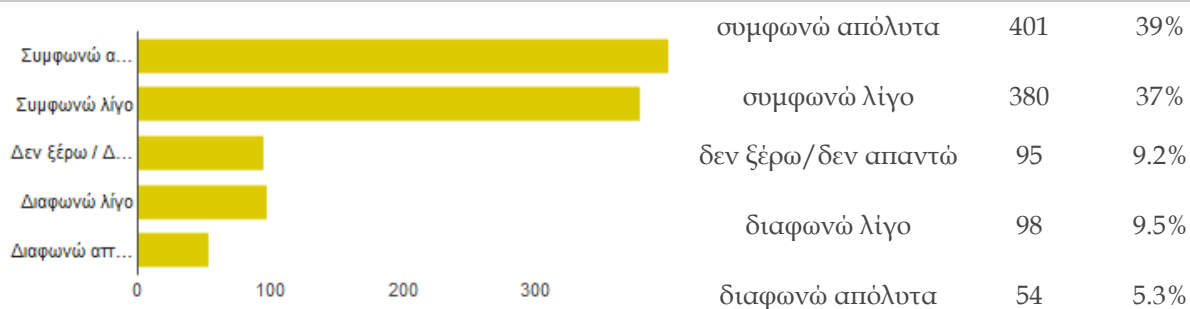
Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης μπορούν να υποστηριχθούν από οποιαδήποτε ειδικότητα εκπαιδευτικού, εάν λάβει την απαραίτητη επιμόρφωση.

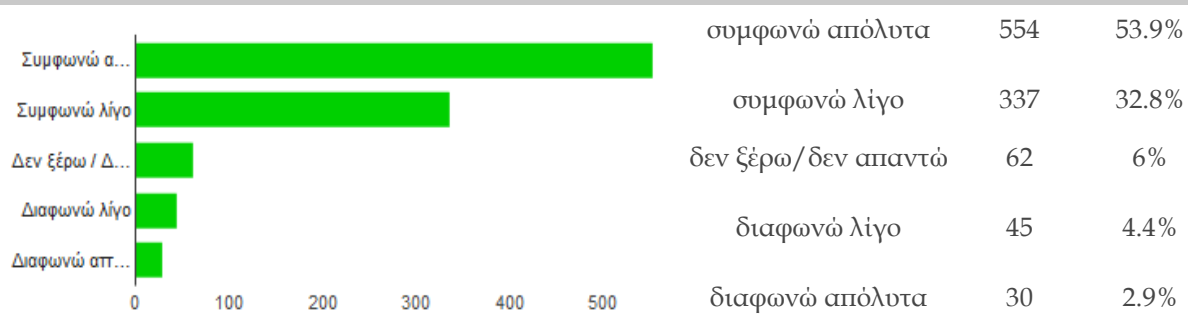
Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης πρέπει να διδάσκονται από καθηγητές συγκεκριμένων ειδικοτήτων.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης εξαρτούν την επιτυχία τους από την προσωπικότητα του διδάσκοντα..

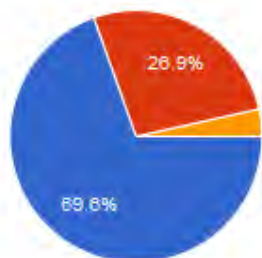
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση εξαρτούν την επιτυχία τους από το ενδιαφέρον του διδάσκοντα για το αντικείμενο.

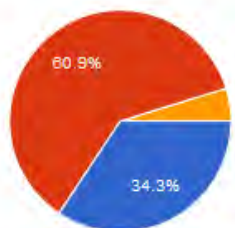
Β. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ

Το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα έπρεπε να διδάσκεται σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες (δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο)

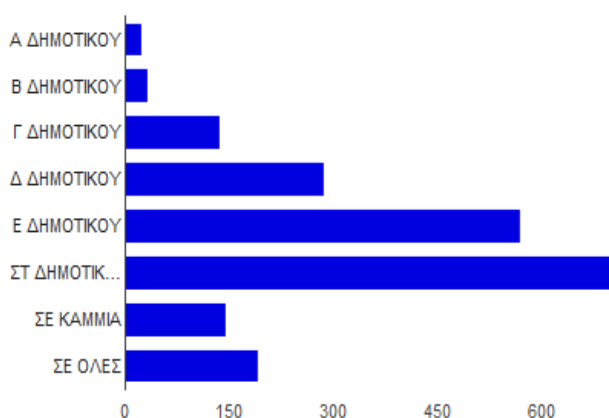
ΝΑΙ	715	69.6%
ΟΧΙ	277	26.9%
δεν ξέρω/δεν απαντώ	36	3.5%

Το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα έπρεπε να διδάσκεται σε όλες τις τάξεις της κάθε βαθμίδας

ΝΑΙ	353	34.3%
ΟΧΙ	626	60.9%
δεν ξέρω/δεν απαντώ	49	4.8%

Σε ποιες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου θα έπρεπε να ενταχθεί το προτεινόμενο πρόγραμμα.

Α ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	25	2.4%
Β ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	33	3.2%
Γ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	138	13.4%
Δ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	287	27.9%
Ε ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	572	55.6%
ΣΤ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	706	68.7%
ΣΕ ΚΑΜΜΙΑ	147	14.3%
ΣΕ ΟΛΕΣ	192	18.7%

Γ. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε τάξη του Δημοτικού						
ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Α και Β ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	837	81.4%	85	8.3%	106	10.3%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	427	41.5%	183	17.8%	418	40.7%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	885	86.1%	63	6.1%	80	7.8%
ταινίες με ηθοποιούς	396	38.5%	270	26.3%	362	35.2%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	770	74.9%	138	13.4%	120	11.7%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	338	32.9%	258	25.1%	432	42%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	277	26.9%	211	20.5%	540	52.5%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	751	73.1%	135	13.1%	142	13.8%
έντυπα με σκίτσα (τόπου μίκι μάους)	761	74%	138	13.4%	129	12.5%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	305	29.7%	322	31.3%	401	39%
βιωματικά εργαστήρια	550	53.5%	220	21.4%	258	25.1%
μέθοδος project	413	40.2%	229	22.3%	386	37.5%
χρήση εργαλείων Web2	322	31.3%	345	33.6%	361	35.1%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	242	23.5%	231	22.5%	555	54%

Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Α' και Β' Δημοτικού για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν:

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Α και Β ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	
	πλήθος	ποσοστό
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	343	33.4%
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	266	25.9%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	156	15.2%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	87	8.5%
κανένα από τα παραπάνω	55	5.4%
έντοπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	34	3.3%
βιωματικά εργαστήρια	28	2.7%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	14	1.4%
μέθοδος project	14	1.4%
ταινίες με ηθοποιούς	11	1.1%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	7	0.7%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	6	0.6%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	5	0.5%
χρήση εργαλείων Web2	2	0.2%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	0	0%

Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε τάξη του Δημοτικού

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Γ και Δ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	880	85.6%	67	6.5%	81	7.9%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	564	54.9%	186	18.1%	278	27%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	824	80.2%	102	9.9%	102	9.9%
ταινίες με ηθοποιούς	567	55.2%	230	22.4%	231	22.5%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	829	80.6%	104	10.1%	95	9.2%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	409	39.8%	286	27.8%	333	32.4%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	354	34.4%	254	24.7%	420	40.9%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	794	77.2%	108	10.5%	126	12.3%
έντυπα με σκίτσα (τόπου μίκι μάους)	786	76.5%	127	12.4%	115	11.2%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	416	40.5%	313	30.4%	299	29.1%
βιωματικά εργαστήρια	643	62.5%	193	18.8%	192	18.7%
μέθοδος project	525	51.1%	228	22.2%	275	26.8%
χρήση εργαλείων Web2	410	39.9%	336	32.7%	282	27.4%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	321	31.2%	260	25.3%	447	43.5%

Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Γ' και Δ' Δημοτικού για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν:

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Γ και Δ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	
	πλήθος	ποσοστό
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	309	30.1%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	173	16.8%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	115	11.2%
βιωματικά εργαστήρια	85	8.3%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	79	7.7%
κανένα από τα παραπάνω	50	4.9%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	43	4.2%
ταινίες με ηθοποιούς	41	4%
έντοπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	41	4%
μέθοδος project	30	2.9%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	22	2.1%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	20	1.9%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	8	0.8%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	6	0.6%
χρήση εργαλείων Web2	6	0.6%

Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε τάξη του Δημοτικού

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Ε και ΣΤ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	922	89.7%	37	3.6%	69	6.7%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	815	79.3%	89	8.7%	124	12.1%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	593	57.7%	185	18%	250	24.3%
ταινίες με ηθοποιούς	791	76.9%	120	11.7%	117	11.4%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	896	87.2%	71	6.9%	61	5.9%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	744	72.4%	145	14.1%	139	13.5%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	729	70.9%	137	13.3%	162	15.8%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	844	82.1%	101	9.8%	83	8.1%
έντυπα με σκίτσα (τόπου μίκι μάους)	608	59.1%	184	17.9%	236	23%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	719	69.9%	195	19%	114	11.1%
βιωματικά εργαστήρια	843	82%	107	10.4%	78	7.6%
μέθοδος project	777	75.6%	135	13.1%	116	11.3%
χρήση εργαλείων Web2	660	64.2%	235	22.9%	133	12.9%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	698	67.9%	147	14.3%	183	17.8%

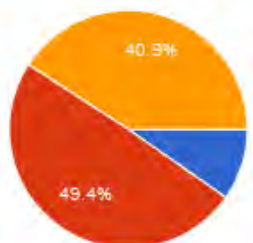
Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Ε' και ΣΤ' Δημοτικού για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν:

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Ε και ΣΤ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	
	πλήθος	ποσοστό
βιωματικά εργαστήρια	172	16.7%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	136	13.2%
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	124	12.1%
μέθοδος project	115	11.2%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	104	10.1%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	85	8.3%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	70	6.8%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	64	6.2%
ταινίες με ηθοποιούς	35	3.4%
κανένα από τα παραπάνω	28	2.7%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	27	2.6%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	26	2.5%
χρήση εργαλείων Web2	23	2.2%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	14	1.4%
έντοπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	5	0.5%

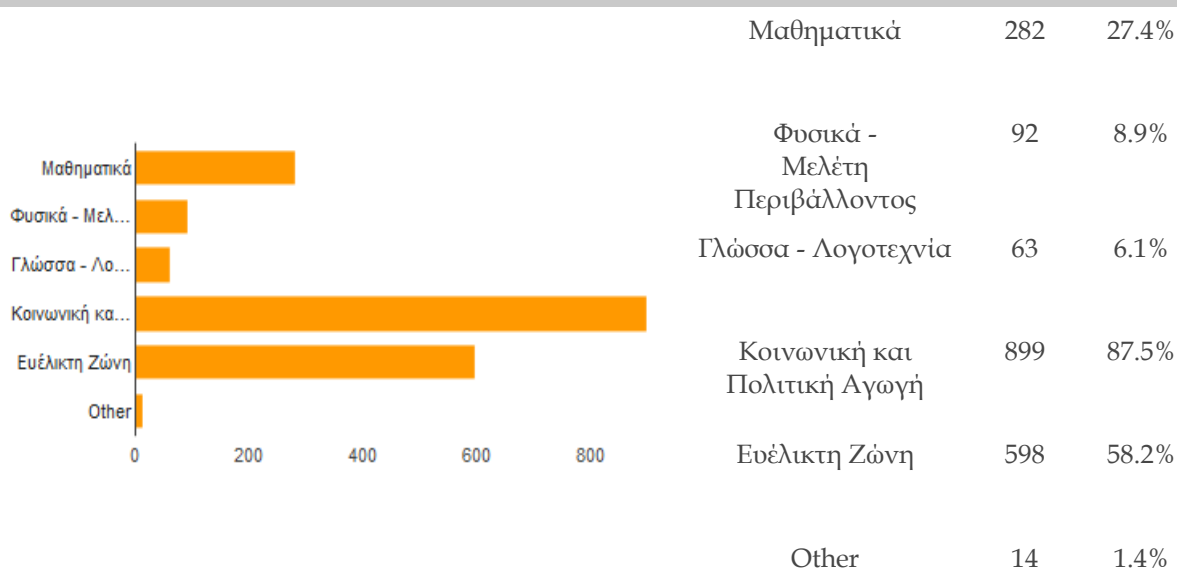
Δ. ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης προτείνεται:

να διδάσκεται ως αυτόνομο, ανεξάρτητο μάθημα	100	9.7%
να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα	508	49.4%
να διδάσκεται αυτόνομα, στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects	420	40.9%

Σημειώστε έως και 2 μαθήματα ή ομάδες μαθημάτων, τα οποία θεωρείτε πιο σχετικά με το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα

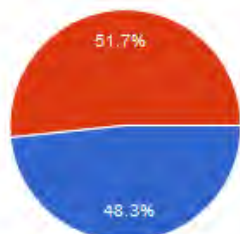

Ε. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

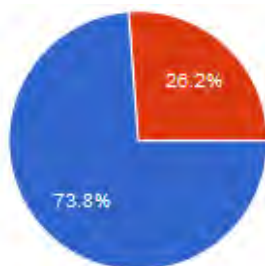
Η πλειοψηφία των προτεινόμενων μέσων διδασκαλίας προϋποθέτει επαρκή τεχνολογικό εξοπλισμό.

Θεωρείτε ότι το σχολείο στο οποίο διδάσκετε έχει επαρκή υλικοτεχνική υποδομή;

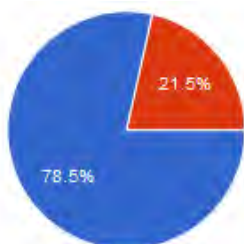
ΝΑΙ	497	48.3%
ΟΧΙ	508	49.4%

Θα σας ενδιέφερε να συμμετάσχετε στην υλοποίηση / διδασκαλία της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας;

ΝΑΙ	759	73.8%
ΟΧΙ	269	26.2%

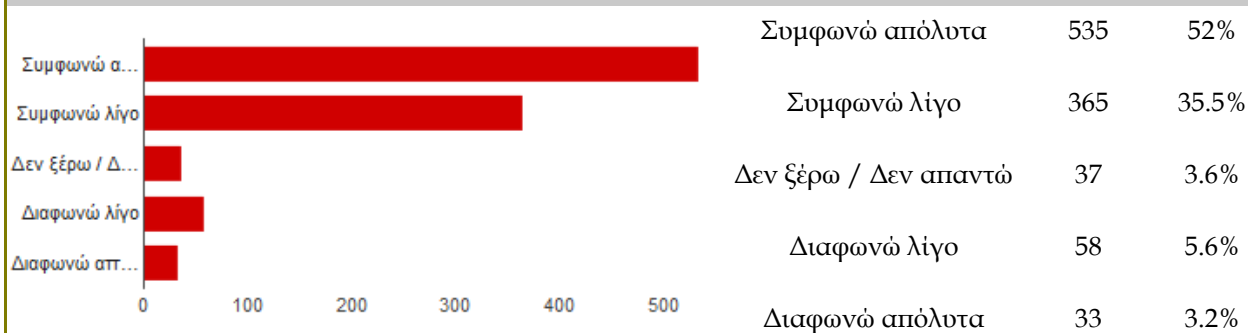
Είστε διατεθειμένος/η να επιμορφωθείτε προκειμένου να διδάξετε την συγκεκριμένη θεματική ενότητα;

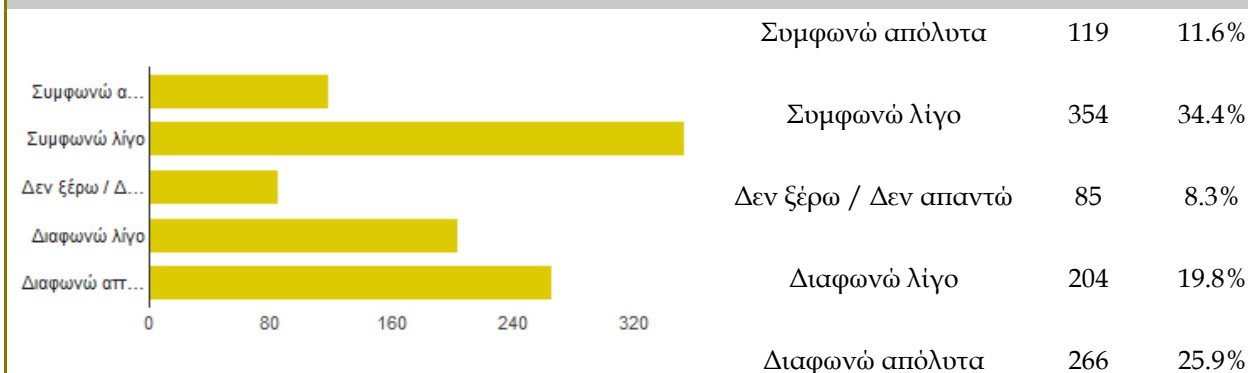
ΝΑΙ	807	78.5%
ΟΧΙ	221	21.5%

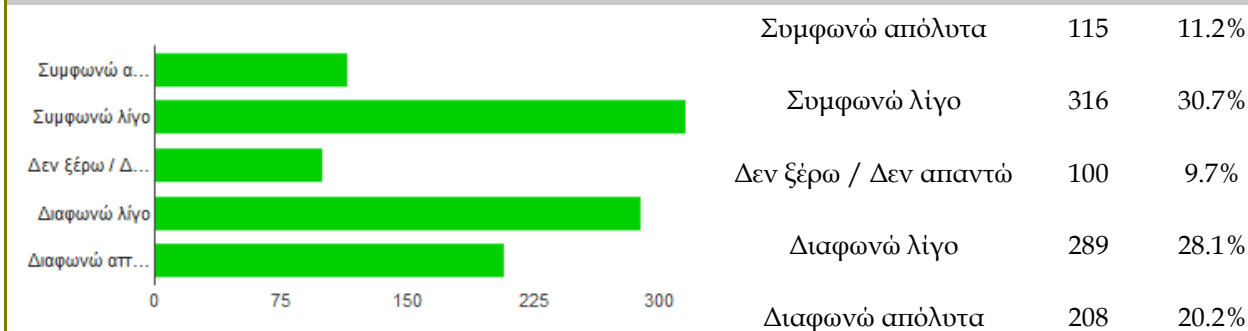
Η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται κυρίως από την προσωπικότητα ή/και τα ενδιαφέροντα του διδάσκοντος.

Η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται κυρίως από την ειδικότητα του διδάσκοντος.

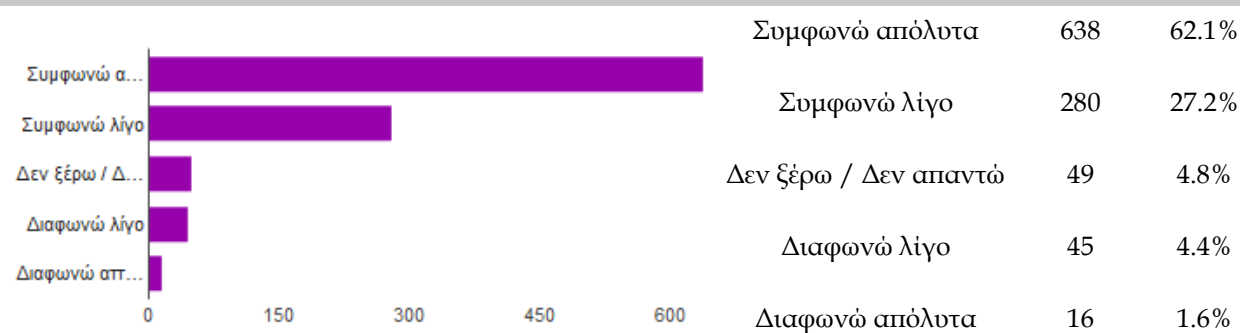

Το πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί μόνο με την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών.

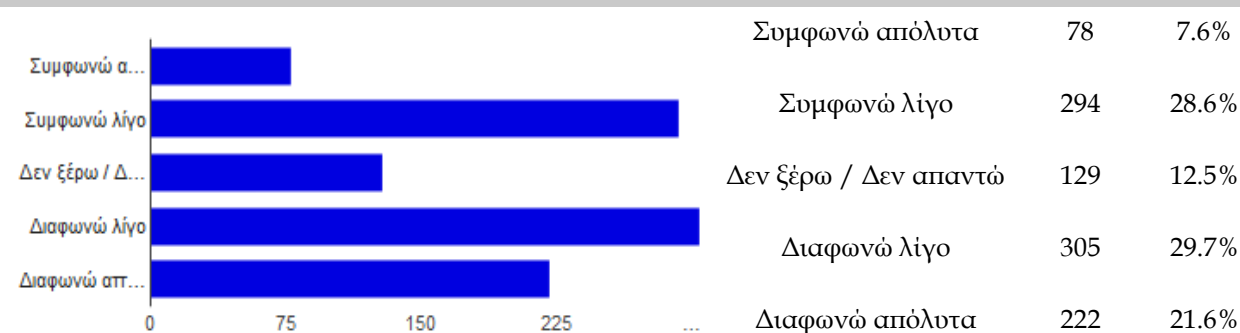

ΣΤ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος πρέπει να επικεντρωθεί σε ευρύτερες έννοιες, αξίες και ιδανικά (πχ δικαιοσύνη, ευθύνη πολίτη, ευθύνη κράτους).

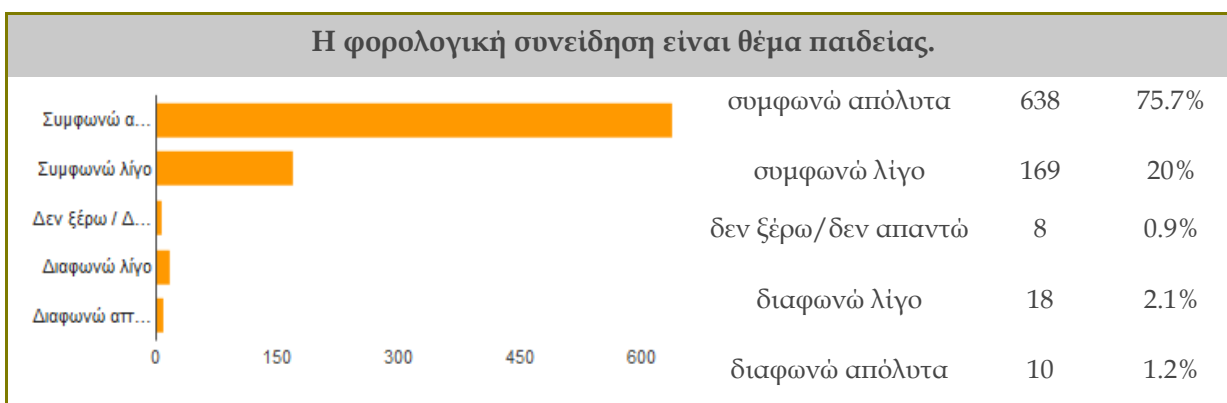
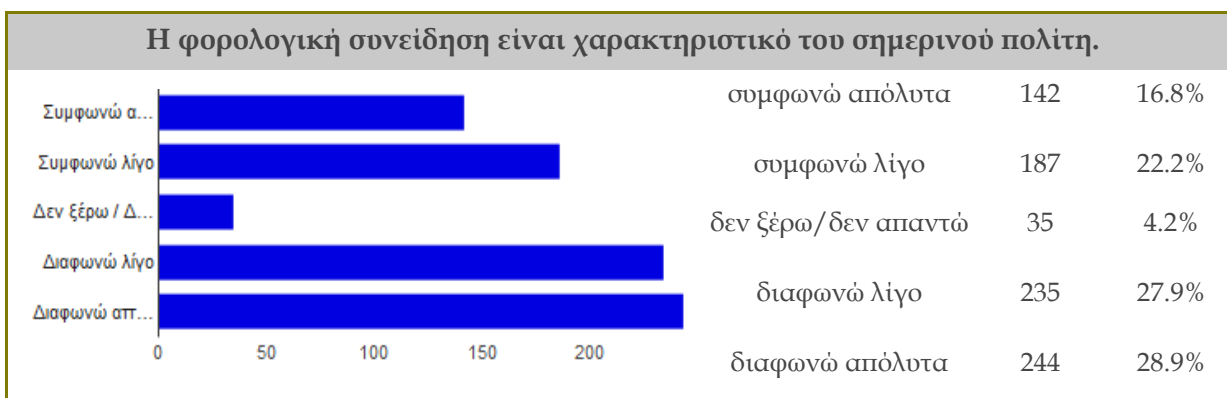

Το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος πρέπει να επικεντρωθεί σε τεχνικά / οικονομικά ζητήματα

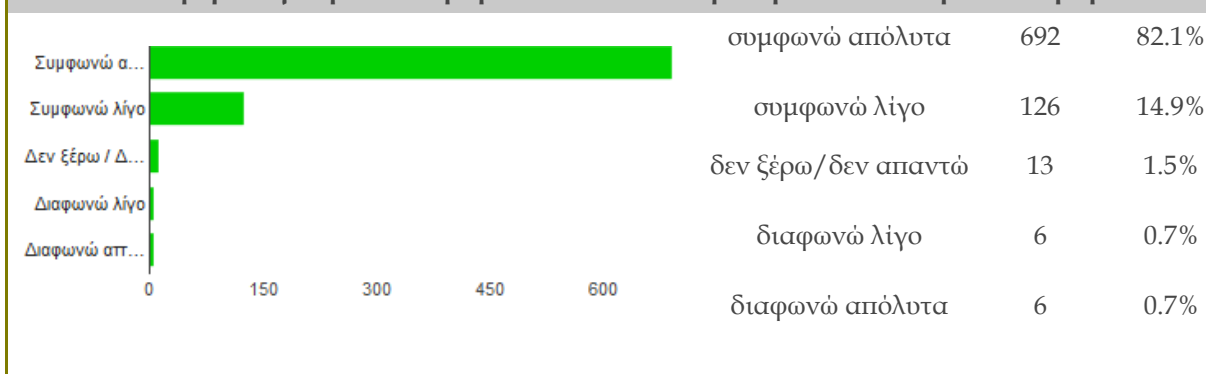

αποτελέσματα έρευνας στην Β/βάθμια εκπαίδευση

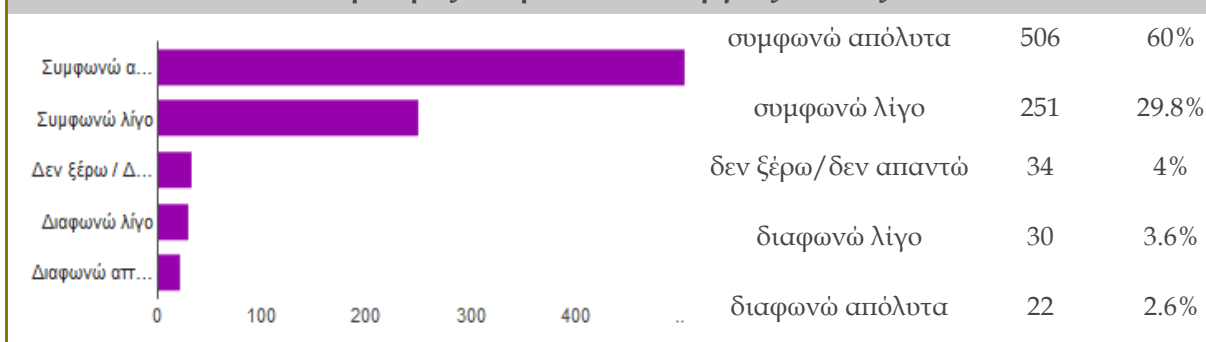
A. ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

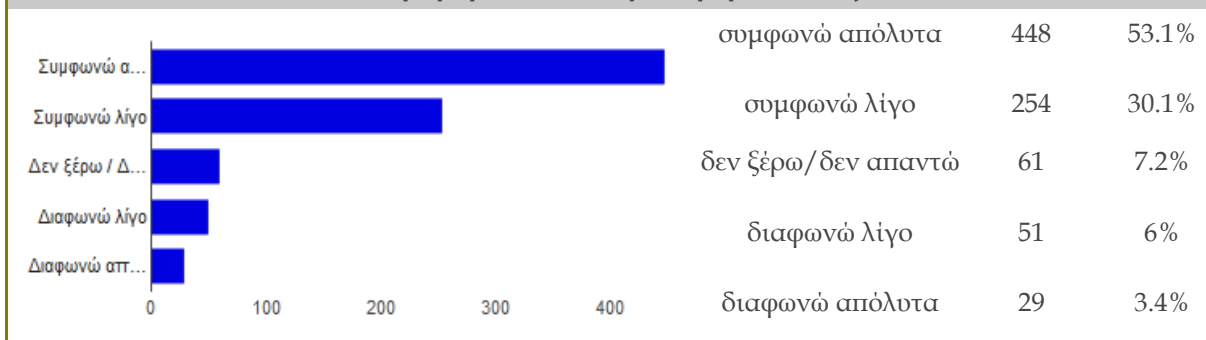
Η φορολογική συνείδηση είναι συνδεδεμένη με την κοινωνική συνείδηση.

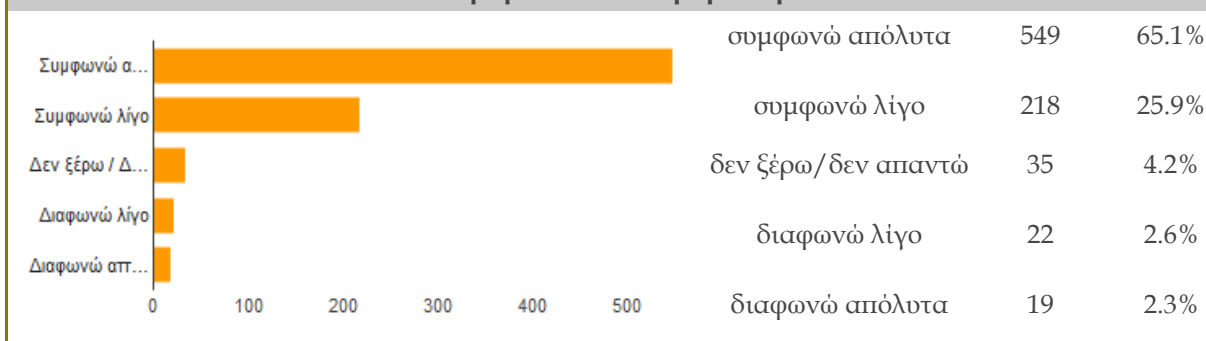
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση θα συμβάλει θετικά στην καλλιέργεια φορολογικής συνείδησης στους νυν μαθητές και μετέπειτα ενεργούς πολίτες.

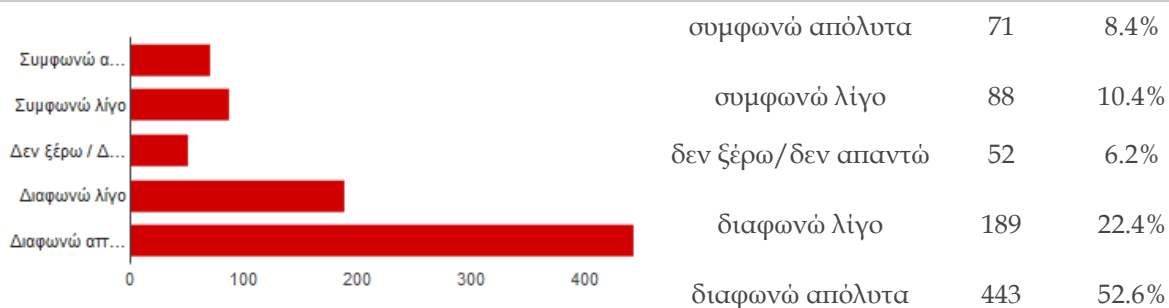
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση κρίνεται απαραίτητη και αναγκαία.

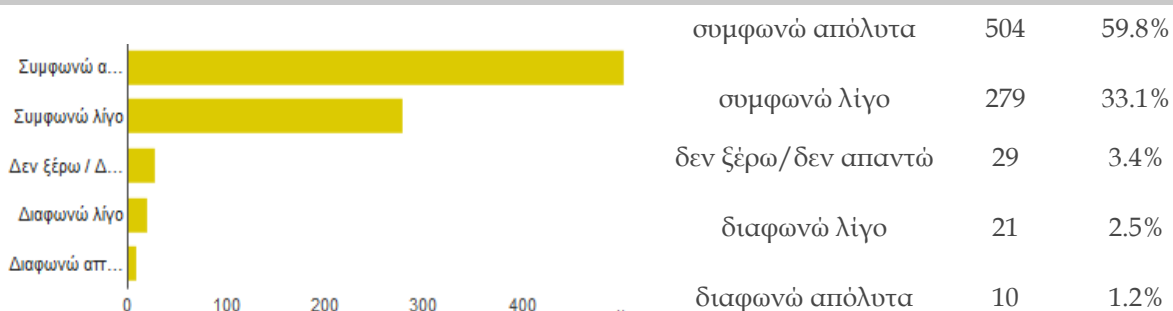
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση είναι θετική πρωτοβουλία.

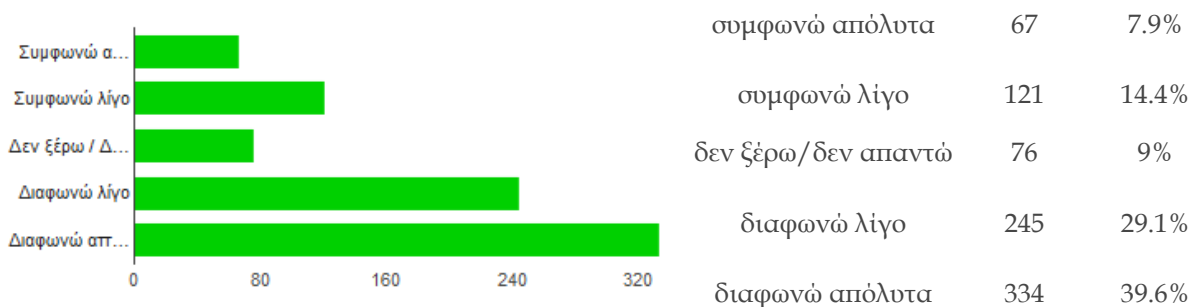
Η φορολογική συνείδηση δεν έχει κανένα νόημα την παρούσα στιγμή.

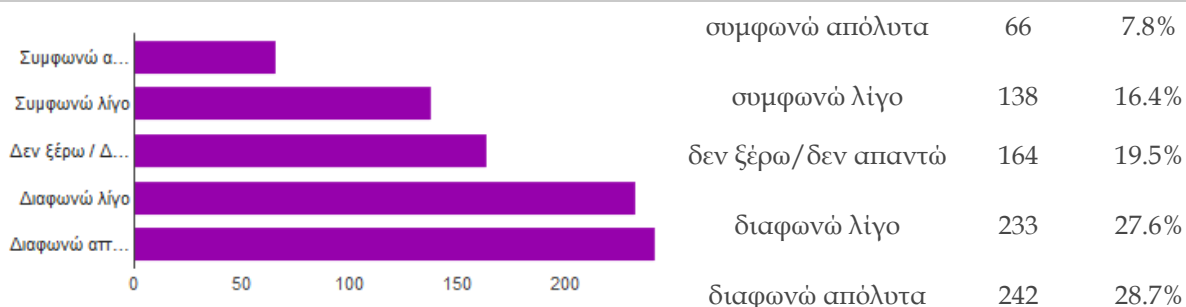
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση μπορεί να θέσει τις βάσεις προκειμένου να εξοικειωθούν οι μαθητές με έννοιες και καταστάσεις που θα αντιμετωπίσουν μελλοντικά.

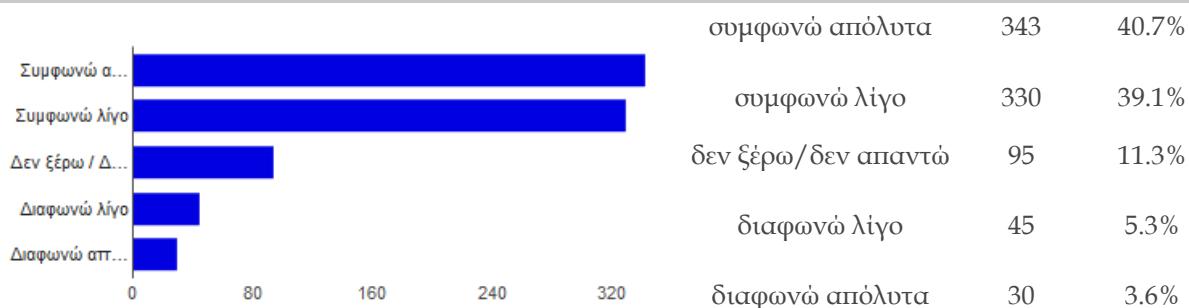
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση είναι υπερβολικό μέτρο για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής.

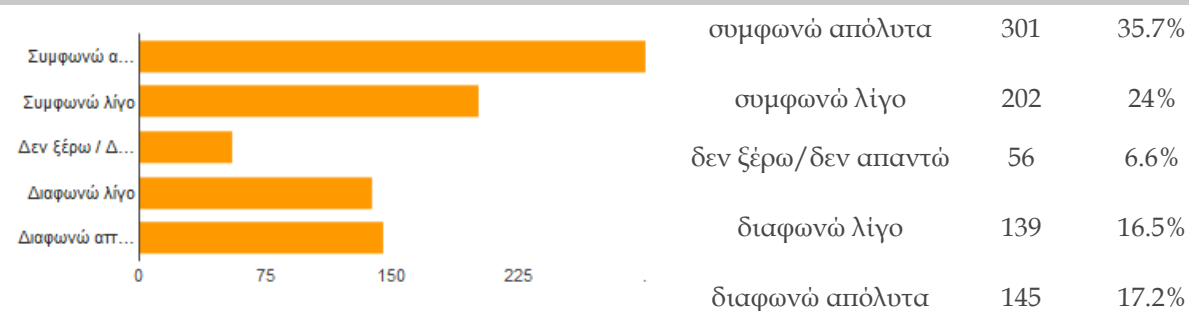
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση δεν θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα.

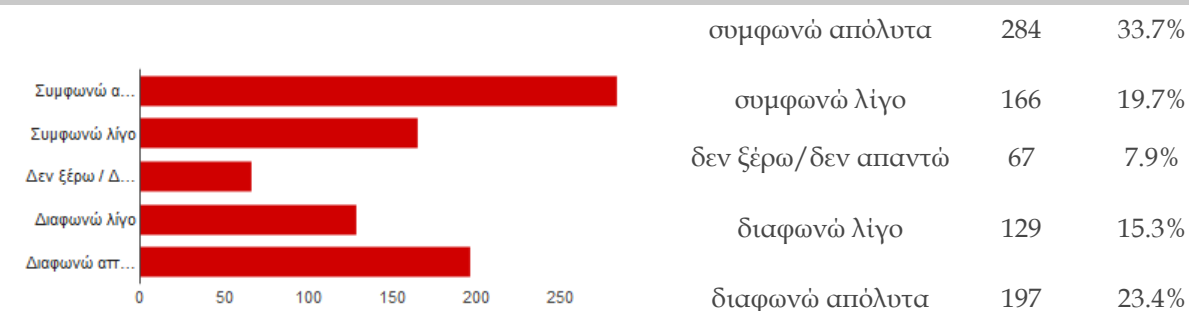
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση θα διαμορφώσει φορολογική συνείδηση διαφορετική από την υφιστάμενη.

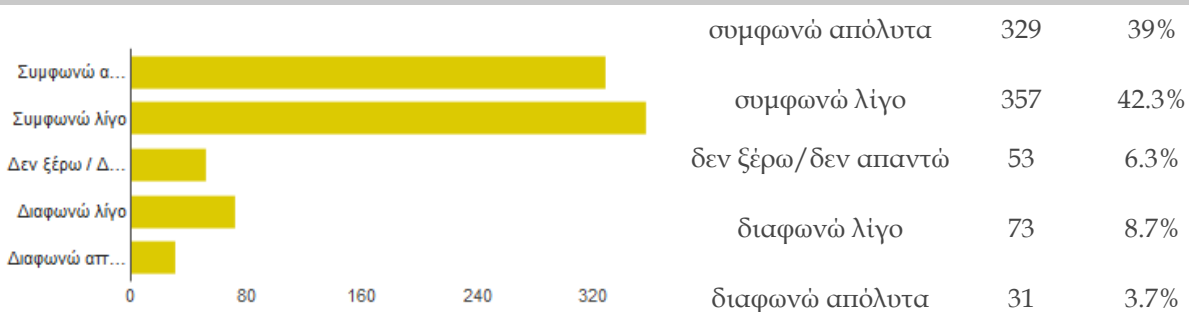
Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης μπορούν να υποστηριχτούν από οποιαδήποτε ειδικότητα εκπαιδευτικού, εάν λάβει την απαραίτητη επιμόρφωση.

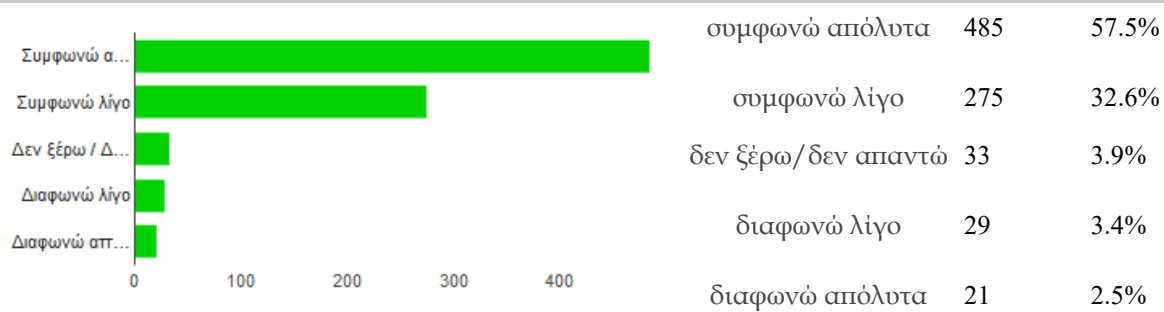
Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης πρέπει να διδάσκονται από καθηγητές συγκεκριμένων ειδικοτήτων.

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης εξαρτούν την επιτυχία τους από την προσωπικότητα του διδάσκοντα..

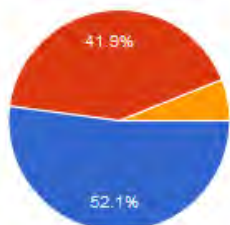
Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση εξαρτούν την επιτυχία τους από το ενδιαφέρον του διδάσκοντα για το αντικείμενο.

Β. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ

Το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα έπρεπε να διδάσκεται σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες (δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο)

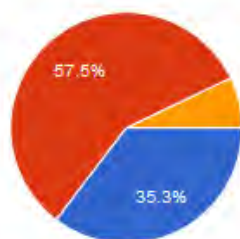

ΝΑΙ 439 52.1%

ΟΧΙ 353 41.9%

δεν ξέρω/δεν απαντώ 51 6%

Το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα έπρεπε να διδάσκεται σε όλες τις τάξεις της κάθε βαθμίδας

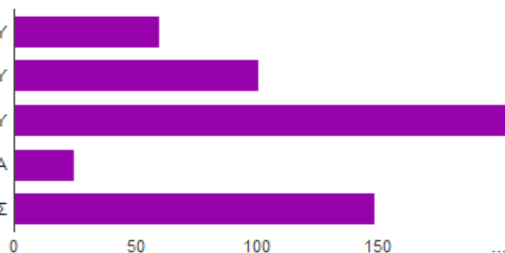
ΝΑΙ 298 35.3%

ΟΧΙ 485 57.5%

δεν ξέρω/δεν απαντώ 60 7.1%

Σε ποιες τάξεις του Γυμνασίου θα έπρεπε να ενταχθεί το προτεινόμενο πρόγραμμα.

Α ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
Β ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
Γ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΣΕ ΚΑΜΜΙΑ
ΣΕ ΟΛΕΣ

Α ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ 60 15.5%

Β ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ 101 26.1%

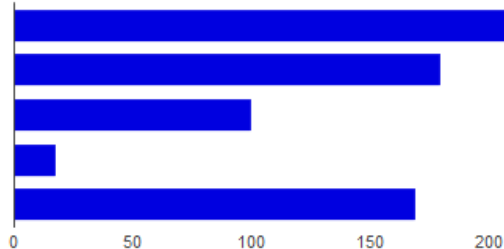
Γ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ 204 52.7%

ΣΕ ΚΑΜΜΙΑ 25 6.5%

ΣΕ ΟΛΕΣ 149 38.5%

Σε ποιες τάξεις του Λυκείου θα έπρεπε να ενταχθεί το προτεινόμενο πρόγραμμα.

Α ΛΥΚΕΙΟΥ
Β ΛΥΚΕΙΟΥ
Γ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΕ ΚΑΜΜΙΑ
ΣΕ ΟΛΕΣ

Α ΛΥΚΕΙΟΥ 210 46.1%

Β ΛΥΚΕΙΟΥ 180 39.5%

Γ ΛΥΚΕΙΟΥ 100 21.9%

ΣΕ ΚΑΜΜΙΑ 18 3.9%

ΣΕ ΟΛΕΣ 169 37.1%

Γ. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε τάξη του Γυμνασίου						
ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Α ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	339	87.6%	27	7%	21	5.4%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	267	69%	56	14.5%	64	16.5%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	304	78.6%	53	13.7%	30	7.8%
ταινίες με ηθοποιούς	214	55.3%	105	27.1%	68	17.6%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	333	86%	38	9.8%	16	4.1%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	241	62.3%	91	23.5%	55	14.2%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	219	56.6%	81	20.9%	87	22.5%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	261	67.4%	77	19.9%	49	12.7%
έντυπα με σκίτσα (τόπου μίκι μάους)	265	68.5%	82	21.2%	40	10.3%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	196	50.6%	118	30.5%	73	18.9%
βιωματικά εργαστήρια	301	77.8%	51	13.2%	35	9%
μέθοδος project	232	59.9%	76	19.6%	79	20.4%
χρήση εργαλείων Web2	225	58.1%	119	30.7%	43	11.1%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	198	51.2%	81	20.9%	108	27.9%

Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Α' Γυμνασίου για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν:

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	
	πλήθος	ποσοστό
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	103	26.6%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	58	15%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	56	14.5%
βιωματικά εργαστήρια	31	8%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	27	7%
μέθοδος project	24	6.2%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	20	5.2%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	16	4.1%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	16	4.1%
ταινίες με ηθοποιούς	11	2.8%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	9	2.3%
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	7	1.8%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	4	1%
κανένα από τα παραπάνω	4	1%
χρήση εργαλείων Web2	1	0.3%

Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε τάξη του Γυμνασίου

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Β ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	328	84.8%	32	8.3%	27	7%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	270	69.8%	58	15%	59	15.2%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	234	60.5%	94	24.3%	59	15.2%
ταινίες με ηθοποιούς	228	58.9%	90	23.3%	69	17.8%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	322	83.2%	44	11.4%	21	5.4%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	254	65.6%	81	20.9%	52	13.4%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	227	58.7%	83	21.4%	77	19.9%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	260	67.2%	83	21.4%	44	11.4%
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	217	56.1%	95	24.5%	75	19.4%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	224	57.9%	102	26.4%	61	15.8%
βιωματικά εργαστήρια	309	79.8%	52	13.4%	26	6.7%
μέθοδος project	246	63.6%	75	19.4%	66	17.1%
χρήση εργαλείων Web2	231	59.7%	111	28.7%	45	11.6%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	213	55%	82	21.2%	92	23.8%

Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Β' Γυμνασίου για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν:

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	
	πλήθος	ποσοστό
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	73	18.9%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	60	15.5%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	41	10.6%
βιωματικά εργαστήρια	40	10.3%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	29	7.5%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	24	6.2%
μέθοδος project	24	6.2%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	20	5.2%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	20	5.2%
ταινίες με ηθοποιούς	18	4.7%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	16	4.1%
χρήση εργαλείων Web2	9	2.3%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	7	1.8%
κανένα από τα παραπάνω	5	1.3%
έντοπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	1	0.3%

Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε τάξη του Γυμνασίου

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Γ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	315	81.4%	32	8.3%	40	10.3%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	294	76%	43	11.1%	50	12.9%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	185	47.8%	81	20.9%	121	31.3%
ταινίες με ηθοποιούς	253	65.4%	68	17.6%	66	17.1%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	324	83.7%	44	11.4%	19	4.9%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	308	79.6%	52	13.4%	27	7%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	278	71.8%	60	15.5%	49	12.7%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	268	69.3%	77	19.9%	42	10.9%
έντυπα με σκίτσα (τόπου μίκι μάους)	180	46.5%	88	22.7%	119	30.7%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	252	65.1%	85	22%	50	12.9%
βιωματικά εργαστήρια	322	83.2%	44	11.4%	21	5.4%
μέθοδος project	272	70.3%	64	16.5%	51	13.2%
χρήση εργαλείων Web2	261	67.4%	94	24.3%	32	8.3%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	263	68%	59	15.2%	65	16.8%

Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Γ' Γυμνασίου για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν:

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	
	πλήθος	ποσοστό
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	65	16.8%
βιωματικά εργαστήρια	49	12.7%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	43	11.1%
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	42	10.9%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	41	10.6%
μέθοδος project	33	8.5%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	32	8.3%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	23	5.9%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	23	5.9%
ταινίες με ηθοποιούς	10	2.6%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	9	2.3%
χρήση εργαλείων Web2	8	2.1%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	5	1.3%
κανένα από τα παραπάνω	4	1%
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	0	0%

Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε τάξη του Λυκείου

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Α ΛΥΚΕΙΟΥ					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	379	83.1%	40	8.8%	37	8.1%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	342	75%	47	10.3%	67	14.7%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	290	63.6%	75	16.4%	91	20%
ταινίες με ηθοποιούς	261	57.2%	108	23.7%	87	19.1%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	369	80.9%	59	12.9%	28	6.1%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	357	78.3%	64	14%	35	7.7%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	331	72.6%	60	13.2%	65	14.3%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	258	56.6%	117	25.7%	81	17.8%
έντυπα με σκίτσα (τόπου μίκι μάους)	228	50%	124	27.2%	104	22.8%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	266	58.3%	129	28.3%	61	13.4%
βιωματικά εργαστήρια	359	78.7%	60	13.2%	37	8.1%
μέθοδος project	307	67.3%	79	17.3%	70	15.4%
χρήση εργαλείων Web2	276	60.5%	141	30.9%	39	8.6%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	282	61.8%	95	20.8%	79	17.3%

Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Α' Λυκείου για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν:

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Α' ΛΥΚΕΙΟΥ	
	πλήθος	ποσοστό
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	81	17.8%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	80	17.5%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	63	13.8%
βιωματικά εργαστήρια	48	10.5%
μέθοδος project	46	10.1%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	37	8.1%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	24	5.3%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	23	5%
ταινίες με ηθοποιούς	14	3.1%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	13	2.9%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	11	2.4%
κανένα από τα παραπάνω	6	1.3%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	5	1.1%
χρήση εργαλείων Web2	5	1.1%
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	0	0%

Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε τάξη του Λυκείου

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Β ΛΥΚΕΙΟΥ					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	341	74.8%	48	10.5%	67	14.7%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	327	71.7%	59	12.9%	70	15.4%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	226	49.6%	97	21.3%	133	29.2%
ταινίες με ηθοποιούς	261	57.2%	93	20.4%	102	22.4%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	327	71.7%	82	18%	47	10.3%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	371	81.4%	56	12.3%	29	6.4%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	328	71.9%	62	13.6%	66	14.5%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	237	52%	128	28.1%	91	20%
έντυπα με σκίτσα (τόπου μίκι μάους)	173	37.9%	128	28.1%	155	34%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	267	58.6%	125	27.4%	64	14%
βιωματικά εργαστήρια	351	77%	70	15.4%	35	7.7%
μέθοδος project	289	63.4%	91	20%	76	16.7%
χρήση εργαλείων Web2	280	61.4%	135	29.6%	41	9%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	292	64%	89	19.5%	75	16.4%

Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Β' Λυκείου για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν:

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Β' ΛΥΚΕΙΟΥ	
	πλήθος	ποσοστό
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	89	19.5%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	60	13.2%
βιωματικά εργαστήρια	51	11.2%
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	50	11%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	48	10.5%
μέθοδος project	43	9.4%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	29	6.4%
ταινίες με ηθοποιούς	20	4.4%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	19	4.2%
κανένα από τα παραπάνω	12	2.6%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	10	2.2%
χρήση εργαλείων Web2	10	2.2%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	7	1.5%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	6	1.3%
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	2	0.4%

Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την κάθε τάξη του Λυκείου

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Γ ΛΥΚΕΙΟΥ					
	συμφωνώ		δεν ξέρω / δεν απαντώ		διαφωνώ	
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	286	62.7%	62	13.6%	108	23.7%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	306	67.1%	54	11.8%	96	21.1%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	184	40.4%	98	21.5%	174	38.2%
ταινίες με ηθοποιούς	247	54.2%	84	18.4%	125	27.4%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	286	62.7%	85	18.6%	85	18.6%
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	365	80%	45	9.9%	46	10.1%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	338	74.1%	48	10.5%	70	15.4%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	208	45.6%	121	26.5%	127	27.9%
έντυπα με σκίτσα (τόπου μίκι μάους)	155	34%	120	26.3%	181	39.7%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	248	54.4%	114	25%	94	20.6%
βιωματικά εργαστήρια	326	71.5%	61	13.4%	69	15.1%
μέθοδος project	231	50.7%	87	19.1%	138	30.3%
χρήση εργαλείων Web2	270	59.2%	118	25.9%	68	14.9%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	293	64.3%	70	15.4%	93	20.4%

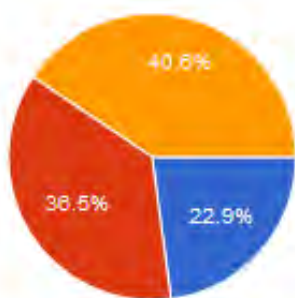
Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Γ' Λυκείου για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν:

ΜΕΣΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ	
	πλήθος	ποσοστό
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	110	24.1%
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	64	14%
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	62	13.6%
βιωματικά εργαστήρια	45	9.9%
παιχνίδια ρόλων (RPG)	32	7%
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	29	6.4%
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	26	5.7%
κανένα από τα παραπάνω	21	4.6%
μέθοδος project	18	3.9%
ταινίες με ηθοποιούς	17	3.7%
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	10	2.2%
χρήση εργαλείων Web2	10	2.2%
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	6	1.3%
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	6	1.3%
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	0	0%

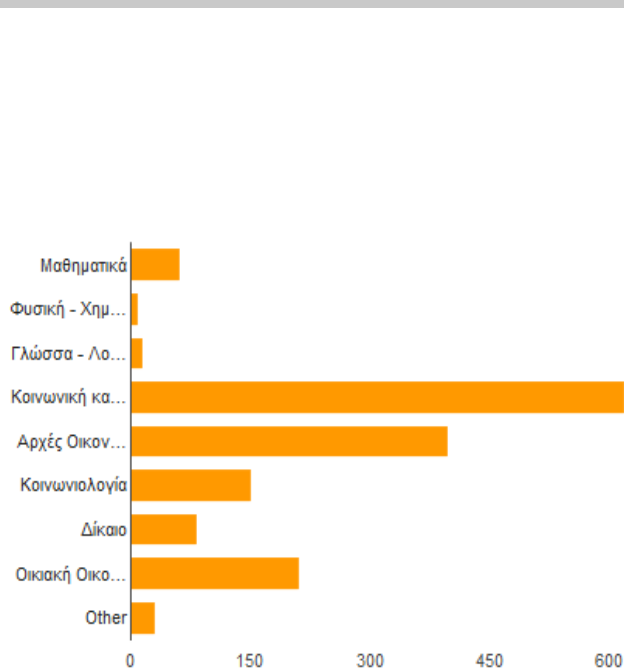
Δ. ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης προτείνεται:

να διδάσκεται ως αυτόνομο, ανεξάρτητο μάθημα	193	22.9%
να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα	308	36.5%
να διδάσκεται αυτόνομα στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects	342	40.6%

Σημειώστε έως και 2 μαθήματα ή ομάδες μαθημάτων, τα οποία θεωρείτε πιο σχετικά με το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα

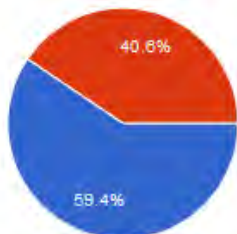
Μαθηματικά	63	7.5%
Φυσική - Χημεία - Βιολογία - Μελέτη Περιβάλλοντος	9	1.1%
Γλώσσα - Λογοτεχνία	16	1.9%
Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή - Πολιτική Παιδεία - Αγωγή του Πολίτη	621	73.7%
Αρχές Οικονομικής Θεωρίας - ΑΟΔΕ	400	47.4%
Κοινωνιολογία	151	17.9%
Δίκαιο	84	10%
Οικιακή Οικονομία	213	25.3%
Other	31	3.7%

Ε. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η πλειοψηφία των προτεινόμενων μέσων διδασκαλίας προϋποθέτει επαρκή τεχνολογικό εξοπλισμό.

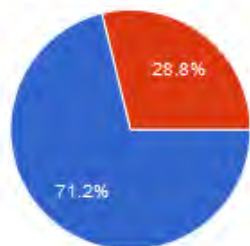
Θεωρείτε ότι το σχολείο στο οποίο διδάσκετε έχει επαρκή υλικοτεχνική υποδομή;

ΝΑΙ 501 59.4%

ΟΧΙ 342 40.6%

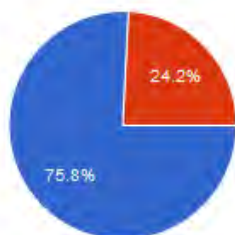
Θα σας ενδιέφερε να συμμετάσχετε στην υλοποίηση / διδασκαλία της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας;

ΝΑΙ 600 71.2%

ΟΧΙ 243 28.8%

Είστε διατεθειμένος/η να επιμορφωθείτε προκειμένου να διδάξετε την συγκεκριμένη θεματική ενότητα;

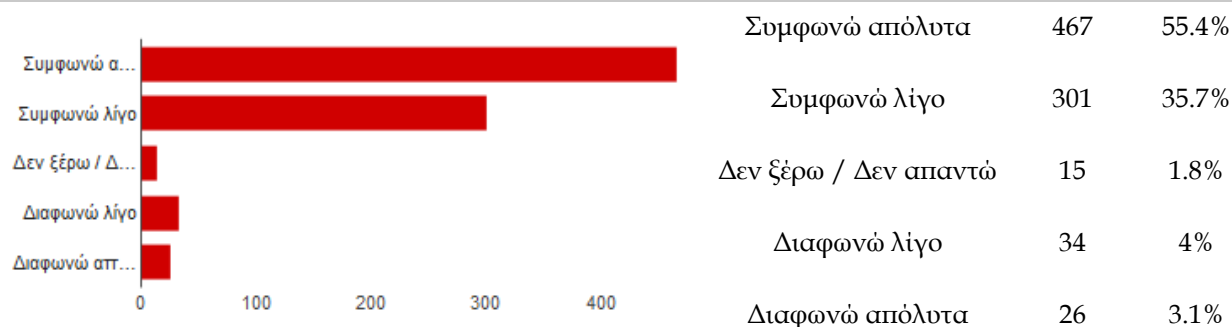

ΝΑΙ 639 75.8%

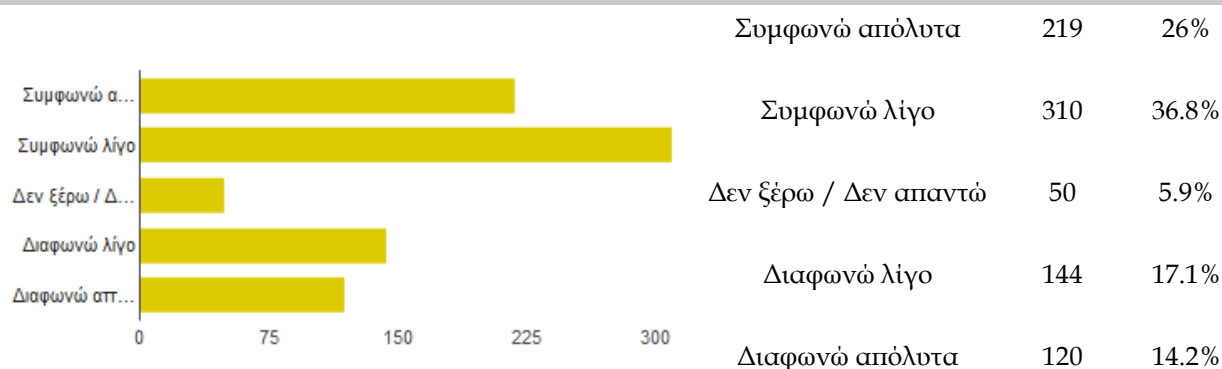
ΟΧΙ 204 24.2%

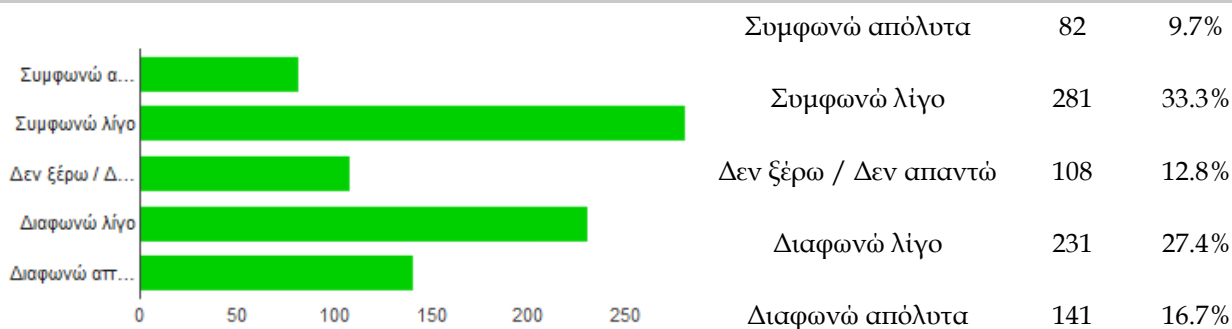
Η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται κυρίως από την προσωπικότητα ή/και τα ενδιαφέροντα του διδάσκοντος.

Η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται κυρίως από την ειδικότητα του διδάσκοντος.

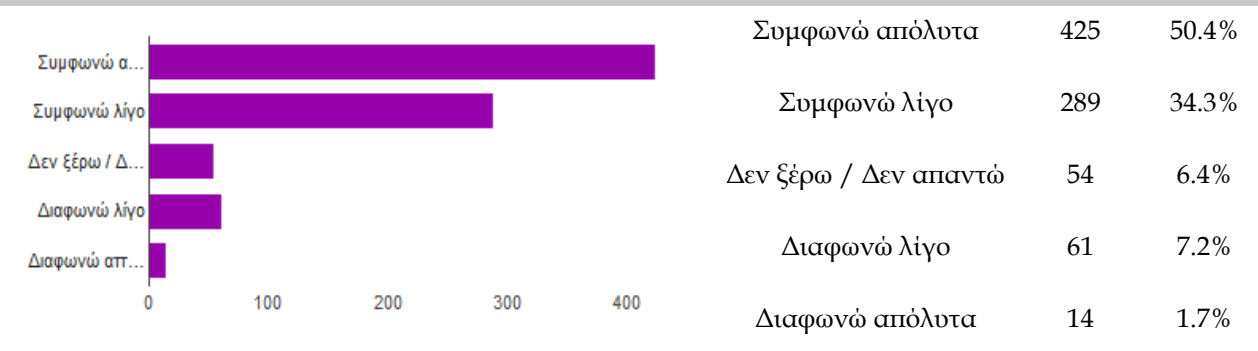
Το πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί μόνο με την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών.

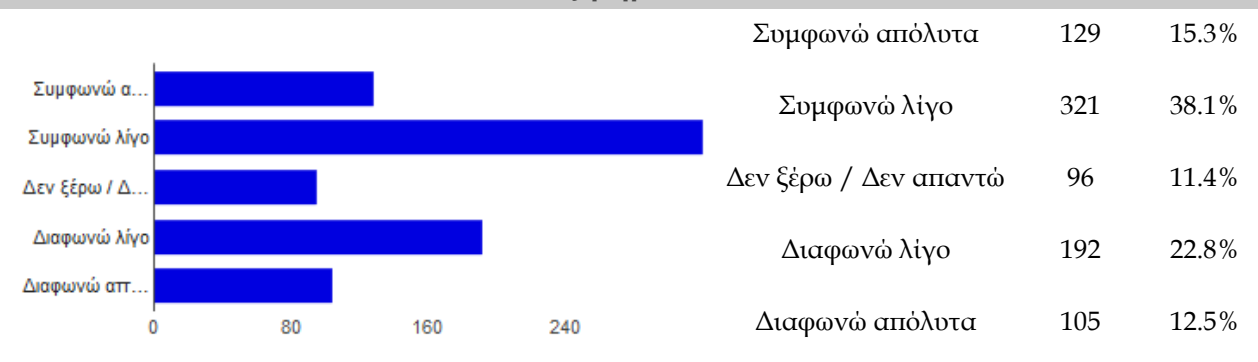

ΣΤ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος πρέπει να επικεντρωθεί σε ευρύτερες έννοιες, αξίες και ιδανικά (πχ δικαιοσύνη, ευθύνη πολίτη, ευθύνη κράτους).

Το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος πρέπει να επικεντρωθεί σε τεχνικά / οικονομικά ζητήματα

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Έρευνα για την εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία με σκοπό την καλλιέργεια και την ανάπτυξη της φορολογικής συνείδησης.

* Required

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Οι ακόλουθες ερωτήσεις αφορούν γενικά στην άποψή σας για την έννοια της φορολογικής συνείδησης και την καλλιέργειά της μέσω των προτεινόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Για όλες τις ερωτήσεις, σημειώστε σε τι βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες προτάσεις.

1. Η φορολογική συνείδηση... *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ λίγο	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ λίγο	Διαφωνώ απόλυτα
...είναι χαρακτηριστικό του σημερινού πολίτη.	☐	☐	☐	☐	☐
...είναι θέμα παιδείας.	☐	☐	☐	☐	☐
...χρειάζεται ενίσχυση από το εκπαιδευτικό σύστημα.	☐	☐	☐	☐	☐
...πρέπει να διαμορφώνεται από νεαρές ηλικίες.	☐	☐	☐	☐	☐
...συνδέεται με την κοινωνική συνείδηση.	☐	☐	☐	☐	☐

2. Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση... *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ λίγο	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ λίγο	Διαφωνώ απόλυτα
...θα συμβάλει θετικά στην καλλιέργεια φορολογικής συνείδησης στους νυν μαθητές και μετέπειτα ενεργούς πολίτες.	☐	☐	☐	☐	☐
... κρίνεται απαραίτητη και αναγκαία.	☐	☐	☐	☐	☐
...είναι θετική πρωτοβουλία.	☐	☐	☐	☐	☐
...δεν έχει κανένα νόημα την παρούσα στιγμή.	☐	☐	☐	☐	☐
...μπορεί να θέσει τις βάσεις προκειμένου να εξοικειωθούν οι μαθητές με έννοιες και καταστάσεις που θα αντιμετωπίσουν μελλοντικά.	☐	☐	☐	☐	☐
...είναι υπερβολικό μέτρο για την αντιμέτωπιση της φοροδιαφυγής.	☐	☐	☐	☐	☐
...δεν θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα.	☐	☐	☐	☐	☐
...θα διαμορφώσει φορολογική συνείδηση διαφορετική από την υφιστάμενη.	☐	☐	☐	☐	☐

3. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης... *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ λίγο	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ λίγο	Διαφωνώ απόλυτα
...μπορούν να υποστηριχτούν από οποιαδήποτε ειδικότητα εκπαιδευτικού, εάν λάβει την απαραίτητη επιμόρφωση.	☐	☐	☐	☐	☐
... πρέπει να διδάσκονται από καθηγητές συγκεκριμένων ειδικοτήτων.	☐	☐	☐	☐	☐
...εξαρτούν την επιτυχία τους από την προσωπικότητα του διδάσκοντα.	☐	☐	☐	☐	☐
... εξαρτούν την επιτυχία τους από το ενδιαφέρον του διδάσκοντα για το αντικείμενο.	☐	☐	☐	☐	☐

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα σχεδιάζεται να εισαχθούν και στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης, σε δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια.

Οι ερωτήσεις που ακολουθούν σκοπό έχουν να διερευνήσουν ποια είναι η κατάλληλη τάξη για την ένταξη των προτεινόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

4. Πιστεύετε ότι το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα έπρεπε να διδάσκεται σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες (δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο); *

Mark only one oval.

- ΝΑΙ
 ΟΧΙ
 ΔΕΝ ΞΕΡΩ / ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

5. Πιστεύετε ότι το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα έπρεπε να διδάσκεται σε όλες τις τάξεις της κάθε βαθμίδας; *

Mark only one oval.

- ΝΑΙ
 ΟΧΙ
 ΔΕΝ ΞΕΡΩ / ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

6. Σε ποια εκπαιδευτική βαθμίδα διδάσχετε; *

Check all that apply.

- ΔΗΜΟΤΙΚΟ
 ΓΥΜΝΑΣΙΟ
 ΛΥΚΕΙΟ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

7. Σημειώστε σε ποιες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου θα έπρεπε κατά την γνώμη σας να ενταχθεί το προτεινόμενο πρόγραμμα. Μπορείτε να σημειώσετε όσες απαντήσεις επιθυμείτε. *

Check all that apply.

- Α ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
 Β ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
 Γ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
 Δ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
 Ε ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
 ΣΤ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
 ΣΕ ΚΑΜΜΙΑ
 ΣΕ ΟΛΕΣ

Skip to question 8.

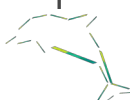
ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Αντίστοιχα εκπαιδευτικά προγράμματα στο εξωτερικό αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες και την επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες.

8. Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την Α' και Β' Δημοτικού. *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ	Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	Διαφωνώ
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	☐	☐	☐
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	☐	☐	☐
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	☐	☐	☐
ταινίες με ηθοποιούς	☐	☐	☐
παιχνίδια ρόλων (RPG)	☐	☐	☐
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	☐	☐	☐
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	☐	☐	☐
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	☐	☐	☐
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	☐	☐	☐
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	☐	☐	☐
βιωματικά εργαστήρια	☐	☐	☐
μέθοδος project	☐	☐	☐
χρήση εργαλείων Web2	☐	☐	☐
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	☐	☐	☐

9. Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Α' και Β' Δημοτικού για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν: *

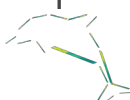
Mark only one oval.

- διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ
- παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)
- ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)
- ταινίες με ηθοποιούς
- παιχνίδια ρόλων (RPG)
- επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες
- συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία
- θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός
- έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)
- τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης
- βιωματικά εργαστήρια
- μέθοδος project
- χρήση εργαλείων Web2
- εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών
- κανένα από τα παραπάνω

10. Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την Γ' και Δ' Δημοτικού. *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ	Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	Διαφωνώ
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	☐	☐	☐
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	☐	☐	☐
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	☐	☐	☐
ταινίες με ηθοποιούς	☐	☐	☐
παιχνίδια ρόλων (RPG)	☐	☐	☐
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	☐	☐	☐
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	☐	☐	☐
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	☐	☐	☐
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	☐	☐	☐
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	☐	☐	☐
βιωματικά εργαστήρια	☐	☐	☐
μέθοδος project	☐	☐	☐
χρήση εργαλείων Web2	☐	☐	☐
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	☐	☐	☐

11. Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Γ' και Δ' Δημοτικού για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν: *

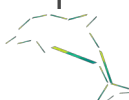
Mark only one oval.

- διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ
- παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)
- ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)
- ταινίες με ηθοποιούς
- παιχνίδια ρόλων (RPG)
- επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες
- συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία
- θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός
- έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)
- τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης
- βιωματικά εργαστήρια
- μέθοδος project
- χρήση εργαλείων Web2
- εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών
- κανένα από τα παραπάνω

12. Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την Ε' και ΣΤ' Δημοτικού. *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ	Δεν ξέρω/ Δεν απαντώ	Διαφωνώ
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	☐	☐	☐
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	☐	☐	☐
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	☐	☐	☐
ταινίες με ηθοποιούς	☐	☐	☐
παιχνίδια ρόλων (RPG)	☐	☐	☐
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	☐	☐	☐
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	☐	☐	☐
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	☐	☐	☐
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	☐	☐	☐
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	☐	☐	☐
βιωματικά εργαστήρια	☐	☐	☐
μέθοδος project	☐	☐	☐
χρήση εργαλείων Web2	☐	☐	☐
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	☐	☐	☐

13. Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Ε' και ΣΤ' Δημοτικού για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν: *

Mark only one oval.

- διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ
- παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)
- ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)
- ταινίες με ηθοποιούς
- παιχνίδια ρόλων (RPG)
- επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες
- συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία
- θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός
- έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)
- τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης
- βιωματικά εργαστήρια
- μέθοδος project
- χρήση εργαλείων Web2
- εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών
- κανένα από τα παραπάνω

Skip to question 14.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ

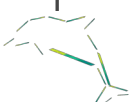
ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Οι ακόλουθες ερωτήσεις σκοπό έχουν να διερευνήσουν την πιθανή σχέση του προτεινόμενου εκπαιδευτικού προγράμματος με τα ήδη υπάρχοντα, για την ομαλότερη ένταξή του στην εκπαίδευση.

14. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης προτείνετε: *

Mark only one oval.

- να διδάσκεται ως αυτόνομο, ανεξάρτητο μάθημα
- να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα
- να διδάσκεται αυτόνομα στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects

15. Σημειώστε έως και 2 μαθήματα ή ομάδες μαθημάτων, τα οποία θεωρείτε πιο σχετικά με το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. *

Ο τίτλος του μαθήματος μπορεί να είναι ακριβής ή παραπλήσιος. Η ακόλουθη λίστα είναι ενδεικτική.

Check all that apply.

- Μαθηματικά
- Φυσικά - Μελέτη Περιβάλλοντος
- Γλώσσα - Λογοτεχνία
- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή
- Ευέλικτη Ζώνη
- Other: _____

16. Η πλειοψηφία των προτεινόμενων μέσων διδασκαλίας προϋποθέτει επαρκή τεχνολογικό εξοπλισμό. Θεωρείτε ότι το σχολείο στο οποίο διδάσκετε έχει επαρκή υλικοτεχνική υποδομή; *

Mark only one oval.

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

17. Θα σας ενδιέφερε να συμμετάσχετε στην υλοποίηση / διδασκαλία της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας; *

Mark only one oval.

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

18. Είστε διατεθειμένος/η να επιμορφωθείτε προκειμένου να διδάξετε την συγκεκριμένη θεματική ενότητα; *

Mark only one oval.

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

19. Σημειώστε σε τι βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες προτάσεις.*

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ λίγο	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ λίγο	Διαφωνώ απόλυτα
Η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται κυρίως από την προσωπικότητα ή/και τα ενδιαφέροντα του διδάσκοντος.	☐	☐	☐	☐	☐
Η επιτυχία του μαθήματος εξαρτάται κυρίως από την ειδικότητα του διδάσκοντος.	☐	☐	☐	☐	☐
Το πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί μόνο με την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών.	☐	☐	☐	☐	☐
Το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος πρέπει να επικεντρωθεί σε ευρύτερες έννοιες, αξίες και ιδανικά (πχ δικαιοσύνη, ευθύνη πολίτη, ευθύνη κράτους)	☐	☐	☐	☐	☐
Το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος πρέπει να επικεντρωθεί σε τεχνικά / οικονομικά ζητήματα	☐	☐	☐	☐	☐

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

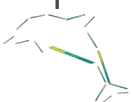
Οι ακόλουθες ερωτήσεις αφορούν σε στοιχεία για την ειδικότητά σας και το σχολείο που διδάσκετε. Εάν διδάσκετε σε περισσότερα από ένα, απαντήστε για το σχολείο, στο οποίο έχετε τις περισσότερες ώρες.

20. Σημειώστε την ειδικότητά σας.*

Check all that apply.

ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Other: _____

21. Σημειώστε σε ποια περιφέρεια βρίσκεται το σχολείο που διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΑΤΤΙΚΗ Skip to question 30.
- ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ Skip to question 22.
- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ Skip to question 23.
- ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ Skip to question 26.
- ΗΠΕΙΡΟΣ Skip to question 24.
- ΘΕΣΣΑΛΙΑ Skip to question 25.
- ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ Skip to question 27.
- ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ Skip to question 28.
- ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ Skip to question 29.
- ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ Skip to question 31.
- ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ Skip to question 32.
- ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ Skip to question 33.
- ΚΡΗΤΗ Skip to question 34.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

22. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΔΡΑΜΑΣ
- ΕΒΡΟΥ
- ΚΑΒΑΛΑΣ
- ΞΑΝΘΗΣ
- ΡΟΔΟΠΗΣ

Skip to question 35.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

23. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΗΜΑΘΙΑΣ
- ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ΚΙΛΚΙΣ
- ΠΕΛΛΗΣ
- ΠΙΕΡΙΑΣ
- ΣΕΡΡΩΝ
- ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Skip to question 35.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

24. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσχετε. *

Mark only one oval.

- ΑΡΤΑΣ
- ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ
- ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
- ΠΡΕΒΕΖΑΣ

Skip to question 35.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

25. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσχετε. *

Mark only one oval.

- ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
- ΛΑΡΙΣΑΣ
- ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
- ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Skip to question 35.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

26. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσχετε. *

Mark only one oval.

- ΓΡΕΒΕΝΩΝ
- ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
- ΚΟΖΑΝΗΣ
- ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Skip to question 35.

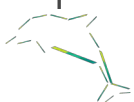
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

27. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσχετε. *

Mark only one oval.

- ΖΑΚΥΝΘΟΥ
- ΚΕΡΚΥΡΑΣ
- ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
- ΛΕΥΚΑΔΑΣ

Skip to question 35.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

28. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
- ΑΧΑΪΑΣ
- ΗΛΕΙΑΣ

Skip to question 35.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

29. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΒΟΙΩΤΙΑΣ
- ΕΥΒΟΙΑΣ
- ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
- ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ
- ΦΩΚΙΔΑΣ

Skip to question 35.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

30. Σημειώστε σε ποιον νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΔΥΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΝΗΣΩΝ

Skip to question 35.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

31. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ
- ΑΡΚΑΔΙΑΣ
- ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
- ΛΑΚΩΝΙΑΣ
- ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Skip to question 35.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

32. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΛΕΣΒΟΥ
- ΣΑΜΟΥ
- ΧΙΟΥ

Skip to question 35.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

33. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΚΥΚΛΑΔΩΝ
- ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Skip to question 35.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

34. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
- ΛΑΣΙΘΙΟΥ
- ΡΕΘΥΜΝΗΣ
- ΧΑΝΙΩΝ

Skip to question 35.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

35. Το σχολείο στο οποίο διδάσκετε βρίσκεται σε: *

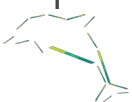
Mark only one oval.

- κεντρική πόλη
- κωμόπολη/χωριό
- παραμεθόριο / απομακρυσμένη περιοχή
- νησί

36. Το σχολείο στο οποίο διδάσκετε είναι: *

Mark only one oval.

- δημόσιο
- ιδιωτικό

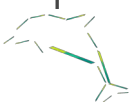

37. Το σχολείο στο οποίο διδάσκετε είναι: *

Check all that apply.

- πρότυπο
- πειραματικό
- καλλιτεχνικό
- μουσικό
- ολόημερο
- τίποτε από τα παραπάνω

Powered by

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Έρευνα για την εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία με σκοπό την καλλιέργεια και την ανάπτυξη της φορολογικής συνείδησης.

* Required

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Οι ακόλουθες ερωτήσεις αφορούν γενικά στην άποψή σας για την έννοια της φορολογικής συνείδησης και την καλλιέργειά της μέσω των προτεινόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Για όλες τις ερωτήσεις, σημειώστε σε τι βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες προτάσεις.

1. Η φορολογική συνείδηση... *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ λίγο	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ λίγο	Διαφωνώ απόλυτα
...είναι χαρακτηριστικό του σημερινού πολίτη.	☐	☐	☐	☐	☐
...είναι θέμα παιδείας.	☐	☐	☐	☐	☐
...χρειάζεται ενίσχυση από το εκπαιδευτικό σύστημα.	☐	☐	☐	☐	☐
...πρέπει να διαμορφώνεται από νεαρές ηλικίες.	☐	☐	☐	☐	☐
...συνδέεται με την κοινωνική συνείδηση.	☐	☐	☐	☐	☐

2. Η εισαγωγή εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία σχετικών με την φορολογική συνείδηση... *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ λίγο	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ λίγο	Διαφωνώ απόλυτα
...θα συμβάλλει θετικά στην καλλιέργεια φορολογικής συνείδησης στους νυν μαθητές και μετέπειτα ενεργούς πολίτες.	☐	☐	☐	☐	☐
...κρίνεται απαραίτητη και αναγκαία.	☐	☐	☐	☐	☐
...είναι θετική πρωτοβουλία.	☐	☐	☐	☐	☐
...δεν έχει κανένα νόημα την παρούσα στιγμή.	☐	☐	☐	☐	☐
...μπορεί να θέσει τις βάσεις προκειμένου να εξοικειωθούν οι μαθητές με έννοιες και καταστάσεις που θα αντιμετωπίσουν μελλοντικά.	☐	☐	☐	☐	☐
...είναι υπερβολικό μέτρο για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής.	☐	☐	☐	☐	☐
...δεν θα έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα.	☐	☐	☐	☐	☐
...θα διαμορφώσει φορολογική συνείδηση διαφορετική από την υφιστάμενη.	☐	☐	☐	☐	☐

3. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης...*

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ λίγο	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ λίγο	Διαφωνώ απόλυτα
...μπορούν να υποστηριχτούν από οποιαδήποτε ειδικότητα εκπαιδευτικού, εάν λάβει την απαραίτητη επιμόρφωση.	☐	☐	☐	☐	☐
... πρέπει να διδάσκονται από καθηγητές συγκεκριμένων ειδικοτήτων.	☐	☐	☐	☐	☐
...εξαρτούν την επιτυχία τους από την προσωπικότητα του διδάσκοντα.	☐	☐	☐	☐	☐
... εξαρτούν την επιτυχία τους από το ενδιαφέρον του διδάσκοντα για το αντικείμενο.	☐	☐	☐	☐	☐

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ

Τα εκπαιδευτικά προγράμματα σχεδιάζεται να εισαχθούν και στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης, σε δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια.

Οι ερωτήσεις που ακολουθούν σκοπό έχουν να διερευνήσουν ποια είναι η κατάλληλη τάξη για την ένταξη των προτεινόμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

4. Πιστεύετε ότι το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα έπρεπε να διδάσκεται σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες (δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο); *

Mark only one oval.

- ΝΑΙ
 ΟΧΙ
 ΔΕΝ ΞΕΡΩ / ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

5. Πιστεύετε ότι το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα έπρεπε να διδάσκεται σε όλες τις τάξεις της κάθε βαθμίδας; *

Mark only one oval.

- ΝΑΙ
 ΟΧΙ
 ΔΕΝ ΞΕΡΩ / ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ

6. Σε ποια εκπαιδευτική βαθμίδα διδάσχετε; *

Mark only one oval.

ΓΥΜΝΑΣΙΟ Skip to question 7.

ΛΥΚΕΙΟ Skip to question 8.

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

7. Σημειώστε σε ποιες τάξεις του Γυμνασίου θα έπρεπε κατά την γνώμη σας να ενταχθεί το προτεινόμενο πρόγραμμα. Μπορείτε να σημειώσετε όσες απαντήσεις επιθυμείτε. *

Check all that apply.

Α ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Β ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Γ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΣΕ ΚΑΜΜΙΑ

ΣΕ ΟΛΕΣ

Skip to question 9.

ΛΥΚΕΙΑ

8. Σημειώστε σε ποιες τάξεις του Λυκείου θα έπρεπε κατά την γνώμη σας να ενταχθεί το προτεινόμενο πρόγραμμα. Μπορείτε να σημειώσετε όσες απαντήσεις επιθυμείτε. *

Check all that apply.

Α ΛΥΚΕΙΟΥ

Β ΛΥΚΕΙΟΥ

Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΕ ΚΑΜΜΙΑ

ΣΕ ΟΛΕΣ

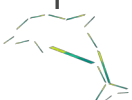
Skip to question 15.

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

9. Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την Α' Γυμνασίου. *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	☐	☐	☐
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	☐	☐	☐
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	☐	☐	☐
ταινίες με ηθοποιούς	☐	☐	☐
παιχνίδια ρόλων (RPG)	☐	☐	☐
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	☐	☐	☐
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	☐	☐	☐
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	☐	☐	☐
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	☐	☐	☐
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	☐	☐	☐
βιωματικά εργαστήρια	☐	☐	☐
μέθοδος project	☐	☐	☐
χρήση εργαλείων Web2	☐	☐	☐
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	☐	☐	☐

10. Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Α' Γυμνασίου για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν: *

Mark only one oval.

- διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ
- παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)
- ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)
- ταινίες με ηθοποιούς
- παιχνίδια ρόλων (RPG)
- επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες
- συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία
- θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός
- έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)
- τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης
- βιωματικά εργαστήρια
- μέθοδος project
- χρήση εργαλείων Web2
- εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών
- κανένα από τα παραπάνω

11. Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την Β' Γυμνασίου. *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	☐	☐	☐
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	☐	☐	☐
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	☐	☐	☐
ταινίες με ηθοποιούς	☐	☐	☐
παιχνίδια ρόλων (RPG)	☐	☐	☐
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	☐	☐	☐
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	☐	☐	☐
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	☐	☐	☐
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	☐	☐	☐
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	☐	☐	☐
βιωματικά εργαστήρια	☐	☐	☐
μέθοδος project	☐	☐	☐
χρήση εργαλείων Web2	☐	☐	☐
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	☐	☐	☐

12. Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Β' Γυμνασίου για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν: *

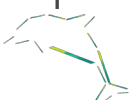
Mark only one oval.

- διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ
- παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)
- ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)
- ταινίες με ηθοποιούς
- παιχνίδια ρόλων (RPG)
- επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες
- συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία
- θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός
- έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)
- τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης
- βιωματικά εργαστήρια
- μέθοδος project
- χρήση εργαλείων Web2
- εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών
- κανένα από τα παραπάνω

13. Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την Γ' Γυμνασίου. *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	☐	☐	☐
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	☐	☐	☐
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	☐	☐	☐
ταινίες με ηθοποιούς	☐	☐	☐
παιχνίδια ρόλων (RPG)	☐	☐	☐
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	☐	☐	☐
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	☐	☐	☐
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	☐	☐	☐
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	☐	☐	☐
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	☐	☐	☐
βιωματικά εργαστήρια	☐	☐	☐
μέθοδος project	☐	☐	☐
χρήση εργαλείων Web2	☐	☐	☐
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	☐	☐	☐

14. Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Γ' Γυμνασίου για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν: *

Mark only one oval.

- διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ
- παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)
- ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)
- ταινίες με ηθοποιούς
- παιχνίδια ρόλων (RPG)
- επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες
- συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία
- θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός
- έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)
- τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης
- βιωματικά εργαστήρια
- μέθοδος project
- χρήση εργαλείων Web2
- εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών
- κανένα από τα παραπάνω

Skip to question 21.

ΛΥΚΕΙΑ

Αντίστοιχα εκπαιδευτικά προγράμματα στο εξωτερικό αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες και την επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες.

15. Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την Α' Λυκείου. *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	☐	☐	☐
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	☐	☐	☐
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	☐	☐	☐
ταινίες με ηθοποιούς	☐	☐	☐
παιχνίδια ρόλων (RPG)	☐	☐	☐
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	☐	☐	☐
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	☐	☐	☐
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	☐	☐	☐
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	☐	☐	☐
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	☐	☐	☐
βιωματικά εργαστήρια	☐	☐	☐
μέθοδος project	☐	☐	☐
χρήση εργαλείων Web2	☐	☐	☐
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	☐	☐	☐

16. Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Α' Λυκείου για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν: *

Mark only one oval.

- διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ
- παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)
- ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)
- ταινίες με ηθοποιούς
- παιχνίδια ρόλων (RPG)
- επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες
- συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία
- θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός
- έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)
- τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης
- βιωματικά εργαστήρια
- μέθοδος project
- χρήση εργαλείων Web2
- εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών
- κανένα από τα παραπάνω

17. Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την Β' Λυκείου. *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	☐	☐	☐
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	☐	☐	☐
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	☐	☐	☐
ταινίες με ηθοποιούς	☐	☐	☐
παιχνίδια ρόλων (RPG)	☐	☐	☐
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	☐	☐	☐
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	☐	☐	☐
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	☐	☐	☐
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	☐	☐	☐
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	☐	☐	☐
βιωματικά εργαστήρια	☐	☐	☐
μέθοδος project	☐	☐	☐
χρήση εργαλείων Web2	☐	☐	☐
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	☐	☐	☐

18. Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Β' Λυκείου για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν: *

Mark only one oval.

- διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ
- παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)
- ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)
- ταινίες με ηθοποιούς
- παιχνίδια ρόλων (RPG)
- επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες
- συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία
- θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός
- έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)
- τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης
- βιωματικά εργαστήρια
- μέθοδος project
- χρήση εργαλείων Web2
- εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών
- κανένα από τα παραπάνω

19. Επιλέξτε τα πλέον κατάλληλα μέσα διδασκαλίας για την Γ' Λυκείου. *

Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ
διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ	☐	☐	☐
παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)	☐	☐	☐
ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)	☐	☐	☐
ταινίες με ηθοποιούς	☐	☐	☐
παιχνίδια ρόλων (RPG)	☐	☐	☐
επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες	☐	☐	☐
συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία	☐	☐	☐
θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός	☐	☐	☐
έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)	☐	☐	☐
τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης	☐	☐	☐
βιωματικά εργαστήρια	☐	☐	☐
μέθοδος project	☐	☐	☐
χρήση εργαλείων Web2	☐	☐	☐
εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών	☐	☐	☐

20. **Αν έπρεπε να επιλέξετε μόνο ένα εκπαιδευτικό μέσο διδασκαλίας στην Γ' Λυκείου για την προτεινόμενη θεματική ενότητα, αυτό θα ήταν: ***

Mark only one oval.

- διαδραστικά παιχνίδια σε Η/Υ
- παρουσιάσεις (πχ σε powerpoint)
- ταινίες με cartoons (κινούμενα σχέδια)
- ταινίες με ηθοποιούς
- παιχνίδια ρόλων (RPG)
- επιμόρφωση σε πραγματικές συνθήκες
- συζητήσεις, συνεντεύξεις, ομιλίες από αρμόδιους φορείς στα σχολεία
- θεατρικές δραστηριότητες, δραματοποίηση, αυτοσχεδιασμός
- έντυπα με σκίτσα (τύπου μίκι μάους)
- τεχνική brainstorming, νοητικός και εννοιολογικός χάρτης
- βιωματικά εργαστήρια
- μέθοδος project
- χρήση εργαλείων Web2
- εκπαιδευτικές επισκέψεις σε υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών
- κανένα από τα παραπάνω

Skip to question 21.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ

ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Οι ακόλουθες ερωτήσεις σκοπό έχουν να διερευνήσουν την πιθανή σχέση του προτεινόμενου εκπαιδευτικού προγράμματος με τα ήδη υπάρχοντα, για την ομαλότερη ένταξή του στην εκπαίδευση.

21. **Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την καλλιέργεια της φορολογικής συνείδησης προτείνετε: ***

Mark only one oval.

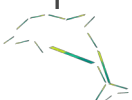
- να διδάσκεται ως αυτόνομο, ανεξάρτητο μάθημα
- να ενταχθεί ως ενότητα σε ήδη υπάρχον μάθημα
- να διδάσκεται αυτόνομα στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών ή projects

22. **Σημειώστε έως και 2 μαθήματα ή ομάδες μαθημάτων, τα οποία θεωρείτε πιο σχετικά με το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. ***

Ο τίτλος του μαθήματος μπορεί να είναι ακριβής ή παραπλήσιος. Η ακόλουθη λίστα είναι ενδεικτική.

Check all that apply.

- Μαθηματικά
- Φυσική - Χημεία - Βιολογία - Μελέτη Περιβάλλοντος
- Γλώσσα - Λογοτεχνία
- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή - Πολιτική Παιδεία - Αγωγή του Πολίτη
- Αρχές Οικονομικής Θεωρίας - ΑΟΔΕ
- Κοινωνιολογία
- Δίκαιο
- Οικιακή Οικονομία
- Other: _____

22. Σημειώστε έως και 2 μαθήματα ή ομάδες μαθημάτων, τα οποία θεωρείτε πιο σχετικά με το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. *

Ο τίτλος του μαθήματος μπορεί να είναι ακριβής ή παραπλήσιος. Η ακόλουθη λίστα είναι ενδεικτική.

Check all that apply.

- Μαθηματικά
- Φυσική - Χημεία - Βιολογία - Μελέτη Περιβάλλοντος
- Γλώσσα - Λογοτεχνία
- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή - Πολιτική Παιδεία - Αγωγή του Πολίτη
- Αρχές Οικονομικής Θεωρίας - ΑΟΔΕ
- Κοινωνιολογία
- Δίκαιο
- Οικιακή Οικονομία
- Other: _____

23. Η πλειοψηφία των προτεινόμενων μέσων διδασκαλίας προϋποθέτει επαρκή τεχνολογικό εξοπλισμό. Θεωρείτε ότι το σχολείο στο οποίο διδάσκετε έχει επαρκή υλικοτεχνική υποδομή; *

Mark only one oval.

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

24. Θα σας ενδιέφερε να συμμετάσχετε στην υλοποίηση / διδασκαλία της συγκεκριμένης θεματικής ενότητας; *

Mark only one oval.

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

25. Είστε διατεθειμένος/η να επιμορφωθείτε προκειμένου να διδάξετε την συγκεκριμένη θεματική ενότητα; *

Mark only one oval.

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

26. Σημειώστε σε τι βαθμό συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις ακόλουθες προτάσεις.*
 Mark only one oval per row.

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ λίγο	Δεν ξέρω / Δεν απαντώ	Διαφωνώ λίγο	Διαφωνώ απόλυτα
Η επιτυχία του προγράμματος εξαρτάται κυρίως από την προσωπικότητα ή/και τα ενδιαφέροντα του διδάσκοντος.	☐	☐	☐	☐	☐
Η επιτυχία του μαθήματος εξαρτάται κυρίως από την ειδικότητα του διδάσκοντος.	☐	☐	☐	☐	☐
Το πρόγραμμα μπορεί να υλοποιηθεί μόνο με την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών.	☐	☐	☐	☐	☐
Το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος πρέπει να επικεντρωθεί σε ευρύτερες έννοιες, αξίες και ιδανικά (πχ δικαιοσύνη, ευθύνη πολίτη, ευθύνη κράτους)	☐	☐	☐	☐	☐
Το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος πρέπει να επικεντρωθεί σε τεχνικά / οικονομικά ζητήματα	☐	☐	☐	☐	☐

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

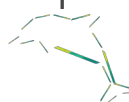
ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Οι ακόλουθες ερωτήσεις αφορούν σε στοιχεία για την ειδικότητά σας και το σχολείο που διδάσκετε. Εάν διδάσκετε σε περισσότερα από ένα, απαντήστε για το σχολείο, στο οποίο έχετε τις περισσότερες ώρες.

27. Σημειώστε την ειδικότητά σας.*

Check all that apply.

- ΠΕ01
- ΠΕ02
- ΠΕ03
- ΠΕ04
- ΠΕ05-ΠΕ06-ΠΕ07
- ΠΕ08 - ΠΕ11
- ΠΕ09 -ΠΕ10 - ΠΕ13
- ΠΕ19 -ΠΕ20
- Other: _____

28. Σημειώστε σε ποια περιφέρεια βρίσκεται το σχολείο που διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΑΤΤΙΚΗ Skip to question 37.
- ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΘΡΑΚΗ Skip to question 29.
- ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ Skip to question 30.
- ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ Skip to question 33.
- ΗΠΕΙΡΟΣ Skip to question 31.
- ΘΕΣΣΑΛΙΑ Skip to question 32.
- ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ Skip to question 34.
- ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ Skip to question 35.
- ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ Skip to question 36.
- ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ Skip to question 38.
- ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ Skip to question 39.
- ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ Skip to question 40.
- ΚΡΗΤΗ Skip to question 41.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

29. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΔΡΑΜΑΣ
- ΕΒΡΟΥ
- ΚΑΒΑΛΑΣ
- ΞΑΝΘΗΣ
- ΡΟΔΟΠΗΣ

Skip to question 42.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

30. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΗΜΑΘΙΑΣ
- ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ΚΙΛΚΙΣ
- ΠΕΛΛΗΣ
- ΠΙΕΡΙΑΣ
- ΣΕΡΡΩΝ
- ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Skip to question 42.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

32. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
- ΛΑΡΙΣΑΣ
- ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ
- ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Skip to question 42.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

33. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΓΡΕΒΕΝΩΝ
- ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
- ΚΟΖΑΝΗΣ
- ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Skip to question 42.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

34. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΖΑΚΥΝΘΟΥ
- ΚΕΡΚΥΡΑΣ
- ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ
- ΛΕΥΚΑΔΑΣ

Skip to question 42.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

35. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
- ΑΧΑΪΑΣ
- ΗΛΕΙΑΣ

Skip to question 42.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

36. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΒΟΙΩΤΙΑΣ
- ΕΥΒΟΙΑΣ
- ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
- ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ
- ΦΩΚΙΔΑΣ

Skip to question 42.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

37. Σημειώστε σε ποιον νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΔΥΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ
- ΑΤΤΙΚΗΣ - ΝΗΣΩΝ

Skip to question 42.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

38. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ
- ΑΡΚΑΔΙΑΣ
- ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ
- ΛΑΚΩΝΙΑΣ
- ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Skip to question 42.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

39. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΛΕΣΒΟΥ
- ΣΑΜΟΥ
- ΧΙΟΥ

Skip to question 42.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

40. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΚΥΚΛΑΔΩΝ
- ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Skip to question 42.

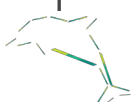
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

41. Σημειώστε σε ποιο νομό βρίσκεται το σχολείο όπου διδάσκετε. *

Mark only one oval.

- ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
- ΛΑΣΙΘΙΟΥ
- ΡΕΘΥΜΝΗΣ
- ΧΑΝΙΩΝ

Skip to question 42.

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

42. Το σχολείο στο οποίο διδάσκετε βρίσκεται σε: *

Mark only one oval.

- κεντρική πόλη
- κωμόπολη/χωριό
- παραμεθόριο / απομακρυσμένη περιοχή
- νησί

43. Το σχολείο στο οποίο διδάσκετε είναι: *

Mark only one oval.

- δημόσιο
- ιδιωτικό

44. Το σχολείο στο οποίο διδάσκετε είναι: *

Check all that apply.

- πρότυπο
- πειραματικό
- καλλιτεχνικό
- μουσικό
- επαγγελματικό
- τίποτε από τα παραπάνω

Powered by

 Google Forms

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

Αξιότιμε/η Κύριε Διευθυντά/Κυρία Διευθύντρια,

Με το παρόν θα θέλαμε να προσκαλέσουμε τους εκπαιδευτικούς του σχολείου σας να συμμετάσχουν στην επίσημη έρευνα που διεξάγει η **Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων** και η **Διεύθυνση Φορολογικής Συμμόρφωσης**, στο πλαίσιο της δράσης «*Ανάπτυξη εκπαιδευτικών επιμορφωτικών προγραμμάτων σε σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με σκοπό την ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης*», η οποία σχεδιάζεται να υλοποιηθεί σε συνεργασία των αρμόδιων Υπουργείων Οικονομικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας θα συμβάλλουν στην ομαλότερη ένταξη των ενοτήτων στο ήδη υπάρχον πρόγραμμα σπουδών. Η συνδρομή των εκπαιδευτικών του σχολείου σας στην έρευνα κρίνεται αναγκαία και ουσιώδης, αφού οι απόψεις τους θα καθορίσουν όλα τα μελλοντικά στάδια των δράσεων, το είδος και τον τρόπο εφαρμογής των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Τα ερωτηματολόγια είναι σε **ηλεκτρονική μορφή** και όλες οι απαντήσεις υποχρεωτικές. Σύμφωνα με την δεοντολογία της έρευνας, διασφαλίζεται η **ανωνυμία των ερωτώμενων**. Πιο συγκεκριμένα, πατώντας στον υπερσύνδεσμο (hyperlink) στο τέλος, θα μεταβείτε στο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο. Αφού δώσετε τις απαντήσεις σας, θα πατήσετε στο τέλος του ερωτηματολογίου την εντολή **Submit - Υποβολή** και οι απαντήσεις σας θα μεταφερθούν αυτόματα στην σελίδα των αποτελεσμάτων, διαφυλάσσοντας την **ανωνυμία** σας, αφού δεν καταχωρείται κανένα άλλο στοιχείο πέρα των απαντήσεών σας. Προτείνεται να ανοίξετε τον υπερσύνδεσμο στο πρόγραμμα περιήγησης Mozilla Firefox, Google Chrome ή στον Internet Explorer 11, αφού δεν υποστηρίζεται η εφαρμογή από παλαιότερες εκδόσεις του Explorer. Για την καλύτερη εξυπηρέτησή σας, αντιγράψτε τον σύνδεσμο στα προτεινόμενα προγράμματα περιήγησης.

Υπολογίζεται πως η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου απαιτεί **15-20 λεπτά**. Σημειώνεται ότι μπορούν να απαντήσουν **από ένας (1) έως και τρεις (3) εκπαιδευτικοί**. Το σύνολο των σελίδων του ερωτηματολογίου είναι οχτώ (8), παρόλο που εσείς βλέπετε είκοσι (υπάρχουν ερωτήσεις-φίλτρα).

Σας επισυνάπτουμε την σχετική **έγκριση διεξαγωγής της έρευνας** από την Γενική Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, για την οποία έχετε ήδη ενημερωθεί από την αρμόδια Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Για οποιαδήποτε απορία ή διευκρίνιση, μην διστάσετε να επικοινωνήσετε με τις υπαλλήλους της Διεύθυνσης Φορολογικής Συμμόρφωσης: Ξανθίππη Γιαννούζη: x.giannouzi@gsis.gr 210.480.2742 και Ειρήνη Αλεβυζάκη: e.alevizaki@gsis.gr 210.480.2422

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων για την θετική σας ανταπόκριση.

Με εκτίμηση,

Χαρά Μαυρίδου

Προϊσταμένη Διεύθυνσης Φορολογικής Συμμόρφωσης

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΠΑΤΗΣΤΕ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΓΙΑ ΝΑ ΜΕΤΑΒΕΙΤΕ ΣΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

<https://goo.gl/forms/HdgfYDsZaxTSdThr2>

Προϊσταμένη Διεύθυνσης

Χαρά Μαυρίδου

email

h.mavridou@gsis.gr

τηλέφωνο

210 480 3294

fax

210 480 2139

διεύθυνση

Θεσσαλονίκης & Χανδρή 1

183 46 Μοσχάτο

Αττική